

DANIELLE STEEL Ecouri

Ecouri

Danielle Steel

Copiilor mei neprețuiți: Beatrix, Trevor, Todd, Nick, Sam, Victoria, Vanessa, Maxx și Zara. Fie ca ecourile trecutului, prezentului și viitorului vostru să fie de-a pururi blânde și luminoase.

Cu toată dragostea,
Mama/ds

„E un miracol că nu mi-am abandonat toate idealurile. Par absurde și nepractice, însă mă agăț de ele fiindcă tot mai cred, în pofida a tot ceea ce mă înconjoară, că oamenii sunt, în fond, buni la suflet.”

Anne Frank

„Cine salvează o viață salvează o lume întreagă.”

Talmud

Capitolul 1

Beata Wittgenstein se plimba cu părinții ei pe malul lacului Lemán în lumina leneșă a după-amiezii de primăvară. Soarele ardea puternic, iar aerul străbătut neîncetat de insecte și de păsări nu era înviorat de nicio pală de vânt. Beata și sora ei mai mică, Brigitte, veniseră împreună cu mama lor la Geneva ca să stea acolo peste vară. Beata tocmai împlinise douăzeci de ani, iar sora ei era cu trei ani mai mică. Războiul începuse în urmă cu treisprezece luni, în vara precedentă, iar anul acesta tatăl lor dorise ca ele să-și petreacă vacanța în afara Germaniei. Era sfârșitul lui august 1915 și venise și el să le țină companie preț de o lună. Cei doi băieți ai familiei, înrolați în armată, reușiseră la rândul lor să capete o permisie de o săptămână. Horst avea douăzeci și trei de ani și era locotenent la statul-major divizionar de la München. Ulm era căpitan în Regimentul 105 de infanterie, parte a Diviziei a XIII-a din Armata a Patra. Tocmai împlinise douăzeci și șapte de ani în săptămâna pe care o petrecuse la Geneva cu familia.

Fusese un miracol faptul că se putuseră întâlni cu toții. Războiul părea să-i devoreze pe toți tinerii germani, așa că Beata și mama ei erau mereu îngrijorate pentru cei doi băieți. Tatăl le spunea că totul avea să se termine curând, dar departe de auzul femeilor discursul său era complet diferit. Bărbații păreau să fie mult mai conștienți de aspectul sumbru al vremurilor care urmau.

Brigitte, pe de altă parte, era foarte supărată că nu se mai găseau tineri frumoși cu care să poată flirta. De când era mică, nu vorbea decât despre măritiș. Se îndrăgostise recent de unul dintre prietenii lui Horst de la universitate, iar Beata era convinsă că frumoasa ei soră mai mică avea să se logodească în iarna următoare.

Beata nu avea astfel de interese sau de intenții. Ea fusese întotdeauna cea liniștită și serioasă și o interesau mult mai

mult studiile decât să-și găsească un bărbat. Tatăl ei spusese întotdeauna că era o fiică perfectă. Nu se certaseră decât atunci când ea insistase să meargă la universitate, la fel ca frații ei. În opinia capului familiei, era o idee absurdă. Deși el însuși era o persoană instruită, nu credea că un asemenea nivel de educație era necesar pentru o femeie. Nu se îndoia că, în scurt timp, ea avea să se mărite și să aibă grijă de soț și de copii, deci frecventarea cursurilor universitare ar fi fost absolut inutilă.

Frații Beatei și prietenii lor erau simpatici, iar sora ei era frumoasă și obișnuia să flirteze. Beata se simțise întotdeauna diferită, prin felul său liniștit de a fi și pasiunea ei pentru studii. Într-o lume perfectă, i-ar fi plăcut să fie profesoară, dar când spunea acest lucru, frații ei râdeau de ea. Brigitte spunea că doar fetele sărace se făceau profesoare sau guvernante, iar frații ei adăugau că doar urâtele se gândeau la o asemenea meserie. Le plăcea să o necăjească, deși Beata nu era nici săracă, nici urâtă. Tatăl ei deținea una dintre cele mai importante bănci din Köln. Aveau o casă mare și frumoasă în cartierul Fitzengraben, iar mama ei, Monika, era bine cunoscută în oraș nu numai pentru frumusețea sa, ci și pentru îmbrăcămintea elegantă și bijuteriile pe care le etala. Asemenea Beatei, era o femeie liniștită. Monika se măritase cu Jacob Wittgenstein la șaptesprezece ani și fusese fericită cu el în cei douăzeci și opt de ani de căsnicie.

Căsătoria fusese aranjată de familiile celor doi și se dovedise a fi o idee bună. La momentul respectiv, însemnase unirea a două averi considerabile, pe care Jacob le sporise în timp. Conducea afacerile băncii cu o mână de fier și cu un spirit clarvăzător. Tot ceea ce ținea de familia Wittgenstein sugera soliditate. Singurul element imprevizibil din viața lor de acum era cel care-i preocupa pe toți în acea perioadă: războiul. Vacanța din Elveția reprezentase o oază de liniște, atât pentru părinți, cât și pentru copii.

De obicei, își petreceau verile în Germania, la mare, însă anul acesta Jacob insistase să plece toți în străinătate în lunile iulie și august. Vorbise cu un general pe care-l

cunoștea bine și îi ceruse favoarea enormă de a-i avea în permisie pe ambii fii. Generalul luase, cu discreție, măsurile de rigoare. Familia Wittgenstein, de origine evreiască, era posesoarea unei averi imense și a unei puteri pe măsură. Beata era conștientă de acest fapt, însă nu-i acorda o atenție deosebită. O interesau mult mai mult studiile. Deși uneori Brigitte era nemulțumită de constrângerile impuse de ortodoxie, Beata, în stilul său discret, era profund religioasă, spre bucuria tatălui său. El însuși, în tinerețe, își șocase familia spunând că dorea să devină rabin. Reacția paternă fusese fără echivoc, așa că, la momentul oportun, se alăturase băncii familiale împreună cu tatăl său, cu frații, unchii și bunicul său. Aceasta era o tradiție de familie și, cu toate că tatăl lui Jacob avea mare respect pentru viața religioasă, nu intenționa să-și sacrifice fiul. Ascultător, Jacob începuse să lucreze la bancă și se căsătorise la puțin timp după aceea. Acum avea cincizeci de ani, fiind cu cinci ani mai în vârstă decât soția sa.

Întreaga familie era de acord că decizia de a petrece vara în Elveția fusese una fericită. Familia Wittgenstein avea acolo mulți prieteni, astfel că petrecerile se țineau lanț. Jacob îi cunoștea pe toți bancherii din Elveția și își vizitase cunoștințele din Lausanne și din Zürich. Oricând era posibil, fetele îi însoțeau. Cât fuseseră acolo Horst și Ulm, petrecuseră cât mai mult timp împreună cu ei. La întoarcere, Ulm avea să plece pe front, iar Horst rămânea la cartierul general divizionar din München. Părea foarte satisfăcut de această situație. În pofida educației serioase pe care o primise, Horst era un playboy în toată regula. El și Brigitte aveau mult mai multe în comun unul cu celălalt decât avea oricare din ei cu Beata.

Rămăsese în urma celorlalți, pășind încet pe malul lacului. Fratele ei mai mare, Ulm, se întoarse și i se alătură. Poate pentru că avea cu șapte ani mai mult, o protejase întotdeauna și îi respecta personalitatea retrasă.

— La ce te gândești, Bea? Pari foarte serioasă, chiar melancolică. De ce nu stai cu noi?

Mama și sora lor se aflau cu mult în față și vorbeau despre modă și despre bărbații care îi plăcuseră lui Brigitte la petrecerile săptămânii precedente. Bărbații din familie vorbeau despre singurele subiecte care-i interesau, anume războiul și banca. După război, Ulm avea să lucreze din nou la bancă, al cărei angajat era de patru ani. Tatăl lor spusese că Horst trebuia să se așeze la casa lui și să li se alăture. Horst promisese că, de îndată ce se termina războiul, intenționa să facă acest lucru. În urmă cu un an, când se deschiseseră ostilitățile, avea doar douăzeci și doi de ani și își asigurase tatăl că, la final, avea să fie gata de muncă.

Jacob proclamase în repetate rânduri că sosise momentul ca Ulm să se căsătorească. Singurul lucru pe care îl aștepta de la copiii lui sau, de fapt, de la orice persoană aflată în imediata sa apropiere era să-l asculte. Avea aceleași așteptări și din partea soției, iar ea nu-l dezamăgise niciodată. Nici copiii nu-l dezamăgisera, cu excepția lui Horst, care nu se lăsase atras de muncă până să între în armată. Pe deasupra, în clipa aceea, căsătoria era ultimul lucru la care îi stătea capul.

De fapt, singura interesată de această perspectivă era Brigitte. Beata încă nu întâlnise un bărbat care să-i fure mințile. Deși era de părere că mulți celibatari din cercul părinților ei arătau bine, majoritatea celor tineri păreau ignoranți, iar cei mai maturi o speriau un pic și, deseori, îi păreau prea sumbri. Nu se grăbea să se mărite, îi plăcea să declare că, dacă era să-și pună pirostriile, spera ca alesul să fie un om învățat, nu neapărat un bancher. Nu avea cum să-i spună asta lui Jacob, deși le-o mărturisise de multe ori mamei și surorii ei. În opinia lui Brigitte, era o viață anostă. Tânărul prieten al lui Horst pe care pusese ochii era la fel de frivol ca ea și provenea tot dintr-o familie importantă în lumea afacerilor bancare. Jacob urma să se vadă cu tatăl băiatului în luna septembrie, pentru a discuta problema, deși Brigitte nu știa acest lucru. Pentru Beata însă nu apăruse niciun pretendent, ceea ce nu era de mirare, dată fiind lipsa oricărui efort din partea ei. La petreceri aproape că nu vorbea

deloc. Își însoțea conștiincioasă părinții, purta rochiile alese de mama ei, era mereu politicoasă cu gazdele și se simțea foarte ușurată atunci când venea timpul să plece acasă. Spre deosebire de Brigitte, care trebuia luată cu forța, nevrând să piardă niciun moment de distracție și se tot întreba de ce avea o familie atât de plictisitoare. Ca întotdeauna, Horst era complet de acord cu ea. Beata și Ulm erau cei serioși.

— Te-ai distrat bine la Geneva? o întrebă Ulm. El era singurul care își dădea osteneala să poarte o conversație cu ea. Horst și Brigitte erau prea ocupați să se amuze ca să-și piardă timpul discutând subiecte serioase cu sora lor.

— Da, m-am simțit bine, spuse Beata zâmbindu-i timid. Chiar dacă era fratele ei, aspectul fizic și gentilețea lui nu încetau s-o surprindă. Ulm era înalt, blond și athletic, așa cum fusese și Jacob în tinerețe. Avea ochi albaștri și trăsături care-i nedumereau pe străini, fiindcă nu arăta a evreu. Desigur, toți le cunoșteau obârșia, dar asta nu însemna că nu erau acceptați chiar și în mediile cele mai aristocrate din Köln. Tatăl lor era prieten din copilărie cu membri ai familiilor Hohenlohe sau Thurn und Thaxis. Wittgensteinii erau atât de respectați și de vestiți, încât li se deschideau toate ușile. Însă Jacob le spusese copiilor săi că, atunci când avea să vină vremea să se căsătorească, soții lor trebuiau să fie evrei. Nu încăpea discuție și niciunul dintre ei nu se gândea să nu fie de acord. Societatea îi accepta ca atare, iar la momentul potrivit aveau să aleagă o persoană din lumea lor.

Dacă i-ar fi privit cineva pe Ulm și pe Beata în timp ce se plimbau pe malul lacului, nici n-ar fi crezut că erau rude. Frații și sora ei semănau foarte mult cu tatăl lor, fiind înalți, blonzi, cu ochi albaștri și trăsături fine. Beata, în schimb, semăna cu mama ei: era brunetă, micuță, fragilă și delicată, cu părul de abanos și pielea de porțelan. Avea o trăsătură în comun cu ceilalți, anume ochii albaștri enormi, însă, cu excepția acelei diferențe minore, era imaginea în oglindă a mamei ei, ceea ce îi făcea mare plăcere, în secret, lui Jacob. Încă era foarte îndrăgostit de soția lui, după aproape

douăzeci și nouă de ani, astfel că atunci când vedea zâmbetul Beatei își amintea de soția sa, care la începutul căsătoriei lor avea aceeași vârstă și era mișcat pe dată. Așadar, avea o mare slăbiciune pentru Beata, iar Brigitte se plângea de multe ori că aceasta era preferata lui. O lăsa să facă orice voia. Însă dorințele Beatei erau inofensive. Planurile lui Brigitte erau mult mai îndrăznețe decât cele ale surorii ei mai mari. Beata prefera să rămână acasă și să citească. Singura dată când tatăl ei se supăraseră cu adevărat pe ea fusese atunci când o găsisese citind Biblia în versiunea regelui Iacob.

— Ce e asta? o întrebase cu o mină aspră. Beata avea șaisprezece ani pe vremea aceea și era fascinată de carte, înainte citise destul de mult din Vechiul Testament.

— E interesant, tată. Poveștile sunt minunate și multe lucruri sunt exact la fel cu acelea în care credem noi.

Beata prefera Noul Testament celui Vechi. Tatăl ei găsisese că așa ceva era inadmisibil și îi luase cartea.

Nu voia ca fiica lui să citească o Biblie creștină și i se plânsese soției sale în legătură cu acest lucru, sugerându-i Monikăi să-i supravegheze cu atenție lecturile. De fapt, Beata parcurgea cu nesaț orice volum îi cădea în mână, inclusiv Aristotel și Platon. Era o cititoare avidă și îi plăceau foarte mult filosofii greci. Chiar și tatăl ei se vedea nevoit să recunoască faptul că, dacă ar fi fost bărbat, ar fi fost un savant în toată puterea cuvântului. Ceea ce își dorea pentru ea acum, așa cum dorea și pentru Ulm și, destul de curând și pentru ceilalți doi, era să se căsătorească. Începea să-i fie teamă că avea să se deprindă cu celibatul dacă mai aștepta mult. Jacob avea câteva idei pe care voia să le analizeze cu mai multă atenție în timpul iernii, dar războiul îi afectase toate planurile. Majoritatea bărbaților în putere se înrolaseră, iar mulți tineri dintre cunoscuții lor fuseseră omorâți în ultimul an. Incertitudinea era foarte deranjantă.

Se gândea că Beata s-ar fi înțeles bine cu un bărbat mai în vârstă. Voia pentru Beata un partener de viață matur, care să-i poată aprecia intelectul și să-i împărtășească interesele.

Nu se opunea acestei idei nici pentru Brigitte, căreia i-ar fi fost de folos un soț capabil să o țină sub control. Deși își iubea toți copiii, era foarte mândru de fiica lui mai mare. Se considera un bărbat înțelept și plin de compasiune. Era genul de om la care nimeni nu ezita niciodată să apeleze. Beata îl iubea și îl respecta foarte mult, așa cum își iubea și mama. Cu toate acestea, în secret, le spunea celorlalți că îi era mai ușor să discute cu mama ei, care era mai puțin rigidă. Tatăl era la fel de serios ca Beata și, de multe ori, dezaproba frivolitățile mezei.

— Aș vrea să nu trebuiască să te întorci pe front, murmură Beata cu tristețe, în timp ce își continuau plimbarea. Ceilalți se întorseseră, iar acum ea și Ulm erau cu mult în fața lor.

— Nici mie nu-mi place, dar cred că totul se va termina în curând, spuse el zâmbind. Nu credea cu adevărat acest lucru, însă așa se cuvenea să-i răspundă unei femei. Ar trebui să pot veni iar acasă, de Crăciun.

Beata dădu din cap gânditoare, părându-i-se că până atunci mai era o eternitate. Nu putea îndura gândul că i se putea întâmpla ceva. Îl adora mai mult decât îi spusese vreodată. Îl iubea și pe Horst, dar acesta îi părea mai degrabă un frățior ignorant, nu un frate mai mare. Îi plăcea să o necăjească și mereu o făcea să râdă. Legătura ei cu Ulm era diferită. Vorbiră în continuare pe tot drumul către hotel, iar în seara aceea luară cina împreună pentru ultima dată înainte ca băieții să se întoarcă în Germania. Ca de obicei, Horst îi amuză pe toți, imitând persoanele cu care se întâlniseră și povestindu-le istorii scandaloase despre prietenii lor.

Bărbații plecară a doua zi, iar femeile rămaseră pentru ultimele trei săptămâni ale vacanței la Geneva. Jacob voia ca ele să rămână cât mai mult în Elveția, deși Brigitte începea să se plictisească. Beata și mama ei, în schimb, erau foarte fericite acolo.

Într-o după-amiază, Brigitte și Monika se duseră la cumpărături, iar Beata spuse că avea să rămână la hotel, fiindcă o durea capul. Nu era adevărat, dar i se părea

obositor să colinde magazinele împreună cu ele. Brigitte proba mereu toate hainele care-i cădeau în mână, își comanda rochii, pălării și pantofi. Impresionată de bunul ei gust și de simțul ei accentuat al modei, mama o încuraja întotdeauna. Apoi, după ce treceau pe la toți croitorii, pe la toate modistele și pe la toate magazinele care făceau mănuși nemaipomenite, dădeau o tură pe la bijutieri. Beata știa că nu aveau să se întoarcă până la cină și se bucura să poată sta singură la soare, citind.

După prânz, coborî pe malul lacului și porni în plimbarea obișnuită. Era puțin mai frig decât în ziua precedentă și purta o rochie albă de mătase, o pălărie care să o apere de soare și, pe umeri, un șal bleu de culoarea ochilor ei. Vorbea încet, de una singură. Cea mai mare parte a oaspeților hotelului luau prânzul sau erau plecați în oraș, așa că avea cărarea disponibilă numai pentru ea. Se plimba cu fruntea plecată, gândindu-se la frații ei. Din senin, auzi un zgomot în spate; când ridică privirea, fu uimită să vadă un tânăr înalt care trecu rapid pe lângă ea, zâmbindu-i. Se îndreptă în aceeași direcție, iar ea fu atât de surprinsă de apariția lui încât făcu repede un pas într-o parte, se împiedică și își suci glezna.

O duru pentru o clipă, însă nu i se păru nimic grav. El îi întinse repede mâna și o prinse înainte să cadă.

— Îmi pare rău, nu am vrut să vă sperii și cu atât mai puțin să vă dobor.

Părea îngrijorat și lăsa impresia că regreta sincer incidentul, iar Beata observă că era nemaipomenit de chipeș. Înalt, blond, cu ochii de aceeași culoare ca ai ei, cu brațe lungi, puternice și umeri atletici. În timp ce vorbea cu ea nu îi dădu drumul la braț. Tânăra femeie își dădu seama că pălăria i se deplasase puțin. O îndreptă, privindu-l pe furiș. Părea puțin mai în vârstă ca fratele ei mai mare. Purta pantaloni albi și un sacou bleumarin, o cravată în aceeași culoare și o pălărie de pai foarte frumoasă, care îi dădea un aspect oarecum ușuratic.

— Mulțumesc, sunt bine. Eu am fost de vină. Nu v-am

auzit la timp ca să mă dau la o parte.

— Sau ca să mă vedeți, până ce v-am doborât. Mi-e teamă că nu m-am comportat deloc așa cum trebuie. Sunteți bine? Ați pățit ceva la gleznă? Bărbatul părea simpatic și amabil.

— N-am nimic. M-ați prins înainte să mă rănesc. Îi vorbise în franceză, iar ea îi răspunsese în aceeași limbă. Învățase franceza la școală și se perfecționase permanent. Tatăl ei insistase ca ele să învețe și engleza, dar era de părere că trebuia să vorbească și italiană și spaniolă. Beata le studiasse pe ambele, dar nu excela la niciuna. Engleza ei era acceptabilă, însă franceza o vorbea fluent.

— Ați vrea să stați jos o clipă?

Bărbatul arătă spre o bancă din apropiere, de unde se putea admira lacul. O strângea de braț ca și cum îi era teamă că ea ar fi putut cădea dacă i-ar fi dat drumul, ceea ce o făcu să zâmbească.

— Sunt bine, nu vă faceți griji.

Însă perspectiva de a sta lângă el pentru o clipă i se păru atrăgătoare. Nu obișnuia să facă asta, de fapt nu mai făcuse asta niciodată, dar era atât de agreabil și de politicos și părea să regrete atât de mult accidentul pe care-l provocase, încât îi păru rău pentru el. În plus, nu era nimic rău în a purta o scurtă conversație înainte de a-și continua plimbarea. Nu avea de ce să se grăbească înapoi la hotel, fiindcă știa că mama și sora ei nu aveau să se întoarcă pentru câteva ore bune. Îl lăsă să o conducă la bancă, iar el se așeză lângă ea, menținând o distanță respectabilă.

— Chiar sunteți în regulă? Privi spre glezna ei pe sub tivul fusteii și observă cu ușurare că nu era umflată.

— Jur, răspunse ea zâmbind.

— Voiam doar să trec pe lângă dumneavoastră, fără să vă deranjez. Ar fi trebuit să spun ceva sau să vă previn. Eram foarte departe, mă gândeam la războiul ăsta nenorocit.

Părea îngrijorat spunând aceste cuvinte. Incapabilă să-și dezlipească privirea de pe chipul lui, Beata se gândi că nu mai cunoscuse niciodată pe cineva care să semene cu el. Părea un prinț dintr-un basm și era deosebit de prietenos.

Nu părea să aibă aere sau pretenții. Semăna cu un prieten de-al lui Ulm, deși arăta mult mai bine.

— Deci nu sunteți elvețian? întrebă ea cu interes.

— Sunt francez, rosti el cu simplitate, iar Beata se încruntă, fără să spună nimic. E foarte rău? Bunicul meu, tatăl mamei, e elvețian. De asta mă aflu aici. A murit acum două săptămâni și a trebuit să-i ajut pe părinții mei și pe fratele meu să rezolve toate problemele cu moștenirea. Am primit o permisie.

Era deschis și direct, fără a fi lăudăros sau exagerat de familiar. Dar manierele lui desăvârșite sugerau o origine aristocratică.

— Nu, nu e rău deloc, răspunse ea fără să stea pe gânduri. Eu sunt nemțoaică. Se aștepta oarecum ca el să sară de pe bancă și să-i spună că îi ura pe nemți. Erau dușmani în război și nu avea idee cum ar fi putut să reacționeze la mărturisirea ei.

— Vă așteptați să vă învinovățesc pentru război? o întrebă el blând, zâmbindu-i.

Era o tânără deosebit de drăguță. I se părea cu adevărat frumoasă și, vorbind cu ea, fusese impresionat de timiditatea ei. Brusc, se bucură că fusese aproape gata să o doboare. Dumneavoastră ați făcut asta? Acest război nenorocit e vina dumneavoastră, *mademoiselle*? Ar trebui să fiu supărat pe dumneavoastră? o tachină el, smulgându-i un hohot de râs.

— Sper că nu. Sunteți în armată? se interesă ea. Spusese că era în permisie.

— Cavalerist, am studiat la academia de echitație de la Saumur. Beata știa că toți aristocrații se pregăteau să devină ofițeri de cavalerie în acea unitate prestigioasă.

— Trebuie să fie foarte interesant. Caii erau animalele ei favorite și călărise mult când era mică. Îi plăcea să iasă la plimbare cu frații ei, mai ales cu Ulm. Horst se agita mereu și își agita și caii, ceea ce îl speria pe al ei. Și frații mei sunt militari, i se confesă ea.

O privi meditativ pentru o clipă îndelungată, pierdut în ochii ei albaștri, mai închiși la culoare decât ai lui. Nu mai

văzuse niciodată un păr atât de întunecat în contrast cu o piele atât de albă. Părea o pictură, așa cum stătea așezată pe bancă.

— Nu ar fi frumos ca diferendele dintre națiuni să se rezolve atât de simplu, doi oameni care stau pe o bancă într-o după-amiază de vară, contemplând un lac? Am putea discuta despre toate problemele și am ajunge la un acord. Așa n-ar mai fi nevoie ca tinerii să moară pe câmpul de luptă.

Vorbele lui o făcură să se încrunte din nou. Îi amintiseră cât de vulnerabili erau frații ei.

— Ar fi foarte bine. Fratele meu mai mare crede că se va termina în curând.

— Aș vrea să pot fi de acord, spuse el politico. Mi-e teamă că o dată ce le dai oamenilor arme, perspectiva păcii se îndepărtează dramatic. Ar putea să mai dureze câțiva ani.

— Sper să nu aveți dreptate, șopti ea.

— Și eu sper la fel, răspuse necunoscutul, părând din nou jenat. Am fost incredibil de nepolitic. Mă numesc Antoine de Vallerand. Se ridică, se înclină ușor și apoi se așază din nou, în timp ce ea zâmbea.

— Eu sunt Beata Wittgenstein, răspuse ea, pronunțând W-ul ca un V.

— Cum se face că vorbiți franceza așa de bine? întrebă el. E o franceză fără cusur, fără niciun fel de accent. În realitate, vorbiți ca o pariziancă. Nu ar fi ghicit niciodată că era nemțoaică. Pe deasupra, nici după ce îi auzi numele nu-i trecu prin cap că era evreică. Spre deosebire de majoritatea celor din jurul său, pentru el nu contau aceste lucruri. O vedea doar ca pe o tânără frumoasă și inteligentă.

— Am învățat-o la școală, îl informă ea surâzând.

— Nu cred; sau, dacă așa e, sunteți mult mai deșteaptă ca mine. Am învățat engleza la școală, însă nu pot vorbi o boabă. Iar germana mea e sub orice critică. Nu am talentul dumneavoastră. Majoritatea francezilor nu-l au. Vorbim franceză și cam atât. Presupunem că toată lumea va învăța franceză ca să poată conversa cu noi; din fericire, dumneavoastră ați făcut-o. Vorbiți și engleza?

Deși nu se cunoșteau și își putea da seama că era timidă, părea deosebit de inteligentă și de dezinvoltă.

Ea însăși era surprinsă de cât de bine se simțea. Chiar dacă era un străin, îi crea impresia de siguranță.

— Vorbesc engleza, recunosc ea, dar nu la fel de bine ca franceza.

— Sunteți încă elevă? I se părea foarte tânără. El avea treizeci și doi de ani, era cu doisprezece ani mai mare decât ea.

— Acum nu, am terminat, răspunse ea cu sfială. Dar citesc foarte mult. Mi-ar fi plăcut să merg la facultate, dar tata nu mi-a permis acest lucru.

— De ce? Peste o clipă își dădu singur răspunsul, zâmbind: Crede că ar trebui să vă căsătoriți și să aveți copii. Nu aveți de ce să faceți o facultate. Am dreptate?

— Absolut.

— Și nu doriți să vă căsătoriți?

Îi amintea tot mai mult de Ulm. Avea senzația că ea și Antoine erau prieteni vechi, iar el părea să se simtă la fel de în largul lui. Era dornică să fie complet sinceră cu el, lucru foarte rar pentru ea. De obicei era foarte timidă cu bărbații.

— Nu vreau să mă mărit dacă nu mă îndrăgostesc, răspunse ea cu simplitate, iar el o aprobă.

— Mi se pare logic. Părinții dumneavoastră sunt de acord?

— Nu sunt sigură. Căsătoria lor a fost aranjată și n-au avut a se plânge. Vor ca și frații mei să se însoare.

— Câți ani au frații dumneavoastră?

— Douăzeci și trei și douăzeci și șapte. Unul dintre ei este destul de serios, dar celălalt vrea doar să se distreze și e mai nebunatic. Îi zâmbi precaută lui Antoine.

— La fel suntem eu și fratele meu.

— Câți ani are?

— Este cu cinci ani mai tânăr. Are douăzeci și șapte de ani, ca fratele dumneavoastră mai mare, iar eu sunt tare bătrân, am deja treizeci și doi. Dar nu mai am nicio speranță.

Într-adevăr, până în acel moment, își pierduse aproape de tot speranța.

— Care din ei sunteți?

— Poftim? Păru să nu o înțeleagă pentru o clipă. A, da, el e nebunaticul. Eu sunt cel plictisitor. Apoi își ceru scuze: îmi pare rău, n-am vrut să sugerez că fratele dumneavoastră mai mare este plictisitor. Îmi închipui că e doar serios. Eu am fost mereu cel responsabil, spre deosebire de fratele meu, prea ocupat să se distreze ca să se poată gândi la responsabilități. Poate că are dreptate. Eu sunt mult mai liniștit.

— Și nu sunteți căsătorit? întrebă ea cu interes. Situația era cel puțin bizară. Își adresau întrebări pe care nu ar fi îndrăznit niciodată să le rostească într-o sală de bal, într-un salon sau la o petrecere. Dar acolo, așezați pe bancă, privind spre lac, i se părea perfect normal să-l întrebe orice își dorea. Bărbatul acela îi stârnea curiozitatea. Simțea că putea avea încredere în el, deși era foarte chipeș. De obicei, în astfel de situații, bărbații mințeau, însă ei nu i se părea că acesta era și cazul lui Antoine. Credea tot ce-i spusese și avea impresia că se aflau pe aceeași lungime de undă.

— Nu, nu sunt căsătorit, spuse el amuzat. M-am gândit o dată sau de două ori la asta, dar niciodată nu am avut senzația că trebuie să o fac, deși familia m-a presat foarte mult. Sunt fiul cel mai mare. N-am vrut să fac o greșală și să mă însor cu femeia nepotrivită. Am preferat să rămân singur, așa că sunt singur.

— Sunt de acord, zise ea cu fermitate. Uneori i se părea aproape copilăroasă, dar alteori se vedea că are idei foarte hotărâte, precum cele despre căsătorie și mersul la facultate.

— Ce ați fi vrut să studiați dacă ați fi avut posibilitatea? Vru el să știe.

— Filosofia, replică ea după o clipă de reflecție. Vechii greci, cred. Poate religie sau filosofia religiei. Am citit o dată Biblia din scoarță-n scoarță.

Antoine era impresionat. Avea în față o tânără inteligentă, foarte frumoasă și capabilă de a întreține o conversație extrem de plăcută.

— Și ce părere va făcut? Nu pot spune că am citit-o, doar pe ici, pe colo, mai ales la nunți și la înmormântări. Cea mai

mare parte a timpului mi-o petrec în compania cailor sau ajutându-l pe tata să administreze proprietatea noastră. Întotdeauna am fost îndrăgostit de pământ. Îi era greu să-i explice cât de mult însemnau pentru el pământurile și calul său. Le avea în sânge.

— Cred că mulți bărbați sunt în situația asta. Unde este proprietatea familiei dumneavoastră? Îi plăcea să stea la taclale cu el și nu voia să încheie discuția.

— În Dordogne, ținutul cailor. Lângă Perigord, aproape de Bordeaux, dacă asta vă spune ceva. Ochii i se luminau vorbind despre pământurile dragi, iar ea putu înțelege ce însemnau pentru el.

— N-am fost niciodată acolo, dar cred că sunt niște locuri minunate, dacă le iubiți atât de mult.

— Cu siguranță. Unde locuiți în Germania?

— La Köln.

— Am fost acolo. Îmi place foarte mult și Bavaria. Iar Berlinul e pur și simplu o încântare.

— La Berlin ar vrea să se mute fratele meu, Horst. Sigur, nu va putea face asta. După război trebuie să lucreze pentru tata, nu are de ales. Bunicul meu și tatăl meu și frații lui și fratele meu Ulm lucrează cu toții la banca familiei. Nu mi se pare foarte distractiv, dar se pare că tuturor le place. Cred că ar fi interesant, spuse ea, iar el îi zâmbi. Avea foarte multe idei inteligente și privea cu o enormă curiozitate lumea dimprejur. Antoine nu se îndoia că dacă ar fi mers la facultate sau ar fi putut lucra la bancă s-ar fi descurcat excelent. Încă era impresionat de faptul că citise Biblia când era mică.

— Ce vă place să faceți?

— Îmi place foarte mult să citesc și să învăț lucruri noi. Mi-ar plăcea să devin scriitoare, dar, desigur, nu pot face nici asta.

Niciun bărbat nu ar fi fost de acord să se dedice unei asemenea activități, în loc să aibă grijă de el și de copii.

— Poate că veți reuși într-o zi, până la urmă totul depinde de persoana cu care vă căsătoriți, în cazul în care o faceți.

Aveți și surori sau numai frați?

— Am o soră mai mică, Brigitte, în vârstă de șaptesprezece ani. Îi place foarte mult să meargă la petreceri, să danseze și să se îmbrace frumos și de-abia așteaptă să se mărite. Îmi spune întotdeauna că sunt foarte plicticoasă, mărturisii Beata surâzând, ceea ce-i dădu tânărului imboldul de a o lua în brațe, chiar dacă nu fuseseră prezentați așa cum se cuvine. Brusc, incidentul care le permisesse să se cunoască se profila ca un noroc extraordinar, iar Antoine avea sentimentul că și Beata gândea la fel.

— Fratele meu crede același lucru despre mine, însă trebuie să vă spun că nu vă găsesc deloc plictisitoare, îmi place foarte mult să vorbesc cu dumneavoastră.

— Și mie îmi place să vorbesc cu dumneavoastră, spuse Beata timidă, întrebându-se dacă nu cumva era cazul să se întoarcă. Deja stăteau împreună pe bancă de ceva vreme. Poate de mai multă vreme decât ar fi trebuit. Tăcură o clipă îndelungată, admirând lacul, apoi el se întoarse din nou spre ea.

— Ați dori să vă însoțesc până la hotel? Probabil familia e îngrijorată.

— Mai devreme, mama și sora mea au plecat la cumpărături. Nu cred că se vor întoarce până la cină, dar poate că ar trebui să mă îndrept spre hotel, spuse ea responsabilă, deși nu voia să plece.

Amândoi se ridicară fără chef, iar el o întrebă cum își mai simțea glezna. Se bucură să audă că nu o dureau deloc și îi oferi brațul, în timp ce mergeau agale. Plimbarea le îngădui să afle și alte lucruri unul despre celălalt. Amândoi urau petrecerile în general, însă le plăcea mult să danseze. Spre încântarea lui Antoine, fetei îi plăceau caii și echitația. Amândurora le plăceau vapoarele și aveau o pasiune pentru mare. Beata se lăudă că nu suferise niciodată de rău de mare, lucru greu de crezut pentru interlocutorul ei. Recunoscuse, în schimb, că îi era foarte teamă de câini, deoarece fusese mușcată când era mică. Amândoi se declarară îndrăgostiți de Italia, deși el spuse că îi plăcea

foarte mult și Germania, însă, deocamdată, n-o putea recunoaște în mod deschis. Războiul și faptul că țările lor erau dușmane la momentul acela nu aveau nicio importanță. Antoine păru cu adevărat dezamăgit când ajunseră înapoi la hotel. Nu voia să o părăsească, deși trebuia să cineze cu familia lui. Ar fi vrut să petreacă mai mult timp cu ea, iar atunci când se găsiră în fața hotelului, privindu-se în ochi, își dori ca acea clipă să nu se termine niciodată.

— Ați dori să luați ceaiul? sugeră el, iar ochii ei se luminară.

— Mi-ar face o plăcere deosebită, mulțumesc.

O conduse pe terasa unde se servea ceaiul. Era plin de femei elegante și de cupluri opulente care mâncau aperitive și vorbeau încet în franceză, germană, italiană sau engleză.

Își băură ceaiul în tihnă. La final, incapabil să mai prelungească momentul, o conduse până în hol și o privi cu atenție. I se părea micuță și fragilă, dar, de fapt, după orele de conversație, știa că avea o personalitate puternică și că era în stare să-și apere ideile. Avea opinii puternice în multe privințe și, până în prezent, era de acord cu cele mai multe dintre ele. Iar cele cu care nu era de acord îl amuzau. Nu găsea nimic plictisitor la ea, din contră: i se părea foarte deosebită și extrem de frumoasă. Nu știa decât că trebuia să o revadă.

— Credeți că mama dumneavoastră v-ar permite să luați prânzul cu mine mâine?

O privi cu speranță, dorind să-i atingă mâna, dar neîndrăznind. Și mai mult, ar fi vrut să-i atingă chipul. Avea o piele foarte fină.

— Nu sunt sigură, spuse Beata cu sinceritate.

Avea să-i fie greu să explice cum se întâlniseră, precum și faptul că petrecuseră atât de mult timp împreună, discutând, fără un însoțitor. Dar nu se întâmplase nimic nepotrivit, iar el era extrem de politicos și de binecrescut. N-ar fi avut ce obiecții să ridice, cu excepția naționalității lui, care, desigur, reprezenta un impediment. Pe de altă parte, se aflau în Elveția, nu era ca și cum l-ar fi întâlnit acasă, iar dușmănia

dintre țările lor nu însemna că el era un om rău. Totuși, Beata nu era sigură că mama ei avea să vadă lucrurile în acest mod, ținând seama că frații ei luptau împotriva francezilor și puteau fi omorâți de către aceștia în orice clipă. Părinții ei erau patrioți înverșunați și aveau o concepție destul de închistată asupra lumii, după cum știa foarte bine. De asemenea, era conștientă că dacă el i-ar fi cerut mâna, familia ei l-ar fi considerat nepotrivit deoarece nu era evreu. I se părea însă prematur să se îngrijoreze în legătură cu asta.

— Poate că mama și sora dumneavoastră vor dori să ni se alăture la prânz? sugeră el cu speranță. Nu avea de gând să renunțe. Războiul i se părea un obstacol mic în acel moment, căci Beata era prea minunată ca să o piardă.

— Le voi întreba. Nu avea să se limiteze la transmiterea invitației, era hotărâtă să lupte ca o tigroaică pentru a-l revedea și trebuia să-și mobilizeze toate forțele în acest scop. Știa că, din punctul de vedere al mamei ei, Antoine avea două bile negre: naționalitatea și confesiunea.

— Să discut cu mama dumneavoastră personal? întrebă el preocupat.

— Nu, mă descurc eu, spuse Beata, dând din cap. Subit, se simțiră aliați într-o conspirație nerostită, o extensie a prieteniei lor abia înfiripate. Departate de a spera la mai mult, tânăra femeie se agăța de gândul că puteau menține o relație de amicitie.

— Pot să vă sun diseară?

Beata îi dădu numărul camerei de hotel pe care o împărțea cu Brigitte.

— În seara aceasta luăm cina la hotel.

— Și noi, răspunse el surprins. Poate că ne vom vedea și mă voi putea prezenta mamei și surorii dumneavoastră. Apoi păru preocupat. Cum vom spune că ne-am întâlnit?

Întâlnirea lor se produsese accidental, însă nu într-un mod extrem de politicos, iar conversația lor îndelungată fusese cel puțin nepotrivită. Beata râse:

— Voi spune doar că m-ați doborât, după care m-ați ajutat să mă ridic.

— Sunt sigur că va fi impresionată. Veți povesti că v-am împins în noroi, sau doar că v-am aruncat în lac ca să vă curățați după căzătură? Beata râse ca un copil la sugestiile lui, iar Antoine se simți mai fericit ca oricând. Sunteți chiar rea, continuă el. Ați putea măcar să-i spuneți că v-am prins de mână ca să nu cădeți, deși era gata să vă dobor din cauza grabei. Și ați putea avea decența să-i comunicați mamei dumneavoastră că m-am prezentat așa cum se cuvine.

— Poate o voi face. Pentru o clipă, Beata păru cu adevărat îngrijorată. În cele din urmă, stingherită, îi făcu propunerea la care se tot gândise: V-ar deranja foarte tare dacă i-am spune că sunteți elvețian?

După o scurtă ezitare, Antoine dădu din cap aprobator. Înțelegea că naționalitatea lui reprezenta o problemă pentru ea sau că mama ei ar fi putut manifesta obiecții. O problemă mult mai mare avea să fie faptul că el era nobil francez, nu evreu, însă Beata nu i-ar fi spus niciodată așa ceva. Ea se bucura la idea că, din moment ce erau doar prieteni, pe mama ei nu avea să o irite atât de tare. Ce era rău în a te împrieteni cu un creștin? Câteva dintre prietenii părinților ei erau creștini. Intenționa să folosească acest argument dacă mama ei obiecta la ideea prânzului.

— De fapt, sunt elvețian pe sfert. Trebuie să-mi amintesc să nu cumva să număr în fața mamei dumneavoastră, ca să nu spun *soixante-dix* în loc de *septante*. M-aș da de gol. Dar nu mă deranjează dacă vă e mai simplu să mă prezentați drept elvețian. E rușine că asta a ajuns să fie o problemă în zilele noastre. Adevărul era că nici familiei lui nu avea să-i pice bine vestea că se împrietenise cu o nemțoaică și că, mai rău, era complet înnebunit după ea. Între germani și francezi nu putea fi vorba de prietenie, însă Antoine nu înțelegea de ce el și Beata trebuiau să plătească acest preț. Nu vă faceți griji, ne vom descurca, îi spuse cu blândețe atunci când ea îl privi cu imenșii ei ochi albaștri. Va fi totul în regulă, Beata. Promit. Într-un fel sau altul, ne vom vedea mâine. Nu avea de gând să lase nimic să intervină între ei, iar ea se simți protejată. Erau aproape străini și totuși Beata avea o

încredere neclintită în el. În după-amiaza aceea se întâmplase ceva minunat și deosebit între ei. Vă voi suna în seara aceasta, îi făgădui solemn când ea intră în lift și se întoarse să-i mai surâdă o dată în timp ce liftierul închidea ușile.

Rămase pe loc, melancolic, iar ea urcă, știind că într-o singură după-amiază întreaga ei viață se schimbase. Antoine zâmbea în sinea lui când părăsi hotelul.

Capitolul 2

Reacția mamei sale o luă pe nepregătite pe Beata. După ce Monika și Brigitte se întoarseră la hotel, fata le povesti că se întâlnise cu Antoine la hotel la ora ceaiului, că vorbiseră puțin, iar tânărul îi sugerase să ia prânzul cu toții a doua zi. Nu avusese curajul să aducă în discuție ideea unei mese în doi, oricum mama ei părea îngrozită.

— Cu un străin? Beata, ai înnebunit? Nu-l cunoști pe omul acesta. Ce-ai făcut de te-a invitat la prânz?

Părea foarte suspicioasă, o lăsase pe Beata singură numai câteva ore și nu era ceva obișnuit ca ea să poarte o conversație cu un străin. Fără doar și poate avusese de-a face cu un vânător de fuste care dădea târcoale hotelului. Monika Wittgenstein, mult mai puțin inocentă decât fiica ei, era uluită că bărbatul acesta îi făcuse avansuri și, mai rău, că Beatei i se părea atrăgător. Acest lucru îi dovedea că Beata era extrem de naivă; în privința lui Antoine, părerile ei erau dintre cele mai proaste.

— Luam ceaiul pe terasă, spuse Beata posomorâtă. Lucrurile nu merseseră bine și nu știa ce să-i spună noului ei prieten. Am intrat în vorbă pur și simplu, despre nimic special, explică ea. A fost foarte politicos.

— Câți ani are? Și de ce nu e la război?

— Este elvețian. Măcar asta era ceva, își zise Beata. Nu-și mințise niciodată mama, deși Brigitte făcuse asta de multe ori. Pentru a-l vedea pe Antoine i se părea că merită să-și asume orice risc și să încalce orice regulă. Într-o singură după-amiază îi câștigase nu numai loialitatea, ci și inima.

— De ce nu lucrează? De ce dădea târcoale hotelului? Din punctul de vedere al Monikăi, un bărbat respectabil trebuia să lucreze și nu avea timp să umble pe la hoteluri la ora ceaiului, agățând fete tinere.

— E în vizită, la fel ca noi. A venit să-și vadă familia, fiindcă bunicul lui tocmai a murit.

— Îmi pare rău să aud asta și poate că este o persoană de treabă, dar e un străin. Nu ne-a fost prezentat de nimeni care să ne cunoască pe noi sau pe el și nu vom lua prânzul cu el. După câteva clipe, Monika se interesă: Cum îl cheamă?

— Antoine de Vallerand.

Își scrută cercetător fiica, încercând să-și dea seama dacă-l mai întâlnise înainte, însă hotărî că nu era vorba despre o atitudine duplicitară. Beata era doar tânără și naivă.

— E nobil, spuse ea rar, pe un ton de reproș.

Prin urmare, nu era o opțiune potrivită pentru niciuna din fiicele ei, indiferent despre cine era vorba. Existau limite care nu se depășeau, iar aceasta era una dintre ele. Beata știa la ce se gândea, Monika nu trebuia s-o spună cu voce tare. Ei erau evrei. El, nu.

— E o crimă să fi nobil? murmură fata cu amărăciune.

— L-ai mai întâlnit vreodată pe bărbatul acesta?

Beata dădu din cap a negație, în timp ce Brigitte intra în cameră cu brațele pline de cumpărături. Îi plăcuse foarte mult în magazine, deși le găsea mai bune pe cele din Köln. Pe de altă parte însă, în Elveția nu se vedeau lipsurile specifice războiului. Era plăcut să iei o pauză de la asemenea neliniști.

— Cum arată? întrebă Brigitte, admirând o poșetă neagră din piele de căprioară și o frumoasă pereche de mănuși lungi, albe. E frumos?

— Nu e asta ideea, se răsti Beata la amândouă. Pur și simplu pare un tânăr foarte drăguț și ne-a invitat pe toate trei la masă, ceea ce a fost foarte politicos din partea lui.

— Și de ce presupui că a făcut asta? bombăni mama ei. Fiindcă moare de drag să ne cunoască pe mine și pe Brigitte? Sigur că nu. Vrea să fie cu tine. Câți ani are individul ăsta?

— Nu știu. Probabil e de-o seamă cu Ulm.

De fapt, Beata știa că Antoine era cu cinci ani mai în vârstă. Era a treia minciună pe care o spusese ca să-l apere pe el și prietenia lor abia înjghebată. I se părea că timpul cu Antoine merita toate aceste minciuni. Voia să-l vadă din nou, chiar dacă aveau să fie însoțiți de mama și de sora ei. Voia doar să mai petreacă puțin timp cu el. Cine știa când și dacă

aveau să se mai întâlnească.

— E prea bătrân pentru tine, se răsti mama ei. Obiecțiile ei aveau însă un motiv complet diferit, pe care nu voia să i-l dezvăluie fetei.

Asta nu însemna că Beata nu era la curent. Pe lângă faptul că era străin, Antoine nu era evreu. Monika nu avea de gând să-și expună fiicele unor creștini frumoși. Jacob ar fi renegat-o pentru aceasta, iar ea era de acord cu el, fără rezerve. Nu avea niciun sens ca această proaspătă cunoștință a Beatei să fie cultivată. Nu avea de gând să încurajeze un nobil creștin elvețian să-i curteze fata. O înspăimânta numai gândul. Sigur, unii dintre prietenii lor erau creștini, dar niciodată nu le-ar fi prezentat pe fiicele ei copiilor acestora. Ar fi fost o prostie să le îngăduie visul la o relație pe care n-ar fi putut-o avea niciodată. Oricum, indiferent cât de frumoase erau fiicele ei, prietenii lor creștini nu propuseseră niciodată activități sociale comune cu fiii lor. În această situație, ca în toate celelalte, adulții știau cel mai bine, iar Monika rămânea intransigentă. Jacob ar fi omorât-o pe bună dreptate dacă s-ar fi comportat altfel.

— Nu înțeleg ce crezi că o să se întâmple la prânz. La urma urmei, nu e un criminal, se plânse Beata.

— De unde știi? întrebă mama ei pe un ton sec.

Nu găsea situația deloc amuzantă, mai ales pentru că nu era deloc ceva obișnuit pentru fiica ei mai mare. Pe de altă parte, era normal ca Beata să lupte pentru lucrurile în care credea și pe care le dorea cu disperare. De data asta se încapățâna pur și simplu, pentru că nici măcar nu-l cunoștea pe bărbatul acela. Atâta timp cât Monika rămânea vigilentă, nici nu avea să-l cunoască. Era mai bine ca totul să se oprească încă dinainte să înceapă. Știa foarte bine la ce se aștepta Jacob de la ea, în calitate de mamă. Se gândea însă că era vremea ca Beata să-și găsească un soț. Dacă, dintr-odată, nobilii tineri începeau să roiască în jurul ei ca vulturii, sosise timpul să se așeze la casa ei înainte să se întâmple ceva neplăcut.

Beata avea idei mult prea liberale, deși de obicei era

ascultătoare, bine-crescută și o mândrie pentru părinții ei. Monika se hotărî să discute cu Jacob la întoarcere. Știa că el se gândise deja la mai mulți bărbați respectabili, cu o situație bună, inclusiv la proprietarul unei bănci rivale. Ar fi putut să-i fie tată Beatei, însă Monika era de acord cu soțul ei, la fel ca în toate privințele, că un partener cu experiență ar fi fost ideal. Deși era tânără, Beata era o fată serioasă, iar un bărbat tânăr nu i s-ar fi potrivit la fel de bine. Indiferent de celelalte caracteristici favorabile, pentru soții Wittgenstein conta cel mai mult ca viitorul ginere să fie de aceeași credință. Orice altă religie ieșea din discuție. Iar tânărul care le invitase la prânz era creștin, mai mult ca sigur catolic, având în vedere că se numea Antoine de Vallerand. Cel puțin era elvețian, nu francez. De la izbucnirea războiului, cu un an în urmă, Monika nutrea o ură aprigă față de francezi. Francezii încercau să-i omoare copiii.

Beata nu mai rosti niciun cuvânt în timp ce se îmbrăcau pentru cină.

— Deci care-i, de fapt, treaba cu străinul ăsta? întrebă Brigitte malițioasă, probând lenjeria de satin de culoarea piersicii, cu dantelă crem, pe care i-o cumpăraseră mama ei în ziua aceea. Monikăi i se păruse puțin cam indecentă, dar, în definitiv, nu aveau s-o vadă decât ea și Beata. Te-a sărutat?

— Ai înnebunit? ripostă enervată sora ei mai mare. Drept cine mă iei? Este un adevărat gentleman. M-a luat de braț și m-a sprijinit ca să nu cad, pentru că aproape m-a dat jos.

— Așa v-ați întâlnit? Brigitte părea încântată de idee. Ce romantic! De ce nu i-ai povestit mamei? Ar fi putut să-i fie recunoscătoare că te-a protejat.

— Nu cred, răspunse încet Beata. Își cunoștea foarte bine mama și îi prevedea acțiunile mai bine decât Brigitte, care era mult mai impulsivă. Mi s-a părut mai respectabil să spun că ne-am întâlnit luând ceaiul.

— Poate. Ai căzut în noroi? Ar fi fost jenant, comentă Brigitte îmbrăcând o rochie din in alb și pieptănându-și buclele aurii, în timp ce Beata o privea cu invidie. Brigitte era atât de frumoasă, încât părea un înger. Beata avusese mereu

impresia că sora ei arăta mult mai bine, cu o feminitate pe care știa să și-o pună în valoare. Mai mult, Brigitte se pricepea mai bine la bărbați. Conversa cu ei nonșalant și îi plăcea enorm să-i provoace. Beata se simțea mai în largul ei în compania femeilor. Brigitte flirta fără reținere și era o maestră a tachinării.

— Nu am căzut în noroi, explică Beata. Ți-am zis, m-a ajutat să nu cad.

— Drăguț din partea lui. Ce-ați mai făcut?

— Nimic, doar am vorbit.

Beata îmbracă o rochie de mătase roșie, care îi evidenția părul și trăsăturile. Era tristă. Când avea să o sune Antoine, trebuia să-i spună că nu se puteau întâlni. Știa că nu avea cum s-o convingă pe mama ei să participe la acel prânz, darămite s-o lase singură în compania lui.

— Despre ce ați vorbit?

— Despre filosofie, despre Biblie, despre pământurile lui, despre facultate, nimic important. E foarte drăguț.

— Dumnezeu, Beata, spuse Brigitte privind-o cu emoția gătită a celor șaptesprezece ani, ești îndrăgostită?

— Sigur că nu. Nici măcar nu-l cunosc. Doar mi-a plăcut să discut cu el.

— Nu ar trebui să vorbești cu bărbații despre așa ceva. Nu le place. O să creadă că ești ciudată, își avertiză ea sora mai mare, cu cele mai bune intenții, însă nereușind decât s-o deprime și mai mult.

— Cred că sunt ciudată. Nu mă preocupă... Se strădui să caute cuvintele potrivite, ca să n-o jignească. Nu mă preocupă lucrurile ușurele. Îmi plac subiectele serioase, precum vechii greci.

— Aș vrea să vorbești despre altceva. Despre petreceri, modă, bijuterii. Asta vor bărbații să audă. Altfel, o să te creadă mai deșteaptă decât ei și o să-i sperii. Brigitte era înțeleaptă pentru vârsta ei, din instinct mai degrabă decât din experiență.

— Poate că așa va fi.

Nu era foarte sigură că îi păsa. Majoritatea bărbaților pe

care îi întâlnea la petreceri i se păreau ridicoli.

Beata își adora fratele, dar ar fi preferat să moară decât să aibă un soț precum Horst. Unul ca Ulm ar fi fost suportabil, dar ideea căsătoriei cu orice bărbat din lumea ei nu o atrăgea aproape deloc. Toți i se păreau plicticoși, mult prea serioși și, de cele mai multe ori, superficiali. Antoine i se păruse foarte diferit. Sincer și profund, ocrotitor și onest. Nu mai simțise pentru nimeni ceea ce simțise pentru el și asta numai după câteva ore de conversație. Nu că ar fi putut duce undeva. Și sentimentele lui îi erau necunoscute. Nu avea instinctele sau priceperea lui Brigitte în relațiile cu bărbații. Sora ei i-ar fi putut spune într-o clipită că Antoine era nebun după ea, chiar dacă nu-i văzuse împreună. În plus, invitația la masă sugera că era interesat. Brigitte nu spuse însă nimic. În mod clar, Beata nu avea chef să mai aprofundeze problema.

Beata păstră tăcerea în timp ce coborau cu liftul pentru a lua cina. Seara era caldă, așa că mama lor ceru o masă pe terasă. Purta o rochie foarte elegantă, din mătase bleumarin, cu un colier cu safire și pantofi și poșetă din mătase bleumarin asortată. Cerceii cu safire și diamante puneau în valoare colierul. După ce comandară de mâncare, Brigitte și Monika începură să sporovăiască despre cumpărături. Monika îi spuse Beatei că văzuseră mai multe rochii care i-ar fi stat bine, dar Beata nu se arătă interesată.

— Păcat că nu poți purta cărți, o necăji Brigitte. Te-ai distra mai mult în magazine.

— Prefer să-mi fac singură rochiile, o informă Beata.

— De ce să muncești atât când le poți cumpăra din magazin?

— Pentru că pot purta exact ceea ce vreau.

Beata își făcuse singură rochia de mătase roșie, care îi venea perfect și îi îmbrăca trupul zvelt în falduri simple și elegante.

Era o croitoreasă talentată și îi plăcuse să coasă încă din copilărie. Guvernanta lor o învățase, deși Monika îi spusese mereu că nu avea nevoie. Dar Beata prefera să-și coasă singură rochiile. Își făcuse și câteva rochii de seară, le

copiasse din reviste și din desene ale colecțiilor de la Paris, la care oricum nu mai aveau acces. Îi plăcea să le modifice în funcție de propriile gusturi. Îi dăruise o dată mamei ei o minunată rochie de seară din satin verde, iar Monika fusese uimită de cât de bine era lucrată. I-ar fi făcut și lui Brigitte, dar aceasta spusese întotdeauna că nu-i plăceau hainele lucrate de mână. I se păreau jalnice. În schimb, Beata lucra uneori pentru sora ei lenjeria din satin și dantelă după care era înnebunită, într-un curcubeu de culori.

Tocmai terminaseră supa când Beata o văzu pe Monika ridicând capul uluită. Nu avea idee despre ce era vorba, dar când se întoarse îl văzu pe Antoine fix în spatele ei, cu un zâmbet cald și atrăgător.

— Doamna Wittgenstein? întrebă el politicos, ignorându-le pe ambele fiice, inclusiv pe cea care îl captivase mai devreme. Părea acaparat cu totul de mama lor. Îmi cer scuze pentru întrerupere, însă doream să mă prezint și să îmi cer scuze pentru că am invitat-o pe fiica dumneavoastră la ceai în după-amiaza aceasta, deși nu era însoțită. A suferit un mic accident în timpul plimbării sale de la lac și cred că o durea glezna. M-am gândit că un ceai i-ar face bine. Vă rog să mă iertați.

— Nu, eu... deloc... desigur... sunteți foarte amabil...

Monika o privi scurt pe Beata, iar apoi se uită din nou la Antoine, în timp ce acesta se prezentă, se înclină solemn și îi sărută mâna. Respectând uzanțele, nu făcu același gest și față de Beata, care era nemăritată: sărutarea mâinii le era rezervată femeilor căsătorite. Beata beneficia doar de o înclinare ușoară, așa cum se obișnuia, în Germania, tinerii ca el și ca frații ei se înclinau și-și ciocneau călcâiele militărește, gest care nu era practicat nici de elvețieni, nici de francezi.

— Nu mi-am dat seama că s-a rănit, spuse Monika oarecum confuză, în timp ce Antoine se întoarse să o privească pe Beata. Aproape că i se tăie respirația văzând-o în rochia roșie. I se păruse o stea înflăcărată atunci când o văzuse din cealaltă parte a salonului și îi ceruse scuze mamei

lui pentru a veni să o cunoască pe a ei.

Nu încercă să le prezinte pe cele două mame una alteleia, deoarece trebuia să se dea drept elvețian. În definitiv, era mulțumit să o întâlnească doar el pe Monika, la fel ca pe uimitoarea Brigitte, care îl privea neîncrezătoare. Aproape că nu se uită la ea, tratând-o ca pe copilul care era, nu ca pe femeia care dorea să fie, ceea ce îi câștigă aprobarea Monikăi. Antoine avea maniere impecabile și era fără doar și poate un bărbat educat, nu un șarlatan, cum se temuse.

— Ce vă face glezna, *mademoiselle*? întrebă el preocupat.

— Mă simt foarte bine, vă mulțumesc, *monsieur*. Ați fost foarte amabil, răspunse Beata îmbujorându-se.

— Nu aveți pentru ce. *C'était la moindre des choses...* măcar atât puteam să fac.

Se întoarse din nou spre mama lor și își reluă invitația la prânz, ceea ce o flată oarecum. Era atât de politicoș, atât de bine-crescut și de ingenuu, atât de cald și de amabil, încât Monika nu avu inimă să-l refuze. În pofida propriilor temeri, acceptă și stabiliră să se vadă a doua zi, la ora unu, pe terasă. La final, făcu din nou o reverență, îi sărută mâna doamnei Wittgenstein și plecă pentru a se alătura propriei familii, fără a privi înapoi. După ce plecă, Monika își privi fiica cu uimire.

— Înțeleg de ce îți place. E un bărbat foarte agreabil, îmi amintește de Ulm.

Acesta era un compliment uriaș venind din partea mamei.

— Și mie mi-a amintit de Ulm.

Doar că Antoine era mult mai frumos, însă nu spuse asta, ci își tăie calmă friptura, rugându-se să nu-i audă nimeni inima bătând. Antoine se descurcase perfect, dar asta nu conta neapărat. Indiferent ce simțeau unul pentru celălalt, nu aveau niciun viitor, însă măcar putea să-l revadă. Era o amintire pe care o putea lua cu ea. Tânărul chipeș cunoscut în Geneva. Era sigură că ani de zile avea să-i compare cu el pe toți bărbații pe care-i întâlnea și că toți aceștia aveau să iasă în pierdere. Deja era resemnată și-și închipuia că va rămâne fată bătrână pentru tot restul vieții. Cel mai

impardonabil păcat al lui era faptul că nu era evreu. Mai mult, nu era nici măcar elvețian. Nu aveau nicio speranță.

— De ce nu mi-ai spus că te-ai lovit la gleznă? întrebă mama ei îngrijorată.

— N-a fost mare lucru. Ne-am ciocnit în timp ce eu urcam pe terasă, la ora ceaiului, după ce mă plimbaserăm pe malul lacului. Cred că i-a părut rău pentru mine. Doar mi-am sucit-o un pic.

— În acest caz, a fost drăguț din partea lui să te invite la ceai. Și pe noi la prânz, mâine.

Își dădea seama că, deocamdată și mama ei se afla sub vraja lui. Cum altfel? Era atât de frumos și de drăguț cu toată lumea, iar Beatei îi făcea plăcere faptul că o ignorase pe Brigitte. Toți ceilalți bărbați pe care îi cunoștea cădeau la picioarele surorii ei, însă el nu păruse impresionat. Era fascinat de Beata, deși nu arătase nici acest lucru. Păruse perfect normal și prietenos, aproape la fel ca Ulm și din acest motiv Monika îi acceptase invitația la prânz. Cu siguranță nu era un șarlatan, așa cum se temuse ea, ci o persoană foarte respectabilă.

Beata nu mai deschise subiectul până la finalul cinei. Nici măcar nu privi spre el când părăsiră terasa, iar el nu încercă să le mai adreseze cuvântul. Realitatea nu confirma presimțirile negre ale mamei. Nici măcar Jacob nu putea să se opună. Acea întâlnire accidentală fusese, fără îndoială, inofensivă.

Brigitte însă era mult mai isteată; atunci când cele două fete ajunseră, în final, în cameră, după ce-i spuseră noapte bună mamei lor, exclamă cu admirație vădită:

— Dumnezeule, Beata, e superb! Și e nebun după tine. Ați prostit-o complet pe mama. Brigitte se gândea că era minunat și își putea închipui întâlnirile unor iubiți clandestini în miez de noapte.

— Nu fi proastă, spuse Beata dându-și jos rochia roșie și aruncând-o pe un scaun. Își dorea să fi purtat ceva mai elegant. Gândindu-se la el, rochia i se părea mult prea simplă. Nu-i nebun după mine, o contrazise ea. Nici măcar

nu mă cunoaște. Și nu am prostit-o pe mama. Ne-a invitat la masă și ea a acceptat. E vorba numai de un prânz, ce Dumnezeu!

— Ba proastă ești tu. Un asemenea bărbat nu te invită la masă dacă nu e nebun după tine. Nici măcar nu ți-a aruncat vreo privire când a venit la masă, iar asta demonstrează ce era de demonstrat.

— Ce naiba vrei să spui? întrebă Beata amuzată.

— Of, nu știi absolut nimic despre bărbați! Când se comportă de parcă nu ai însemna nimic pentru ei, de fapt sunt nebuni după tine. Iar când se agită în jurul tău și par transfigurați de dragoste, de obicei mint.

Beata râse de analiza riguroasă făcută de sora ei. Însă Brigitte se pricepea la asta. Avea instincte bune, mai bune decât sora ei timidă și serioasă.

— E ridicol! Deci îmi spui că toți bărbații care mă ignoră, așa cum au procedat toți cei din restaurant în seara asta, sunt în realitate îndrăgostiți lulea de mine. Ce frumos! Și cu siguranță trebuie să mă păzesc de cei care par să mă iubească, dacă mint cu toții. Dumnezeule, ce încurcătură!

— Cu siguranță, aprobă Brigitte, dar așa stau lucrurile de obicei. Cei care exagerează doar se joacă. Ceilalți, cei ca el, vorbesc serios.

— Vorbesc serios despre ce? Beata își privi sora, care stătea întinsă cu eleganță în pat, în lenjeria de satin, cu alura unei tinere foarte stilate.

— Despre faptul că te iubesc. Sunt sigură că s-a îndrăgostit de tine.

— N-ar fi prea bine pentru el. Ne întoarcem la Köln peste trei săptămâni, îi aminti Beata în timp ce își punea cămașa de noapte care o făcea să pară un copil în comparație cu sora ei. Își lucra mereu cămăși de noapte albe, din bumbac, la fel cu acelea pe care le purta de când era mică. Erau comode și îi plăceau.

— Se pot întâmpla multe în trei săptămâni, spuse Brigitte misterioasă, în timp ce Beata dădea serioasă din cap. Ea știa mai bine.

— Nu, nu se poate. Nu e evreu. Nu putem fi decât prieteni.

— Este adevărat, zise Brigitte cu tristețe, gândindu-se la reacția tatălui lor, dar măcar poți flirta cu el. Ai nevoie de exercițiu.

— Da, murmură Beata gânditoare, intrând în baie să se spele pe dinți. Cred că da.

Nu mai aduseră vorba despre Antoine în seara aceea, dar când Beata se întinse în pat, se gândi la el ore întregi înainte să adoarmă și își blestemă norocul ca primul bărbat care-i plăcuse vreodată să nu fie evreu. Mai grav, era francez. Nimic bun nu avea să iasă din asta, dar cel puțin se mai putea bucura de compania lui încă trei săptămâni. Adormi, în sfârșit, pe la patru dimineața.

Capitolul 3

Prânzul cu Antoine de a doua zi se desfășură ca la carte, exact cum își dorise Beata. Tânărul fu politicos, plăcut, cordial, extrem de respectuos cu Monika și o trată pe Brigitte ca pe o fetiță prostuță, făcându-le pe toate să râdă când o necăjea. Era inteligent, fermecător, amabil, amuzant și o companie minunată. În afară de asta, arăta superb. Le povesti lucruri amuzante despre familia lui și descrie proprietățile familiei drept un coșmar din perspectiva organizării și întreținerii, deși era evident că le iubea la nebunie. Nu se dădu de gol și dădu de înțeles că pământurile se aflau în Elveția. Până la finalul prânzului, Monika îl adora și nu văzu nimic nepotrivit în ideea ca el să poarte o conversație cu Beata după-amiază. Nu manifestase tendințe romantice și nici frivolitate. Mama fetelor îl vedea pur și simplu ca pe o persoană foarte simpatică, bucuroasă să aibă trei prietene noi. Nu avea nicio obiecție și nicio îngrijorare în ceea ce îl privea.

Cei doi tineri fură ușurați să se găsească, în sfârșit, singuri. Se plimbară pe o fâșie îngustă de plajă și se așezară pe nisip cu tălpile în apă, vorbind despre o grămadă de lucruri. Păreau să aibă gusturi și opinii similare în legătură cu aproape orice.

— Vă mulțumesc pentru că ne-ați scos la prânz, ați fost foarte amabil cu mama mea și cu Brigitte.

— Nu fiți naivă. Au fost foarte drăguțe cu mine. Deși sora dumneavoastră va fi o grozăvie și va frânge inimile bărbaților. Sper că se va mărita curând.

— Așa va fi, spuse Beata cu un zâmbet liniștit. Apreciase enorm felul în care el se purtase cu Brigitte. O ținuse la locul ei, o necăjise ca pe un copil și nu manifestase niciun interes romantic față de ea. Brigitte era și-așa greu de suportat. E mai mult sau mai puțin îndrăgostită de unul dintre prietenii lui Horst, iar tata va vorbi în curând cu tatăl lui, explică ea.

Sunt sigură că se va logodi până la sfârșitul anului.

— Și dumneavoastră? întrebă Antoine părând preocupat. Vor alege pe cineva și pentru dumneavoastră?

— Sper că nu. Nu sunt în stare să fac asta. Nu cred că mă voi mărita vreodată.

— De ce nu?

— Nu-mi închipui că-l voi accepta pe omul pe care-l vor alege pentru mine. Numai ideea asta mă face să tremur. Nu vreau un soț pe care să nu-l iubesc, pe care să nu-l cunosc sau pe care să nu-l doresc. Aș prefera să rămân singură pentru totdeauna, declară ea cu vehemență, făcându-l să se simtă ușurat, dar și întristat pentru ea.

— Totdeauna înseamnă mult timp, Beata. Veți dori să aveți copii și așa și trebuie. Poate veți cunoaște într-o zi pe cineva de care vă veți îndrăgosti. Sunt sigur că așa se va întâmpla. Aveți numai douăzeci de ani și toată viața înainte, spuse el cu o voce tristă. Ochii li se întâlniră și dură ceva timp până ca ea să-i răspundă.

— Și dumneavoastră la fel.

— Eu trebuie să ajung la capătul unui război. Cine știe câți vom supraviețui? Bărbații cad ca muștele pe câmpul de luptă, spuse el, însă apoi se gândi la frații ei și îi păru rău că fusese atât de brutal. Sunt sigur că ne vom descurca până la urmă cu toții, dar e greu să faci planuri de viitor. Și eu m-am gândit mereu că nu mă voi căsători. Cred că n-am fost îndrăgostit niciodată, spuse el cu sinceritate, privind-o, iar următoarele lui cuvinte o uimiră aproape la fel de mult cât îl uimeau și pe el însuși: până v-am întâlnit pe dumneavoastră.

După replica lui urmă o tăcere nesfârșită. Beata habar nu avea cum să reacționeze, dar și ea știa că era îndrăgostită de el, deși abia se cunoscuseră. Era o nebunie ca el să spună asta și ca ei să simtă ceea ce simțeau, dar așa stăteau lucrurile și nu puteau face nimic ca să le schimbe. Era imposibil, lucru de care amândoi erau conștienți.

— Sunt evreică, izbucni ea. Nu mă pot căsători cu dumneavoastră vreodată, adăugă în timp ce ochii i se umplură de lacrimi, iar el îi luă mâna într-a lui.

— S-au întâmplat și lucruri mai neuzite, Beata. Există oameni care se căsătoresc cu oameni de altă religie.

Visase toată ziua că avea să se însoare cu ea. Era un vis nebunesc pentru amândoi, dar nu-și putea nega sentimentele. Avusese nevoie de treizeci și doi de ani ca să o găsească și nu voia să o piardă. Existau însă anumite obstacole redutabile. Și familia lui avea să fie șocată. El era conte de Vallerand, situație pe care o ținuse sub tăcere. Era sigur că pentru ea nu avea să însemne mare lucru. Ceea ce se înfiripase între ei era mult mai profund ca religia, ca titlurile, ca poziția socială. Iubea totul la ea, cuvintele, trăirile, modul în care privea lumea, iar ea iubea aceleași lucruri la el. Erau atrași unul de celălalt din motive corecte, însă credința, naționalitatea și familia aveau să conspire pentru a-i despărți. Important era să nu-i lase să câștige, însă lupta avea să fie grea.

— Familia mea nu ar permite asta niciodată. Tata m-ar omori. M-ar dezmoșteni, spuse ea, ca răspuns la comentariul lui despre căsătoriile între oameni de religii diferite. În familia ei nu se mai auzise așa ceva.

— Poate că nu, dacă vom discuta cu ei. Și ai mei se vor supăra. Ar trebui să le las timp să se deprindă cu ideea. Mai întâi însă trebuie să se termine războiul. Dacă ne hotărâm să facem asta ne așteaptă un drum lung. E numai începutul, dar trebuie să știi că te iubesc. Nu i-am mai spus asta nimănui niciodată.

Beata îl privi și încuviință din cap, cu ochii plini de lacrimi. Stăteau unul lângă altul pe plajă, ținându-se de mână și contemplând lacul.

— Și eu te iubesc, șopti ea.

Antoine se întoarse, îi zâmbi și, fără a spune o vorbă, se aplecă s-o sărute, după care o ținu în brațe timp îndelungat. Nu făceau nimic nepotrivit, doar se bucurau să fie împreună.

— Am vrut să știi că te iubesc în caz că mi se întâmplă ceva pe front. Vreau să știi că bărbatul acesta te iubește și că te va iubi până la sfârșitul vieții.

Era o afirmație extrem de angajantă, având în vedere că o

cunoștea numai de două zile, dar vorbea serios. Și ea simțea același lucru.

— Sper ca asta să nu se întâmple prea curând, rosti ea serioasă, referindu-se la moartea lui.

— Nu se va întâmpla.

Antoine o sărută din nou înainte de a se întoarce, după o oră. Nu voia să facă niciun gest care ar fi pus-o în pericol. Voia doar s-o ocrotească și s-o iubească, dar chiar și faptul că țineau unul la celălalt îi plasa într-o situație dificilă. Nu-i aștepta un drum ușor, dar amândoi considerau că acesta le era destinul. Se întoarseră la hotel, mână în mână, convinși că erau sortiți să rămână împreună.

Concepură un plan pentru a se vedea mai târziu. Ea îi spuse că Brigitte dormea tun și nu avea să o audă când pleca. Aveau să se întâlnească în grădină la miezul nopții, numai pentru a vorbi. Era o idee riscantă dacă mama ei afla, dar Beata spuse că dacă Monika sau Brigitte erau încă treze, nu avea să vină. Antoine o rugă să fie prudentă și înțeleaptă, deși ceea ce făceau numai prudent nu era. Printr-o minune, fata reuși să iasă și atunci și în nopțile următoare. Timp de trei săptămâni se plimbară, luară ceaiul împreună și se întâlneau noaptea târziu. Nu făcură altceva decât să se sărute și să stea de vorbă. Atunci când el părăsi Geneva, cu puțin timp înaintea ei, erau deja îndrăgostiți profund și își juraseră să-și petreacă restul vieții împreună, cumva. După război, oricând s-ar fi întâmplat asta, aveau să discute cu familiile lor.

Între timp, el avea să-i scrie. Avea un văr la Geneva, prin intermediul căruia urma să-i trimită scrisori la Köln. Antoine se gândise la tot. Altfel era imposibil de trimis corespondența din Franța în Germania.

Ultima noapte petrecută împreună fu un chin, iar el o ținu în brațe ore întregi. Aproape mijise de ziuă când ea se întoarse la hotel cu chipul scăldat în lacrimi, dar știa că dacă soarta acționa în favoarea lor, aveau să fie împreună într-o zi. El trebuia să aibă permisie de Crăciun, însă urma să se ducă acasă, în Dordogne. Nu avea cum să vină în Germania cât

timp nu se termina războiul. Nici familia ei nu intenționa să se întoarcă în Elveția. Erau hotărâți să aibă răbdare. Ceea ce împărtășeau ei era un sentiment unic în viață, pentru care merita să aștepte. Amândoi erau absolut siguri de sentimentele care-i uneau.

— Să nu uiți cât de mult te iubesc, șopti el. Mă voi gândi la tine în fiecare clipă, până ce te voi revedea.

— Te iubesc, șopti și ea suspinând, după care o luă spre hotel, unde se strecură în pat în camera pe care o împărțea cu Brigitte. Peste două ore, când stătea incapabilă să adoarmă, văzu o scrisoare strecurându-se pe sub ușă. Se ridică să o ia, însă atunci când deschise cu grijă ușa el deja plecase. Biletul îi spunea ceea ce știa deja, cât de mult o iubea și că avea să fie a lui într-o zi. Îl împături cu grijă și îl puse în sertarul unde își ținea mănușile. Nu avea inimă să-l distrugă, deși era conștientă că ar fi trebuit să facă asta, pentru siguranță. Dar fiind mult mai înaltă ca sora ei mai mare, Brigitte nu purta niciodată mănușile Beatei, deci nu aveau să apară probleme. Beata nu știa ce urma să se întâmple. Știa doar că-l iubea și nu putea face altceva decât să se roage ca el să nu moară. Inima ei era a lui.

Printr-o minune, reuși să ascundă de Brigitte tot ce se petrecuse, insistând că ea și Antoine erau doar prieteni. Brigitte, dezamăgită, la început nu prea o crezuse, dar până la urmă se lăsase convinsă. Nu avea de ales. Beata nu dădea semne că ar fi fost îndrăgostită de Antoine și nu recunoștea nimic. Erau în joc prea multe. Nu putea avea încredere decât în Antoine, așa cum și el avea încredere în ea. Mama ei aprecia relația lor de prietenie și își exprimase speranța de a-l reîntâlni pe tânăr atunci când aveau să revină în Elveția. Cum nu se întrevedea sfârșitul războiului, știa că Jacob avea să le trimită iarăși în Țara Cantoanelor, pentru a avea parte de liniște.

Întoarcerea la Köln în septembrie fu dificilă. Războiul era în toi și în fiecare zi se auzea despre soți și fii morți. Prea mulți își pierduseră deja viața, iar Monika era în permanență îngrijorată pentru fiii ei, așa cum era și Jacob, dar el se

temea și pentru fiicele sale. Respectând promisiunea făcută, în octombrie discută cu tatăl prietenului lui Horst din Berlin, tânărul pe care Brigitte îl găsea atât de încântător, iar când îi comunică fetei rezultatele, aceasta nu mai putu de bucurie. Tânărul fusese de acord, iar familia credea că un mariaj între cele două familii era o idee excelentă. Jacob îi oferi fiicei sale mai mici o dotă enormă și se angajă să cumpere tânărului cuplu o casă frumoasă la Berlin. Așa cum prevăzuse Beata, la sfârșitul anului, când împlini optsprezece ani, Brigitte era logodită.

Pe timp de pace, părinții ei ar fi organizat un bal enorm pentru a-i sărbători logodna, dar din cauza războiului nu se punea problema. Dădură totuși o petrecere mare la care participară și câțiva generali. Tinerii în permisie se prezentară în uniformă, iar Ulm reuși să vină și el, deși Horst nu putu să le fie alături. Evenimentul social de proporții marcă uniunea a două familii mari și a doi tineri frumoși.

Brigitte nu se gândea decât la nunta și la rochia ei. Avea să se mărite în iunie și i se părea că așteptarea nu mai lua sfârșit. De când era mică, doar la asta visase. Voia un soț și copii și petreceri și rochii frumoase și bijuterii și avea să le aibă pe toate. Din fericire, logodnicul ei rămăsese la Berlin. Nu se afla într-un pericol iminent, iar tatăl lui reușise să-i obțină un post de aghiotant al unui general. Primise asigurări că nu urma să fie trimis pe front, iar Brigitte nu avea de ce să se teamă. Nunta și viitorul ei erau în siguranță.

Beata se bucura să-și vadă sora atât de fericită. Se angajase să-i lucreze toată lenjeria pentru trusou și cosea în permanență piese din satin și dantelă. Nu părea să o deranjeze deloc faptul că sora ei mai mică se mărita și ea, nu. Era mult mai interesată de război. O dată pe săptămână primea câte o scrisoare de la Antoine prin intermediul vărului lui din Elveția, care o asigura că era viu și nevătămat, în tranșeele de lângă Verdun. Se gândea mereu la el în timp ce cosea, citindu-i scrisorile de mii de ori. Mama ei observase una sau două scrisori, dar în cea mai mare parte a timpului Beata lua poșta înaintea oricui altcuiva și nimeni nu-și dădu

seama cât de multe plicuri primise sau cât de regulat continuau să sosească. Erau mai îndrăgostiți ca nicicând și erau pregătiți să aștepte pentru a-și putea începe viața împreună după război. Ea deja jurase că, în cazul morții lui, nu avea să se mărite cu altcineva. I se părea că asta trebuia să facă. Nu-și putea închipui că ar fi putut iubi pe altul așa cum îl iubea pe el.

Tatăl ei remarcase cât de tăcută fusese Beata în ultimele luni, însă crezuse că tristețea ei era provocată de bucuria lui Brigitte. Ideea de a o ști nefericită îi frângea inima. Se interesă în cercul lui de cunoștințe, iar în martie știu că îi găsise soțul potrivit. Nu ar fi fost prima opțiune, dar, la o privire mai atentă, se vedea că bărbatul pe care-l alesese era alegerea perfectă. Era un văduv fără copii, dintr-o familie de vază, cu o avere mare. Jacob își dorise pentru Beata un bărbat mai în vârstă și mai stabil decât tânărul frumos pe care i-l alesese lui Brigitte, care putea fi nebunatic, imatur și jucăuș și, cu siguranță era răsfățat, deși cumsecade. Iar Brigitte era îndrăgostită până peste urechi.

Soțul pe care îl avea în vedere pentru fiica lui mai mare era un bărbat înțelept și foarte inteligent. Nu era frumos, dar nici neatrăgător, deși începuse să chelească. Era înalt și corpulent și avea vreo patruzeci și doi de ani, dar Jacob știa că avea să o respecte. Acesta se declarase onorat de perspectiva de a se însura cu o tânără atât de frumoasă. Își pierduse soția în urmă cu cinci ani, după o boală îndelungată și nu intenționase să se recăsătorească. Îi displăcea viața socială la fel de mult ca Beatei și nu-și dorea nimic mai mult decât un cămin liniștit.

Jacob și Monika îl invitară la o cină la ei acasă și stăruiră ca Beata să fie prezentă. Ea nu voia, fiindcă Brigitte era la viitorii socri, pentru o tură de petreceri la Berlin, iar Beatei nu-i plăcea să participe la sindrofii fără sora ei. Pe de altă parte, știa că trebuia să se învețe cu asta după ce Brigitte avea să se mute cu soțul ei la Berlin, în iunie. Părinții ei insistară, fără a-i spune motivul.

Apăru în salon foarte elegantă, într-o rochie de catifea

bleumarin, cu un superb șirag de perle în jurul gâtului și cu mici diamante în urechi. Nu-i acordă nicio atenție bărbatului cu care sperau să o mărite părinții ei, fiindcă nu-l mai întâlnise până atunci. Când îi fu prezentat, îi strânse mâna cu politețe și se îndepărtă după câteva clipe, gândindu-se că era cineva de la banca tatălui ei. Rămase tăcută lângă el la masă, îi răspunse la întrebări, dar nu avea în cap decât ultima scrisoare a lui Antoine, pe care o primise în după-amiaza aceea. Nu se putea gândi la altceva și își ignoră partenerul de cină cea mai mare parte a serii. Bărbatul interpretează însă atitudinea ei drept timiditate, găsimd-o fermecătoare. Era foarte încântat de ea, dar Beata aproape că nici nu-l observă; nici prin cap nu-i trecea că fusese invitat anume. Crezu că se așezase lângă ea din întâmplare.

În seara aceea era îngrijorată pentru Antoine. Nu primise vești de zile bune, până la scrisoarea aceea în care îi vorbea despre forțele germane care le atacau pe cele franceze la Verdun. Nu se putea gândi la nimic altceva; în final, pretinse că avea o migrenă și plecă imediat după desert, fără a-și lua rămas-bun, zicându-și că era mai discret să dispară în liniște.

Viitorul ei logodnic îl întrebă pe stăpânul casei când aveau de gând s-o anunțe, iar Jacob îi promise că în câteva zile. Voia ca și ea să fie la fel de fericită ca Brigitte și era convins că acesta era bărbatul potrivit. Viitorul ei soț îi împărtășea inclusiv pasiunea pentru filosofii greci și încercase să abordeze acest subiect la cină, dar Beata fusese distrată și nu făcuse altceva decât să dea din cap. Nu-l ascultase defel, de parcă s-ar fi aflat altundeva, suspendată în spațiu, incapabilă să revină pe pământ.

Pretendentul o considera o tânără modestă, fermecător de discretă.

Avea o stare de spirit mult mai bună a doua zi, când se întâlni cu tatăl ei pe hol. Tocmai primise o altă scrisoare de la Antoine, care o asigură încă o dată că se simțea bine și că era mai îndrăgostit de ea ca oricând. Perioada petrecută în apropiere de Verdun fusese de coșmar, dar era teafăr, deși

epuizat și înfometat. Condițiile pe care i le descrisese erau nemaiauzite, dar numai gândul că era în viață era suficient să o facă să se simtă brusc mai bine.

Tatăl ei, încântat să o vadă așa de fericită, o rugă să vină în bibliotecă pentru o discuție între patru ochi. O întrebă dacă îi plăcuse cina din seara precedentă, iar Beata spuse, politicoasă, că se simțise foarte bine. Când el vru să știe ce părere îi făcuse partenerul de la cină, fata păru să nu și-l amintească, după care, într-un târziu, declară că era o persoană foarte agreabilă. Desigur, nu avea idee ce o aștepta.

Când Jacob începu să-i explice, Beata se albi la față. Află în scurt timp că vecinul ei de masă, pe care abia îl observase și care n-o atrăgea nicidecum, voia să se însoare cu ea, ba mai mult, nu vedea motive de amânare. La fel, tatăl ei prefera ca nunta să se desfășoare cât mai curând, fiind de părere că o ceremonie restrânsă, imediat după cea a Brigitei, poate în iulie, ar fi fost cum nu se putea mai nimerită. Sau chiar mai devreme, întrucât ea era cea mai mare, poate în luna mai. Nu aveau de ce să aștepte. Pe vreme de război, oamenii luau deciziile de acest fel fără să stea pe gânduri.

Beata își privi tatăl uluită, după care sări în picioare și începu să se plimbe agitată prin cameră. Era atât de scandalizată și vorbea cu asemenea vehemență, încât Jacob nu mai știu ce să creadă. Nu aceasta era reacția la care s-ar fi așteptat. Îl asigurase pe pretendentul văduv că această căsătorie era o certitudine și deja discutase cu el despre dotă. Avea să se afle într-o situație foarte jenantă dacă Beata refuza să se mărite cu el. Fusesse mereu o fată bună și ascultătoare și spera s-o aducă rapid cu picioarele pe pământ.

— Nici măcar nu-l cunosc, tată, spuse ea cu lacrimile curgându-i pe obraji. E suficient de vârstnic să-mi fie tată și nu vreau să mă mărit cu el, adăugă disperată. Nu vreau să-i fiu oferită unui străin, de parcă aș fi o sclavă. Dacă te aștepți să împart patul cu el, prefer să mor fată bătrână.

Jacob, jenat de felul mult prea plastic în care Beata îi descria așteptările, se hotărî să-i ceară Monikăi să discute cu

ea. Până atunci, încă sub imperiul șocului, făcu o ultimă încercare de a o lămuri.

— Trebuie să ai încredere în mine, Beata. E bărbatul potrivit pentru tine. La vârsta ta, nutrești iluzii romantice care nu au sens în lumea reală. Ai nevoie de un tovarăș pentru întreaga viață, care să-ți împărtășească interesele, să fie responsabil și să te respecte. Restul va veni cu timpul, îți promit. Ești mult mai rațională ca sora ta și ai nevoie de un bărbat la fel de rațional și de practic. Nu ai nevoie de un tânăr frumos și prostuț. Ai nevoie de un bărbat care să te protejeze și să aibă grijă de tine și de copii, un bărbat pe care să poți să contezi și cu care să poți vorbi. Asta e căsnicia, Beata, nu numai dragoste și petreceri. Nu vrei asta și nu ai nevoie de asta. Prefer un astfel de bărbat pentru tine, încheie el sever, în timp ce Beata îl privea cu ochii în flăcări.

— Atunci să te culci tu cu el. N-o să-l las să mă atingă. Nu-l iubesc pe bărbatul acesta și n-o să mă mărit cu el doar fiindcă așa spui tu. Nu vreau să fiu vândută unui străin de parcă aș fi o vită, nu-mi poți face asta.

— Nu-ți permit să-mi vorbești așa, izbucni Jacob furios. Ce vrei să fac? Să te las să rămâi fată bătrână și să locuiești aici pentru tot restul vieții? Ce-o să faci când vom muri eu și mama ta și nu va mai avea cine să te ocrotească? Bărbatul acesta va avea grijă de tine, Beata. De asta ai nevoie. Nu poți să stai aici așteptând un prinț frumos, un prinț la fel de intelectual ca tine, la fel de serios și de fascinat de cărți și de studiu. Poate ai prefera un profesor de la universitate, dar el nu și-ar permite să te întrețină așa cum ești obișnuită și cum meriți. Bărbatul acesta dispune de mijloace comparabile celor cu care ai crescut tu. Le datorezi copiilor tăi căsătoria cu o persoană ca el, Beata, nu cu un artist sau cu un scriitor vai de capul lui care să te lase să mori de tuberculoză în vreo mansardă. Asta e realitatea, te vei mărita cu omul pe care l-am ales pentru tine. Eu și mama ta știm ce facem, ești tânără, aiurită și idealistă. Viața reală nu e ca în cărțile pe care le citești tu. Viața reală e chiar aici și vei face cum spun eu.

— Mai bine moartă, replică ea, fixându-l în permanență cu privirea.

Jacob nu o mai văzuse niciodată atât de hotărâtă sau de mânioasă. Dintr-odată îi trecu prin cap o idee cu totul nouă și neliniștitoare. Îi adresă o singură întrebare, cu vocea tremurândă și, pentru prima dată în viață în ceea ce o privea pe Beata, îi fu teamă de ceea ce avea să audă.

— Ești îndrăgostită de altcineva?

Era de neimaginat, însă lucirea din ochii ei îi spuse că trebuia să-i adreseze această întrebare, iar Beata ezită înainte de a răspunde. Știa că nu avea de ales decât să-i mărturisească adevărul.

— Da, răspunse ea calmă.

— De ce nu mi-ai spus? Jacob părea distrus și, mai mult de-atât, se simțea trădat. Îl lăsase să continue cu toată șarada, fără a-i da de știre că exista o persoană la care ținea. Suficient pentru a pune în pericol căsătoria pe care o stabilise el, pe care o găsea potrivită pentru ea. Cine e? întrebă el. Îl cunosc? Se cutremură străbătut de un fior rece, ca și cum i-ar fi călcat cineva pe mormânt.

— Nu, nu-l cunoști. L-am întâlnit vara trecută în Elveția.

Era hotărâtă să fie sinceră cu el. Simțea că nu avea de ales. Clipa aceasta sosise mai devreme decât își dorise sau decât se așteptase, însă acum nu putea decât să se roage că avea să fie corect cu ea.

— De ce nu mi-ai spus? Mama ta e la curent?

— Nu. Nu știe nimeni. Mama și Brigitte l-au cunoscut, dar atunci era doar un prieten. Vreau să mă mărit cu el când se va termina războiul, tată. Vrea să vină să te cunoască.

— Atunci să vină.

Jacob era supărat pe ea, însă voia să se comporte rezonabil cu propria sa fiică, deși era foarte deranjat de această mărturisire a dragostei în ultima clipă.

— Nu poate acum, e pe front.

— Frații tăi îl cunosc? Întrucât Beata se mulțumi să scuture din cap, Jacob continuă: Ce-mi ascunzi în legătură cu el? Am senzația că mai e ceva.

Avea dreptate, ca de cele mai multe ori. Beata îi răspunse cu glas tremurat:

— E dintr-o familie bună și are proprietăți imense. E bine educat și inteligent. Mă iubește, tată și eu îl iubesc, adăugă ea plângând.

— Atunci de ce ai făcut din asta un secret? Ce îmi ascunzi, Beata? întrebă Jacob urlând atât de tare, încât Monika îl putu auzi de la etaj.

— E catolic și francez, spuse Beata în șoaptă, moment în care Jacob mugii ca un leu rănit. Arăta atât de fioros, încât fata se dădu înapoi când se năpusti spre ea, apucând-o de umeri cu ambele mâini. O zgudui de-i făcu dinții să-i clănțâne.

— Cum îndrăznești? Cum *îndrăznești* să ne faci asta? N-o să te măriți cu un creștin, Beata. Niciodată! Mai bine te văd moartă. Dacă faci asta, vei fi moartă pentru noi. O să-ți scriu numele în cartea morților din familia noastră. N-o să-l mai vezi niciodată pe acest bărbat. Mă înțelegi? Și te vei mărita cu Rolf Hoffmann în ziua în care îți spun eu. O să-i spun că totul e aranjat. Și-l vei informa pe francezul tău catolic că n-o să-l mai vezi și n-o să mai vorbești niciodată cu el. E clar?

— Nu-mi poți face asta, tată, bolborosi ea, suspinând și înecându-se din cauza lipsei de aer. Nu putea renunța la Antoine și nu se putea mărita cu bărbatul ales de tatăl ei, indiferent de represaliile cu care o amenința Jacob.

— Ba pot și o voi face. Te măriți cu Hoffman într-o lună.

— Tată, nu!

Beata căzu în genunchi, plângând, în timp ce Jacob ieși în goană din bibliotecă și urcă la etaj. Rămase acolo mult timp, cu lacrimile șiroindu-i pe obraji, până ce, într-un final, veni Monika. Îngenunche lângă fiica ei, cu inima frântă de vorbele pe care tocmai le auzise.

— Beata, cum ai putut face asta? Trebuie să-l uiți... Știu că e un bărbat bun, dar nu te poți mărita cu un francez, nu după războiul acesta groaznic dintre țările noastre și cu atât mai puțin cu un catolic. Tatăl tău o să-ți treacă numele în cartea morților, spuse Monika speriată de privirea de pe

chipul fetei.

— O să mor oricum, mamă. Îl iubesc. Nu mă pot mărita cu bărbatul acela îngrozitor.

Beata știa că nu era îngrozitor, dar era bătrân pentru ea – și nu era Antoine.

— O să-l rog pe tata să-i dea de știre. Dar nu te poți mărita cu Antoine niciodată.

— Ne-am jurat să ne căsătorim după război.

— Trebuie să-i spui că nu poți.

— Mă iubește așa cum sunt.

— Sunteți amândoi niște copii prostuți. Și familia lui îl va dezmoșteni. Din ce-o să trăiți?

— Știu să cos... Aș putea să fiu croitoreasă sau profesoară sau orice ar fi nevoie. Tata nu are dreptul să facă asta.

Amândouă știau însă că Jacob putea face tot ceea ce dorea. Deja îi spusese că dacă se mărita cu un creștin avea să fie moartă pentru ei. Monika îl credea și nu putea îndura gândul că nu avea s-o mai vadă niciodată pe Beata. Era un preț mult prea mare pentru bărbatul pe care-l iubea.

— Te implor, nu face asta. Trebuie să-l asculți pe tata.

— Ba nu, ripostă Beata, suspinând în brațele mamei ei.

Jacob nu pierdu niciun moment. În după-amiaza aceea îi spuse lui Rolf Hoffman că Beata era tânără și ignorantă și îi era teamă de... obligațiile fizice ale căsătoriei. Prin urmare, nu era sigur că fiica lui era pregătită să se mărite. Nu voia să-l inducă în eroare, nici să-i dezvăluie întregul adevăr. Îi sugeră că, poate, după o curte îndelungată, dacă ajungeau să se cunoască mai bine, Beata avea să-și schimbe părerea despre căsnicie, cu tot ce implica aceasta.

Hoffman fu dezamăgit, dar afirmă că avea să aștepte cât era nevoie. Nu se grăbea și înțelegea că era o tânără inocentă. Chiar în seara în care se întâlniseră îi observase timiditatea și chiar și o fiică ascultătoare merita șansa să-l cunoască pe bărbatul cu care avea să se mărite și să împartă patul. La finalul conversației, Jacob îi fu recunoscător pentru răbdare și îl asigură că Beata avea să-și vină în fire nu după multă vreme.

În seara aceea fata nu coborî la cină, iar Jacob nu o văzu câteva zile. Monika îl informă că nu se dăduse jos din pat. Îi scrisese lui Antoine, povestindu-i ce se întâmplase. Îi spusese că tatăl ei nu avea să aprobe niciodată căsătoria lor, dar că era pregătită să se mărite oricum cu el, după terminarea războiului sau înainte, cum credea el că era mai bine. Dar nu se mai simțea bine acasă, la Köln. Știa că tatăl ei nu renunțase la planul de a o mărita cu Rolf. Știa, de asemenea, că nu avea să primească un răspuns de la Antoine decât peste câteva săptămâni, dar era pregătită să aștepte.

Scrisoarea de la el nu veni decât peste două luni, în mai. În tot acest timp fusese îngrozită de gândul că fusese rănit sau ucis sau că, aflând de furia tatălui ei, se hotărâse să se retragă și să n-o mai contacteze niciodată. De fapt, se adevăra cea dintâi presimțire. Fusese rănit în urmă cu o lună și era în spital la Yvetot, pe coasta Normandiei. Aproape că pierduse o mână, dar acum era pe cale să se vindece. În plus, intenționa să discute în cel mai scurt timp cu familia lui despre căsătorie. Nu avea să se mai întoarcă pe front sau în armată, în general. Felul în care se exprima o făcu să se teamă că rana lui era mai gravă decât pretinsese el, dar tonul scrisorii era optimist. Antoine declara în mod repetat că era teafăr și că o iubea foarte, foarte mult.

Beata îi răspunse repede și trimise scrisoarea, ca întotdeauna, prin vărul lui din Elveția. Apoi, nu-i mai rămânea decât să aștepte. După cum îi mărturisise, Antoine spera ca familia lui s-o primească cu brațele deschise, să se poată căsători și să locuiască pe domeniul din Dordogne. Deși, fără doar și poate, nu era ușor să aduci o nemțoaică în Franța în acel moment sau chiar după război. Nu trebuiau uitate problemele religioase, la fel de importante pentru familia lui ca și pentru a ei. Alianța dintre un conte francez și o evreică avea să fie privită cu tot atâta ostilitate ca eventualul ei măritiș cu un catolic francez la Köln. Nu avea să le fie ușor nicicum.

După ce îi scrisese, își petrecu zilele ajutându-și în tăcere mama și evitându-l pe tatăl său. Acesta insistase în repetate

rânduri ca ea să petreacă mai mult timp cu Rolf, însă fusese refuzat de fiecare dată. Beata declară că nu avea să se mărite cu el și nici măcar nu voia să-l mai vadă în fața ochilor. Devenise atât de palidă încât părea o fantomă, spre nefericirea Monikăi, care o ruga stăruitor să-și asculte tatăl. Familia lor nu avea să-și găsească liniștea până ce fiica mai mare nu revenea la sentimente mai bune. Sub apăsarea acestor gânduri negre, atmosfera din casa părintească era de-a dreptul funebră.

Amândoi frații ei discutaseră cu Beata când veniseră acasă în permisie, însă zadarnic. Iar Brigitte era așa de furioasă, încât nici măcar nu-i mai adresa vreun cuvânt. Apropierea nunții îi sporise parcă îngâmfarea.

— Cum ai putut fi atât de proastă încât să-i spui tatei?

— N-am vrut să-l mint, replică Beata cu simplitate.

Mânia lui Jacob tot nu se domolise. Îi făcea pe toți răspunzători de trădarea și de inconștiența fiicei sale. Mai mult ca orice, simțea că Beata îl trădase pe el personal, ca și cum ar fi ales să se îndrăgostească de un catolic francez doar ca să-i facă în ciudă. Din punctul lui de vedere, nu ar fi putut face nimic mai rău. Avea să-i ia ani ca să treacă peste asta, chiar dacă ea ar fi fost de acord să renunțe la Antoine, ceea ce nu făcuse până la momentul respectiv.

— Nu-l iubești cu adevărat, spuse Brigitte, cu toată convingerea unei tinere de optsprezece ani pe cale să se mărite cu prințul ei din povești. Avea lumea la picioare și îi părea rău de sora ei cea proastă. În opinia ei, situația era ridicolă. Ceea ce i se păruse romantic timp de câteva zile la Geneva nu mai avea sens. Nu-ți pui în joc toată viața și întreaga familie pentru cineva din altă lume. Ea era foarte încântată de căsătoria aranjată de tatăl ei. Nici măcar nu-l cunoști, o muștră pe Beata.

— Nu-l cunoșteam atunci, dar acum îl cunosc. Își pusese sufletele pe tavă în nenumăratele scrisori pe care le schimbaseră, dar avuseseră certitudinea iubirii încă de la Geneva. Poate că ți se pare absurd, însă știu că el este bărbatul potrivit, continuă ea.

— Chiar dacă tata te va trece în cartea morților și nu-ți va mai permite să ne mai vezi pe niciunul dintre noi vreodată?

Gândul acesta, care o copleșise în ultimele două luni, îi dădu ameteți.

— Sper că nu-mi va face asta, rosti Beata cu vocea gătuită. Perspectiva de a nu-și mai vedea niciodată mama, frații, tatăl, chiar și pe Brigitte era insuportabilă. Dar la fel era și ideea de a renunța la bărbatul pe care-l iubea. Până la urmă, chiar dacă tatăl ei o gonia în primă instanță, era posibil să cedeze într-o zi. Dar dacă îl pierdea pe Antoine, acesta avea să dispară pentru totdeauna.

— Și dacă îți interzice totuși să ne mai vezi? stăruia Brigitte, obligând-o pe Beata să ia din nou în considerare riscul pe care și-l asuma. Ce vei face atunci?

— O să aștept până ce se răzgândește.

— Nu se va răzgândi dacă te măriți cu un creștin. Te va ierta dacă nu te măriți cu Rolf până la urmă. Dar nu și dacă te măriți cu francezul. Nu merită sacrificiul ăsta, Beata. Nimeni nu merită. Brigitte era fericită să aibă aprobarea părinților ei, ea nu ar fi avut niciodată curajul de a proceda asemenea surorii ei. Te rog însă, urmă viitoarea mireasă, nu face înainte de nunta mea vreo prostie care să supere pe toată lumea.

Nu se putea gândi decât la asta, își zise Beata.

— Nu voi face nimic, promise ea.

Primi vești de la Antoine în săptămâna dinaintea nunții. Părinții lui avuseseră aceeași reacție ca și ai ei. Îi spusese că dacă se însura cu o evreică din Germania nu avea altă opțiune decât să plece. Tatăl lui aproape că îl izgonise, amenințându-l că nu avea să-i dea niciun ban pe timpul vieții sale. Potrivit legislației franceze, nu putea să-l dezmoștenească ori să-i nege dreptul de a prelua titlul la moartea sa, însă îl asigurase că, dacă se însura cu Beata, nu avea să-și mai vadă niciodată familia.

Tânărul fusese atât de scandalizat de reacția lor, încât plecase deja în Elveția și o aștepta acolo. Nu-i putea sugera decât să petreacă restul războiului în acea țară neutră, dacă

încă voia să se mărite cu el, știind ce avea să însemne pentru amândoi izolarea față de familii. Vărul lui spusese că puteau să locuiască împreună cu el și cu soția lui și să lucreze la fermă. Antoine nu îi ascunsese că, o dată îndepărtați de rude, niciunul din ei nu avea să dispună de bani. Verii lui erau oricum săraci, iar el și Beata ar fi trebuit să trăiască din mila lor și să lucreze ca să se întrețină. Era dispus să facă asta, dar totul depindea de ea. Afirma că o înțelegea și că nu avea să-i poarte pică dacă alegea să nu-și părăsească familia de dragul lui; o iubea indiferent de hotărârea pe care ar fi luat-o. Știa că dacă se hotăra să se mărite cu el, Beata trebuia să sacrifice tot ce iubea și tot ce-i era cunoscut. Nu avea nicio intenție s-o forțeze. Decizia finală îi aparținea ei.

Pe Beata o mișcă faptul că el făcuse deja același sacrificiu pentru ea. Își părăsise familia și domeniul din Dordogne și primise cu fruntea sus interdicția de a se întoarce vreodată. Era singur și rănit, la ferma verilor lui din Elveția și totul de dragul ei. Țările lor încă erau în conflict, chiar dacă pentru el războiul se încheiase. Ea ar fi vrut ca într-o bună zi să se întoarcă în Germania și, desigur, la familia ei, dacă Jacob avea să i-o permită. Dar până la instaurarea păcii nu păreau să aibă altă opțiune decât să aștepte în Elveția și să vadă ce le rezerva viitorul. Poate că până atunci familia lui avea să se răzgândească. Totuși, în scrisoare, Antoine spunea că nu exista nicio speranță să repare relația cu părinții. Plecarea lui și furia pe care le-o provocase fuseseră prea violente. Nici măcar fratele lui, Nicolas, nu vorbise cu el, deși fuseseră mereu foarte apropiați. Pentru el reprezenta o mare pierdere.

Beata petrecu săptămâna dinaintea nunții chinuită de gânduri negre. Știa că trebuia să ia o hotărâre. Participă ca prin vis la pregătirile pentru ceremonie. Ca o ironie a sortii, Brigitte și soțul ei urmau să-și petreacă luna de miere în Elveția. Jacob le spusese că acesta era singurul loc sigur din Europa. Aveau să stea trei săptămâni în Alpi, la nord de Geneva, nu departe de locul unde o aștepta Antoine pe ea. Ar fi vrut din tot sufletul să plece, dar îi promisese lui Brigitte să se abțină de la orice nesăbuintă până la nuntă. Prin urmare,

se mulțumi să numere zilele și orele.

Situația explodă mai curând decât ar fi crezut, când tatăl ei îi ceru să-l asigure că tânărul francez dispăruse pentru totdeauna din viața ei. Horst și Ulm se întorseseră pe front, iar Brigitte era în luna de miere. Discuția fu scurtă și brutală. Beata refuză să promită că nu-l va mai vedea vreodată pe Antoine, știind că el o aștepta în Elveția. Mama încercă să-i calmeze pe amândoi, dar nu reuși. În final, Jacob îi spuse că dacă nu accepta să renunțe la catolicul acela, trebuia să se ducă la el pentru totdeauna, dar să știe că, o dată ce părăsea casa, nu se mai putea întoarce. El și Monika aveau să organizeze un privesghi pentru ea, așa cum se obișnuia în cazul morților. Era atât de furios, încât Beata luă hotărârea asupra căreia chibzuiuse atât de mult.

După ore de ceartă, de rugăminți, de apeluri la rațiune, după ce-și implorase tatăl măcar să vrea să-l cunoască pe Antoine, plecă în camera ei, înfrântă. Umplu două valizoare cu toate lucrurile despre care își imagina că-i puteau fi utile la fermă și cu pozele înrămate ale membrilor familiei, le închise suspinând și le duse în hol, în timp ce Monika o privea cu ochii în lacrimi.

— Beata, nu face asta... n-o să te lase să te mai întorci acasă vreodată. Nu-și văzuse niciodată soțul atât de înfuriat și nici nu avea să-l mai vadă vreodată. Nu voia să-și piardă fiica și i se părea că nu putea face nimic pentru a opri această tragedie. Vei regreta mereu, oftă ea.

— Știu că o să-mi pară rău, spuse Beata îndurerată, dar nu voi iubi niciodată alt bărbat. Nu vreau să-l pierd. Pe de altă parte, nu voia să-i piardă nici pe ei. O să-mi scrii, mamă? întrebă ea, simțindu-se din nou copil în timp ce Monika o îmbrățișa, contopindu-și lacrimile cu ale ei. Lipsa oricărui răspuns o făcu să priceapă că, dacă tatăl ei o gonise proclamând că o socotea moartă, Monika nu avea de ales decât să-l asculte. Nu putea să încalce regulile pe care Jacob le stabilea pentru toți, nici măcar de dragul ei. Cuvântul lui era lege pentru toată familia. Eu o să-ți scriu, adăugă încet tânăra femeie, agățându-se de mama ei precum un copil,

chiar dacă tocmai împlinise douăzeci și unu de ani în primăvara aceea.

— N-o să mă lase să-ți citesc scrisorile, gemu Monika. O, draga mea, vreau să fi fericită cu acest bărbat... Sper că va fi bun cu tine, sper că merită... O, copila mea, n-o să te mai văd niciodată!

Beata închise ochii, strângându-și mama în brațe, în timp ce tatăl ei le privea din capul scârilor.

— Așadar, pleci? întrebă el cu asprime.

Pentru prima dată, Beatei i se păru bătrân. Până atunci îl considerase mereu tânăr, dar acum se prăbușise. Era pe cale să-și piardă copilul cel mai drag, cel de care fusese cel mai mândru și singurul care-i mai rămăsese acasă.

— Da, plec. Te iubesc, tată, spuse ea, încercând să se apropie de el ca să-l îmbrățișeze, dar privirea de pe fața lui o avertiză să nu încerce.

— Vom ține un priveghi pentru tine în seara asta. Dumnezeu să te ierte pentru ceea ce faci.

Nu ar fi îndrăznit, dar și ea voia să-i spună același lucru. Își sărută mama pentru ultima dată, apoi își luă valizele și coborî încet scările, sub privirile lor. Mama ei plângea în hohote, dar Jacob nu scoase un sunet.

— Vă iubesc, strigă ea, fără a primi vreun răspuns, după care ieși repede, cu suspinele Monikăi răsunându-i în urechi.

Merse până ce văzu un taxi și îi ceru șoferului să o ducă la gară. Pe tot drumul, așezată pe bancheta din spate, plânse în tăcere. Bărbatul nu făcu niciun comentariu atunci când îl plăti. Tragediile erau foarte frecvente în asemenea vremuri, iar el nu voia să știe. Unele dureri nu se împărtășesc.

Trenul spre Lausanne pleca abia peste trei ore. Mai mult decât suficient ca să se răzgândească, dar știa că nu putea face acest lucru. Știa cu toată ființa că viitorul ei era alături de Antoine. Și el renunțase la tot pentru ea. Nu puteau intui ce anume le rezerva viitorul, dar Beata nutrise convingerea că tânărul francez reprezenta destinul ei încă de când se cunoscuseră. Nu-l mai văzuse din septembrie, însă acum el era o parte din ea. Era viața ei, așa cum pe părinții ei nu și-i

putea imagina decât împreună. Brigitte îi aparținea bărbatului cu care se măritase. Toți aveau un destin de urmat. Și, cu puțin noroc, avea să-i revadă într-o zi. Deocamdată, acesta era drumul ei. Era de neconceput ca Jacob să nu renunțe niciodată la ideea nebunească de a nu mai vorbi cu ea. Mai devreme sau mai târziu trebuia să cedeze.

Când sosi momentul, urcă tăcută în tren. Lacrimile îi scăldară obrajii în cea mai mare parte a drumului către Lausanne, până când, în sfârșit, adormi. Nu peste mult timp, vecina de compartiment, știind că voia să coboare la Lausanne, o trezi. Beata îi mulțumi cu politețe, se dădu jos din vagon și privi împrejur. Se simțea ca o orfană. Îi trimisese lui Antoine o telegramă de la gara din Köln. Apoi, în depărtare, îl văzu grăbindu-se în direcția ei. Brațul lui era bandajat și susținut de o eșarfă, dar când ajunsese lângă ea o apucă cu brațul liber și o strânse atât de puternic, încât îi tăie respirația.

— N-am știut dacă o să vii. Mi-era teamă că o să te răzgândești... Ți-am cerut atât de mult...

Lacrimile curgeau pe obrajii amândurora în timp ce el îi spunea că o iubește, iar ea îl privea buimăcită. Acum el era familia ei, soțul ei, prezentul și viitorul ei, tatăl copiilor pe care urma să-i aibă.

El era totul pentru ea, așa cum și ea era pentru el. Nu-i păsa ce greutateți aveau să îndure, cât timp erau împreună. Oricât de dureros fusese să-și părăsească familia, știa că procedase cum trebuia.

Rămaseră mult timp pe peron, savurând momentul, ținându-se strâns în brațe. El îi ridică o valiză cu mâna sănătoasă, iar ea o luă pe cealaltă și ieșiră afară, unde îi așteptau vărul lui și soția sa. Antoine era foarte fericit când ieșiră din gară, iar Beata îi zâmbea parcă în transă. Când vărul lui puse valizele în portbagajul mașinii, Antoine își trase iubita aproape de el. Nu îndrăznise să spera că va veni, dar o făcuse. Renunțase la tot pentru el. Se așezară pe bancheta mașinii, iar el o înconjură cu brațul și o sărută din

nou. Nu putea exprima în cuvinte ceea ce simțea pentru ea. În timp ce se îndreptau spre satul din apropiere de Lausanne, ea nu scoase nicio vorbă. Nu-și putea permite să privească înapoi, doar înainte.

Așa cum promisese, tatăl ei își trecu numele în cartea morților în acea dimineață. În noaptea precedentă o privegheaseră. Pentru ei era dusă dintre cei vii.

Capitolul 4

Ferma verilor lui Antoine era mică și simplă. Zona era minunată, casa era intimă și fără pretenții. Într-unul din cele două dormitoare mici, situate unul lângă altul, crescuseră cei trei copii, de mult plecați la oraș. Niciunul nu rămăsese să lucreze la fermă. Bucătăria era mare și confortabilă, iar salonul de duminică nu era folosit niciodată. Nu se compara nici pe departe cu impresionanta reședință a familiei Wittgenstein din Köln. Erau veri îndepărtați din partea mamei lui Antoine, dar se bucurau să sprijine acel cuplu tânăr și erau recunoscători să aibă pe cineva care să-i ajute la fermă. Într-o cabană mică locuiau doi băieți care munceau la arat și la strânsul recoltei și se ocupau de vaci. Acolo, în munții de lângă Lausanne, era greu de închipuit că existau necazuri în lume. Ferma era la ani-lumină distanță de război.

Verii lui Antoine, Maria și Walther Zuber, erau oameni calzi, simpli și plăcuți. Erau bine educați, aveau puțini bani și aleseseră o viață ce li se potrivea. Restul familiei lor locuia la Geneva și Lausanne, deși copiii lor emigraseră în Italia și în Franța. Păreau să fie de-un leat cu părinții Beatei, deși, discutând cu ei, ea își dădu seama că erau mai în vârstă. Stilul de viață sănătos, activ și lipsit de excese le făcuse bine, iar adăpostul pe care i-l oferiseră lui Antoine atunci când le povestise necazurile sale se dovedise o adevărată mană cerească pentru tânărul cuplu aflat la ananghie. Antoine era hotărât să facă tot posibilul pentru a-i ajuta, dar, cu brațul rănit, capacitatea sa de muncă era limitată.

Beata fu uimită să vadă cât de gravă era rana, când îl ajută să-și schimbe pansamentul și îl masă în după-amiaza aceea. Șrapnelul îi distrusese atât mușchii, cât și nervii mâinii stângi. Medicii îi spusese că avea s-o poată folosi, dar nimeni nu știa încă în ce măsură. Cu siguranță, nu avea să mai fie niciodată la fel. Din fericire însă, Antoine era dreptaci.

Se oferise să se îngrijească de cai, deoarece se pricepea foarte bine; în plus, avea să facă și alte treburi care-i stăteau în puteri cu un singur braț sănătos. Beata și cei doi argați urmau să îndeplinească restul sarcinilor de la fermă.

În timp ce luau o masă consistentă alcătuită din supă și cârnați, Beata se offeri să gătească și să contribuie la activitatea gospodăriei. Spre uimirea și încântarea ei, Maria se offeri s-o învețe să mulgă vacile. Nu mai fusese niciodată la o fermă și trebuia să se adapteze într-un ritm alert. Nu numai că renunțase la familia ei și la casa unde se născuse, ci părăsise și singurul oraș și singura viață pe care le cunoscuse și iubise vreodată. Renunțase la tot pentru el, așa cum și el renunțase pentru ea. Era un început nou pentru amândoi și fără familia Zuber nu ar fi avut unde să se ducă și cum să trăiască. Beata le mulțumi călduros după ce terminară de mâncat, iar apoi o ajută pe Maria la vase. Era primul prânz neevreiesc pe care-l mâncase vreodată. Și deși era ceva nou pentru ea, știa că acolo, la fermă, nu avea de ales. Viața ei se schimbase într-o clipită.

— Când vă căsătoriți? întrebă Maria pe un ton matern. Se îngrijorase în legătură cu Beata încă de când le scrisese Antoine, întrebându-i dacă se puteau refugia la ei. Ea și Walther fuseseră ospitalieri și generoși și acceptaseră rapid. Neavându-i pe copiii lor în preajmă, nu le strica o mână de ajutor.

— Nu știu, murmură tânăra femeie.

La câte li se întâmplaseră, nu avuseseră timp să discute despre asta. Pe deasupra, încă era sub șoc după ultimele zile chinuitoare de la Köln.

Își trecură în revistă planurile chiar în noaptea aceea. Lui îi fusese repartizată canapeaua din sufragerie, iar Beata primise dormitorul cel mic. Antoine își asigurase verii că aveau să se căsătorească în curând. Maria nu voia ca tinerii să trăiască în păcat sub acoperișul ei, iar Walther era de aceeași părere. Nici nu se punea problema. Oricum și ei abia așteptau să-și unească destinele. Antoine cercetase problema încă de când sosise și aflase că, în calitate de cetățeni străini,

aveau nevoie de o aprobare oficială pentru a se căsători în Elveția. Ca să obțină documentele necesare, împrumută camionul lui Walther și merge cu Beata în orașul vecin. Aveau nevoie de pașapoarte, de un document care să le permită să se căsătorească la starea civilă și de doi cetățeni elvețieni care să le fie martori și să garanteze pentru ei. Faptul că bunicul său matern fusese elvețian nu-i ajuta deloc. Mama lui era de cetățenie franceză, prin mama ei, la fel ca el. Funcționarul care le preluă cererea le spuse că documentele necesare aveau să fie eliberate în două săptămâni.

— Vă veți căsători civil, sau la biserică?

Întrebarea era una de rutină, însă îi descumpăni. Niciunul din ei nu se gândise la această problemă; Antoine presupusese că era vorba de o simplă ceremonie civilă la primărie. Fără a avea familiile aproape, cu excepția soților Zuber și mai ales în situația lor, le trebuia pur și simplu un act oficial care să le legitimeze uniunea, astfel încât să poată conviețui după buna rânduială. Nu intenționau să aibă nicio fanfară, nicio petrecere și nicio sărbătorire. Doar un moment în care să devină soț și soție. Nici măcar nu se gândiseră la locul de desfășurare și la persoana care avea să officieze. După ce funcționarul le adresă acea întrebare, Antoine își privi șovăitor viitoarea soție. Ieșiră afară, în soarele de vară și o îmbrățișă cu brațul drept, sărutând-o cu tandrețe. Beata, surprinzător de calmă, îi zâmbi.

— O să ne căsătorim în două săptămâni, spuse ea încet. Aceasta nu era nunta pe care și-o dorise în adolescență, însă reprezenta împlinirea unui vis. Se cunoscuseră în urmă cu zece luni și se îndrăgostiseră la prima vedere, iar acum nu voia decât să-și petreacă restul vieții alături el. Încă nu știau unde urma să locuiască după război și nici măcar cum aveau să trăiască sau dacă familiile lor aveau să-i primească înapoi. Beata spera să-i înduplece, dar tot ce știa și ce voia la momentul respectiv era să fie cu el.

— Da, dar în ce condiții? Funcționarul adresase o întrebare rezonabilă, își zise Antoine. Nu știa dacă ea ar fi

vrut să officieze un rabin, idee care nu-i prea surâdea, trebuia s-o recunoască. Se puteau căsători la starea civilă, desigur, însă el ar fi preferat ca uniunea lor să fie consfințită de un preot.

— Nu prea m-am gândit la asta. Nu ne poate căsători un rabin. Ar trebui să te convertești și să studiezi foarte mult ca să faci asta. Ar putea dura ani întregi, spuse Beata cu înțelepciune. Chiar și acele două săptămâni li se păreau o veșnicie. Niciunul din ei nu era dispus să aștepte ani de zile, mai ales acum, că locuiau deja sub același acoperiș. Antoine nu putuse închide un ochi în noaptea precedentă știind că ea era în patul din camera alăturată, pe care aveau să-l împartă în curând. După toate chinurile prin care trecuseră pentru a fi împreună, era nerăbdător să-i cunoască trupul.

— Ce părere ai dacă ne-ar căsători un preot? se interesă el. Nu avea de gând să o oblige, însă preferința lui era clară.

— Nu știu, însă mi se pare cam banal să ne căsătorim doar la starea civilă. Are importanță dacă oficiantul e rabin sau preot? Am crezut întotdeauna că un singur Dumnezeu are grijă de noi. N-ar trebui să conteze cărei biserici ori sinagogi îi aparține.

Antoine fu surprins. Beata avea o gândire liberală, spre deosebire de familia ei. Pe drumul de întoarcere spre fermă, discutară despre acest lucru și despre ideea ca ea să se convertească la creștinism. Tânăra femeie era surprinzător de deschisă în această privință și spuse că avea să o facă, dacă el ținea la acest lucru. Credea în religia ei, dar îl iubea și pe Antoine. Și dacă gestul de a se converti la catolicism însemna că se puteau căsători mai repede, pentru ea era important.

Când ajunseră în dreptul unei biserici, Antoine opri mașina. Fără vreun cuvânt, se îndreptă spre casa parohială din spate, urcă treptele vechi și sună la ușă. Un indicator spunea că acea capelă data din secolul al X-lea, iar piatra părea într-adevăr roasă de vreme.

Din căsuță ieși un preot în vârstă îmbrăcat în sutană, care îi zâmbi tânărului. Schimbară câteva cuvinte în timp ce Beata aștepta în mașină, apoi Antoine îi făcu un semn. Beata

coborî și se apropie încet. Nu mai vorbise niciodată cu un preot. Nu văzuse niciodată unul de aproape, doar trecând pe lângă ea pe stradă, dar chipul și ochii lui păreau blânzi.

— Logodnicul dumneavoastră mi-a spus că doriți să vă căsătoriți, spuse preotul în lumina soarelui de dimineață și în răcoarea aerului proaspăt de munte. Erau înconjurați de un câmp cu flori sălbatice de culoare galbenă, iar în spatele bisericii se găsea un mic cimitir în care sătenii își îngropau de sute de ani morții. Tot în spatele bisericii se aflau o capelă și un izvor din secolul al patrulea.

— Da, vrem să ne căsătorim, răspuse Beata, încercând să nu-și imagineze cum ar fi reacționat părinții ei dacă ar fi văzut-o vorbind cu un preot. Se aștepta să fie lovită de trăsnet, însă cealaltă parte a ființei ei se simțea surprinzător de sigură și liniștită.

— Din câte am înțeles, nu ești catolică. Vei avea nevoie de lecții particulare și presupun că ai intenția să te convertești.

Beata se înfioră. Era ciudat să audă acel cuvânt. Nu se gândise vreodată că va avea altă religie decât cea iudaică, dar nici nu se gândise că se va mărita cu un bărbat precum Antoine. Studiile ei religioase precedente îi deschisese mintea față de alte credințe. Își zise că, o dată cu trecerea timpului și inima avea s-o asculte. Din dragoste pentru el, era dispusă să se convertească.

— Ai putea lua lecții de catehism cu copiii din localitate, însă ultima grupă tocmai a avut prima împărțășanie, astfel că lecțiile se vor relua doar la toamnă. Înțeleg că vreți să vă căsătoriți în două săptămâni.

Preotul privi brațul rănit al lui Antoine și figura inocentă a Beatei. Tânărul îi povesti că el era francez, iar ea, germană, că fusese rănit în război, că nu, aveau alte rude în afara celor doi veri care-i găzduiau. Îi spuse de asemenea că Beata tocmai sosise din Germania în ziua precedentă și că voiau să-și legalizeze situația, astfel încât să nu trăiască în păcat, iar preotul era singurul care îi putea ajuta. Mișcat, prelatul acceptă. Avea să facă tot posibilul. Îi păreau oameni buni, iar intențiile lor erau cu siguranță curate, altfel nu ar fi trecut

să-l vadă.

— De ce nu intrați o clipă, să discutăm?

Îi pofti înăuntru, iar Antoine și Beata îl urmară într-o cămăruță întunecoasă. Pe perete se afla un crucifix enorm și într-un colț – un altar dedicat Fecioarei Maria, singura lumină fiind cea dată de flacăra lumânărilor. Preotul se așeză la un birou vechi, în timp ce Antoine trase două scaune pentru ei. Încăperea părea oarecum deprimantă, dar zâmbetul amabil al bătrânului slujitor al Bisericii îi ajută pe cei doi tineri să se simtă în largul lor.

— Ai putea să vii aici o oră în fiecare după-amiază, Beata?

— Da, o să vin, spuse ea cu o anume rețineră. Nu era sigură în ce constau atribuțiile ei la fermă sau dacă Antoine avea timp s-o aducă de fiecare dată cu mașina. Altfel, ar fi trebuit să meargă pe jos destul de mult, dar era dispusă să facă și asta. Pe de altă parte, nu știa ce voia preotul de la ea.

— Dacă vei veni, cred că vom acoperi tot catehismul de care ai nevoie pentru a te converti. De regulă prefer să fac asta în timp, de-a lungul mai multor luni, ca să poți înțelege ceea ce citești și să fi sigură că ești pregătită pentru botez. Dar cred că în cazul acesta ne putem mișca mai repede. Poți studia singură, iar eu te voi învăța ce trebuie să știi. Acesta e un pas important în viața ta, chiar mai important decât căsătoria. Este minunat să-l îmbrățișezi pe Domnul.

— Știu, șopti ea. Lui Antoine i se păru că nu fusese niciodată mai frumoasă ca acum, în încăperea luminată de lumânări, cu ochii imenși și chipul alb ca laptele. Și dacă nu sunt pregătită? Dacă nu sunt pregătită pentru... botez? Îngăimă Beata, aproape incapabilă să rostească acel cuvânt.

— Atunci, desigur, va trebui să aștepti până vei fi pregătită. O căsătorie poate aștepta întotdeauna, spuse preotul cu blândețe. Dacă nu te convertești, nu te poți mărita cu un catolic.

Nici măcar nu menționează opțiunea ca Antoine să se convertească la iudaism sau să se cunune civil, nu la biserică. În ochii săi, pentru un catolic exista o singură căsnicie valabilă, cea săvârșită de un preot, într-o biserică

catolică. Iar Beata știa, din puținele vorbe pe care i le spusese în dimineața aceea, că și Antoine gândea la fel. Făcea din nou un pas enorm de dragul lui, un alt sacrificiu. După cum conveniseră în dimineața aceea, n-ar fi avut sens ca el să treacă la iudaism. Studiile ar fi durat ani de zile și în apropiere nu se afla niciun rabin care să-l învețe, chiar dacă Antoine ar fi luat în considerare această posibilitate.

Pur și simplu, trebuia să se convertească dacă voia să se mărite cu el și dacă ținea ca uniunea lor să fie aprobată și binecuvântată în cadrul unei religii, fiind vorba în speță de catolicism. Pe măsură ce îl asculta pe preot, simți că asta își dorea să facă. Biblia o intrigase întotdeauna. Îi plăceau poveștile despre Iisus și mereu fusese fascinată de sfinți. Poate că așa trebuia să fie, își zise ea. Chiar dacă era singura religie pe care o cunoscuse, Beata nu fusese niciodată foarte sigură de legătura ei profundă cu iudaismul. Era pregătită să-l părăsească și să treacă la catolicism de dragul lui Antoine. Considera că îi datora acest lucru, ca soție. Dragostea lor ceruse sacrificii de la amândoi, încă de la început. Și iată încă un sacrificiu pe care ea îl făcea pentru el.

Mai stătură de vorbă o jumătate de oră, iar Beata promise că avea să revină în după-amiaza următoare. Preotul îi spuse că avea s-o pregătească pentru convertire și căsătorie în două săptămâni. Îi conduse până la poartă și își flutură mâna în semn de rămas-bun. Antoine conducea cu mâna dreaptă și părea să nu aibă vreo problemă, odihnindu-și degetele mâinii bolnave pe volan.

— Cum ți s-a părut? întrebă el, părând preocupat. Simțea că îi cere prea mult și, dacă ea ar fi obiectat la ideea convertirii, s-ar fi mulțumit și cu o ceremonie civilă. Nu voia ca Beata să-și încalce convingerile. Nu avea idee cât de credincioasă era sau cât de mult respecta tradițiile evreiești. Știa că familia ei era ortodoxă și, din acest motiv, n-ar fi conceput pentru nimic în lume ca fata să-și ia un soț de altă confesiune, însă nu cunoștea costurile sufletești pe care le presupunea, în viziunea ei, renunțarea la credința

strămoșilor.

— Cred că e un om foarte cumsecade și că îmi va plăcea să studiez cu el, spuse ea, spre ușurarea lui. Era foarte calmă în legătură cu planurile lor, așa cum fusese întotdeauna.

— Ce părere ai despre convertire? Nu trebuie să o faci dacă nu vrei, Beata. Ne putem căsători la primărie. Deja ai renunțat la destule pentru mine.

— Și tu la fel. Cred că aș prefera să ne căsătorim la biserică, adăugă ea după o clipă de gândire, privind pe fereastră. Mai ales dacă înseamnă mult pentru tine, adăugă întorcându-se spre el, cu privirea luminată de un zâmbet.

— E foarte generos din partea ta, spuse el, dorind să poată ridica o mână de pe volan pentru a o îmbrățișa, dar, desigur, incapabil să o facă. Te iubesc. După câteva momente, întrebă: Dar copiii noștri? Vrei să fie catolici, sau evrei?

Toate aceste întrebări ar fi fost formulate din timp dacă ar fi curtat-o așa cum se cuvenea, dar având în vedere situația lor și distanța dintre ei, nu avuseseră timpul sau ocazia să abordeze subiectul. Beata reflectă serios înainte de a-i răspunde. O afectase mult tot ceea ce discutaseră în dimineața respectivă. Era vorba de decizii importante, care îi schimbau viața.

— Dacă voi fi catolică și tu ești catolic și în asta credem amândoi și copiii noștri ar trebui să fie tot catolici. Nu crezi?

În primul rând, i se părea un lucru practic. Nu avusese niciodată sentimentele profunde ale părinților ei cu privire la religie. Mergea la templu pentru a le face pe plac și fiindcă aceasta era tradiția lor. Întotdeauna găsisse Biblia fascinantă și emoționantă și era convinsă că, măritată cu Antoine, avea să devină tot mai atașată de catolicism.

Antoine o privi cu recunoștință. Acesta era, desigur, motivul pentru care părinții ei se opuseseră cu atâta violență căsătoriei lor. Ideea de a avea nepoți catolici era pentru ei un coșmar, însă Beatei i se părea o idee rezonabilă.

— Ar fi prea mare încurcătura dacă am face lucruri diferite și dacă am crede în lucruri diferite, deși, din ce am citit, nu sunt foarte sigură că într-adevăr credem în lucruri diferite.

Antoine încuviință și pe tot restul drumului pacea și armonia domniră netulburate între ei. Când coborâtă din mașină o înconjură cu brațul drept și intrară să ia prânzul cu soții Zuber.

Le povestiră lui Walther și Mariei despre întâlnirea cu preotul, despre vizita la starea civilă și despre lecțiile de catehism pe care avea să le ia Beata în următoarele două săptămâni. Beata își ceru scuze că trebuia să plece în fiecare după-amiază, dar Maria găsea că veștile erau minunate. Se întrebese ce aveau de gând să facă încă de când Antoine le explicase că fata era evreică. După ce bărbații plecară și ele rămaseră să strângă în bucătărie, îi spuse că, în opinia ei, acceptarea convertirii era o dovadă de iubire.

— Probabil că totul ți se pare nou, comentă Maria cu simpatie.

Era o femeie cu un spirit matern dezvoltat, fără experiență sau interese mondene. Devenise stăpâna casei la nouăsprezece ani, când se măritase cu Walther. Acesta cumpăraseră ferma în urmă cu doi ani și lucra din greu. De când se stabiliseră acolo, ea născuse copiii, se ocupase de gospodărie, își iubitese soțul, mersese la biserică. Deși citea foarte mult și era inteligentă, era un exemplu de viață simplă, aflată la mii de kilometri depărtare de casa mare și elegantă în care crescuse Beata sau de hainele și bijuteriile pe care le purtau Monika ori Brigitte. De fapt, nici nu și le putea închipui acolo și nu-și putu reține un zâmbet gândindu-se cât de diferită avea să fie căsătoria ei de aceea a surorii sale. Ea și Antoine nu intenționau să rămână în Elveția pentru totdeauna; într-un final voiau să se întoarcă în Franța sau în Germania, în funcție de care din familii ceda și unde li se iveau cele mai bune oportunități. Dacă nu se întorcea să-și administreze proprietățile din Dordogne, Antoine nu știa ce avea să facă. Dar după război, cu toate schimbările inevitabile, aveau să se afle și alții în situația lor, aceea de a începe o viață nouă într-un loc nou. Pentru aceste momente de început, Beata se simțea recunoscătoare să se afle acolo.

— Nu este nimic nou, îi răspunse ea Mariei, ci doar diferit.

Nu sunt obișnuită să fiu atât de departe de familia mea.

Îi era foarte dor de mama ei. Toată viața fusese nedespărțită de Brigitte, dar având în vedere că aceasta se căsătorise și se muta la Berlin, totul s-ar fi schimbat oricum. Ceea ce o durea mai mult erau împrejurările cumplite în care îi părăsise.

Pentru Beata, rana era încă deschisă, poate pentru mulți ani, își zise Maria, care spera că familia lui Antoine și familia Beatei aveau să se răzgândească și să-i ierte pentru alegerile pe care le făcuseră. Erau niște tineri minunați și ea știa că avea să le fie greu dacă familiile lor refuzau să le accepte uniunea. Între timp, Maria și Walther erau mai mult decât bucuroși să le fie părinți adoptivi. Prezența tinerei perechi era o binecuvântare și pentru soții Zuber.

— Tu și Antoine o să vreți copii curând? se interesă ea curioasă, iar Beata roși, neștiind ce să spună. Nu știa dacă avea de ales. Copiii veneau dacă așa era să fie, asta crezuse întotdeauna. Și dacă erau metode care puteau împiedica acest lucru sau care puteau schimba cursul evenimentelor, ea nu le cunoștea. Iar cu Maria nu era atât de intimă încât s-o întrebe.

— Cred că da, răspunse stingherită, punând ultima farfurie curată înapoi în dulap. Cum o vrea Dumnezeu.

Pe când vorbea se întrebă dacă Brigitte urma să aibă și ea copii curând. Nu și-o putea închipui în postura de mamă, fiindcă sora ei, chiar și la optsprezece ani, era încă un copil. Ea însăși avea douăzeci și unu de ani și nu prea se simțea pregătită pentru responsabilitățile maternității și ale căsătoriei. În urmă cu trei ani nici nu s-ar fi gândit la așa ceva. Însă în pofida începutului dureros, simțea că era un pas firesc.

— Va fi minunat să avem un copil aici, exclamă fericită Maria în timp ce turna câte o ceașcă de ceai.

Nu-și vedea aproape deloc nepoții, fiindcă locuiau foarte departe, iar ei și lui Walther le era aproape imposibil să părăsească ferma. Inima i se încălzea gândindu-se la Antoine și la Beata și la un copil care, poate, avea să le lumineze

bătrânețile dacă mai apucau să-l cunoască. Ochii Mariei licăriră de bucurie.

Deocamdată, Beata nu voia decât să-și urmeze lecțiile de catehism la bisericuța din apropiere și să se mărite cu Antoine peste două săptămâni. În afară de asta, nu știa la ce să se aștepte sau ce să creadă. Avea doar o certitudine, că îl iubea foarte mult și nu regreta niciun lucru pe care îl făcuse sau la care renunțase pentru el.

Maria și Walther o respectau foarte mult pentru loialitatea față de Antoine. Era o tânără impresionantă și, în mod evident, foarte hotărâtă și iubitoare. Maria se apropia de ea cu fiecare zi mai mult. Întotdeauna îl îndrăgiseră pe Antoine, deși nu prea îl văzuseră în ultimii ani, dar le fusese foarte ușor să-l primească în căsuța lor. Îi era teamă doar că, din cauza naționalităților tinerilor, aceștia nu puteau rămâne definitiv. Mai devreme sau mai târziu, când avea să se termine războiul, guvernul elvețian se aștepta ca ei să plece. Puteau solicita azil în Elveția, dar după încheierea păcii trebuiau să se întoarcă de unde veniseră. Având în vedere amploarea conflagrației, nimeni nu putea anticipa evoluția evenimentelor. Între timp, cuibăriți acolo în munți, se simțeau în siguranță.

Beata găsi lecțiile cu părintele Andre absolut fascinante. Îi aminteau întrucâtva de studiile biblice în care se angajase singură, însă de data aceasta erau sistematice. O învăță despre Drumul Crucii, despre ofrande, despre Maica Domnului, despre Sfânta Treime, o învăță rugăciuni și cum să spună rozariul. Îi explică tainele și importanța împărtășaniei. Beata îi adresa în permanență întrebări care îi dovedeau interesul. Nu părea incomodă sau stingheră față de niciun concept sau idee creștină. Deseori, ieșeau la iveală similitudini curioase cu iudaismul. Era o tânără inteligentă, pasionată de religie și de filosofie, cu un suflet blând și iubitor, iar el o îndrăgi foarte mult în cele două săptămâni de studiu. În fiecare zi ea îi aducea bunătăți de la fermă și îi transmitea salutări de la soții Zuber. Chiar îl făcu să râdă spunându-i cum învățase să mulgă o vacă. Beata se amuza

în fiecare dimineată, gândindu-se cum ar fi procedat Brigitte. Ar fi leșinat probabil. Singurul lucru care încă o durea era amintirea mamei ei. Și, în pofida poziției sale de neînduplecat, îi era dor și de tatăl ei. Pe deasupra, se temea mereu pentru siguranța fraților. Doar fiindcă acum era departe de casă și plecase, spre mâhnirea tatălui ei, nu însemna că nu-i mai iubea. Nici măcar nu era supărată pe ei, singurul sentiment era acela de dor.

Îi vorbise despre aceasta părintelui Andre, pe care îl impresionau compasiunea și capacitatea ei de iertare. Părea să nu le reproșeze faptul că, practic, o izgoniseră. De fapt, complimentul suprem din partea preotului îl primise atunci când îi spusese că dacă nu s-ar fi născut în altă credință și nu s-ar fi pregătit pentru căsătorie, ar fi putut deveni o călugăriță minunată. Antoine nu fu nici pe departe la fel de mișcat atunci când Beata îi povesti.

— Dumnezeu, sper că nu încearcă să te ia la mănăstire! Am alte planuri pentru tine, exclamă el, pe un ton foarte posesiv.

— Și eu, dar a fost foarte drăguț din partea lui să-mi spună asta.

Beata se simțea flatată, era o adevărată laudă din partea blândului preot, iar Maria fu de acord.

— Indiferent cât de drăguț o fi, mormăi Antoine dezaprobat și încă nervos, nu vreau călugărițe în familia mea. Am zis mereu că asta e o viață tristă. Oamenii trebuie să se căsătorească și să aibă copii.

— Poate nu toată lumea. Nu toată lumea e făcută să se căsătorească și să aibă copii, îl corectă Beata.

— Ei bine, mă bucur că tu ești, spuse Antoine aplecându-se să o sărute și făcând-o pe Maria să zâmbească.

Lucra din greu la fermă cu Walther, iar Beata observă atunci când îi bandaja rana, seara, că se apropia de vindecare, deși brațul era încă țeapăn și nu la fel de util cum sperase că îi va fi în viitor. Dar se descurca foarte bine, chiar și cu un singur braț teafăr, iar pentru Beata era la fel de frumos ca întotdeauna. Îi zâmbi timidă atunci când o sărută.

Se simțea puțin jenată când venea vorba de copii, fiindcă îi reamintea de noile descoperiri ce aveau să vină.

În dimineața botezului, pe drumul spre biserică, Maria, Antoine și Beata se opriră la primărie. Un funcționar cu atitudine gravă officie scurta ceremonia civilă ce constituia preludiul juridic pentru cununia religioasă din ziua următoare. Pentru Beata fu minunat să știe că, în fața legii, era deja soția lui Antoine, așa cum avea să devină și în fața lui Dumnezeu, a doua zi.

Walther nu putuse asista la botez pentru că avea mult de lucru la fermă. În cursul ceremoniei simple, Beata își declară credința și loialitatea față de Biserica Catolică. Nașii săi, Antoine și Maria, promiseră să se lepede de Satana în numele ei, să o ajute să-și respecte credința și să o cinstească pe viitor. După botez, primi prima împărtașanie și plânse atunci când i-o dădu părintele Andre. Pentru ea însemna mult mai mult decât se așteptase și mai mult decât orice senzație pe care i-o oferise iudaismul până atunci. Întotdeauna i se păruse foarte plictisitor timpul petrecut la sinagogă. Stăteau acolo ore în șir și o enervase mereu faptul că bărbații erau separați de femei. O deranja, de asemenea, faptul că nu existau rabini femei, ceea ce i se părea foarte nedrept. Tatăl ei se supăra pe ea de fiecare dată când afirma acest lucru și îi spunea cu asprime că așa trebuia să fie. Aflase cu dezamăgire că nu existau nici preoți femei, dar cel puțin existau călugărițe.

Și Brigitte considera ortodoxia iudaică o religie prea restrictivă și spusese, înainte de nuntă, că atunci când avea să se mute la Berlin cu Heinrich nu avea să mai respecte cutumele în toate detaliile, deoarece soțul ei și familia lui nu o făceau. Dar nu îndrăznise să le dezvăluie acest plan părinților ei. În opinia ei, regulile stricte ale ortodoxiei erau stupide. Beata nu crezuse niciodată asta, însă existau aspecte ale iudaismului cu care nu fusese niciodată de acord. Spre surprinderea ei, dintr-odată îi plăcu ideea de a fi catolică. Era o altă modalitate de a fi mai aproape și mai în armonie cu Antoine. Chiar îi era foarte ușor să creadă în

ideea de miracole, precum nașterea Fecioarei și cea a lui Iisus. Se simțea altfel, mai ușoară, reînnoită, atunci când ieși din biserică în calitate de catolică. Radia de fericire și îi zâmbea larg lui Antoine. Ceremonia civilă și botezul transformaseră ziua aceea întruna minunată.

— Încă îmi pare rău că nu vrei să fi călugăriță, o tachină părintele Andre. Cred că puțin mai mult studiu și ceva timp ca să-ți descoperi vocația te-ar fi putut ajuta să devii o călugăriță devotată.

Antoine păru înspăimântat de idee.

— Atunci mă bucur că ați avut la dispoziție doar două săptămâni, rosti el cu gravitate.

Ideea de a-și pierde mireasa în favoarea mănăstirii, după ce luptase din greu pentru ea, îl îngrozea. Dar știa că preotul le voia binele.

Părăsiră biserica și promisera că se vor întoarce a doua zi, pentru nuntă. Actele erau în regulă. Cununia civilă le permitea să se căsătorească și la biserică. După cina festivă din seara aceea, de sărbătorire a botezului său, Beata se retrase devreme în camera ei. Era ultima noapte pe care o petrecea singură în patul pe care avea să-l împartă cu Antoine după nuntă. În seara aceea trebuia să termine lucrul la un proiect secret. Nu adusese cu ea din Germania nicio rochie pe care să o poată purta la nuntă. Luase doar haine practice, potrivite pentru munca la fermă. Dar Maria îi dăruise două fețe de masă frumoase, din dantelă, pe care le moștenise de la bunica ei și care, cu timpul, se uzaseră. Beata spusese că nu conta.

Așadar, când nu învăța pentru botez, când nu mulgea vaci sau nu o ajuta pe Maria la bucătărie, cosea cu sârguință în camera ei. Rochia de mireasă pe care și-o făcuse din cele două fețe de masă era aproape terminată. Reușise să aplice dantelă pe piept, pe umeri și pe brațe și îi mai rămăsese destulă ca să facă un vâl. Pentru că era scundă, avea material și pentru trenă. Pe bust făcuse câteva pliseuri, pe care apoi le însăilase. Rochia îi venea perfect pe talia îngustă, iar fusta avea forma unui clopoțel, pe care cususe resturi de

dantelă veche. Eliminase complet părțile uzate și rupte, obținând în cele din urmă o adevărată operă de artă. Nici Maria nu o văzuse în forma finală, dar de abia aștepta să o admire. Se aștepta să fie simplă, fără pretenții. Se gândea că nu poți face mare lucru din două fețe de masă vechi, dar nu cunoștea talentul și îndemânarea Beatei.

Antoine fusese de acord să plece la biserică cu o oră mai devreme, ca să nu vadă mireasa, care voia să îl surprindă când avea să pășească pe culoarul vechii biserici din piatră și să se întâlnească la altar. El nu știa ce făcea ea când se retrăgea seara în cameră, imaginându-și că era pur și simplu obosită de activitățile de la fermă. Nici măcar Maria nu știa că în mai multe rânduri se culcase în zori și că a doua zi își îndeplinea activitățile chiar și nedormită.

Rochia de mireasă era cea mai frumoasă din câte cususe vreodată, demnă de o colecție de la Paris și dacă ar fi fost făcută din mătase ori satin în locul inului și al dantelei cusute de mână cu care trebuia să lucreze, ar fi fost o rochie cu adevărat spectaculoasă, demnă de orice nuntă importantă, așa cum era aceasta pentru ea. În plus, materialele rustice o făceau mai potrivită cu bisericuța din munți decât ar fi fost o ținută mai elaborată. Maria tresări când o văzu.

— Dumnezeule, copilă... de unde ai rochia asta? Te-a dus Antoine la Lausanne?

— Sigur că nu, râse Beata, emoționată de efectul pe care-l avusese asupra nașei ei. Am făcut-o din fețele de masă pe care mi le-ați dat. De două săptămâni lucrez la ea în fiecare noapte.

— Nu se poate. Nu aș fi putut face așa ceva nici în doi ani! Nu mai văzuse niciodată o rochie comparabilă cu aceea. Beata părea o prințesă din povești. Cum ai învățat să coși așa?

— Îmi place. Coseam și pentru mama și sora mea și mereu am preferat să-mi fac singură rochiile în loc să le cumpăr. Așa aveam mereu ceea ce doream, nu haine concepute de altcineva.

— Dar nu o rochie ca asta, murmură Maria făcând-o să se învârtă și admirându-i vâlul și trena. Era cea mai frumoasă rochie pe care o văzuse vreodată. Așteaptă să te vadă Antoine... o să leșine la biserică.

— Sper că nu, chicoti Beata, încântată de efect.

Chiar și Walther fu uimit atunci când o văzu și o ajută pe Maria să aranjeze cu grijă rochia și trena pe bancheta mașinii. El și soția lui se urcară în față, iar Beata se simți puțin vinovată că îl trimisese pe Antoine pe jos la biserică. Dar nu voia ca el să vadă rochia înainte de ceremonie. Se ascunsese în camera ei până ce el plecase, astfel încât să nu o zărească în dimineața respectivă, lucru care le-ar fi purtat ghinion. Încă îi era greu să creadă că era ziua nunții ei. Plânsese în timp ce se îmbrăca, de dorul mamei. Nu se gândise niciodată că avea să se mărite fără ca mama ei să o privească din primul rând și fără ca tatăl ei să o conducă la altar.

Walther și Maria le oferiseră și verighetele. Bărbatul îi dăduse lui Antoine verigheta tatălui lui, pe care o păstrase într-o cutie și care îi venea perfect pe inelarul de la mâna stângă. Walther o avea în buzunar, împreună cu verigheta străbunicii Mariei, care era o bandă îngustă de aur cu mici diamante aplicate. Era atât de strâmtă, încât nicio femeie din familie nu o putuse purta vreodată. I se potrivea Beatei de parcă ar fi fost făcută pentru ea, iar în interior avea gravate cuvintele *Mon coeur à toi*, „inima mea pentru tine”.

Într-un gest de mare generozitate, Walther și Maria aveau să petreacă noaptea aceea la niște prieteni, pentru ca tinerii căsătoriți să aibă întreaga casă la dispoziție. Walther pusese la rece o sticlă de șampanie pe care o păstrase ani de zile, de la nunta fiului său, iar Maria le lăsase pregătit un mic ospăț de nuntă. Doar atât putea face pentru ei și pregătise totul cu tandrețe și afecțiune.

Voia ca totul să fie cât mai frumos, mai ales că nunta pe care ar fi avut-o dacă ar fi rămas cu familiile lor, în lumea lor, nu ar fi fost deloc așa. Pentru Antoine și Beata era suficient, deși nu puteau să nu se gândească la cei pe care-i

lăsaseră în urmă, mai ales în acea zi.

Sătenii tocmai părăseau biserica după slujbă când sosiră Beata și soții Zuber. Antoine aștepta în casa parohială, așa cum îl rugase ea. Când oamenii ieșiră din biserică, fură uluiți de frumusețea rochiei și a miresei. Părea o prințesă din basme, cu părul negru sub vălul de dantelă, cu pielea albă ca laptele și ochii mari, albaștri. Nu mai văzuseră niciodată o mireasă atât de frumoasă. Chiar și părintele Andre fu uimit și trebui să admită că era mai frumoasă în acea postură decât în cea de călugăriță. Peste câteva minute, cu ochi strălucitori, îl conduse pe Antoine în biserică anunțându-l că îl aștepta o surpriză deosebită.

Antoine nu-și putu închipui despre ce era vorba până ce organistul începu să cânte melodia pe care el și Beata o aleseseră și tânăra lui mireasă intră agale pe ușă, la brațul lui Walther. Se mișca cu grația unei tinere regine, iar picioarele ei aproape că nu atingeau podeaua. Purta singurii pantofi de seară pe care-i adusese cu ea, o pereche din satin crem cu cataramă cu strasuri. Însă nimic nu îl pregătise pe Antoine pentru rochie. Fusese curios, iar acum, când o văzu, se întrebă dacă oare adusese ținuta cu ea de la Köln. Părea făcută la Paris înainte de război. Uluit, nu-și putea dezlipi ochii de la ea, în timp ce lacrimile le curgeau amândurora pe obraji. Dantela fusese suficient de fină încât să poată fi purtată ca văl, iar atunci când Maria îl ridică, putu vedea chipul Beatei scâldat în lacrimi de dragoste și bucurie. Nimeni din biserică nu mai văzuse vreodată o fată așa de frumoasă.

Beata plânse din nou când își rostiră jurămintele, iar mâinile ei tremurau atunci când mirele îi puse verigheta pe deget. La rândul ei, îi puse cu grijă inelul lui Antoine, ca să nu-l rănească. Nu fusese niciodată mai fericită ca atunci când el o strânse aproape de el și o sărută după ce preotul îi declarase soț și soție. Antoine îi dădu cu greu drumul ca să poată ieși la lumina soarelui. O parte dintre locuitorii fermelor din apropiere rămăseseră după slujbă, așteptându-i în fața bisericii, dornici să revadă mireasa. Nimeni dintre

participanții la ceremonie nu avea să uite cum arăta, cu atât mai puțin Antoine.

Soții Zuber luară prânzul împreună cu ei, după care îl conduseră pe preot înapoi la biserică și se duseră la prietenii lor. Beata și Antoine rămaseră în prag, în timp ce ceilalți se îndepărtau, iar apoi se priviră în ochi, singuri în sfârșit. Aveau întreaga casă pentru ei, deoarece blânda pereche de bătrânei le făcuse acest dar minunat. Acea noapte petrecută în căsuța din Alpi era singura lună de miere pe care și-o permiteau, însă nu le trebuia mai mult. Tot ce aveau nevoie era să fie împreună și amândoi știau că nu vor uita niciodată magia acelei zile. Antoine o privi visător în bătaia soarelui de după-amiază, contemplându-i rochia splendidă. Muncise foarte mult la ea ca să o poarte doar câteva ore, așa cum se întâmplă la orice nuntă. Dar puține mirese ar fi putut crea singure o asemenea ținută. Admirând modul în care îi evidenția silueta grațioasă, o urmă în casă.

Discutară ceva timp în sufragerie, după care Antoine se duse să toarne câte un pahar de șampanie. Trecuse mult timp de când Beata nu mai băuse șampanie, cu excepția gurii pe care o luase la nunta surorii ei în urmă cu câteva săptămâni, așa că se simți puțin amețită atunci când ciocniră și sorbiră din pahar. Îi era greu să creadă cât de mult se schimbaseră viețile lor într-un timp atât de scurt. Cu o lună înainte nu ar fi crezut nicidecum că avea să locuiască într-o fermă în Elveția, măritată cu Antoine. Era un vis devenit realitate pentru amândoi, chiar dacă ea trebuise să treacă printr-un coșmar ca să ajungă acolo. Însă chinurile pe care le suferise deja păreau să dispară. Tot ceea ce avea să rămână era viața lor împreună.

Spre seară, Beata se oferă să servească cina pe care le-o pregătise Maria. Toată după-amiaza nu făcuseră altceva decât să stea de vorbă, ținându-se de mână. Niciunul din ei nu se grăbea să consume căsătoria, iar Antoine nu dorea să o sperie. Știa că pentru ea era un pas mare și voia să-i fie cât mai ușor. Nu aveau de ce să se grăbească.

Apusul îi găsi în sufragerie, sărutându-se, iar șampania

începu să-și facă efectul asupra lor. Sub imperiul pasiunii, nu mai putură rezista. Așteptaseră această clipă timp de unsprezece luni. Era întâi iulie, iar ei se cunoscuseră în luna august a anului precedent. Li se părea că trecuse o viață de om de când se ciocnise de ea pe malul lacului. Acum erau căsătoriți. Era tot ceea ce visaseră și tot ceea ce își doriseră din acea primă clipă.

În pofida brațului lui rănit, reuși să o ridice în brațe în rochia de mireasă și o duse cu blândețe în dormitorul aflat lângă cel al soților Zuber. O așeză cu grijă pe pat și începu să o dezbrace încet. Nu era sigur dacă era prea timidă ca să-l lase să o vadă, dar reacția ei îl încurajă. După câteva clipe, rochia albă fusese așezată cu grijă pe singurul scaun din cameră, iar el îndepărtă cu atenție lenjeria delicată din satin și dantelă pe care Beata și-o cususe la Köln. O privi cu respirația întretăiată. Arăta ca o păpușă perfectă de porțelan; fascinat, începu să o sărute cu blândețe. Între timp, cu degetele tremurânde, ea începu să îl dezbrace. Nu știa ce făcea și la ce se aștepta el. Din poveștile lui Brigitte avea o idee vagă, dar era mult mai puțin sofisticată și cunoscătoare decât sora ei, care fusese întotdeauna mult mai interesată de ceea ce se întâmpla între un bărbat și o femeie. I se dăruie cu toată inocența și dragostea, iar când Antoine o luă în brațe și își uni trupul cu al ei, găsi o pasiune și o împlinire la care nu visase vreodată. Era blând și iubitor, iar la sfârșit se așeză lângă ea pe pat și începu s-o mângâie, conturându-i formele cu degetul. În noaptea aceea vorbiră ore întregi și făcură dragoste din nou, iar a doua oară fu chiar mai bine.

În final, la miezul nopții, înfomețați, împărțiră ospățul pe care li-l lăsase Maria. Antoine spuse că nu-i fusese niciodată atât de foame. Purtând halatul pe care i-l dăruise Maria drept cadou de nuntă, Beata chicoti. Antoine o sărută cu nesaț, îi dădu jos halatul de pe umeri și îi admiră frumusețea. Nici el, nici Beata nu puteau crede că fuseseră atât de norocoși. Noaptea nunții lor nu fusese o dezamăgire din niciun punct de vedere. Apoi, rozând fericită un os de pui, Beata îl privi întrebătoare:

— Crezi că am făcut un copil în seara asta? Presupun că așa se face, numai dacă nu o fi ceva ce nu mi-ai arătat.

Brusc, se simțea foarte matură, după toate misterele pe care le descoperise.

— Poate că da, zâmbi el. Asta vrei, Beata? Nu este prea devreme?

— Și dacă ar fi? întrebă ea curioasă.

— Dacă vrei să aștepți, sunt multe lucruri pe care le putem face de acum înainte ca să împiedicăm o sarcină timpurie.

El prefera lucrurile așa cum erau, dar nu voia să o supere. Dacă ea nu voia să rămână însărcinată imediat, era dispus să aștepte. Voia mai presus de orice să o facă fericită pentru tot restul vieții.

— Nu vreau să aștept, spuse ea cu blândețe, aplecându-se să-l sărute. Acum vreau doar să am copilul tău.

— Atunci o să vedem ce putem face ca să se întâmple așa ceva.

Depuseseră deja eforturi considerabile. Strânseseră vasele, le spălară și le puseră la loc. El mai turnă pentru fiecare un ultim pahar de șampanie, fiindcă aproape terminaseră sticla. După ce băură, o duse înapoi în pat și făcu din nou dragoste cu ea. Fusese o noapte perfectă pentru amândoi. Când soarele răsărea deasupra Alpilor, ea suspină ca un copil și adormi în brațele lui, iubindu-l mai mult decât visase vreodată.

Capitolul 5

Ziua nunții rămase o amintire magică nu numai pentru ei, ci pentru toți participanții. Despre rochia miresei se vorbi luni întregi în sat. Maria o ajutase să o așeze cu grijă într-o cutie cu pânză și pusese deasupra florile din buchet, pe care le presase.

După ce se gândi și se răzgândi câteva zile, Beata se hotărî să le scrie mamei și surorii ei. Știa că Brigitte trebuia să fie la Berlin și voia să-i povestească despre nunta ei minunată și s-o asigure c-o iubea la fel de mult. Voia să-i spună mamei că era bine, să-și exprime regretul că plecase în împrejurări atât de supărătoare și să-i dea de știre că-i fusese tare dor de ea în ziua nunții.

Peste două săptămâni, scrisorile se întoarseră nedeschise. Cea adresată lui Brigitte purta doar o ștampilă cu mențiunea „destinatar necunoscut”. Beata înțelese că, deși acum locuia la Berlin, sora ei nu voia să-și sfideze tatăl. Plicul către Monika fu returnat cu scrisul de mână meticolos al tatălui ei, care informa că trebuia returnat expeditorului. Nu voiau să aibă nicio legătură cu ea. Abia după două zile de plâns îi povesti lui Antoine ce se întâmplase.

— E prea devreme, spuse el. Dă-le timp. Le poți scrie din nou peste câteva luni. Până atunci, lucrurile se vor fi calmat. El nu le scrisese propriilor părinți, fiind încă deranjat de atitudinea lor. Și nu voia să comunice nici cu fratele lui. Dar el era mai în vârstă ca Beata și mult mai furios ca ea.

— Nu-l cunoști pe tata, murmură ea abătută. Nu mă va ierta niciodată. A spus că el și mama o să-mi facă priveghi. Îi explică lui Antoine ce însemna asta, că era o slujbă pentru morți, iar bărbatul fu șocat. Voiam doar să le spun mamei și lui Brigitte despre nuntă și că le iubesc, adăugă ea.

N-ar fi îndrăznit să-i scrie tatălui ei, dar nici adresându-li-se femeilor din familie nu rezolvase nimic. Îl respectau prea mult și le era prea teamă de el ca să-l sfideze. Numai ea

îndrăznise să facă asta și știa că Jacob nu avea să o ierte niciodată.

Antoine se străduia din răsputeri s-o aline. Respectându-și statutul de tineri căsătoriți, făceau dragoste în fiecare noapte, cât mai silențios posibil, pentru a nu-i deranja pe soții Zuber. Casa era însă atât de mică, încât Maria o auzi pe Beata vomitând în baie dimineața devreme, la vreo șase săptămâni de la nuntă.

— Te simți bine? întrebă ea prin ușă. Bărbații părăsiseră casa în zori, iar cele două femei erau singure. Beata se pregătea să mulgă vacile când o năpădise un val de greață.

Peste zece minute, intră în bucătărie cu chipul palid și se așeză.

— Îmi pare rău, cred că nu mi-a priit ceva. Antoine mi-a cules ieri niște mure. Deja mi-era rău de aseară, preciză ea. Nu am vrut să-l supăr, de-asta nu i-am spus.

— Ești sigură că sunt murele de vină? întrebă cu blândețe Maria. Nu era deloc surprinsă să o vadă pe Beata în acea stare. De fapt, chiar o entuziasma.

— Cred că da.

Maria îi puse câteva întrebări și râse de răspunsurile tinerei inocente.

— Dacă nu m-a lăsat memoria, draga mea, probabil că ești gravidă.

— Serios? exclamă Beata uluită, stârnindu-i Mariei un surâs larg.

— Serios. Așteaptă să fi sigură ca să-i poți spune soțului tău.

Nu avea sens să-l îngrijeze sau să-i dea speranțe. Maria știa că bărbații se comportau ciudat în astfel de situații. Era mai bine să-l anunțe doar când era sigură.

— Și când o să se întâmple asta? Când o să pot fi sigură?

— Peste vreo două săptămâni, dacă nu se întâmplă nimic și te simți în continuare rău. O să știi destul de curând.

Beata zâmbea în sinea ei când se duse să mulgă vacile, iar în după-amiaza aceea se simți atât de extenuată, încât se întoarse acasă după ce-și termină treburile și dormi două ore

înainte de cină.

— Beata se simte bine? o întrebă Antoine îngrijorat pe Maria. Mireasa lui era de obicei foarte vioaie, însă acum părea să profite de orice prilej ca să tragă un pui de somn. Avea remușcări, deoarece nu o lăsa să se odihnească și făcea dragoste cu ea toată noaptea, dar pur și simplu îi era imposibil să se abțină.

— E bine. A stat în soare toată ziua. Am rugat-o să-mi culeagă fructe, spuse Maria discret.

Pe lângă faptul că îi acoperea recentele grețuri și somnolența, o considera pe Beata o lucrătoare sânguincioasă, iar tânăra îi era de mare ajutor.

Peste două săptămâni, Beata avu certitudinea că era însărcinată, fiindcă starea de rău nu înceta și chiar și în această fază incipientă nu-și mai putea strânge cordonul. Într-o după-amiază de duminică, în timp ce se plimba cu Antoine pe drumul de întoarcere de la biserică, îi zâmbi misterios, intrigându-l. Viața alături de ea i se părea un mister permanent și încântător.

— Arăți ca și când ai avea un secret, spuse el, zâmbindu-i mândru. Îi plăcea la nebunie să fie căsătorit cu ea și să se gândească la un viitor împreună.

— O să ți-l împărtășesc și ție, surâse ea, luându-l de braț. Se hotărâseră să meargă pe jos la biserică, nu cu mașina, întrucât, la acel sfârșit de august, vremea încă era frumoasă. După calculele ei și ale Mariei, era însărcinată în două luni. Nutrea convingerea că rămăsese gravidă în noaptea nunții, însă Antoine nu bănuia nimic. O să avem un copil, adăugă ea, privindu-l cu ochii umeziți de emoție.

— Ești sigură? Cum s-a întâmplat? o întrebă el uimit, făcând-o să râdă.

— Ei bine, când ajungem acasă o să-ți explic, sau poate doar o să-ți arăt ce am făcut, ca să-ți amintești, îl tachină ea.

— Nu la asta mă refeream, deși v-aș fi oricând recunoscător dacă mi-ați aminti, Madame de Vallerand. Îi plăcea să-i rostească numele, având impresia că i se potrivea perfect. Mă interesa când ai aflat și dacă știi când o să se

nască. Apoi, brusc: Ai voie să mergi pe jos?

— Ai prefera să mă duci în brațe până acasă? întrebă ea cu gingășie. Mă simt bine, deși mi-a fost cam rău în ultima vreme, dar Maria spune că e normal. Țin minte că am auzit de femei cărora le-a fost foarte rău mai multe luni, nici măcar nu puteau coborî din pat. Sunt însă atât de fericită, că nu mai contează. Cred că s-a întâmplat în noaptea nunții, ceea ce înseamnă că o să avem un copil la începutul lui aprilie. Poate chiar înainte de Paște.

Din obișnuință fusese gata să spună Pesah, dar se corectase la timp. Potrivit credinței catolice, era o perioadă de înviere și renaștere și i se părea foarte nimerită, mai ales că urma o vară întreagă în care să scoată bebelușul la aer curat. Era mult mai convenabil așa decât să-l înfofolească și să-l țină în casă pe timp de iarnă. Sincronizarea fusese de vis, din punctul ei de vedere.

Antoine nu-și mai încăpea în piele de fericire. O rugă să meargă mai încet. Dacă i-ar fi îngăduit, ar fi dus-o pe umeri acasă. Beata își putea da seama că era puțin îngrijorat. Nu era sigur dacă mai putea face dragoste cu ea și nu voia s-o vatăme în vreun fel. Atentă, îl asigură că totul era în regulă și că își puteau continua viața în mod normal.

În următoarele luni, Antoine o supraveghe îndeaproape. Trecea pe acasă de câte ori avea ocazia și făcea în locul ei cea mai mare parte a treburilor, deși ea insistă că nu era nevoie.

— Antoine, nu trebuie să faci asta, totul e în regulă, îmi priește să fac mișcare și să fiu ocupată.

— Cine a spus asta?

În final o duse la un medic din Lausanne, pentru a se convinge că totul mergea bine. Doctorul îi asigură pe amândoi că sarcina decurgea în mod normal. Singurul lucru pe care îl regreta deseori Beata era faptul că nu-i putea spune mamei ei. Încercase să mai trimită o scrisoare, dar aceasta îi fusese trimisă înapoi chiar și mai repede. Toate legăturile cu familia fuseseră rupte. Singurele rude pe care le avea acum erau Antoine și soții Zuber, cărora, peste puțin timp, avea să li se adauge bebelușul.

La aproape șase luni, în preajma Crăciunului, devenise enormă. Era atât de mică, încât sarcina era mai vizibilă decât în alte cazuri. La finalul lui ianuarie arăta ca și cum ar fi fost gata să nască în orice clipă, iar Antoine nu o mai lăsa să iasă din casă. Îi era teamă să nu alunece și să cadă pe gheață, riscând să piardă copilul. Noaptea îi plăcea să stea lângă ea și să simtă cum îl lovea bebelușul. Credea că e băiat, iar Beata spera să fie, dar Antoine insistă că pentru el nu conta. Pur și simplu avea această impresie pentru că era foarte mare. Viitoarea mamă era sănătoasă și bine dispusă, dar aproape că nu se putea mișca. Își făcuse haine potrivite pentru noua ei siluetă și, ca întotdeauna, Maria era uimită de talentul ei la cusut. Croise bluze, fuste și rochii din bucăți vechi de material de prin casă, ba chiar și o haină foarte elegantă dintr-o pătură roșie pe care i-o dăduse Walther. Era tânără, frumoasă și sănătoasă, iar când mergea duminica la biserică, părintele Andre era încântat să o vadă.

Mai mult ca orice, pe Antoine îl interesa cine avea să o asiste la naștere. Se gândi să o ducă la Geneva sau la Lausanne ca să nască la spital, dar adevărul era că nu-și permiteau. Era un doctor la vreo cincizeci de kilometri, dar nici el, nici soții Zuber nu aveau telefon, deci n-ar fi putut să-l contacteze în momentul cheie. Drumul cu mașina până acolo și înapoi avea să dureze probabil mai mult decât nașterea în sine.

Beata îl ruga să nu-și facă atâtea griji. Maria născuse singură acasă și se dusese în Franța ca să fie alături de fiica ei când trecea prin chinurile facerii. De asemenea, ajutase mai multe prietene de-a lungul anilor și, chiar dacă nu avea niciun fel de pregătire oficială, era o moașă experimentată. Ambele femei erau sigure că se puteau descurca în orice situație, sau cel puțin așa spunea Beata. Nu voia să-l îngrijoreze pe Antoine, dar recunoscuse de câteva ori în fața Mariei că și ei îi era teamă. Nu știa aproape nimic despre nașterea unui copil și, cu cât se apropia termenul, cu atât era mai speriată.

— N-o să naști înainte să fi pregătită, spuse Maria cu

încredere. Copiii știu când să vină pe lume. Nu vin când ești oboșită, bolnavă sau supărată. Așteaptă până ce ești pregătită să-i întâmpini.

Totul suna foarte optimist și având în vedere calmul Mariei, Beata era dispusă să o creadă.

Spre surprinderea ei, la sfârșitul lui martie, simți că îi reveneau puterile. Într-o zi chiar se duse să mulgă vacile, iar seara, când află, Antoine o muștră cu asprime.

— Cum poți să fi atât de inconștientă? Dacă te lovea o vacă și îi făcea rău copilului? Vreau să stai acasă toată ziua și să nu faci efort.

Îl îngrijora faptul că nu-i putea asigura confortul sau siguranța. Nu avea cum să-i ușureze situația în condițiile în care, deși se comportase mereu admirabil, Beata nu era o fată de la țară. Era o tânără delicată de la oraș, crescută în lux, care era consultată de un medic la cea mai mică răceală. Iar acum îi cerea să nască într-o căsuță din Alpi, fără asistență de specialitate.

Îi scrise unui prieten din Geneva și îl rugă să-i trimită o carte despre nașteri. O citea noaptea pe furiș, după ce se culca ea, sperând că avea să afle informații utile. Pe măsură ce Beatei i se apropia sorocul, devenea tot mai nervos. În primul rând, îl speria gândul că era prea firavă. Dacă bebelușul era prea mare ca să poată ieși? În carte era un capitol despre operația cezariană, care putea fi efectuată doar de către un medic. Chiar și în această situație, viața mamei și cea a copilului erau în pericol, iar autorii textului recunoșteau că, deseori, nașterile de aceste gen conduceau la dezastre. Antoine nu-și putea închipui ceva mai groaznic decât să o piardă pe Beata și nu voia să piardă nici copilul. Era greu de crezut că un bebeluș de mărimea celui pe care îl purta ea s-ar fi putut naște normal. Beata părea că devine din ce în ce mai mică, iar copilul din ce în ce mai mare.

În noaptea de 31 martie, Antoine dormea dus, când o auzi pe Beata ridicându-se și ducându-se la baie. Se îngrășase atât de mult, încât purta enormele cămăși de noapte ale Mariei, care erau suficient de mari ca să încapă și ea și

copilul. După câteva minute, căscă și se întoarse în pat.

— Te simți bine? șopti el. Nu voia să-i trezească pe Maria și pe Walther.

— Sunt bine, răspuse ea zâmbindu-i somnoroasă și culcându-se pe o parte. Nu mai putea dormi pe spate. Copilul era atât de greu, încât avea senzația că se sufocă.

Antoine o luă în brațe și își așeză ușor o mână pe burta ei. Ca întotdeauna, simți loviturile copilului. Nu mai putu adormi și, de această dată, nici Beata. Se tot suci de pe o parte pe alta și într-un final se întoarse spre el, primind un sărut tandru.

— Te iubesc, șopti el din nou.

— Și eu te iubesc, spuse ea fericită. Apoi îi întoarse spatele, plângându-se că o durea și rugându-l să-i facă un masaj. Ca întotdeauna, Antoine fu uluit de corpul ei micuț. Singura parte mare a trupului ei era burta enormă. În timp ce o masa pe spate, o auzi gemând.

— Te doare?

— Nu... sunt bine... nu-i nimic. Nu voia să-i spună că avusese dureri încă din noaptea precedentă. I se părea că nu este mare lucru și crezuse că era din cauza indigestiei, dar acum o durea și spatele.

Peste o oră, când soarele stătea să răsară, Antoine se trezi. El și Walther aveau multe de făcut în ziua aceea și voiau să înceapă devreme. Beata era încă somnoroasă când bărbații plecară de acasă, iar Maria începu să se foiască prin bucătărie.

Beata apăru din dormitor după două ore, speriată la culme.

— Cred că se întâmplă ceva, murmură ea.

Maria îi zâmbi mulțumită.

— Fix la timp. Azi se împlinesc nouă luni. Se pare că vom avea un bebeluș.

— Mă simt groaznic, mărturisi Beata. Spatele o durea, îi era greață și percepea o presiune descendentă în abdomen. Avea aceleași dureri chinuitoare ca noaptea trecută, dar senzația de indigestie dispăruse. Ce-o să se întâmple?

Era înspăimântată și părea ea însăși un copil. Stăpână pe sine, Maria o înconjură cu brațul și o conduse înapoi în dormitor.

— O să ai un copil minunat, draga mea. Asta o să se întâmple. Vreau să te întinzi pe spate și să te gândești la asta. Mă întorc imediat.

Pusese deoparte prosoape și cearșafuri vechi pentru naștere și mai multe ligheane cu apă. Se duse să le ia după ce o așeză în pat pe Beata, care o privea cu ochii măriți de spaimă.

— Nu mă lăsa singură!

— Mă duc până în cămară. Vin imediat.

— Unde e Antoine?

Beata intră în panică atunci când o străbătu primul junghi. O luă complet prin surprindere – nimeni nu-i spusese că va simți așa ceva. Era ca și cum ar fi străpuns-o un cuțit ascuțit, își simțea stomacul tare ca piatra și nu-și putea ține respirația.

— E în regulă, e în regulă, mă întorc imediat.

Maria fugi la bucătărie, luă un lighean și puse apă la încălzit, apoi luă prosoapele și cearșafurile și se întoarse la Beata, care stătea întinsă pe pat, extenuată. Al doilea val de durere o năpădi chiar când Maria venea pe hol. Începu să urle îngrozită și întinse mâinile spre bătrână, care îi luă mâinile într-ale ei spunându-i să se relaxeze. Mai aveau de așteptat până ce bebelușul era pregătit. Dacă împingea prea devreme, avea să se obosească inutil. Deocamdată, capul micuțului nu se întrezărea. Durerile din noaptea precedentă îl puseseră în mișcare, dar mai aveau de așteptat, iar Maria era de părere că avea să mai dureze câteva ore bune. Spera doar să nu fie prea chinuitor. Uneori era mai dureros când se întâmpla repede, dar măcar se termina. Dar fiindcă acesta era primul copil și mai era și mare, bătrâna presupunea că nașterea avea să fie lentă.

La următorul junghi, Beatei i se rupse apa și inundă prosoapele, pe care Maria se grăbi să le schimbe. Din acel moment însă, durerile nu se mai domoliră. Peste o oră,

tânăra era în agonie, cuprinsă de valuri de durere care abia o lăsau să răsuflă. Când Antoine sosi acasă la prânz, o auzi strigând chiar dinainte să deschidă ușa casei. Intrând în goană, o întrebă speriat pe Maria:

— E bine?

— E bine.

Nu credea că Antoine avea ce căuta în cameră, dar el se repezise să-și mângâie soția pe frunte.

— Scumpa mea... cum pot să te ajut?

Văzându-l, Beata începu să plângă. Era îngrozită, dar Maria nu dădea niciun semn de îngrijorare. Totul părea să decurgă firesc; prin aceleași dureri treceau majoritatea femeilor care se pregăteau să nască. Pe de altă parte, de fiecare dată când se uita, nici urmă de copil.

— Antoine... nu pot... nu pot... Doamne... este groaznic... murmura Beata abia putând să răsuflă.

— Du-te și mănâncă ceva cu Walther, îl îndemnă Maria, dar Antoine nu se clinti.

— Nu plec de aici, rosti el hotărât. Din punctul lui de vedere, era răspunzător de situația soției sale și nu avea de gând să o lase să înfrunte problema singură. Mariei i se părea ceva neobișnuit, dar avea impresia că prezența lui o calma pe Beata.

Tânăra femeie făcea eforturi tot mai mari să nu țipe. Antoine observă cum abdomenul i se încorda. Atingându-l, îl simți tare ca piatra. Maria plecă și peste câteva clipe se întoarse cu o cârpă rece, dar nu fu de niciun folos, pentru că durerile o săgetau în continuare pe Beata.

Totul continuă așa ore întregi, iar de acum Beata urla fără oprire. Către apusul soarelui, Maria strigă fericită. Zărise în sfârșit capul copilului. Bucățica de scalp și de păr era tot mai vizibilă cu fiecare contracție. Maria și Antoine o încurajau, dar Beatei nu-i mai păsa. Se simțea pe moarte. Răcnea în continuare, aproape nefăcând pauze să răsuflă. Nu mai avea răgaz, pentru că Maria îi spusese să împingă cât mai tare. Chipul ei se contorsionă și se înroși, împinse și împinse iar, dar nu se întâmpla nimic. Lui Antoine nu-i venea să creadă

grozăvia pe care o vedea și își jură în gând că nu vor mai avea niciodată alt copil. Nu ar fi lăsat-o să treacă prin asta dacă ar fi știut cât de greu avea să-i fie. Chinurile facerii duraseră de dimineața până seara, iar la ora șapte viitorul tată era deja disperat. Beata refuza să mai împingă, plângea și spunea că nu mai poate.

— Trebuie, se răsti Maria. Privea capul copilului intrând și ieșind cu fiecare contracție și știa că dacă mai dura mult aveau să-l piardă. Împinge! strigă atât de tare încât Beata o ascultă. Așa! Împinge! Din nou!

Îi ceru lui Antoine să o țină de umeri și Beatei să-și fixeze picioarele pe tăblia patului. Sunetele ce se auzeau din dormitor erau îngrozitoare, de parcă cineva ar fi omorât-o. În cele din urmă însă, capul bebelușului ieși pe jumătate, iar când Maria îi strigă să împingă din nou auziră în cameră un scâncet care îi ului. Beata încă urla, dar îl privi uimită pe Antoine atunci când auzi copilul. Maria îi spuse să împingă din nou și de data aceasta ieșiră umerii, iar după încă două împingeri micuțul se afla pe pat, acoperit de sânge și plângând. Era o fetiță.

Cearșafurile din jurul Beatei erau pline de sânge, iar Maria văzu că pierduse foarte mult, însă nu într-atât încât să se îngrijoreze. Copilul era enorm, după cum bănuiseră. Antoine și Beata priviră cum Maria legă cordonul ombilical în două locuri și apoi îl tăie. Curăță repede fetița, o înveli într-un cearșaf și i-o dădu mamei, în timp ce Antoine le contempla, cu lacrimile curgându-i pe obraji. Nu văzuse niciodată ceva mai frumos decât soția lui și fetița lor.

— Îmi pare rău, îngăimă el, copleșit de durere, în timp ce Beata pune copilul la sân zâmbindu-i.

— A meritat, răspunse ea, părând încă epuizată și răvășită, dar bucuroasă. Cine ar fi crezut că era aceeași femeie care urlase, în agonie, o zi întreagă? Arăta extenuată, dar fericită și liniștită. E așa frumoasă, adăugă ea.

— La fel ca tine, spuse el atingând-o ușor pe obraz și apoi îndreptându-și atenția asupra micuței, care îi privea pe amândoi și părea interesată să-i cunoască. Beata, ținând-o la

sân, se prăbuși fără vlagă peste perne. Nimeni nu-i spusese la ce să se aștepte. Nu fusese deloc pregătită pentru chinurile facerii. Nu-și putea închipui de ce nu primise aceste informații. Femeile vorbeau numai în șoaptă despre astfel de lucruri și acum înțelegea de ce. Poate că dacă ar fi fost sincere cu ea nu ar fi avut curaj. Antoine încă părea afectat.

Stătură în pat unul lângă altul, alintându-și copilul. La un moment dat, Maria îl rugă pe Antoine să iasă din cameră, să mănânce ceva și să bea un coniac. Părea să aibă nevoie. Trecuse deja de ora nouă și voia să o curețe pe Beata, pe fetiță, patul și camera. Când îl chemă înapoi peste o oră, proaspătul tată admiră uluit scena. Beata stătea întinsă pe cearșafuri curate, cu părul pieptănat, cu fața spălată și cu copilul adormit în brațe. Scena de carnagiu și teroare la care asistase dispăruse complet.

— Ești minunată, îi spuse el Mariei îmbrățișând-o cu recunoștință.

— Nu, voi ați fost. Amândoi. Sunt foarte mândră de voi. Copilul cântărește aproape cinci kilograme, anunță Maria cu mândrie, de parcă ea însăși l-ar fi născut. De fapt, se simțea ușurată că nu se afla în locul Beatei.

Nu mai văzuse niciodată pe cineva dând naștere unui copil atât de mare. Având în vedere silueta fragilă a tinerei mame, totul era și mai impresionant. Existaseră câteva momente de groază, când îi fusese teamă că avea să le piardă, dar nu se dăduse de gol. Chiar și în brațele mamei sale, fetița părea mai mare decât alți nou-născuți, iar Maria nu mai văzuse vreodată părinți mai mândri. Cum o s-o botezați? întrebă ea. Chiar atunci, Walther apăru în prag, zâmbind frumoasei perechi care își ținea în brațe copilul.

Cei doi se priviră. Vorbiseră despre asta luni întregi și tot nu se hotărâseră. Dar când Beata o văzuse, știuse pe dată ce nume să aleagă.

— Ce părere ai despre Amadea? îl întrebă pe Antoine, care căzu pe gânduri. Inițial voise să o boteze Françoise, după mama lui, dar având în vedere cât de mult se opusese căsătoriei lor, nu mai voia să-i folosească numele. Amândoi

știau că Amadea însemna „iubită de Dumnezeu” și cu siguranță fetița era iubită de Dumnezeu și de părinții ei.

— Îmi place. I se potrivește. E o fetiță mare și frumoasă, deci trebuie să aibă un nume deosebit. Amadea de Vallerand, spuse el, iar Beata zâmbi. Copilul se mișcă și scoase un sunet slab, ceva între suspin și murmur, spre amuzamentul celor din încăpere. Și ei îi place, constată Antoine.

— Atunci așa să rămână. Beata părea că-și revenise, deși trecuse foarte puțin timp de la naștere. Ar fi fost în stare să se ridice să danseze prin cameră, deși Antoine se bucura că nu o făcea. Amadea, repetă ea, contemplându-și fiica și soțul.

La lăsarea nopții, pe când își ținea soția în brațe, Antoine se gândi la toate întâmplările prin care trecuseră în ziua respectivă. În timp ce Beata dormea, cu bebelușul alături, într-un leagăn, el rosti în șoaptă o rugăciune de mulțumire pentru miracolul ce le fusese dat. Amadea. Era într-adevăr iubită de Dumnezeu și așa avea să fie întotdeauna.

Capitolul 6

Amadea de Vallerand avea nouăsprezece luni și zece zile când războiul luă sfârșit, în 1918. Era blondă, avea ochi albaștri și era înaltă pentru vârsta ei, spre încântarea părinților și a soților Zuber. Maria știa că de îndată ce avea să se încheie războiul, tânăra familie care locuia cu ei de doi ani trebuia să se mute. Îi părea rău, dar nu puteau rămâne în Elveția pentru totdeauna. După instaurarea păcii, elvețienii nu aveau să le mai ofere azil.

Până la Crăciunul din 1918, Antoine și Beata purtaseră nenumărate discuții în legătură cu locul unde urma, să se stabilească. Familia lui, mai tranșantă ca oricând, îl informase că soția lui evreică și fiica lor pe jumătate evreică nu erau bine-venite în Dordogne. Se comportaseră foarte brutal. Nu-i interesa faptul că Beata se convertise și că acum era catolică. Din punctul lor de vedere, era evreică, indiferent dacă se convertise sau nu. Ușa lor era în continuare închisă pentru Antoine.

Nici Beata nu avusese mai mult succes. Scrisorile trimise separat fiecăruia dintre părinți fuseseră returnate la fel ca precedentele și obținut același rezultat și când îi scrisese lui Brigitte. Se întrebă dacă și sora ei născuse. Beata era deschisă la ideea unui al doilea copil și nu făcuseră nimic ca să împiedice acest lucru. Era surprinsă că nu rămăsese însărcinată, fiindcă Amadea fusese concepută atât de repede. Deocamdată însă, erau fericiți cu micuța, care alerga peste tot și vorbea neconținut pe limba ei. Maria și Walther o iubeau ca pe o nepoată și deja știau că le va fi dor de ea când avea să plece.

În februarie, Antoine primi o scrisoare care îl ajută să ia o hotărâre. Gerard Daubigny, un prieten de-al lui de la Saumur, academia de cavalerie pe care o absolvise, îl anunța că tocmai cumpăraseră un castel splendid în Germania, cu grajduri minunate. Intenționa să restaureze castelul pentru

el și pentru familia sa și voia ca Antoine să se ocupe de grajduri, urmând să le reconstruiască, să le umple cu exemplare de cea mai bună calitate, să angajeze instructori și jochei și să-i antreneze.

Știa că Antoine era un călăreț de elită și că se pricepea foarte bine la cai. Era la curent cu rana pe care o suferise în război, însă Antoine îl asigurase că nu avea probleme. Putea să-și folosească bine mâna, deși aceasta nu se vindecase complet. În plus, fiind dreptaci, deficiența nu era insurmontabilă.

Din întâmplare, castelul cumpărat de Gerard era lângă Köln, astfel că, deși familia Beatei nu dăduse semne că ar fi vrut să-i vadă, era posibil ca, dacă locuiau aproape, să cedeze într-un final. Poate că, în timp, aveau să se apropie. Dincolo de acest aspect însă, salariul pe care i-l oferea Daubigny era irezistibil și Antoine știa că era o activitate care avea să-i facă plăcere. Pe domeniu se afla o casă frumoasă, în care urma să locuiască. Era suficient de mare pentru ei trei și pentru alți câțiva copii.

La sfârșitul lui februarie, Antoine acceptă oferta și stabilirea să ajungă la castel la începutul lui aprilie. Îi rămânea astfel timp să-și termine treburile la fermă și să-l ajute pe Walther cum putea. Găzduirea pe care le-o oferiseră soții Zuber timp de peste doi ani practic îi salvase. Fără ei, Antoine și Beata nu ar fi putut trăi împreună pe timpul războiului, nu s-ar fi putut căsători atunci când se căsătoriseră și nu ar fi avut un cămin pentru Amadea. Amândoi rămăseseră fără niciun ban atunci când familiile îi izgoniseră, iar acum locul de muncă oferit lui Antoine în Germania se dovedea providențial.

Înainte de a pleca de la fermă, Beata petrecu multe nopți învățându-l germană pe Antoine, deși patronul lui era francez. Dar instructorii și jocheii pe care trebuia să-i angajeze și constructorii pe care avea să-i folosească pentru restaurare erau, cu siguranță, germani. Trebuia să cunoască limba, lucru deloc simplu. Cu toate acestea, când veni momentul să plece, stăpâna germana binișor. Stabiliseră de mult timp ca tatăl să-i vorbească fiicei în franceză, iar mama

– în germană. Voiau să devină complet bilingvă. Cu timpul, Beata era hotărâtă să adauge engleza. Dacă aveau să-și permită, Beata intenționa să angajeze o englezoaică, pentru ca Amadea să învețe și această limbă. Și ea și Antoine erau de părere că în lumea modernă poligloții aveau un mare avantaj.

Situația lor financiară era încă destul de dificilă, deși salariul ce-i fusese oferit era unul respectabil. Munca pe care avea să o facă era una pe care Antoine o iubea și la care se pricepea. Șansa ce li se oferise era o mare binecuvântare. Beata se gândea să coasă pentru câteva doamne elegante pe care le cunoscuse, dacă erau interesate. Spera că așa, în mod indirect, avea să reia legătura cu mama ei.

Antoine îi spusese că doamna Daubigny era foarte înstărită. Fără îndoială, Gerard folosea banii ei pentru a restaura castelul, pentru că el avea mijloace modeste. Provenea dintr-o familie aristocrată care sărăcise încă dinaintea războiului. Familia lui Veronique dispunea de o avere considerabilă, iar Gerard îi promisese lui Antoine că putea cumpăra câți cai dorea. Începeau o nouă viață.

Soții Daubigny și Beata nu se întâlniseră niciodată și nu aveau idee cine fusese ea înainte de măritiș. Ea și Antoine discutară problema și deciseră că era mai simplu să păstreze secretul originii ei evreiești. Era o parte din trecutul lor pe care voiau să o păstreze secretă. De altfel, fără prezența familiei Wittgenstein în viața lor, nu aveau de ce să explice că Beata se născuse evreică. Oricum, nici ea, nici Amadea nu păreau evreice. Amadea era blondă cu ochi albaștri și avea trăsături perfecte, asemenea mamei. Faptul că propriul neam o respinsese era o mare tristețe și o mare rușine pentru Beata, care prefera să nu divulge nimănui acest lucru.

Toți cinci plânseră în ziua în care familia Vallerand plecă de la soții Zuber. Chiar și Amadea suspină neconsolată, întinzându-și brațele către Maria. Elvețienii îi conduseră la gara din Lausanne, iar Beata îi îmbrățișă pe amândoi cu ochii în lacrimi, amintindu-și de ziua în care își părăsise părinții, în urmă cu aproape trei ani. Ajunseră la Köln când

Amadea împlinea doi ani. În timp ce se apropiau de castel, deși lui Antoine îi făcea plăcere să-și vadă vechiul prieten, trebui să-i mărturisească Beatei că proiectul era peste măsură de dificil.

Castelul se afla într-o stare deplorabilă, aproape de ruină. Nobilii care îl stăpâniseră timp de mai multe secole rămăseseră de multă vreme fără bani, iar clădirea fusese lăsată să se deterioreze în ultimul hal în timpul războiului. Grajdurile arătau și mai rău. Avea să dureze luni, poate chiar ani pentru a curăța locul și pentru a-l pune pe picioare. Nu după mult timp însă, Antoine se lăsă cuprins de entuziasm. De abia aștepta să cumpere cai. Beatei îi plăcea să-i asculte planurile în fiecare seară.

În final, lucrurile merseră mai repede decât se așteptaseră. Până la Crăciun, o armată de tâmplari, zugravi, arhitecți, constructori, pietrari, grădinari, geamgii și meșteșugari lucra deja la castel. Veronique și Gerard Daubigny erau neobosiți. Antoine spunea că Veronique construia un palat și, spre încântarea lui, nu făcea deloc economie la grajduri. Acestea erau încălzite, imaculate, moderne și puteau adăposti până la șaiszeci de cai.

În primăvara următoare, Antoine începu să cumpere cai din întreaga Europă, la prețuri fabuloase. Făcu drumuri în Anglia, Scoția și Irlanda, luând-o cu el și pe Beata, spre încântarea acesteia. Călători de câteva ori și în Franța și cumpără trei armăsari frumoși din Dordogne, la câțiva kilometri de castelul unde crescuse și unde acum locuiau rudele lui, care refuzau să-l vadă. Trecură pe lângă casă în drumul spre o licitație din Perigord, iar Beata își dădu seama cât de mult suferea când îl văzu privind întristat porțile domeniului.

Și ea trecuse prin același chin la Köln. Nu putuse să reziste și trecuse într-o zi, cu un taxi, pe lângă vechea ei casă. Plânsese atunci când pășise pe stradă, știind că toți oamenii pe care-i iubise o dată erau acolo și nu voiau s-o vadă. Le scrisese din nou tuturor și din nou scrisorile se întorseseră nedeschise. Tatăl ei nu cedase. Trebuia să

accepte realitatea, însă durerea nu dispărea, asemenea unei cicatrice de mult închise, care se înroșește câteodată. Era recunoscătoare că-i avea pe Antoine și pe Amadea și oarecum îi părea rău că nu mai dăduse naștere unui copil. Amadea avea deja trei ani, iar Beata nu mai rămăsese însărcinată, deși încercaseră. Viața era mai agitată ca în Elveția și uneori se întreba dacă asta era problema. Indiferent de motiv, începuse să creadă că fetița ei nu urma să aibă parte de frați sau surori.

Dar era fericită cu Antoine și cu Amadea și cu noul lor cămin. Nu numai că Gerard era un angajator cumsecade, dar soții Daubigny le erau și buni prieteni.

Mai trecu un an până ce Antoine reuși să umple grajdurile. Achiziționase cincizeci și opt de cai pentru familia Daubigny, inclusiv câțiva din rasa pursânge arab, iar când Amadea împlini cinci ani, îi cumpără un ponei. Era o călăreață excelentă. De multe ori, el și Beata ieșeau la plimbare pe câmp și o luau cu ei. Îi ofereau micuței toată dragostea și atenția lor. Vorbea deja foarte bine franceza, germana și engleza, așa cum își dorise Beata. Peste un an, merse la școala din localitate, împreună cu copiii familiei Daubigny.

Veronique și Beata nu petreceau mult timp împreună, pentru că erau amândouă ocupate, dar aveau o relație de amicitie strânsă. Beata lucra rochii de seară pentru Veronique și pentru câteva prietene de-ale ei, la prețuri rezonabile. Ea și Antoine nu strânseseră o avere, dar o duceau bine și, grație căminului pe care li-l oferise familia Daubigny, locuiau într-o casă mare și cochetă. Viața era foarte plăcută, iar lui Antoine îi plăcea activitatea pe care o desfășura, ceea ce era important pentru Beata. Era fericită și împlinită cu soțul și fiica ei.

Din când în când își amintea de lumea ei pierdută și se întrista. Într-o zi își văzu sora pe stradă la Köln și se întrebă dacă locuia acolo. Era împreună cu soțul ei și cu doi copii mici, din care unul avea aceeași vârstă și era aproape leit Amadea. Beata venise în oraș cu trenul ca să cumpere niște pânză, iar când o văzu pe sora ei o strigă și se apropie de ea

fără să ezite. Brigitte șovăi o clipă, o privi în ochi, iar apoi se întoarse, spunându-i ceva soțului ei. Se urcă grăbită în limuzina ce-i aștepta, în timp ce el îi ajuta pe copii să urce. Peste o clipă plecau în trombă, fără să-i fi spus Beatei un cuvânt. Sentimentul fu unul devastator; nici măcar nu se mai duse la magazin după aceea, ci se întoarse acasă cu trenul, plângând. În noaptea aceea îi povesti totul lui Antoine, care făcu tot posibilul s-o consoleze. În cei șapte ani de când se căsătoriseră, niciuna din familii nu cedase. Nu aveau milă.

Un nou incident avusese loc atunci când îi văzuse pe frații ei ieșind dintr-un restaurant cu două femei despre care presupunea că erau soțiile lor. Ulm o privise în ochi, în mod clar recunoscând-o, dar în momentul următor se uitase în altă parte și trecuse pe lângă ea cu o expresie îndurerată. Horst se întorsese cu spatele și se urcase într-un taxi cu familia lui. Și în noaptea aceea plânsese, dar de furie. Cu ce drept îi făceau asta? Cum îndrăzneau? Mai mult decât furie, simțea aceeași durere pe care o încercase în ziua în care părăsise casa părintească pentru a se căsători cu Antoine. Știa că rana nu avea să se vindece niciodată pe deplin.

Cel mai rău fusese când o zărise pe mama ei, cu doi ani înainte de întâlnirea cu Brigitte. O luase pe Amadea la o plimbare prin oraș și, incapabilă să se abțină, voise să vadă casa părintească. Fetița o întrebă ce făceau.

— Nimic, draga mea, vreau doar să văd ceva.

— Îi cunoști pe oamenii care locuiesc aici?

Era frig și micuței îi era foame, dar Beata privi cu tristețe ferestrele de la fosta ei cameră și apoi pe cele de la camera mamei ei. Dintr-odată, o văzu la geam. Fără să se gândească, îi făcu cu mâna, iar Monika înțepeni. Beata începu să se agite, fluturând și mai tare din mână, urmărită cu privirea de fiica ei. Doamna Wittgenstein șovăi o clipă, își înclină capul într-un gest de durere și trase încet perdelele, fără să răspundă. Pentru Beata era un semn că nu mai avea nicio speranță. Știa că nu urma s-o mai revadă. Nici măcar când o zărise pe Amadea, Monika nu se înmuiase și nu avusese

curajul să-și înfrunte soțul. În mod clar, Beata era moartă pentru ei. Sentimentul era unul de singurătate și goliciune, iar inima o durea. O duse pe Amadea la restaurant și apoi acasă, cu trenul, trebuind să facă față valului de întrebări.

— Cine era doamna căreia i-ai făcut cu mâna? Observase privirea îndurerată de pe chipul mamei ei și, fără a ști despre ce era vorba, își putea da seama că nu era fericită. Beata păruse profund întristată.

Ar fi vrut din tot sufletul să-i răspundă că era mama ei, dar nu o făcu:

— O veche prietenă. Nu cred că m-a recunoscut. Nu am mai întâlnit-o de mult.

— Poate că nu te-a văzut, mamă, spuse Amadea cu blândețe, în timp ce mama ei dădea din cap aprobator.

Îi luă ceva timp să-i poată povesti întâmplarea lui Antoine. El nu avusese mai mult noroc cu părinții și fratele lui, deși, prin lege, într-o zi avea să moștenească titlul și pământurile, precum și cea mai mare parte a averii. Chiar și așa, familia lui nu intenționa să-l vadă. În concluzie, trecutul rămăsese în trecut. Acum nu mai aveau decât prezentul și viitorul împreună. Istoria lor dispăruse.

Făcând abstracție de pierderea dureroasă a familiilor, viața lor era plăcută. Antoine și Gerard se înțelegeau bine, iar grajdurile prosperau. Antoine cumpăra din când în când exemplare noi, organiza vânători, antrena cai pentru curse și creștea cei mai buni armăsari. În scurt timp, grajdurile lui Gerard Daubigny deveniseră faimoase în întreaga Europă, în mare măsură grație lui Antoine, care știa mult mai multe despre cai decât proprietarul.

În acest context de liniște și prosperitate, într-o după amiază, Beata o vizită pe Veronique pentru a-i proba o rochie de seară la care lucra. Din senin, în timp ce discutau prietenește, Beata leșină. Veronique, îngrijorată, o rugă să se întindă pe un șezlong din budoar, iar apoi o conduse acasă. Antoine o observă pe când trecea pe lângă grajduri. Beata încă era foarte palidă și părea că se clatină. Bărbatul, care fusese la o plimbare cu Amadea, îl rugă pe unul dintre jochei

să aibă grijă de ea o clipă, după care se grăbi să-și vadă soția, pe care Veronique o conducea acasă. Beata își rugase prietena să păstreze discreția, întrucât nu voia să-l îngrijoreze pe Antoine. Spuse că probabil avea gripă sau poate o migrenă, deși rareori suferea de aceste boli.

— Te simți bine? întrebă soțul ei alarmat. Nu arăți prea grozav. O privi pe Veronique, care însă rămase tăcută, după cum o rugase Beata. Și ea era însă neliniștită.

— Cred că sunt puțin bolnavă. Nu-i spuse că tocmai leșinase în budoarul lui Veronique, în timpul unei probe. Uitase chiar și să ia rochia cu ea acasă. Cum se descurcă Amadea? întrebă ea ca să-i distragă atenția. Mi se pare puțin cam nesăbuită.

Amadea avea șapte ani și nu-i era deloc teamă de cai. Îi plăcea mai ales să sară peste râuri și garduri, spre îngrijorarea mamei ei.

— Nu sunt sigur c-o pot disciplina, spuse Antoine cu un zâmbet malițios. Se pare că are propriile opinii în legătură cu o grămadă de subiecte.

Amadea avea mintea ageră a mamei ei și era interesată de foarte multe chestiuni, dar avea și o îndrăzneală care îi îngrijora pe amândoi. Nu era lucru pe care să creadă că nu-l putea face sau de care să-i fie frică. Dintr-un anumit punct de vedere, era bine. Din altul, era rău, Beatei fiindu-i mereu teamă că i se putea întâmpla ceva rău. Întrucât era copil unic – după șapte ani, în mod evident, nu urma să mai aibă frați sau surori –, toată dragostea și atenția părinților se revărsau asupra ei.

— Vrei să te conduc acasă? întrebă Antoine. De obicei, când nu se simțea bine, Beata devenea palidă ca gheața. I se păru că se albește la față în timp ce vorbea cu ea și același lucru îl observă și Veronique. Mai avea puțin până să leșine din nou.

— Sunt bine. Vreau doar să mă întind puțin. Du-te înapoi la „monstrulețul” nostru.

Se sărutară scurt, iar Beata parcurse drumul spre casă împreună cu Veronique, care o ajută să se bage în pat și apoi

plecă.

Seara, când se întoarse acasă, Antoine fu ușurat să vadă că arăta mai bine. A doua zi însă, starea ei păru să se înrăutățească. Era foarte palidă în timp ce o pregătea pe Amadea pentru școală și fusese aproape incapabilă să se ridice din pat mai devreme, când el plecase la grajduri. Se întoarse la prânz ca să o verifice.

— Cum te simți? o întrebă încruntându-se. Nu-i plăcea să o știe bolnavă. Soția și fiica lui erau tot ce avea pe lume, tot ce conta pentru el. Gripa făcuse multe victime în iarna precedentă.

— Mă simt mai bine de fapt, spuse ea, încercând să pară veselă. Nu era complet sinceră, iar el își dădu seama. O cunoștea perfect.

— Vreau să mergi la doctor, spuse el hotărât.

— Nu are ce să-mi facă. O să dorm puțin după-amiază, înainte să vină Amadea de la școală. Până diseară o să fiu ca nouă.

Insistă să-i pregătească prânzul și, după ce îl servi, se așeză lângă el ca să-i țină companie, dar Antoine observă că nu se atinse de mâncare. Când el plecă la grajduri, Beata fugi repede în pat.

Nici după o săptămână nu se observă vreo atenuare, iar Antoine era tot mai îngrijorat.

— Dacă nu mergi la doctor, te duc chiar eu. De ce nu-l suni? Nu știi de ce ți-e teamă.

De fapt, se temea de dezamăgire. Începuse să bănuiască despre ce era vorba și voia să mai aștepte puțin, ca să fie sigură când avea să-i spună soțului ei. Într-un final cedă și fu de acord să meargă la medic. Acesta îi confirmă suspiciunile, iar seara, când se întoarse Antoine de la grajduri, Beata zâmbea, deși încă se simțea îngrozitor.

— Ce-a spus medicul? o întrebă el nerăbdător, după ce Amadea urcă la culcare.

— A spus că sunt sănătoasă tun... și că te iubesc...

Era atât de fericită, încât nu-și putea ține în frâu entuziasmul.

— Ți-a spus că mă iubești? râse Antoine. Este foarte drăguț din partea lui, dar deja știam asta. Te-a lămurit care-i necazul?

Dar Beata părea mult mai binedispusă, de-a dreptul zglobie.

— Nimic ce nu se poate vindeca o dată cu trecerea timpului, spuse ea misterioasă.

— Crede că este o formă ușoară de gripă? Pentru că în cazul ăsta, draga mea, trebuie să ai mare grijă.

Cunoșteau câteva persoane care muriseră de gripă în iarna precedentă. Era o boală gravă, cu care nu trebuia să te joci.

— Nu, nici măcar, îl liniști ea. De fapt e o formă foarte bine definită și destul de pronunțată de sarcină, adăugă surâzând. Vom avea un copil.

În sfârșit. După toate rugăciunile. La opt ani după prima naștere.

— Serios? La fel ca ea și Antoine renunțase de mult la orice speranță. După acea primă sarcină, pur și simplu nu se mai întâmplase. E minunat, draga mea! E splendid! Adăugă el în culmea fericirii.

— Ce e splendid? întrebă Amadea, revenind în cameră. Ce s-a întâmplat?

Îi plăcuse întotdeauna să ia parte la evenimente. Era un copil cu voință puternică, dar respectuos și foarte inteligent. Își adora părinții, iar sentimentul era reciproc. Pentru o clipă, Antoine se temu că avea să fie geloasă. Ridică din sprâncene, iar când o privi pe Beata aceasta dădu din cap. Tocmai primise undă verde s-o anunțe.

— Mama ta tocmai mi-a dat o veste foarte bună, rosti el cu mândrie. O să ai un frățior sau o surioară.

— Serios? Amadea îl privi cu ochii mari, iar apoi se uită la mama ei și amândoi se crispară la gândul unei reacții negative. Până atunci beneficiase de toată atenția lor și era posibil să nu fie încântată de ideea unui nou membru al familiei, deși spusese de multe ori că asta își dorea. Când? Vru ea să știe.

— La două săptămâni după ziua ta de anul viitor. O să ai

opt ani atunci, răspunse mama ei.

— De ce trebuie să așteptăm așa de mult? Amadea părea dezamăgită. Nu poate să vină mai devreme? Vorbește cu doctorul.

— Mi-e teamă că nu putem grăbi lucrurile, surăse mama ei. Amadea credea, desigur, că bebelușii se comandau la medic. Beatei nu-i păsa cât avea să mai dureze, era doar emoționată la gândul că urma să mai aibă un copil. Avea aproape treizeci de ani, iar Antoine împlinise patruzeci și doi în vara aceea. Însă în primul rând, fu ușurată să vadă că fetița era la fel de fericită ca ei.

— Ai cerut un băiat sau o fată? se interesă Amadea.

— Nu poți comanda nici asta. Trebuie să primim ce ne trimite Dumnezeu. Deși, pentru tatăl tău, sper că va fi băiat.

— De ce are nevoie de un băiat? Ar fi mult mai bine o fată. Vreau o soră.

— Nu depinde de noi.

Antoine și Beata schimbă o privire caldă și apoi îi zâmbiră fiicei lor. Lui nu-i păsa dacă avea să fie băiat sau fată, atâta timp cât era sănătos.

— Va fi o fată, replică Amadea și o să fie bebelușul meu. O să fac orice pentru ea. Am voie?

— Ar fi minunat să-ți ajuți mama, spuse Antoine cu blândețe.

— Cum o s-o numim? Amadea avea o atitudine foarte practică.

— Va trebui să ne gândim, zise Beata, copleșită de emoțiile zilei. Visase atâta timp acest moment și acum, în sfârșit, se întâmplase tocmai când ea nici nu mai spera. Trebuie să alegem nume de băieți și de fete.

— Nu, doar de fete. Și cred că e o prostie că trebuie să așteptăm atât.

Beata era însărcinată aproape în trei luni, iar copilul trebuia să se nască la jumătatea lui aprilie. Părea o perioadă îndelungată, mai ales pentru un copil de șapte ani.

Sarcina nu fu la fel de ușoară precum cea precedentă, dar, așa cum sublinie și medicul, acum era cu opt ani mai în

vârstă. Se simțea rău și de câteva ori în ultimele două luni avu senzația că urma un travaliu prematur. Medicul îi spuse să o ia ușor. Antoine avu mare grijă de ea, așa cum era de așteptat, iar când nu lucra, petrecea cât mai mult timp cu Amadea, ca să-i ușureze ei treaba. Beata își petrecea timpul croșetând, asistată de fetiță. Realizau pălăriuțe, botoșei, puloverașe și pături, iar Beata croia rochițe și cămășuțe de noapte care puteau fi purtate de către ambele sexe, deși Amadea insista că voia o surioară. Era fascinată să descopere că bebelușul creștea în abdomenul mamei. Niciodată nu observase acest proces de aproape, întrucât nicio persoană apropiată ei nu mai fusese însărcinată. Mai văzuse femei în această stare și înainte, dar își imaginase că erau grase. Acum, dimpotrivă, se gândea că fiecare femeie grasă pe care o vedea pe stradă urma să aibă un copil, iar Beata trebuia să-i reamintească frecvent să nu le întrebe dacă erau gravide.

Beata își petrecu ultima lună de sarcină acasă, dorindu-și să o aibă din nou pe Maria alături. De data aceasta, spre ușurarea soțului ei, nașterea avea să fie supravegheată de un medic și de o moașă. Medicul îi spusese deja că viitorul tată nu putea asista, fiind convins că prezența lui ar fi afectat-o. Ea ar fi preferat să-i aibă alături pe Maria și pe Antoine, în căsuța din munți.

— Ascultă, draga mea, vreau să te știi pe mâini bune. Nu aș suporta dacă ai trece prin aceleași chinuri ca data trecută. Beata uitase ceea ce fusese mai rău, spre deosebire de Antoine, care încă tremura când își amintea urletele ei de durere. Poate că știe vreun truc prin care să grăbească nașterea, opină el.

Mama Natură se ocupă de acest lucru. Doctorul o avertizase că travaliul putea să dureze mult, aproape ca prima dată. În opt ani, corpul ei își revenise complet după nașterea anterioară. Din experiența specialistului, femeile care lăsau să treacă mulți ani între nașteri se chinuiau tot atât, dacă nu chiar mai mult ca prima oară. Beatei nu i se părea o veste încurajatoare și nu prea îi plăcea nici de moașă. Ar fi vrut ca ea și Antoine să se urce în tren și să se

ducă la Maria. Păstraseră legătura de-a lungul anilor și bătrâna elvețiancă îi scrisese s-o felicite pentru noul bebeluș, după ce Beata o anunțase printr-o scrisoare. Voiseră să le facă o vizită soților Zuber, dar Antoine nu putea părăsi grajdurile. Era mereu foarte ocupat.

Într-o după-amiază târzie, Beata se întoarse acasă de la o plimbare cu Amadea. Se simțea mai bine decât în ultimele săptămâni și avea mai multă energie ca oricând. Făcu niște prăjiturile cu fetița, apoi pregăti o cină elaborată. Se gândi că avea să fie o surpriză frumoasă pentru Antoine. Se pregătea să se schimbe pentru cină, când simți o durere familiară în abdomenul inferior. Avusese dureri asemănătoare în ultimele săptămâni, dar nu la fel de puternice, așa că hotărî să nu-i acorde atenție. Se schimbă pentru cină, se pieptănă, se dădu cu ruj și coborî la parter pentru a se asigura că mâncarea nu se arse. Lăsase în cuptor, la rumenit, un curcan.

Când Antoine ajunse acasă, o găsi foarte binedispusă, deși la cină părea să nu aibă stare. O hărțuiseră aceleași dureri minore toată seara, dar nu erau suficient de puternice încât să cheme medicul și nu voia să-l îngrijoreze pe Antoine. La cină, Amadea se plânse că dura prea mult până venea copilul, iar părinții ei râseră și îi cerură să aibă răbdare. Durerile se întetiră doar după ce Beata o înveli pe fetiță și coborî la parter să discute cu Antoine.

— Te simți bine? o întrebă el. Savurând un coniac bun, îi mulțumi pentru cina excelentă. Aproape că n-ai stat deloc jos toată seara.

— Nu fac altceva decât să stau jos. Cred că m-am odihnit prea mult. De ieri am avut foarte multă energie. Mă simt mult mai bine.

— Perfect. Atunci bucură-te de situație. Nu te epuiza. Copilul o să sosească dintr-o clipă în alta.

— Biata Amadea a obosit să tot aștepte.

Dintr-odată simți o durere ascuțită, dar nu pomeni despre asta. Soțul ei se simțea foarte bine, coniacul îl ajuta să se relaxeze, iar la grajduri fusese foarte ocupat în ultima vreme. Tocmai cumpăraseră patru armăsari noi.

Antoine o admiră, savurându-și băutura. I se părea superbă, chiar dacă sarcina era foarte proeminentă. Când își termină paharul, spre mirarea lui, Beata se chirci. Nici nu mai putea scoate vreun cuvânt, durerile erau cumplite. Apoi însă, la fel de repede cum o apucaseră, îi și trecură.

— Dumnezeu, ce s-a întâmplat? Ar trebui să sunăm medicul.

Știau însă amândoi, de la nașterea anterioară, că avea să dureze mult. Acesta era doar începutul. Beata își aminti că prima dată se simțise așa ore întregi. Travaliul începuse cu adevărat în zori, iar Amadea se născuse peste cincisprezece ore. Doctorul o avertizase că de data aceasta s-ar putea să dureze mai mult. Voia să petreacă puțin timp în liniște cu Antoine înainte ca medicul și moașa să sosească și să preia controlul. Prefera să rămână cu soțul ei fiindcă după sosirea moașei avea să fie alungat din încăpere.

— O să mă întind puțin. Chiar dacă mi se rupe apa acum, copilul poate că n-o să se nască decât mâine.

Era ora zece seara, iar Beata urcă încet, urmată de Antoine. Se oferă să o ia în brațe, stărnindu-i un hohot de râs. Râsul îi îngheță însă pe buze în momentul în care intră în dormitor. Următorul junghi o lovi ca o bombă și simți instantaneu presiune pe spate și pe abdomenul inferior. Antoine o așeză cu grijă pe pat, în timp ce ea gemea de durere, întrebându-se cum de putuse uita. Acum toate trăirile reveneau. În cei opt ani, amintirea chinurilor se estompase. Acum îi era greu să creadă că putuse uita așa ceva.

Insistă totuși ca soțul ei să aștepte puțin, măcar câteva minute, înainte de a chema medicul.

— N-or să te lase să stai cu mine, gemu ea.

— N-o să fiu departe, voi rămâne în camera alăturată, promit.

Așa cum procedase Maria în urmă cu opt ani, Beata pusese deoparte un teanc de cearșafuri vechi și de prosoape și îi era teamă ca Amadea să nu audă zgomote înspăimântătoare în timpul travaliului. Cu puțin noroc, avea

să fie la școală atunci când se năștea copilul și nu avea să asiste la partea cea mai rea. Beata știa că urma o așteptare lungă. Acum își aducea aminte foarte bine. Apoi simți din nou două junghiuri ascuțite și o presiune puternică, de parcă ar fi călcat-o un camion. Îngrozită, îl privi cu ochii mari pe Antoine.

— Dumnezeu... vine copilul...

— Știu, spuse el calm. Coniacul îl ajuta. Recunoștea toate semnele că începuse travaliul, dar de data aceasta știa la ce să se aștepte și nu era îngrijorat. O să-l sun pe medic. Unde e numărul?

— Nu, nu înțelegi, bolborosi Beata, răsuflând greu și agățându-se de el. Nu pot... nu... vine copilul...

Icni din rărunchi, iar chipul ei deveni mai întâi palid, apoi vânăt. Împingea. Nu se putea opri. Apăsarea era copleșitoare.

— Nu mai împinge, o să te epuizezi.

Își aminti că Maria o avertizase prima dată. Mai avea ore de așteptat, dar acum voia să cheme medicul.

Beata nu-i dădea drumul. Îl apucase de mână, iar el putea vedea cum durerile o sfâșiau fără oprire.

— Antoine... ajută-mă... scoate-mi hainele...

Reuși să-și dea jos cea mai mare parte a hainelor, în timp ce el se chinuia să o ajute. În acest răstimp, înțelese ce se întâmpla. Beata nu numai că trecea prin chinurile facerii, ci efectiv năștea în acea clipă. Nu se aștepta deloc la așa ceva. Când se uită între picioarele ei și văzu copilul apărând, se simți puțin amețit de la coniac. Aparent, travaliul începuse în urmă cu cinci minute. De fapt, însă, debutase de la începutul după-amiezii, dar Beata refuzase să accepte acest lucru.

— Stai întinsă, îi ordonă el, fără să aibă habar cum trebuia să procedeze. Își amintea doar ce o văzuse făcând pe Maria în orele nesfârșite dinaintea nașterii Amadeei. Beata... nu poți să aștepți până chemăm medicul?

Nu îndrăzni s-o lase ca să se ducă să caute numărul și nu avea cine să-l ajute. Se gândi să o cheme pe Veronique, dar își imagina că ea știa chiar mai puține decât el despre nașterea unui copil. Încercă să se îndepărteze ca să ia

agenda de telefoane, dar Beata nu-l lăsă.

— Am nevoie de tine... nu, nu... O, Dumnezeule... Antoine... te rog... o, nu... cineva să mă ajute...

— E în regulă, draga mea, e în regulă... sunt aici... nu o să te părăsesc... ar trebui să împingi acum?

Nu știa ce să facă. Nu putea decât să-i fie alături, iar asta își dorea și Beata.

— La prosoape, strigă ea.

Fugi în baia ei, aduse un braț de prosoape și le puse dedesubt și în jurul ei. Observă că era sfârșită de durere și o ținu de umeri la fel ca prima dată. De data aceasta, Beata nu trebui să depună eforturi, copilul făcea totul. După un ultim răcnet, spre uimirea amândurora, ieși un chip micuț, cu gura deschisă, care plângea de mama focului. Antoine nu mai văzuse niciodată o asemenea minune. O ajută pe Beata să depășească următoarele dureri, în timp ce ieșeau umerii bebelușului, iar apoi corpul. În sfârșit, copilul ajunsese pe cearșaf, perfect sănătos, țipând din toate puterile. Era tot o fată, iar el o ridică și o înveli ușor într-un prosop, apoi i-o dădu mamei. Se aplecă și le sărută pe amândouă, în timp ce Beata râdea printre lacrimi. Întregul proces durase mai puțin de o jumătate de oră. Antoine, încă în stare de șoc, luă numărul medicului și îl sună. Acesta îi spuse să nu taie cordonul ombilical, întrucât avea să ajungă în cinci minute. Locuia foarte aproape de castel și știa unde era casa lor. Antoine se așeză pe marginea patului și le sărută iarăși.

— Te iubesc, Beata, dar dacă-mi mai faci asta vreodată o să te omor. Habar n-aveam cum să te ajut... De ce nu m-ai lăsat să chem medicul?

— Credeam că durează mai mult și voiam să fiu cu tine. Îmi pare rău... N-am vrut să te sperii.

Și ei îi fusese teamă. Totul se întâmplase extrem de repede, iar ea nu se așteptase niciodată ca bebelușul să se nască într-un mod atât de imprevizibil. Cu excepția câtorva dureri puternice, nu fusese deloc greu.

Doctorul ajunsese în scurt timp, tăie cordonul ombilical, le verifică pe mamă și pe fiică și le declară într-o stare

excelentă.

— Nu ai avut nevoie de mine pentru acest copil, draga mea. Următorul poate să vină și mai repede.

— Mă internez în spital la următorul, declară Antoine, încă zguduit.

Medicul o sună pe moașă și o rugă să vină, să le facă toaleta mamei și copilului și să dea o mână de ajutor. La miezul nopții, mama și fiica se aflau în pat, imaculate și liniștite. Copilul nu semăna deloc cu Amadea. Această fetiță era mult mai mică, de aceea și travaliul fusese mai ușor. Părea să aibă silueta delicată a mamei, pe când Amadea era înaltă și zveltă ca tatăl ei. Bebelușul avea părul negru al Beatei, însă era prea devreme ca să știe care este culoarea ochilor. Părea perfect relaxat în brațele Beatei.

Dimineața, când veni să le vadă, Amadea strigă de încântare. Spre mulțumirea Beatei, nu auzise nimic în noaptea precedentă, întrucât aceasta avea somnul greu.

— E aici! E aici! țipă Amadea dansând prin cameră, după care veni s-o privească plină de curiozitate. Cum o s-o cheme? Pot s-o țin în brațe?

Beata și Antoine vorbiseră despre nume până ce adormiseră, dar voiau s-o consulte și pe fiica lor mai mare.

— Ce părere ai despre Daphne? sugeră proaspăta mămică.

Amadea privi copilul cu seriozitate, analiză posibilitatea o clipă îndelungată și dădu din cap aprobatoare.

— Îmi place. Beata păru ușurată, la fel și Antoine. Daphne. E perfect.

Amadea se urcă în pat lângă Beata, care așeză emoționată fetița în brațele surorii ei mai mari. Nu avusese fiul pe care sperase să i-l ofere lui Antoine, dar inima i se umplu de bucurie privindu-și cele două fiice, una frumoasă și blondă, a doua micuță și brunetă. Ea însăși era leit mama ei. Îl văzu pe Antoine, care le admira din prag și îi zâmbi fericită. Amândoi așteptaseră opt ani această clipă.

— Te iubesc, îi șopti ea, mai îndrăgostită ca oricând. El dădu din cap, în timp ce lacrimile îi năvăleau în ochi. Indiferent ce pierduseră în trecut, acum aveau amândoi tot

ceea ce-și doriseră vreodată.

Capitolul 7

Când Daphne împlinea doi ani, Amadea avea zece ani și nimeni nu mai avea vreo îndoială că micuța era fiica ei, după cum susținea ritos. Se agita mereu în jurul ei, o răsfăța, o ducea peste tot. Daphne era ca o păpușă vie cu care Amadea se juca în permanență. Era o mămică deosebit de eficientă, nelăsându-i Beatei nimic de făcut. Nu-și părăsea surioara decât atunci când se ducea la școală și când își vizita tatăl la grajduri. La zece ani, era o călăreață foarte bună. Câștigase câteva concursuri de sărituri și știa foarte multe despre cai. Antoine era, desigur, foarte mândru de ea și își adora soția și ambele fiice. Era un tată și un soț extraordinar. Beata știa că era o femeie norocoasă.

În iunie, la două luni după zilele de naștere ale fetelor, Antoine primise o telegramă, urmată de o scrisoare.

Fără să-i mai vorbească vreodată și fără să-l ierte pentru crima săvârșită, tatăl său murise brusc. Indiferent cât de supărat fusese pe el, Antoine, ca fiu mai mare, moștenea toate pământurile și averea, dar și titlul de conte. Intră în casă într-o după-amiază, ținând în mână telegrama, cu o expresie de uluire pe față.

— S-a întâmplat ceva? se cunoșteau prea bine, iar Beata se îngrijoră imediat.

— Tocmai ai devenit contesă.

Dură ceva până să înțeleagă. Știa ce însemnase pentru el înstrăinarea de tatăl său. Acum nu mai exista nicio speranță de îmbunătățire a relației. Pentru Antoine era o pierdere incomensurabilă.

— Îmi pare rău, murmură ea luându-l în brațe. Antoine rămase lipit de ea multă vreme, apoi suspină și se așează. Telegrama spunea că înmormântarea avusese loc în săptămâna precedentă. Nici măcar nu-i permisese să participe. Anunțul era făcut de avocatul tatălui său.

— Vreau să-mi văd fratele, spuse el. Deja toate astea au

durat prea mult. Trebuie să rezolvăm problema. Trebuie să mă duc în Dordogne să vorbesc cu avocații. Era necesar să ia decizii, să administreze domeniul. Nu putea rămâne un proprietar în absență. Moștenise castelul și toate dependențele, iar după știința sa mai era vorba și despre o avere respectabilă, din care o mică parte avea să-i revină fratelui său, Nicolas. Chiar din primele clipe din care aflate vestea, Antoine se hotărâse să împartă averea în mod egal cu el. Titlul și pământurile îi reveneau lui, dar, contrar tradiției, dorea numai jumătate din bani. Acum avea mai mult decât suficient ca să-și permită să fie generos. Trebuie să discut cu Gerard mâine. Vreau să merg în Franța în următoarele săptămâni. Nu știu cât va trebui să rămân acolo.

Dar amândoi știau că zilele petrecute la conacul familiei Daubigny luaseră sfârșit. Petrecuseră acolo opt ani minunați, însă Antoine avea propriile sale responsabilități, în calitate de conte de Vallerand. După unsprezece ani de exil, era timpul ca fiul risipitor să se întoarcă acasă. Peste noapte, Beata devenise contesă. Erau multe de digerat, iar Antoine știa că trebuia să-i explice totul fetei mai mari.

Vorbi mai întâi cu Gerard. A doua zi dimineăta, la micul dejun, discutară mult timp. Antoine fu de acord să mai rămână câteva săptămâni și, după ce vorbi cu avocații din Franța, promise că se va întoarce în Germania pentru cel puțin o lună, ca să găsească și să-și instruiască un înlocuitor. Avea mai multe sugestii, care i se părură rezonabile lui Gerard, însă acestuia îi păru rău să-l vadă plecând. Erau prieteni de ani de zile, iar Antoine se ocupase de minune de grajduri. Acum avea cea mai importantă herghelie din Europa și caii săi erau celebri.

Peste două zile, știind că lungă lor colaborare avea să se încheie, Antoine îi sugeră lui Gerard să meargă să încerce doi armăsari pe care tocmai îi cumpăraseră la o licitație. Erau foarte temperamentali și deosebit de frumoși. Amadea îi văzu ieșind din șopron și se plânse că tatăl ei nu-i dăduse voie să-i însoțească, așa că trebuia să se întoarcă în casă să se joace cu Daphne. În timp ce fetele se jucau în dormitor, se auzi

soneria, iar Beata pofti pe cineva înăuntru. Amadea nu acordă mare atenție, fiind ocupată cu păpușile, însă după ceva timp, când coborî să ia o prăjitură pentru sora ei mai mică, îi văzu pe Gerard și pe unul dintre instructorii principali în sufragerie, vorbind cu mama ei. Pe chipul Beatei se citea uluirea. Părea de pe altă lume atunci când se întoarse și o văzu pe Amadea.

— Du-te înapoi sus, rosti ea cu o asprime ce nu-i stătea în fire. Amadea fu atât de speriată de tonul ei, încât se întoarse și făcu ceea ce i se spusese, dar în timp ce se juca cu Daphne se simțea îngrozită. Știa că se întâmplase ceva teribil.

I se păru că trecuseră ore întregi până ca mama ei să vină sus, plângând. Abia capabilă să vorbească, o luă în brațe și îi spuse că tatăl ei fusese aruncat din șa de noul armăsar.

— E rănit? întrebă Amadea înspăimântată. Chiar și cu un singur braț sănătos, era un călăreț desăvârșit. Beata nu făcu altceva decât să suspine și să dea din cap. Dură o veșnicie până să poată rosti cuvintele. Nimănui nu-i venea să creadă.

— Tata a murit, Amadea... Tata...

Cuvintele i se înecară în gât, în timp ce Amadea hohotea neconsolată. Veronique veni puțin mai târziu să stea cu fetele, iar Beata se duse la grajduri, să vadă corpul soțului ei. Își frânsese gâtul și murise instantaneu. Bărbatul pentru care și-ar fi dat și viața era mort. Nu mai putea să îndure.

Înmormântarea fu o agonie nesfârșită. Biserica era plină până la refuz. Toți cei care îl cunoscuseră și care lucraseră cu el vreodată îl iubiseră. Gerard luă cuvântul, iar Veronique stătu lângă Beata, înconjurându-i umerii cu brațul. Recepția funerară avu loc la castel, unde holul principal era ticsit de cavaleri în doliu. În hainele de văduvă, însoțită mereu de fiicele ei, Beata părea o fantomă.

Apoi avu nenumărate lucruri la care să se gândească. Bărbatul pe care îl iubise atât de mult, pentru care renunțase la familia ei, care îi oferise toată dragostea lui și care nu o trădase sau dezamăgise niciodată nu mai era. Nu știa unde să se ducă, ce să facă sau la cine să apeleze. Veronique o ajută cât de mult putu, la fel și Gerard, care îi

puse la dispoziție avocații săi din Franța pentru a depăși obstacolele birocratice.

Averea pe care i-o lăsase tatăl lui Antoine în urmă cu câteva săptămâni era acum a ei. Fostul ei soț stabilise deja să o împartă pe din două cu fratele său Nicolas, dar acea parte din moștenire pe care o păstrase era mai mult decât suficientă pentru Beata și fiicele ei. Fără să trăiască în lux, avea viitorul asigurat. Putea să cumpere o casă și să se întrețină pe ea și pe fete pentru tot restul vieții. Nu mai trebuia să se îngrijoreze pentru mărunțișuri, dar nici nu își permitea excese frivole. În principiu, cel puțin din punct de vedere financiar, nu avea probleme. Partea cea mai rea era că el murise și, la treizeci și doi de ani, Beata era văduvă. Trebuia să plece cât mai curând din casa în care crescuseră fetele. Viața lor avea să sufere schimbări radicale. Numai Daphne era prea mică să înțeleagă, pe când Amadea și Beata percepeau situația în toată grozăvia ei. Avea senzația că propria ei viață se sfârșise.

Titlul și pământurile îi reveniră lui Nicolas. Castelul era acum al lui. Conte Nicolas de Vallerand era bogat, așa cum ar fi fost și Antoine, dacă ar fi trăit destul cât să se bucure de avere. Murise la mai puțin de două săptămâni de la decesul tatălui său. Beata nu se așteptase la așa ceva. Nu o deranja faptul că pierduse o avere pe care n-o avusese niciodată și care nu o interesa deloc. O afecta doar pierderea soțului ei.

Între timp, un bărbat pe care Antoine îl cunoscuse și îl simpatizase îi preluă munca de la grajduri. Gerard și Veronique o ajutară pe Beata să găsească o casă în Köln, unde se mută în vara aceea împreună cu fetele. Primi o scrisoare politicoasă de la cumnatul ei care își exprima condoleanțele, dar nu-și exprima dorința de a o întâlni pe ea sau pe copiii lui Antoine. Epistola avea un ton rece, protocolar. Beata îl ura pe Nicolas fiindcă, laolaltă cu părinții săi, îl rănise pe Antoine, surghiunindu-l. În tot acel timp, singurii prieteni apropiați pe care îi avuseseră fuseseră soții Daubigny. Pentru Beata era prea târziu să-l cunoască pe cumnatul său, dar nici acesta nu făcu vreo propunere. Părea

bucuros să lase lucrurile așa cum erau, mai ales că Antoine murise. Văduva avea impresia că fratele lui Antoine încă o învinovăța pentru înstrăinarea lui, deși avusese politețea să i se adreseze cu titlul de contesă, pe care îl deținea acum. Din punctul ei de vedere, un titlu nu putea înlocui un soț. Nu răspunse la scrisoarea cumnatului ei și nu-i explică Amadeei motivele pentru care era supărată pe el. Nu vedea rostul.

Tot anul următor se purtă ca o fantomă; din fericire, Amadea se ocupa cu toată grija de Daphne, lucru pentru care îi era recunoscătoare. Îi făcea baie, o îmbrăca, se juca, petrecea cu ea tot timpul în care nu era la școală. Pentru Daphne, o înlocuise pe Beata în postura de mamă, ca și cum, atunci când Antoine murise, o luase cu el. Nu mai voia să trăiască fără el, iar pe Amadea o speria să vadă că mama ei devenise profund religioasă. Stătea la biserică mai mult decât acasă. Deseori, când fetița venea de la școală, o găsea pe Daphne în grija menajerei, care nu făcea decât să dea din cap atunci când Amadea întreba de mama ei. Avea numai unsprezece ani, dar devenise singurul membru responsabil al familiei. Neștiind ce altceva să facă, uneori stătea ore întregi în biserică, tăcută, lângă mama ei, doar ca să fie cu ea. Era singurul loc în care Beata se simțea liniștită și unde voia să fie. În loc să se sperie, Amadea o aprobă, îi plăcea foarte mult să se ducă la biserică.

Cea mai bună prietenă a ei făcea parte dintr-o mare familie catolică, iar când Amadea împlini treisprezece ani, sora mai mare a fetei respective deveni călugăriță, ceea ce i se păru misterios și interesant. Vorbiră mult despre vocația acelei fete, iar Amadea se întreba de unde știi dacă ai chemare pentru viața monahală. Părea ceva bun.

Chiar în acea perioadă, mama ei începu să o nedumerească. Nu numai că mergea în fiecare zi la biserică, uneori chiar de mai multe ori pe zi, ci, ocazional, se ducea și la sinagogă. Era un edificiu impunător, frecventat de oameni bogați. Beata își luă fetița cu ea cu prilejul unei sărbători numite Yom Kippur. Amadeei i se păru fascinant, dar puțin ciudat. Mama ei nu făcu altceva decât să se uite ore în șir la

o femeie în vârstă, care părea că nu o vede.

În seara aceea, o găsi pe Beata în sufragerie, privind un teanc de poze vechi, înrămate.

— Cine sunt oamenii aceștia? întrebă Amadea cu blândețe. O iubea enorm, însă, de trei ani, avea senzația că o pierduse. Într-un fel, mama pe care o cunoscuse și o iubită dispăruse o dată cu tatăl ei. În casă nu se mai auziseră râsete de la moartea lui, cu excepția momentelor în care Amadea se juca cu Daphne.

— Sunt părinții, sora și fratele meu, îi explică Beata. Până în ziua aceea, Amadea nu auzise o vorbă despre ei. Tatăl său îi spusese o dată că el și mama lui erau orfani când se întâlniseră. Îi plăcea să audă despre ziua în care se cunoscuseră, despre cum se îndrăgostiseră, despre cât de frumoasă fusese mama ei în ziua nunții. Știa că locuiseră în Elveția cu verii lui până ce ea împlinise doi ani, apoi veniseră în casa pe care o știa și în care crescuse. Încă mai mergea uneori să călătorească, dar se întrista și i se făcea dor de tatăl ei. Mama ei îi vânduse de mult poneiul. Gerard și Veronique îi spusese că era binevenită oricând, dar știa că Beatei nu-i plăcea ca ea să meargă acolo. Îi era teamă să nu i se întâmple ceva, cum i se întâmplase lui Antoine. Amadea nu se mai duse să călătorească, deși tânjea după asta, ca să nu o supere pe mama ei.

— Au murit toți? întrebă ea, văzând cum Beata contempla pozele veștejite. Apoi aceasta îi aruncă o privire stranie.

— Nu, eu am murit.

Nu mai spuse nimic, iar după ceva timp fetița se întoarse la Daphne. Aceasta avea cinci ani și credea că soarele răsărea și apunea cu sora ei. Amadea era ca o mamă pentru ea.

După prima dată când o luase pe Amadea cu ea, Beata se întoarse la sinagogă în fiecare an de Yom Kippur. Era ziua căinței, ziua recunoașterii păcatelor și ziua în care credincioșii se supun judecării divine. Își crescuse fetele în credința catolică și credea cu sfințenie în ceea ce le învățase, dar mergea la sinagogă o dată pe an și, de fiecare dată, îi

privea. Întreaga ei familie. Erau mereu acolo, bărbații despărțiți de femei. Îi cerea și fetei s-o însoțească, fără a-i explica de ce. Avea senzația că, după atâta timp, era prea complicat. Ea și Antoine îi spusese mereu că rudele lor muriseră. Beata nu voia să-și recunoască minciuna și nici să dezvăluie că, în urmă cu ani de zile, fusese de religie mozaică.

— De ce te duci acolo? o întrebă Amadea intrigată.

— Mi se pare interesant, ție nu?

Beata nu îi dădu niciodată vreo lămurire, iar Amadea îi mărturisi prietenei ei, după ce împlinise cincisprezece ani, că i se părea ceva înfiorător. Pe de altă parte, de cinci ani, de la moartea tatălui său, mama ei nu se mai comporta normal. Era ca și cum își dorea mai mult decât orice să fie alături de el. Avea numai treizeci și opt de ani și încă era frumoasă, dar, după cum bine știa fiica sa, își aștepta moartea.

Daphne tocmai împlinise opt ani, iar Amadea avea șaisprezece. Cu ocazia sărbătorii de Yom Kippur, îi promise fetiței s-o ia la ora ei de balet câtă vreme mama lor era la sinagogă. Se bucura să aibă un pretext ca să n-o însoțească. Nu știa de ce, dar mereu i se părea deprimant. Prefera să meargă la biserică, fiind dornică să afle dacă avea vocație pentru călugărie, la fel ca sora prietenei ei. Nu spusese nimic nimănui, dar începuse să creadă acest lucru.

Beata își ocupă, ca de obicei, locul în sinagogă, cu un voal gros pe față. Îi văzu, la fel ca în fiecare an. Știa că s-ar fi putut duce și altcândva, dar aceasta i se păruse mereu ziua potrivită, ziua în care să le ceară iertare și să își ceară ei însăși iertare. I se păru că mama ei părea fragilă de data aceasta. Găsi loc exact în spatele ei, astfel că, dacă ar fi îndrăznit, ar fi putut-o atinge. Apoi, ca printr-un miracol, Monika se întoarse și se uită la femeia necunoscută care o fixa cu privirea. Nu putea vedea decât o pălărie și un voal, dar simți ceva familiar în legătură cu ea. Înainte să se răsucescă la loc, Beata își ridică voalul, iar mama ei o recunoscu. Ochii lor se întâlniră pentru o clipă nesfârșită, după care Monika dădu din cap și se întoarse, părând

transfigurată. Stătea singură, printre alte femei. Când se termină ceremonia, Beata ieși împreună cu ea. Avea senzația că de data aceasta mama ei nu avea s-o mai evite. Ceea ce o uimi pe Monika peste poate fu tristețea nesfârșită din ochii fiicei sale. Cele două femei părăsiră sinagoga una lângă alta, iar mâinile lor se întâlniră. Beata îi luă ușor mâna într-a ei, fără a întâmpina vreo respingere. Apoi, fără un cuvânt, Monika i se alătură lui Jacob. Acesta încă era înalt și mândru, deși mult mai bătrân. Beata știa că el avea șaiszeci și opt de ani, iar Monika – șaiszeci și trei. Îi privi părăsind sinagoga, după care luă un taxi spre casă.

— Cum a fost? o întrebă Amadea în seara aceea.

— Cum a fost ce? întrebă Beata nedumerită. Rareori vorbea la cină, iar în seara aceasta părea cu mintea în altă parte. Încă se gândea la mama ei. Nu se întâlniseră de șaptesprezece ani, timp în care se întâmplaseră foarte multe. Se născuseră fiicele ei, soțul ei murise, totul se schimbase în viața ei și devenise contesă, ceea ce nu însemna nimic pentru ea, deși bănuia că ar fi putut-o impresiona pe Brigitte.

— Nu astăzi este ziua în care te duci în fiecare an la sinagogă? De ce faci asta, mamă? Amadea știa că mama ei fusese întotdeauna fascinată de religie. Poate că era mânată de o curiozitate intelectuală sau de un gest de respect pentru alții. Știa cât de devotată era religiei catolice.

— Îmi place.

Nu-i spuse fiicei ei mai mari că se ducea acolo ca să-și vadă mama și că în acea zi o atinsese. Nu vorbiseră deloc, dar numai faptul că îi atinsese mâna o clipă o revigorase. Încă de la moartea lui Antoine știuse, în sufletul ei, că trebuia să-și vadă mama. Era ca o legătură între trecut și viitor. Pentru ea, legătura era Monika, așa cum Beata era legătura între mama ei și fiicele ei.

— E inacceptabil că evreii nu mai pot să fie redactori la ziare sau să dețină terenuri. Și că unii sunt trimiși în lagăre, afirmă Amadea într-o seară la cină, părăsind contrariată.

Hitler fusese desemnat cancelar în ianuarie și de atunci se tot aprobaseră legi împotriva evreilor. Beata știa, la fel ca

majoritatea cetățenilor și considera că era sub orice critică, dar nimeni nu putea face nimic. La fel ca restul germanilor, avea propriile griji și probleme. Antisemitismul tot mai pregnant o preocupa însă foarte mult, din mai multe motive.

— Ce știi tu despre asta? Beata părea uimită.

— Știu destul de multe. Am fost la conferințele unei femei pe nume Edith Stein. Spunea că femeile ar trebui să se implice în politică, în comunitate și în afacerile țării. I-a scris Papei, condamnând antisemitismul. Și am citit cartea ei despre viața într-o familie de evrei. S-a născut evreică și de curând a devenit călugăriță. A trecut la catolicism acum unsprezece ani, dar naziștii încă o cred evreică. I-au interzis să mai țină conferințe și să predea. Acum e la Köln, într-o mănăstire de carmelite. Este foarte celebră.

— Știu. Am citit despre ea. Mi se pare interesantă.

Era prima comunicare adevărată, matură, dintre Beata și fiica ei, prima conversație serioasă pe care o avuseseră de ani de zile. Amadea se simți încurajată și se hotărî să i se confeseze. Era impresionată că și mama ei auzise de Edith Stein.

— Câteodată cred că mi-ar plăcea să fiu călugăriță. Am vorbit o dată despre asta cu preotul. I se pare un lucru bun.

Beata, derutată, își privi scurt fiica. Pentru prima dată, înțelese cât de absentă fusese și cât de singură se simțea Amadea. Cu excepția prietenilor de la școală, acasă nu comunica decât cu un copil care avea jumătate din vârsta ei. Pentru Beata acesta fu un semnal de alarmă ca să-i acorde mai multă atenție. Antoine murise de șase ani, iar ea simțea că murise o dată cu el.

— Tatălui tău nu i-ar fi plăcut să intri la mănăstire, își aminti cum reacționase atunci când preotul care îi căsătorise îi spusese că ar fi trebuit să devină călugăriță. Antoine dezaprobase cu vehemență, fiind de părere că asta însemna o viață irosită pentru o femeie. El credea că femeile trebuie să se mărite și să aibă copii. Ar trebui să te măriți când crești și să ai copii, i se adresă ea fetei.

Încercase să reproducă exact cuvintele lui Antoine, ca și

cum ar fi putut vorbi în numele lui. De fapt chiar avea obligația să facă acest lucru, fiindcă soțul ei nu mai putea vorbi pentru el însuși.

— Poate că nu toată lumea trebuie să aibă copii. Sora lui Gretchen s-a călugărit acum trei ani. Îi place foarte mult. Anul trecut a depus primele jurăminte.

Cu cât Beata o asculta mai mult, cu atât înțelegea mai bine ce distanță enormă le separa. Amadea vorbea de parcă se îndrepta spre cea mai apropiată mănăstire, iar mama ei își dădu seama că avea obligația să-i acorde mai multă atenție și să stea de vorbă nu numai despre problemele curente ale gospodăriei, ci și despre lucrurile care contau pentru ea. Spera că nu era prea târziu să restabilească această conexiune. Constată șocată că de la moartea lui Antoine trăise ca o fantomă și pierduse legătura cu fiicele ei. Corpul ei era acolo, dar spiritul ei, nu.

— Nu vreau să mergi la conferințe precum cele ale lui Edith Stein, Amadea, sau la manifestații organizate de radicali, dacă asta ai început să faci. Și ar trebui să ai grijă în prezența cui critici politicile lui Hitler.

— Ești de acord cu el, mamă? Amadea părea șocată.

— Nu, nu sunt de acord. Beata avu senzația că mintea i se limpezise. Era interesant să discute cu fiica ei. Era o tânără foarte inteligentă. Îi amintea de întrebările pe care și le adresa și ea la acea vârstă, de pasiunea pentru filosofie și de discuțiile politice. Petrecuse ore în șir sporovăind cu frații ei și cu prietenii lor. Amadea nu avea cu cine altcineva să abordeze asemenea subiecte. Dar e periculos să te opui, continuă ea. Politicile lui Hitler au o componentă antisemită foarte importantă. Chiar și la vârsta ta, ai putea să atragi atenția dacă vorbești deschis. Te-ai expune pericolului.

Amadea, înțelegând că mama ei vorbea serios, făcu un comentariu despre cât de îngrozitoare fusese incendierea cărților din luna mai. Nu îi plăceau lucrurile pe care le vedea și le auzea.

— De ce au ars cărți? întrebă Daphne implicându-se, în sfârșit, în conversație.

— Fiindcă încearcă să sperie oamenii și să-i intimideze, îi explică Amadea. Trimit oamenii în lagăre fiindcă sunt evrei. De ziua mea, anul acesta, naziștii le-au spus oamenilor să nu meargă la magazinele ținute de evrei.

— Din cauza ta? Daphne părea uimită.

— Nu, a fost doar o coincidență, dar tot e o ticăloșie fără margini.

— Evreii arată altfel decât alți oameni? se interesă Daphne, spre mirarea surorii sale.

— Sigur că nu. Cum poți spune așa ceva?

— Profesorul meu a spus că evreii au coadă, spuse fata cu inocență, în timp ce mama și sora ei o priveau îngrozite.

— Nu e adevărat, replică Beata, întrebându-se dacă ar fi trebuit să le spună că se născuse mozaică. Nu i se părea însă un moment potrivit. Era catolică de atât de mulți ani... Potrivit unor zvonuri, erau persecutați doar evreii săraci, infractorii și vagabonzii, nu cei precum familia ei. Naziștii voiau să curețe Germania și să elimine sursele criminalității. Nu aveau să-i urmărească vreodată pe evreii respectabili. Era sigură de asta, dar încă nu era foarte sigură dacă să le dezvăluie fetelor originile sale.

Conversația purtată în seara aceea, mai lungă decât de obicei, fusese extrem de interesantă. Beata nu-și dăduse seama niciodată cât o interesa politica pe Amadea, cât era de independentă și de sensibilă la problemele societății. Nu-i înțelesese nici preocuparea pentru descoperirea vocației religioase. Aceasta i se păru mai îngrijorătoare decât înclinațiile politice radicale. Se întreba cât de mult o influențaseră conferințele și scrierile lui Edith Stein sau, mai rău, cât de mult o afectase faptul că Stein se călugărise. Asemenea situații aveau o influență puternică asupra unei fete tinere, mai ales că era vorba și despre sora mai mare a celei mai bune prietene.

Din toate acestea se desprindea imaginea unei vieți pe care nu și-o dorea pentru fiica ei. Dar nici Beata nu făcuse mare lucru pentru ea în ultimii ani. Nu aveau niciun fel de viață socială, nici prieteni, iar în afară de familia Daubigny, pe care

o vedeau foarte rar, nu frecventau pe nimeni. Unsprezece ani, cât trăise Antoine, se dedicase cu totul lui și copiilor. Iar de la moartea lui devenise o pustnică. Nu știa cum să schimbe asta și nici nu voia, însă cel puțin putea să acorde atenție lucrurilor care se întâmplau în lume. Amadea părea mult mai bine informată ca ea. O îngrijorau părerile ei despre antisemitismul naziștilor și spera că nu le exprima la școală cu voce tare. Îi aminti să aibă grijă. Era periculos să-i critici pe naziști, indiferent de vârstă.

Săptămâna următoare, Beata se duse din nou la sinagogă. Nu voia să mai aștepte încă un an ca să-și vadă mama. De data aceasta se așeză intenționat în spatele ei și nu mai fu nevoie să-și ridice voalul, căci Monika o recunoscuse din primul moment. La plecare, îi strecură în mână înmănușată o bucată de hârtie pe care își scrisese adresa și numărul de telefon. De îndată ce i-o dădu și își văzu mama strângând-o în mână, Beata dispăru în mulțime, nevrând să dea ochii cu tatăl ei. Nu putea decât să se roage ca Monika să aibă suficient de curaj încât să o sune. Voia din tot sufletul să o vadă, să o îmbrățișeze și să stea de vorbă cu ea. Mai mult ca orice, voia să le cunoască pe fete.

Urmară două zile cumplite de agonie. Din întâmplare, Amadea răspunse la telefon atunci când sună. Tocmai terminaseră de luat cina, iar Beata o întrebase pe Daphne dacă voia să joace vreun joc. Amadea observase că mama ei părea că se simte mult mai bine și că făcea mai multe eforturi să comunice cu ele și să iasă din depresia îndelungată de după moartea lui Antoine.

— Te caută cineva, îi spuse ea.

— Cine e? întrebă Beata, uitând pentru o clipă de telefonul pe care-l aștepta și presupunând că era Veronique. De luni de zile îi ceruse să-i facă o rochie pentru petrecerea de Crăciun, gândindu-se că i-ar mai fi îndepărtat gândurile negre, însă Beata o evitase. Nu mai cususe de ani de zile, de la moartea lui Antoine, cu excepția situațiilor foarte rare când le croia fetelor ceva simplu. Nu mai era interesată să facă rochii de seară sau ținute sofisticate și nu mai avea nevoie de

banii pe care îi obținea pe ele.

— N-a spus cine este, zise Amadea, ducând-o sus pe Daphne.

— Alo? răspunse Beata. Respirația i se opri când auzi vocea. Nu se schimbase deloc.

— Beata? șopti Monika, temându-se să n-o audă cineva. Jacob nu era acasă, dar toată lumea știa că n-avea voie să vorbească cu fiica ei. Era moartă.

— Dumnezeule, mulțumesc că ai sunat. Erai atât de frumoasă la sinagogă! Nu te-ai schimbat deloc.

După șaptesprezece ani, amândouă știaau că nu era posibil. Dar pentru Beata arăta la fel.

— Păreai atât de tristă. Te simți bine? Ești bolnavă?

— Antoine a murit.

— Îmi pare foarte rău. Era sinceră. Fiica ei arăta devastată, de aceasta sunase. Nu-i mai putea întoarce spatele multă vreme, indiferent ce spunea Jacob. Când? se interesă ea.

— Acum șase ani. Am două fete frumoase, Amadea și Daphne.

— Seamănă cu tine? Întrebă mama ei zâmbind.

— Cea mică, da. Cea mare seamănă cu tatăl ei. Mamă, ai vrea să le vezi?

Urmă o tăcere interminabilă, la capătul căreia răspunsul veni cu un oftat. Părea obosită. Lucrurile mergeau greu în acele vremuri.

— Da, aș vrea.

— Ar fi minunat, răspunse Beata entuziasmată, ca o adolescentă. Când ai vrea să vii?

— Ce părere ai dacă vin mâine după-amiază, la ceai? Presupun că fetele se întorc de la școală până atunci.

— Vom fi aici.

Obrajii Beatei erau scâlțați în lacrimi. Pentru asta se rugase ani de zile. Pentru iertare. Pentru a-și atinge din nou mama. Numai o dată. Să o țină în brațe. O clipă în brațele mamei ei. Numai una.

— Ce-o să le spui?

— Nu știu. O să mă gândesc în seara asta.

— O să mă urască dacă le spui adevărul, murmură doamna Wittgenstein cu tristețe. Dar așa cum Beata voia să o vadă pe ea, Monika voia să-și vadă din nou copilul. Se întâmplau multe lucruri grave. Jacob se temea că într-o zi li s-ar fi putut întâmpla și lor, deși Horst și Ulm spuneau că n-avea cum. Ei erau germani, nu evrei vagabonzi. Spuneau că naziștii voiau să elimine infractorii, nu oamenii respectabili cum erau ei. Jacob nu era de acord. Și îmbătrâneau cu toții. Avea nevoie să-și vadă din nou fiica. Avea nevoie. În mod visceral. Ca și cum o parte din inimă îi fusese smulsă și avea nevoie de ea înapoi.

— Nu trebuie să știe adevărul. Putem să dăm vina pe tata. Beata zâmbi. Amândouă știau că Jacob nu avea să cedeze. Nu exista nici măcar o șansă îndepărtată ca Amadea și Daphne să-l cunoască, însă Monika simțea că nu mai putea îndura această tragedie. Nu mai putea să se chinuiască pe ea sau pe Beata în halul acesta. Nu-ți face griji, mă descurc eu, adăugă ea. O să fie încântate să te cunoască. Și, mamă, continuă ea cu răsufierea întretăiată, abia aștept să te văd.

— Și eu.

Monika părea la fel de emoționată ca fiica ei.

Beata se gândi la asta toată noaptea, iar dimineața, la micul dejun, le spuse că voia să le prezinte o persoană care avea să vină în după-amiaza respectivă.

— Despre cine e vorba? întrebă Amadea nu foarte interesată. Avea lucrare la școală, pentru care învățase până târziu în noaptea precedentă. Era o elevă excepțională.

Beata ezită o clipă.

— Bunica voastră, spuse ea, iar ochii fetelor se măriră.

— Am crezut că e moartă, zise Amadea suspicioasă.

— Am mințit, mărturisi Beata. Când m-am măritat cu tatăl vostru, Franța și Germania erau în război. Ambele noastre familii au fost foarte afectate. Când ne-am cunoscut, eram în Elveția, în vacanță cu părinții noștri. Iar tatăl meu voia să mă mărit cu altcineva, cu un om pe care nici nu-l cunoșteam. Era greu să le explice totul acum, viețile lor erau complet

diferite, însă povestea le impresionă pe fete. Nu-și găsea ușor cuvintele pentru a le dezvălui ceea ce se întâmplase cu mult timp în urmă. Niciuna din familiile noastre nu a vrut ca noi să ne căsătorim, fiindcă tatăl vostru era francez, iar eu germană, continuă ea. Știam că trebuia să așteptăm până după război și nici măcar atunci nu erau mari speranțe să primim aprobarea. Eram nebuni și tineri și i-am spus tatălui meu că vreau să mă mărit orice-ar fi. Mi-a replicat că în acest caz nu aveam să-i mai văd niciodată. Tatăl vostru era rănit și mă aștepta în Elveția, iar verii lui au spus că puteam locui cu ei și să ne căsătorim acolo. Așa că am plecat, ceea ce a fost o mare îndrăzneală, însă eram convinsă că procedam corect. Știam că tatăl vostru era un om bun și nu mi-am regretat nicio clipă gestul. Dar tatăl meu nu m-a mai văzut vreodată și nu a lăsat pe nimeni din familie să mă vadă, nici pe mama, nici pe sora sau pe frații mei. Toate scrisorile mele s-au întors nedeschise. Nu i-a permis niciodată mamei să mă vadă sau să-mi vorbească. Am văzut-o undeva zilele trecute. Beata nu menționează că o văzuse la sinagogă deoarece nu voia să adauge și că erau parțial evreice. N-ar fi făcut decât să le nedumerească și mai mult sau poate chiar să le pună în pericol, întrucât Hitler ura evreii. Când am văzut-o, i-am dat adresa și numărul meu de telefon. A sunat aseară și vrea să vă vadă. Vine astăzi, după ce vă întoarceți de la școală.

Fusese mai simplu decât crezuse. Amândouă fetele o priveau neîncrezătoare.

— Cum a putut fi atât de rău? întrebă Amadea scandalizată. Asta a făcut și familia tatei?

— Da. Îi urau pe germani, așa cum și familia mea îi ura pe francezi.

— Ce prostie! Câtă răutate, izbucni Amadea. Tu ne-ai face vreodată una ca asta? Amadea știa răspunsul dinainte să rostească întrebarea.

— Nu, nu v-aș face așa ceva. Dar asta s-a întâmplat în urmă cu multă vreme și războiul a fost cumplit.

— Atunci de ce n-a vrut să te mai vadă după ce s-a terminat? se interesă Daphne. La fel ca sora ei, era un copil

inteligent.

— Fiindcă e un bătrân încăpățânat, spuse Amadea cu ranchiună. Beata îl iertase în urmă cu ani de zile și îi acceptase atitudinea, deși gândul o chinuise foarte multă vreme. Și sora și frații tăi? continuă fata, încă șocată de ceea ce aflase. Nici ei nu sunt morți? Ei de ce nu vor să te vadă?

— Nu vor să-l sfideze pe tata, răspunse Beata. Nu le dezvălui că Jacob o declarase moartă.

— Cred că e îngrozitor dacă insuflă o asemenea spaimă. Amadea nu putea să priceapă o astfel de asprime. Tatăl ei fusese un bărbat foarte blând. Și familia tatei, la fel.

— Mama ta trebuie să fie foarte curajoasă dacă vrea să ne vadă acum. Tatăl tău o s-o bată când o să se ducă acasă? întrebă Daphne, părând preocupată.

— Sigur că nu, îi zâmbi Beata. Dar nu-i va spune că a venit aici. Ar fi prea supărat. Iar acum este bătrân. Și ea e bătrână. Mă bucur foarte mult că vine să ne vadă, mărturisi cu lacrimi în ochi, ceea ce le impresionează pe ambele fete. Mi-a fost tare dor de ea, mai ales de când a murit tatăl vostru. Amadea se întrebă subit dacă vizitele anuale la sinagogă aveau vreo legătură, dar nu vru să o întrebe. Mama ei trecuse prin destule. Am vrut doar să știți înainte ca ea să vină astăzi.

Aflaseră lucruri uluitoare despre mama lor. Era ciudat să descopere că aveau o bunică ce fusese în viață în tot acest timp și pe care n-o văzuseră niciodată. Nu numai o bunică, ci și un bunic, o mătușă și doi unchi.

— Mă bucur pentru mama, spuse Amadea în drum spre școală, dar cred că au făcut un lucru îngrozitor. Închipuie-ți cum ar fi să ne facă mama așa ceva. Ce pierdere, ce pierdere enormă, se gândi ea, Beata îi pierduse pe toți cei dragi pentru un bărbat. Totuși, își dădu seama că, dacă nu ar fi făcut-o, ea și Daphne nu s-ar fi născut niciodată.

— Eu aș fi plâns mult, mărturisi sora ei mai mică.

— Și eu, zâmbi Amadea, luând-o de mână ca să traverseze. Să nu faci vreodată așa ceva, adică să nu vorbești cu mine, că vin și te bat, o avertiză ea, stârnindu-i un hohot de râs.

— În regulă, promit. N-o să fac asta.

Gândindu-se la mama lor și la bunica pe care erau pe cale să o cunoască, fetele parcurseră restul drumului spre școală mâna în mâna, pierdute în gânduri. Amadea uitase deja întrebarea dacă bunicii ei erau evrei. Nu conta pentru ea. Știa că mama ei era catolică, deci probabil se înșela. Dacă mama ei era catolică, atunci cu siguranță erau și părinții ei.

Capitolul 8

Când se auzi soneria, la ora patru, Beata se opri o clipă, își netezi fusta și își aranjă părul. Purta o rochie neagră simplă și un șirag de perle pe care i-l dăruise Antoine la cea de-a zecea aniversare a nunții lor. Era extrem de palidă. Părea serioasă și aproape nu mai respira când deschise ușa și-și văzu mama în prag, într-o rochie mov și un palton negru elegant. Ca de obicei, era îmbrăcată foarte elegant și purta pantofi negri din piele de căprioară și o poșetă asortată. Mănușile erau făcute pe comandă și purta un șirag de perle enorme. Ochii ei se cufundară în cei ai fiicei sale și, fără să scoată o vorbă, se îmbrățișară. Beata se simțea ca un copil care își pierduse mama și, în sfârșit, o găsisse. Voia doar să o alinte, să-i mângâie obrazul și părul mătăsos. Folosea același parfum ca atunci când fiica ei era adolescentă. Și, de parcă nu s-ar fi întâmplat decât cu o zi în urmă, își aminti de împrejurările cumplite în care plecase. Dar acum se încheiase totul. Se regăsiseră.

Anii care trecuseră de atunci dispărură subit. O conduse pe mama ei în sufragerie și se așezară una lângă alta pe canapea, plângând. Trecu mult timp până ce Beata reuși să îngaime:

— Îți mulțumesc că ai venit, mamă, mi-a fost atât de dor de tine.

Era mai mult decât își permisesese vreodată să simtă sau mai mult decât putuse spune vreodată. Totul îi venea din nou în minte. Momentele în care ar fi vrut să fie acolo, când se măritase, când se născuse Amadea... și Daphne... în vacanțe și la zilele de naștere și în fiecare moment important din căsnicia ei... și când murise Antoine. Și în toate clipele obișnuite. Iar acum se afla aici. Nu simțea nicio furie pentru anii pierduți, doar durere. Și acum, în sfârșit, ușurare.

— Nu ai idee prin ce chinuri am trecut, spuse Monika, lacrimile curgându-i nestăvilite pe obraji. I-am promis că n-o

să te văd. Mi-a fost teamă să-l sfidez. Dar mi-a fost atât de dor de tine, în fiecare zi.

Nu trecuse niciodată peste plecarea Beatei. Pentru ea fusese ca o moarte.

— Toate scrisorile mele s-au întors, murmură Beata suflându-și nasul.

— N-am știut niciodată că ai scris. Precis că tatăl tău le-a returnat fără să mi le arate.

— Știam asta, zise Beata, amintindu-și scrisul tatălui ei de pe plicuri. Și cele pe care i le-am trimis lui Brigitte s-au întors. Am văzut-o o dată pe stradă și s-a grăbit să mă evite. La fel și Ulm și Horst.

— Ți-am făcut priveghi, o informă Monika posomorâtă. Fusese ziua cea mai grea a vieții ei. Nu ne lasă nici măcar să vorbim despre tine. Cred că Brigitte se teme să nu mă supere, așa că nu spune nimic.

— E fericită?

— A divorțat. Vrea să se mărite cu altcineva. Tatăl tău nu e de acord. Fetele tale sunt mozaice? întrebă ea cu speranță.

— Nu.

Nu-i spusese mamei ei că se convertise atunci când se căsătorise cu Antoine. Poate că ar fi fost prea mult pentru ea. Și așa era destul. Monika o surprinse însă cu următoarele ei vorbe. Presupusese că Beata se convertise. Se gândise că o va face, o dată căsătorită cu Antoine.

— Poate că e mai bine așa, la cum stau lucrurile în vremurile astea. Naziștii fac lucruri groaznice. Tatăl tău spune că noi nu vom păți nimic, dar nu se știe niciodată. Să nu spui nimănui că ai fost mozaică. O să dureze foarte mult să găsească actele. Dacă acum ești creștină, rămâi așa, Beata. O să fi mai în siguranță. Era un act de mare curaj din partea Monikăi să spună așa ceva. Ce le-ai povestit copiilor tăi despre mine? Se interesă ea îngrijorată.

— Că te iubesc, că tata nu voia să mă mărit cu Antoine fiindcă el era francez, iar țările noastre erau în război. Le-am spus că și familia lui a avut aceeași reacție față de mine. Fetele au fost șocate, dar cred că au înțeles.

— Ai făcut cunoștință cu familia lui? Beata dădu din cap. Cum a murit?

— Un accident de călărie. Tatăl lui murise în urmă cu două săptămâni. Acum sunt contesă, zise ea cu un surâs.

— Sunt impresionată, o tachină ea, cu o strălucire în privire.

Fetele, abia sosite de la școală, intrară în cameră. Se uitau la femeia despre care știau că era bunica lor și văzură zâmbetul ce lumina chipul mamei. Monika, având obrajii scăldați în lacrimi, își întinse brațele spre ele.

— Vă rog să mă iertați pentru cum m-am comportat. Mă bucur tare mult să vă cunosc. Sunt foarte mândră de amândouă. Sunteți așa de frumoase, spuse ea, ștergându-și ochii cu o batistă de dantelă, în timp ce fetele se apropiiau încet.

Lui Daphne i se păru drăguță, iar Amadea voia s-o întrebe de ce își lăsase soțul să fie atât de rău cu Beata, însă nu îndrăzni. I se păru că era o femeie bună. Plângea mult, la fel ca și mama lor. În timp ce luară ceaiul, fetele își dădură seama că mama lor semăna foarte mult cu Monika. Chiar și la voce. Se simțiră bine împreună, iar într-un final Monika se ridică.

— Cum să-ți spunem? vru Daphne să știe.

Era o întrebare inteligentă pentru un copil de opt ani. Și Amadea ar fi vrut să cunoască răspunsul.

— E în regulă *Oma*? propuse Monika șovăind, privindu-le mai întâi pe ele, iar apoi pe Beata. Cuvântul desemna un alint pentru bunici în limba germană și nu își câștigase dreptul la el. Aș fi onorată dacă mi-ați spune așa.

Ambele fete dădură din cap aprobator. Monika le îmbrățișă pe amândouă, apoi o strânse în brațe pe Beata. Nu se mai săturau una de cealaltă.

— O să vii din nou? întrebă fiica ei.

— Sigur că da. Oricând vrei. Te sun în câteva zile, promise ea, iar Beata știu că avea s-o facă. Își ținea mereu promisiunile.

— Mulțumesc, mamă, spuse Beata îmbrățișând-o pentru

ultima oară.

— Te iubesc, Beata, șopti Monika. O sărută pe obraz și se îndreptă spre ieșire. Fusesse o după-amiază extraordinară pentru toată lumea.

După ce bunica ei plecă, Amadea o găsi pe Beata stând singură în sufragerie, pierdută în gânduri.

— Mamă?

Beata o privi zâmbind.

— Da, draga mea. Ce părere ai?

— Cred că e trist că a fost departe atâta timp. Se vede că te iubește mult.

— Și eu o iubesc. Mă bucur că s-a întors și că v-ați cunoscut.

— Îl urăsc pe tatăl tău pentru ceea ce ți-a făcut, rosti Amadea cu răceală. Beata nu o contrazise, deși sentimentele ei erau altele. Niciodată nu-l urăse, deși îi provocase o durere nemaivăzută, la fel ca și Monikăi. Decizia lui de a o exila îi afectase foarte mult pe toți, poate chiar și pe el, deși nu avea s-o recunoască niciodată. El și Beata fuseseră însă mereu apropiați. Plecarea ei fusesse o lovitură puternică pentru el. Din punctul lui de vedere, era trădarea supremă. Beata nu se așteptase niciodată ca exilul ei să dureze toată viața. Dar chiar dacă ar fi știut dinainte, tot s-ar fi măritat cu Antoine.

— Nu urî pe nimeni, murmură ea. E prea mult chin și nu face altceva decât să te otrăvească. Am învățat asta acum mult timp.

Amadea încuviință din cap. Bănuia că mama ei avea dreptate, dar o considera o persoană deosebită pentru că nu-și ura tatăl. Era sigură că, dacă ar fi fost în locul ei, l-ar fi detestat.

Amadea se așeză pe canapeaua unde stătuse bunica ei și își îmbrățișă mama, așa cum și Beata își îmbrățișase mama și fusesse recunoscătoare să poată face acest lucru după atâta timp.

— Te iubesc, mamă, șopti ea, așa cum șoptise și Beata. Era un șir de ecouri și legături care nu se oprea niciodată. La final, în pofida distanței, a timpului și a controverselor,

legătura era inextricabilă. Mama ei îi dovedise acest lucru în după-amiaza aceea.

Capitolul 9

În următorii doi ani, doamna Wittgenstein veni să le viziteze o dată pe săptămână. Aceasta deveni o tradiție pe care Beata o prețuia cu sfințenie. Pentru amândouă, era un dar nesperat, permițându-le să se cunoască așa cum nu avuseseră timp să o facă în tinerețe. Acum era adultă și mamă, avea și ea copii și amândouă suferiseră peste măsură și deveniseră mai înțelepte. Monika încercase să-l convingă pe Jacob să cedeze în privința fiicei lor – îi spusese că o văzuse pe stradă cu două fetițe însă el o privise cu asprime.

— Nu știu despre ce vorbești. Fiica noastră a murit în 1916.

Subiectul era închis. Jacob era de piatră. Monika nu mai îndrăznise să deschidă discuția, dar se mulțumea cu vizitele, la fel ca Beata. Nu mai spera să-i revadă pe ceilalți. Revenirea mamei în viața ei o satisfăcea pe deplin. Era recunoscătoare pentru asta.

Monika îi aduse fotografii. Brigitte, încă foarte frumoasă, se mutase înapoi în casa părintească. Mama era îngrijorată pentru ea, întrucât mergea la prea multe petreceri, stătea toată ziua în pat, bea prea mult și nu se ocupa de copii. Ar fi vrut să se recăsătorească, însă cea mai mare parte a bărbaților cu care ieșea erau deja însurați. Horst și Ulm o duceau bine, deși una dintre fetele lui Ulm era fragilă și bolnăvicioasă, având probleme cu inima.

În decursul timpului, Monika se atașase mult de fetele Beatei. Amadea găsea că bunica ei era interesantă și inteligentă, dar nu o putea ierta pentru că îl lăsase pe Jacob să-și izgonească fiica. Socotea că fusese un act de cruzime și, drept urmare, păstra o atitudine distantă. Daphne, pe de altă parte, era destul de mică încât să-și exprime dragostea fără rezerve. Îi plăcea să aibă o bunică, pe lângă o mamă și o soră. Nu-și amintea de tatăl ei și crescuse într-o ambianță exclusiv feminină.

Beata, pe de altă parte, nu se mai uitase la alt bărbat de la moartea lui Antoine, deși era încă frumoasă. Spunea că amintirea anilor petrecuți cu el era suficientă să-i ajungă o viață și nu voia pe altcineva. În 1935, la doi ani de când începuse Monika să o viziteze, ea împlini patruzeci de ani, iar mama ei, șazece și cinci. Se sprijineau și se ajutau reciproc. Situația politică devenise tot mai tensionată, deși pe ei nu-i afecta. Deocamdată.

Amadea critica deseori cu vehemență intensificarea antisemitismului în Germania. Evreilor li se interzisese să mai facă parte din Frontul German al Muncii și să aibă asigurare de sănătate. De asemenea, fuseseră excluși din armată și nu mai puteau obține licența în drept.

Beata se temea că lucrurile aveau să se înrăutățească tot mai mult. Chiar și actorii și interpreții trebuiau să se înscrie în sindicate speciale și rareori li se dădea de lucru. Situația devenea înspăimântătoare.

Monika și Beata discutară problema într-o după-amiază, când erau singure, înainte ca fetele să se întoarcă de la școală. O problemă spinoasă o reprezentau actele Beatei și ale copiilor. Deși era catolică de nouăsprezece ani, Beata se născuse mozaică, iar fetele erau pe jumătate evreice, ceea ce le-ar fi putut pune în pericol. În ultimii doi ani, o mulțime de evrei săraci și fără relații sus-puse fuseseră trimiși în lagăre. Jacob insista că lor nu putea să li se întâmple una ca asta. Cei închiși erau „marginalii”, sau cel puțin așa susțineau naziștii. Condamnații, infractorii, vagabonzii, țigani, șomerii, scandalagiii. Comuniștii, radicalii și indivizii care nu se puteau întreține. Dar câteodată fuseseră afectați și cunoscuți de-ai lor. Monika avea o femeie de serviciu al cărei frate fusese trimis laolaltă cu întreaga familie în lagărul de la Dachau, însă acesta era un activist politic care tipărise broșuri împotriva naziștilor, deci el însuși o căutase cu lumânarea. Totuși, Monika era profund îngrijorată. Încet, încet, evreii erau eliminați din societatea productivă, izolați și ostracizați în permanență. Dacă situația se agrava, nu voia ca Beata și fetele să fie expuse primejdiei. Beata însăși se

gândise la asta. Erau lipsite de protecție și, dacă dădeau de necaz, nu aveau la cine să apeleze.

— Nu cred c-o să le cășuneze pe unii ca noi, mamă, spuse ea.

Pe Monika o îngrijora și felul în care arăta fiica ei. Mereu fusese zveltă, dar în ultimii ani ajunsese ca o umbră; în plus, fără machiaj, avea un chip îngrozitor de palid. De la moartea lui Antoine nu purtase decât negru și, parcă peste noapte, îmbătrânise. Închisese porțile către lume, interesându-se numai copiii și, acum, mama ei.

— Dar actele fetelor? întrebă doamna Wittgenstein preocupată.

— Nu prea au acte. Nu au decât carnetele de elev cu numele de Vallerand; s-au născut catolice. Eu sunt catolică. Preotul ne cunoaște bine. Nimănui n-o să-i dea prin minte că nu m-am născut catolică. Fiindcă am *venit* din Elveția, unii ne cred elvețieni. Chiar și certificatul meu de căsătorie cu Antoine arată că eram amândoi catolici când ne-am căsătorit. Pașaportul meu a expirat acum mai mulți ani și fetele n-au avut niciodată. Amadea era mică atunci când ne-am întors, așa că a intrat cu pașaportul meu. Nimeni n-o să se preocupe de o văduvă cu două fete purtând numele unui nobil francez. Sunt trecută peste tot drept contesă de Vallerand. Cred că suntem în siguranță, atâta timp cât nu atragem atenția asupra noastră. Mă îngrijorez mai mult pentru voi.

Toată lumea din Köln îi cunoștea pe Wittgensteini și știa că erau evrei. Faptul că o izgoniseră pe Beata în urmă cu două decenii și o dăduseră drept moartă avea să o protejeze oarecum, iar mama ei era recunoscătoare pentru asta. Ceilalți membri ai familiei erau mult mai vizibili, ceea ce era bine, dar și rău. Presupunneau că naziștii nu aveau să persecute o familie atât de respectabilă ca a lor. La fel ca mulți alții, erau convinși că erau vizați oamenii mărunți, drojdia societății. Antisemitismul era însă o problemă deosebit de acută, iar Horst și Ulm nu-și mascau neliniștea. Amândoi lucrau la bancă împreună cu Jacob, care se gândea

să se pensioneze. Avea șaptezeci de ani. În pozele pe care le văzuse Beata, părea distins, dar afectat de trecerea timpului. Se temea că, dezamăgindu-l și ea contribuise la această îmbătrânire. Spre deosebire de Monika, părea mai vârstnic decât era în realitate. Amadea refuza să se uite la poze cu el, iar Daphne spusese că o speria.

Oma le aducea mereu mici daruri, ceea ce le făcea plăcere. Beatei, pe de altă parte, îi oferise câteva bijuterii mici. Nu putea să-i dea nimic important, de teamă să nu observe Jacob. Îi spusese că le pierduse pe cele neînsemnate, iar el o certase că era neglijentă. Însă și el uita multe lucruri, așa că nu o dojenise prea aspru, îmbătrâneau amândoi.

Singura preocupare reală a Beatei în legătură cu originile lor evreiești era dorința Amadeei de a merge la universitate. Voia foarte mult să studieze filosofia, psihologia și literatura, așa cum voise și mama ei, dar Jacob nu o lăsase. Acum naziștii nu o lăsau pe Amadea să meargă la facultate. Beata știa că dacă fiica ei ar fi încercat să-și continue studiile s-ar fi descoperit că era pe jumătate evreică. Riscul era mult prea mare. Trebuia să prezinte nu numai certificatul de naștere, care era inofensiv și arăta că ambii părinți erau catolici la momentul nașterii ei în Elveția, ci și documente privind etnia părinților ei. Pentru Antoine nu era nicio problemă, dar s-ar fi putut afla de originile evreiești ale Beatei, iar ea nu putea permite să se întâmple așa ceva. Nu-i explicase niciodată Amadeei, dar se opunea cu strășnicie dorinței sale de a-și desăvârși instruirea. Îi spuse fetei că în perioade de restriște universitatea nu era un loc sigur, mai ales pentru o femeie. Era plină de radicali și de comuniști, de oameni care aveau probleme cu naziștii și care erau trimiși în lagăre. Putea chiar să fie prinsă în toiul unei revolte.

— E ridicol, mamă. Nu suntem comuniști. Vreau doar să învăț. Nimeni n-o să mă trimită în lagăr.

Nu putea crede că mama ei era atât de obtuză. Beatei înseși i se părea că vorbește la fel cum vorbea tatăl ei odinioară.

— Sigur că nu, rosti ea cu hotărâre, dar nu vreau să te

amesteci cu astfel de oameni. Poți să aștepți câțiva ani, dacă asta vrei cu adevărat, până ce se liniștesc apele. E prea multă agitație în toată Germania. Nu vreau să fi în pericol, nici măcar indirect.

Fără nicio îndoială, înscrierea la facultate le-ar fi pus în mare pericol, chiar dacă nu pentru motivele pe care le bănuia Amadea. Beata nu intenționa să-i dezvăluie că ea fusese mozaică și că fetele erau pe jumătate evreice. Nu era treaba nimănui, nici măcar a lor. Era hotărâtă să păstreze secretul. Cu cât știau mai puțini oameni, cu atât erau mai în siguranță, din punctul ei de vedere. Nimeni din anturajul lor nu avea habar că Beata se născuse într-o familie de evrei. Izolarea ei completă față de clanul Wittgenstein din ultimii nouăsprezece ani o ajuta în acest sens; pe deasupra, niciuna din fete nu arăta a evreică, cu atât mai puțin Amadea, care era înaltă, blondă, cu ochii albaștri și cu trăsături ariene. Chiar și Beata și Daphne, deși brunete, aveau trăsăturile delicate și fine și ochii albaștri, fiind departe de stereotipurile asociate evreilor.

Amadea vorbea de luni de zile despre mersul la facultate, însă mama ei rămăsese fermă, spre ușurarea Monikăi. Îi erau suficiente grijile pe care și le făcea pentru ceilalți copii, despre care știa toată lumea că erau mozaici, ca să se mai preocupe și pentru Beata și fiicele ei. Era clar că, în lipsa lui Antoine, nu avea cine să le apere sau să aibă grijă de ele.

Beata trăia într-o izolare aproape deplină. Nu vorbea cu nimeni, în afară de fete și de soții Daubigny, pe care oricum îi vedea rar. Ducea o viață singuratică, pigmentată acum de certurile cu fiica sa pe tema înscrierii la facultate. Se contraziceau în permanență, dar Beata era neclintită. Amadea nu avea cum s-o sfîdeze, din moment ce banii erau la mama ei. Aceasta îi sugerase să studieze singură, până ce lucrurile aveau să se liniștească în mediul universitar.

Daphne nu avea încă zece ani, iar mama și sora ei încă o considerau o copilă. Nu-i plăcea să le vadă certându-se și i se plângea bunicii, pe care o adora. Daphne o găsea foarte frumoasă și îi plăceau bijuteriile și hainele ei croite după

ultima modă. *Oma* o lăsa mereu să-i scotocească prin poșete și să se joace cu orice comoară găsită acolo, precum pudra sau rujul. O lăsa să-i poarte bijuteriile și să-i probeze pălăriile. Monika era la fel de elegantă ca întotdeauna. Beatei nu-i mai păsa cum arăta, iar Daphne detesta rochiile anoste, în culori închise, pe care le purta. Părea îngrozitor de tristă.

Cu puțin înainte ca Amadea să împlinească optsprezece ani, Monika nu ajunsese la ele două săptămâni la rând. Prima dată reuși să sune și să-i spună Beatei că nu se simțea bine. A doua oară, pur și simplu nu veni. Beata fu foarte îngrijorată și, în final, îndrăzni să o sune. La telefon răspunse o voce de femeie pe care nu o recunoscuse. Era una dintre servitoare, care o informă că doamna Wittgenstein era prea bolnavă ca să vină la telefon. Spre marea ei ușurare însă, peste o săptămână, Monika își făcu apariția. Dar nu arăta deloc bine. Era palidă ca varul, îi era greu să meargă și abia dacă putea să respire.

Beata o conduse în sufragerie și o ajută să se așeze. Pentru o clipă, Monika nu putu să răsufle, apoi păru să-și revină după o ceașcă de ceai.

— Mamă, ce s-a întâmplat? Ce spune medicul? întrebă Beata speriată.

— Nu e nimic, zâmbi ea curajos, dar neconvingător. Am mai avut simptomele astea acum câțiva ani, însă au dispărut. Ceva la inimă. Bătrânețea, cred. Mașinăria s-a uzat.

Șaizeci și cinci de ani nu era o vârstă foarte înaintată, iar Beatei i se păru că arăta foarte rău. Dacă lucrurile ar fi stat altfel, ar fi vorbit cu tatăl ei. Monika spuse că a doua zi avea să se ducă din nou la medic, să facă mai multe analize, dar nu era îngrijorată, ci numai stresată. Însă părea mai mult decât stresată. De data aceasta, când plecă, Beata o conduse până în stradă și îi opri un taxi. Mama ei venea întotdeauna cu taxiul, pentru ca șoferul lor să nu-i poată spune lui Jacob unde fusese. N-avea încredere în nimeni, de teamă că soțul ei ar fi împiedicat-o să-și mai viziteze fiica, în caz că afla. Ar fi fost foarte supărat pe ea. Le interzisese tuturor s-o mai vadă

pe Beata și se aștepta ca soția și copiii săi să-l asculte.

— Mamă, promite-mi că te duci neapărat mâine la medic, o rugă Beata, înainte ca Monika să urce în mașină. Nu cumva să anulezi programarea, adăugă ea. O cunoștea prea bine.

— Sigur că nu, îi zâmbi Monika. Spre ușurarea Beatei, părea să respire mai ușor decât atunci când sosise. Își privi fiica o clipă îndelungată și murmură: Te iubesc, Beata. Ai grijă. Îmi fac mereu griji pentru voi.

Doamna Wittgenstein vorbea cu lacrimi în ochi. Nu îndura gândul că fiica ei fusese exilată timp de nouăsprezece ani, ca un criminal care comisese o faptă de neiertat. Din punctul ei de vedere, oamenii care se iubeau nu erau criminali. Iar Beata părea cumplit de tristă. După moartea lui Antoine, pur și simplu pierduse prea multe.

— Nu te neliniști pentru noi, mamă, totul e în regulă. Și tu ai grijă de tine, adăugă Beata îmbrățișând-o din nou. Să nu uiți cât de mult te iubesc. Mulțumesc din suflet că ai venit. Îi era mereu recunoscătoare pentru că le vizita, mai ales acum, că nu se simțea bine.

— Te iubesc, repetă Monika strecurându-i ceva în mână, după care se urcă repede pe bancheta taxiului.

Beata închise ușa și îi făcu un semn de rămas-bun. Văzu taxiul dispărând în trafic, apoi își privi palma. Era un inel mic cu diamant, pe care Monika îl purtase toată viața și care fusese transmis din generație în generație. Când se gândea la mâinile mamei ei, Beata avea mereu în minte inelul acela. Se cutremură pentru o clipă atunci când îl puse pe deget, lângă verighetă. De ce i-l dăduse mama ei acum? Poate că era mai bolnavă decât credea fiica ei, sau poate că era doar îngrijorată. Din câte spusese, mai avusese aceleași simptome și dispăruseră, însă Beata nu putu închide un ochi toată noaptea.

Când se trezi a doua zi, se hotărî să o sune, ca să se asigure că era în regulă și că încă voia să meargă la medic. Nu avea încredere că va respecta programarea. Știa că mama ei nu suporta medicii și că era foarte independentă. O sunase

rareori în ultimii doi ani, însă știa că tatăl ei era la bancă, iar după atâta vreme nu mai rămăsese niciun servitor care să-i recunoască vocea.

Formă numărul nervoasă, observând că mâinile îi tremurau. Niciodată nu avea chef să sune acolo. De data aceasta răspunse un bărbat. Beata presupuse că era majordomul și întrebă de mama ei pe un ton profesional. Bărbatul tăcu ceva timp, apoi se interesă cine era la capătul celălalt al firului. Neștiind cum să procedeze, dădu numele Amadeei, așa cum mai făcuse și altădată.

— Regret să vă informez că doamna Wittgenstein este la spital. I s-a făcut rău noaptea trecută.

— Dumnezeu, cât de îngrozitor... Se simte bine? Unde au dus-o? Părea afectată și tonul numai profesional nu era. Majordomul îi dădu numele spitalului, presupunând că voia să-i trimită flori suferinței.

— Poate primi vizite doar de la familie, adăugă el pentru a se asigura că interlocutoarea lui nu încerca să o viziteze.

— Desigur.

Peste o clipă puse receptorul în furcă și privi în gol. Nu știa cum, însă trebuia să o vadă. Dacă murea? Tatăl ei nu putea să n-o lase să o vadă într-o asemenea situație. Pur și simplu nu putea. Nici măcar nu se mai chinui să se îmbrace elegant. Își puse un palton negru peste rochia neagră pe care o purta, își îndesă pe cap o pălărie, își luă poșeta și ieși pe ușă. Peste câteva minute, era într-un taxi și se îndrepta spre spital. Fără să se gândească, atinse inelul pe care mama ei i-l dăduse în ziua precedentă. Slavă Domnului că o văzuse, se gândi, rugându-se ca Monika să-și revină.

O infirmieră de la recepție îi spuse la ce etaj și la ce cameră să meargă. Se afla în cel mai bun spital din Köln și peste tot mișunau medici și infirmiere și oameni bine îmbrăcați. Atunci Beata își dădu seama că ieșea în evidență, cu hainele ponosite pe care le purta. Voia însă doar să-și vadă mama, nu-i păsa de nimic altceva. Imediat ce coborî din lift și pătrunse pe primul coridor, își văzu întreaga familie adunată pe hol. Cu ei erau două femei pe care nu le

recunosc, presupuse că erau cumnatele ei. Se apropie de grup, simțind cum inima îi bătea din ce în ce mai tare. Se afla la mai puțin de un metru de ei, când Brigitte se întoarse și o privi cu ochii măriți. Nu spuse nimic, însă ceilalți îi observară expresia și, încet, fiecare se răsuci spre Beata. Ultimul se întoarse Jacob, care o privi fix, fără a rosti vreun cuvânt.

— Am venit s-o văd pe mama, spuse ea cu o voce înspăimântată de copil, vrând să se apropie și să-l îmbrățișeze și chiar să-l imploră să o ierte dacă era nevoie. Însă el părea de piatră. Restul familiei o privea în tăcere.

— Ești moartă, Beata. Iar mama ta e pe moarte. Ochii îi erau plini de lacrimi pentru soția lui, nu pentru fiica lui. Părea de gheață.

— Vreau s-o văd.

— Morții nu-i vizitează pe muribunzi. Ți-am făcut priveghi.

— Îmi pare rău. Chiar îmi pare rău. Nu poți să nu mă lași s-o văd, bolborosi ea abia răsufând.

— Ba pot și nu te voi lăsa. Șocul revederii ar omorî-o.

Atunci înțelese cât de jalnic trebuia să arate în rochia și în paltonul vechi, cu pălăria așezată strâmb. Se gândise doar cum să ajungă acolo mai repede, nu la cum arăta. Pe chipurile surorii și ale fraților ei, chiar și pe chipurile femeilor care-i însoțeau, putu vedea compasiunea. Arăta ca o surghiunită care nu avea ce căuta acolo. Tatăl ei nu o întrebă de unde știa că Monika era la spital. Nu-l interesa. Din punctul lui de vedere, femeia care odinioară fusese fiica lui era moartă. Avea în fața ochilor o străină, pe care nu voia s-o cunoască.

— Nu poți să faci asta, tată. Trebuie s-o văd. Beata plângea, însă chipul lui era neclintit, așa cum fusese și atunci când ea plecase de acasă. Poate că acum era chiar mai aspru.

— Ar fi trebuit să te gândești la asta acum nouăsprezece ani. Dacă nu pleci, o să chem pe cineva să te dea afară. Într-adevăr, Beata arăta ca o nebună și își putu închipui cu ușurință că tatăl ei era capabil să o evacueze din spital. Nu te

vrem. Nici mama ta nu te-ar vrea. Nu e aici locul tău.

— E mama mea, gemu Beata, înecându-se de plâns.

— A fost mama ta. Acum nu mai ești nimic pentru ea.

Cel puțin Beata știa că acest lucru nu era adevărat.

Ultimii doi ani de vizite săptămânale i-o dovediseră și era foarte recunoscătoare că mama ei venise să-i cunoască și să-i iubească fetele și ele pe ea.

— Greșești foarte mult, tată. Nu te-ar ierta niciodată pentru așa ceva. Nici eu.

De data aceasta, era conștientă că nu avea să-l ierte. Cruzimea era mult prea mare.

— Tu ai greșit foarte mult când ai făcut ce-ai făcut. Nu te-am iertat niciodată, replică el sever.

— Te iubesc, murmură Beata, după care îi privi pe ceilalți. Nu se mișcaseră și nu scosese o vorbă. Ulm se întorsese cu spatele, iar Brigitte plângea încet, dar nu se apropiase deloc de ea. Niciunul nu încercase să-l înduplece pe Jacob. Le era prea teamă. O iubesc pe mama, continuă ea. V-am iubit mereu. Pe toți, nu am încetat niciodată să vă iubesc. Și mama mă iubește așa cum o iubesc și eu.

— Pleacă acum! Jacob aproape că scuipe cuvintele către ea, ca și cum ar fi urât-o pentru că încerca să-l sensibilizeze. Nu-și putea închipui ce simțea el. Pleacă! îi strigă, arătând cu degetul coridorul de unde venise. Ești moartă pentru noi și așa o să rămâi.

Beata îl scrută o clipă îndelungată, tremurând din cap până-n picioare, sfidându-l așa cum îl mai sfidase o dată. Ea era singura care avea curajul ăsta. O făcuse prima dată pentru Antoine, iar acum, pentru mama ei. Însă știa că nu avea s-o lase sub nicio formă în salon. Nu putea decât să plece, înainte s-o dea pur și simplu afară. Se uită la el pentru ultima dată, apoi se răsuci pe călcâie și se îndreptă agale spre lift, cu fruntea plecată. Se întoarse să-i mai privească o dată, însă plecaseră toți. Intraseră în camera Monikăi, fără ea.

Plânse în lift și pe tot drumul spre casă. Sună la spital din oră în oră să întrebe despre starea mamei ei, iar la ora patru

îi dădură vestea. Monika murise. Beata închise telefonul privind în gol. Se terminase. Ultima legătură cu familia ei se rupsese, iar mama pe care o iubea nu mai era. Încă îi auzea ecoul vocii din ziua precedentă: „Te iubesc, Beata”. Apoi o îmbrățișase strâns.

— Și eu te iubesc, mamă, șopti Beata. Și știa că avea s-o iubească întotdeauna.

Capitolul 10

A doua zi, Beata participă la înmormântare de la distanță. Purta o haină de blană, o rochie neagră frumoasă și o pălărie neagră pe care i-o cumpărase Antoine înainte să moară. Știa că mama ei ar fi fost mândră de felul în care arăta. Pe deget, purta inelul de la ea. Nu avea să-l mai scoată niciodată.

Ascultă rugăciunile și se rugă o dată cu ceilalți. Potrivit tradiției mozaice, Monika trebuia înmormântată la o zi de la deces. Beata îi urmă la cimitir și stătu departe de ei. Nici măcar nu știură că era acolo. Îi urmări aruncând fiecare câte o lopată de pământ peste sicriu după ce îl coborâră în groapă. După ce plecară toți, îngenunche lângă mormânt și puse pe marginea lui o pietricică în semn de respect, potrivit tradiției.

Dintr-odată, ca prin vis, se auzi murmurând Tatăl Nostru. Știa că pe mama ei n-ar fi deranjat-o. Stătu mult timp, apoi plecă acasă, simțindu-se moartă pe dinăuntru. La fel de moartă cum îi spusese tatăl ei că era.

Amadea o întâmpină tristă și o cuprinse în brațe.

— Îmi pare rău, mamă.

În noaptea precedentă le spusese fetelor ce se întâmplase, iar acestea plânseseră. În felul lor, fiecare își iubea bunica, deși aveau sentimente contradictorii, mai ales Amadea, în legătură cu modul în care soții Wittgenstein își trataseră fiica pentru că se măritase cu bărbatul iubit. Li se părea o nedreptate, iar Beata era de acord cu ele, însă își iubea oricum mama, chiar și tatăl. Erau părinții ei.

În noaptea aceea medită la tot ceea ce se întâmplase și la primele zile petrecute împreună cu Antoine. Avea multe lucruri la care să se gândească și pe care să le asimileze, elemente ale unei vieți grele, dar care meritase trăită. Plătise un preț ridicat pentru dragoste. Pierderea mamei ei îi reamintea că nu le mai avea decât pe fiicele sale. Tatăl ei îi spusese foarte clar acest lucru. Ele erau viața ei. Ea nu mai

avea viață proprie.

Peste o lună, în iunie, Amadea îi dădu noi motive de spaimă. Primi vestea de parcă ar fi fost vorba de un nou deces. În unele feluri, se asemena cu pierderea Monikăi, numai că cel puțin fata avea să trăiască.

— Mă duc la mănăstire, mamă, o anunță ea în ultima zi de școală.

Nimic nu o pregătise pe Beata pentru această veste. O privi ca și cum ar fi împușcat-o, dar căutătura Amadeei era fermă și calmă. Așteptase luni de zile până să o anunțe și cu fiecare zi devenise mai sigură. Nu era nimic grăbit sau frivol în alegerea ei.

— Ba nu, ripostă Beata, ca și cum nici nu s-ar fi pus problema. I se părea că îl aude pe tatăl ei vorbind, dar nu avea de gând s-o lase. Nici măcar Antoine nu ar fi fost de acord, deși era credincios. Nu te las să faci asta.

— Nu poți să mă oprești, vorbi Amadea ca un adult, pentru prima dată. Vocea ei era neclintită, ca de piatră. Se gândise prea mult ca să mai aibă vreo îndoială. Era convinsă de chemarea ei și nimeni nu-i putea strămuta credința, nici măcar mama pe care o iubea. Nu era vorba despre o discuție cu privire la mersul la facultate. Acum era o femeie în toată puterea cuvântului care știa ce voia și care avea să-și îndeplinească visul.

Beata fu îngrozită de tonul Amadeei și de privirea din ochii ei.

— Tatăl tău nu ar fi vrut asta, argumentă ea, sperând s-o înduplece evocând amintirea lui Antoine.

— Nu ai de unde să știi. Tu ai renunțat la tot ca să te măriți cu el, deoarece erai convinsă că procedai corect. Și eu am această convingere. Am chemarea, adăugă ea, ca și cum ar fi vorbit despre Sfântul Graal. Adevărul era că găsisse tot ceea ce voia și avea nevoie. După luni de zile de discuții cu duhovnicul ei, era absolut sigură.

— Doamne Dumnezeule, murmură Beata așezându-se. Ești prea tânără ca să știi asta. Ești plictisită și ți se pare o idee romantică. Știa și că Edith Stein, care devenise un

model în viață pentru fiica ei, se călugărise cu doi ani în urmă.

— Habar n-ai ce spui, ripostă Amadea calmă. Mă voi înscrie în ordinul carmelitelor. Am vorbit deja. Nu mă poți opri, mamă, repetă ea ceea ce spusese la început. Nu părea deloc o fetiță capricioasă, ci o femeie cu un scop sfânt.

— E un ordin prea restrictiv. O să trăiești ca o prizonieră pentru tot restul vieții, izolată de lume. Ești tânără și frumoasă, ar trebui să te măriți și să faci copii.

— Vreau să fiu călugăriță, stăruie Amadea.

Beata se cutremură. Din fericire, Daphne era la o prietenă, deci nu avea cum să le audă.

— Faci asta ca să te iei după Edith Stein. Ea avea patruzeci și doi de ani când s-a călugărit. Își trăise viața și știa ce face. Tu nu știi. Ești prea tânără ca să iei o asemenea hotărâre.

— O să am destul timp să aflu. Mai sunt opt ani până la jurămintele finale. Aflase tot ceea ce trebuia. Mamă, asta e viața pe care o vreau. Privirea ei o fixa în permanență cu o hotărâre tăcută.

— De ce? *De ce?* suspină Beata, izbucnind în lacrimi. Ești tânără și frumoasă, ai toată viața înainte. De ce vrei să faci asta?

— Vreau să-L slujesc pe Dumnezeu și asta e cea mai bună metodă. Cred că e voința Lui. Vreau să fiu mireasa lui Iisus, așa cum și tu l-ai iubit pe tata. Tu ești credincioasă, mamă, mergi la biserică. Cum poți să nu înțelegi?

Beata își aminti de atitudinea Monikăi atunci când îi spusese de Antoine. Mama ei se simțise trădată, iar acum așa se simțea ea însăși. Avea impresia că era prea rigidă și neînduplecată, la fel cum fusese și tatăl ei și nu voia asta, dar nu voia nici ca fiica ei să se călugărească. I se părea un lucru anormal.

— Te admir pentru devotamentul tău, spuse într-un final, dar e o viață grea. Meriți ceva mai bun. Un bărbat care să aibă grijă de tine, copii care să te iubească. Dintr-odată îi veni în minte Daphne. Ce-o să ne facem eu și sora ta fără

tine? Era devastată de acest gând.

— O să mă rog pentru voi. E mult mai mult decât orice aş putea face aici. O să fiu mai utilă dacă mă rog decât dacă stau să privesc atrocităţile pe care le fac oamenii ca să se distrugă unul pe celălalt, răutatea groaznică faţă de semenii. Era profund indignată de nedreptăţile care li se făceau evreilor, întrucât contraveneau tuturor convingerilor sale. Beata o iubea pentru hotărârea ei proverbială, dar nu şi pentru această decizie. Tremura la gândul că fiica ei avea să devină călugăriţă, închisă într-o mănăstire ca o prizonieră. Chiar nu vrei să te gândeşti la asta, mamă? insistă Amadea. Te rog... Este singurul lucru pe care-l doresc. Nu poţi să mă opreşti, însă vreau să-mi dai binecuvântarea ta. Exact asta le ceruse şi Beata părinţilor ei când se măritase cu Antoine. Acum fata îi cerea binecuvântarea să-l urmeze pe Iisus. Era o alegere teribilă. Te iubesc, şopti înconjurând-o cu braţele, în timp ce mama ei suspina.

— Cum s-a întâmplat asta? Când te-ai hotărât?

— Am vorbit cu sora Ellei înainte ca ea să se călugărească. Mereu am crezut că am vocaţie, dar nu eram sigură. Vorbesc de luni întregi cu preotul nostru. Acum ştiu că de asta am nevoie, mamă. Sunt sigură.

Inima Beatei se strânse văzând cât de frumoasă era fiica ei.

— De ce? Cum poţi fi sigură?

— Pur şi simplu sunt. Sunt convinsă.

Beata o privi şi îi remarcă privirea plină de pace, ca a unei sfinte. Dar nu putea să se bucure pentru ea. I se părea o pierdere imensă şi o tragedie. Pentru Amadea, era un dar. Singurul pe care şi-l dorea, împreună cu binecuvântarea maternă.

— Când vrei să faci asta? Beata spera că-i rămânea timp s-o convingă să se răzgândească. Poate un an.

— Plec săptămâna viitoare. Nu am de ce să mai aştept. Am terminat şcoala.

Aşteptase să absolve ca să-i spună mamei ei, dar acum totul se întâmpla foarte repede.

— Daphne e la curent?

Amadea dădu din cap că nu. Sora ei avea doar zece ani, însă erau apropiate.

— Am vrut să-ți spun ție mai întâi. Speram să fi fericită pentru mine, după ce aveai să te obișnuiești cu ideea.

Exact prin asta trecuse și ea cu părinții ei, din cauza lui Antoine. Chiar și cuvintele folosite erau aceleași, cu excepția faptului că ea nu-și amenința fiica. O ruga doar să se mai gândească, așa cum procedase și mama ei. Soții Wittgenstein fuseseră de părere că drumul ales de ea era prea dificil, așa cum credea și Beata în legătură cu fiica ei. Din nou ecoul trecutului. Istoria care se repeta. Șirul nesfârșit al repetițiilor.

Din păcate, Beata nu putu dormi toată noaptea, auzindu-și ecourile trecutului, retrăind toate momentele în care se certase cu părinții ei deși avea dreptate, ziua de tortură în care părăsise casa Wittgenstein și se dusese în sfârșit la Antoine în Elveția, unde totul avea să fie perfect. Pentru ea. Asta era ideea. Singurul argument corect. Fiecare persoană trebuia să-și urmeze propriul destin, indiferent care era acesta. În cazul ei, fusese Antoine. Poate că pentru Amadea era biserica. Și de ce o botezaseră așa, ca și cum ar fi avut o intuiție teribilă? Iubită de Dumnezeu. Beata își dori ca El să n-o fi iubit chiar atât de mult încât să o cheme la El, dar poate că o iubea. Cine era ea să știe? Cine era ea să judece? Ce drept avea să încerce să-i schimbe destinul și să ia hotărâri în locul ei? Nu avea niciun drept, așa cum nu avusese nici tatăl ei. Poate că asta însemna dragostea, să sacrifici ceea ce vrei de dragul copiilor tăi, pentru ca ei să-și poată urma visurile. Când se lumină de ziuă, știa deja că nu avea niciun drept s-o oprească pe Amadea. Dacă nu era bine, ea trebuia să afle asta pe propria piele. Cel puțin avea opt ani la dispoziție. Putea întotdeauna să se răzgândească, deși Beata știa că nu o va face. Poate că și părinții ei speraseră că îl va părăsi pe Antoine. Însă ei doi fuseseră atât de fericiți! El fusese destinul ei, așa cum acesta era destinul Amadeei. Nici Beata, nici Antoine nu se așteptaseră ca fiica lor să se călugărească. Acum avea senzația că și Antoine ar fi lăsat-o.

Ce drept aveau s-o împiedice?

Răvășită, se duse în camera Amadeei înainte de micul dejun. Fata putu să vadă pe chipul mamei ei că avusese câștig de cauză, chiar dinainte ca Beata să vorbească.

— N-o să te opresc, spuse aceasta, părând devastată, însă cu ochii plini de dragoste. N-o să-ți fac ceea ce mi-au făcut mie părinții mei. Ai binecuvântarea mea, fiindcă te iubesc și vreau să fi fericită, indiferent ce înseamnă asta.

Era cadoul suprem pentru Amadea și sacrificiul suprem pentru ea însăși, iar asta însemna să fi părinte. Asta era partea grea. Lucrurile importante nu erau niciodată ușoare, de asta erau importante.

— Mulțumesc, mamă, mulțumesc... mulțumesc! Ochii Amadeei erau plini de lumină când își îmbrățișă mama.

Părea cu adevărat euforică și niciodată nu fuseseră mai apropiate. Se iubeau parcă mai mult ca oricând.

Fu mai greu să-i spună lui Daphne, care plânse amar. Nu voia ca Amadea să le părăsească, așa cum nu voia nici Beata.

— N-o să te mai vedem niciodată, scâncea fetița. Ella nu-și vede niciodată sora, n-are voie. Și nu poate s-o atingă sau s-o îmbrățișeze.

Inima Beatei se strânse auzind-o.

— Ba o să ne vedem. Puteți să veniți de două ori pe an și pot să te ating printr-o ferestruică. În plus, acum ne putem îmbrățișa cât poftim și asta o să ne ajungă o perioadă îndelungată.

Amadeei îi părea rău pentru ea, dar nu cedă. Daphne fu neconsolată toată săptămâna următoare. Sora ei regreta că le părăsea, dar părea din ce în ce mai fericită pe măsură ce se apropia ziua retragerii la mănăstire.

Sperând să-i fie mai ușor lui Daphne, Beata o rugă să mai aștepte câteva săptămâni, însă Amadea clătină din cap:

— Se va obișnui, mamă. Te are pe tine. Dar nu prea era același lucru. Amadea era lumina și bucuria din viața mamei și a surorii sale. Beata fusese tristă, deprimată și retrasă în cea mai mare parte a timpului de la moartea soțului său. O să-ți faci și ție bine, continuă tânăra.

Puteți să mergeți la film, în parc sau la muzeu. Trebuie să ieși mai mult.

De ani de zile, Amadea făcea aceste lucruri cu Daphne. Beata se ocupase de ea prea puțin. Era prea deprimată și profita de orice prilej ca să se retragă în dormitor. Nu era sigură că avea să se ridice la înălțimea așteptărilor, dar cineva trebuia s-o facă. Antoine plecase. Mama ei plecase. Acum urma să plece și Amadea. Beata avea senzația că Amadea avea să fie ca și moartă dacă nu o puteau vedea în fiecare zi sau nu o mai puteau strânge în brațe vreodată.

— Poți să ne scrii? se interesă ea.

— Sigur că da, deși o să fiu ocupată. Dar o să vă scriu cât de des pot.

Era ca și cum ar fi plecat într-o excursie pentru tot restul vieții. Ca și cum s-ar fi dus în Rai sau în prima stație intermediară pentru a ajunge acolo. Beata nu-și putea închipui și nu voia să-și închipuie. Devenise o catolică pioasă, însă călugăria era dincolo de puterea ei de înțelegere. I se părea o viață plină de privațiuni, dar Amadea de-abia aștepta.

Beata și Daphne o duseră la mănăstire în ziua fatidică. Purta o rochie simplă bleumarin și pălăria de duminică. Era o zi însorită, însă mama ei rareori se simțise mai deprimată. Daphne plânse tot drumul către mănăstire, ținându-și sora de mână. Când coborâră din mașină, Beata o privi un timp îndelungat, ca și cum o vedea pentru ultima dată și voia să-și întipărească în inimă amintirea ei. Data următoare avea să arate altfel și avea să fie altcineva.

— Să nu uiți niciodată cât de mult te iubesc, cât de mult însemni pentru mine și cât de mândră sunt de tine. Tu ești darul meu de la Dumnezeu, Amadea. Să fi fericită și să-ți fie bine. Și dacă nu te adaptezi, nu e nicio problemă să te răzgândești. Nimeni nu te va certa pentru asta.

Beata spera, totuși, să se răzgândească.

— Mulțumesc, mamă, spuse încet Amadea, perfect conștientă că nu avea s-o facă.

Știa în adâncul sufletului că asta îi era menirea și nu se

îndoise nicio clipă. Își strânse mama în brațe, ca o femeie adultă care știe pe ce drum pornește și nu are regrete. Așa cum făcuse și Beata când își părăsise mama pentru a se duce la Antoine.

— Mergi cu Dumnezeu, îi șopti fata, iar lacrimile năvăliră pe obrajii Beatei. Acum Amadea părea adultul, nu copilul.

— Și tu, murmură mama ei, în timp ce Amadea își săruta surioara și îi zâmbea.

Amadea părea tristă să le părăsească, dar, mai presus de asta, o cuprinsese o senzație covârșitoare de bucurie și pace.

Nu luase cu ea nicio valiză, doar veșmintele pe care le purta și pe care oricum avea să și le schimbe de îndată ce intra în mănăstire. Hainele ei urmau să le fie date săracilor. Mai târziu avea să depună jurăminte de sărăcie, castitate și obediență, trăsături ce o defineau. Nu-i era teamă de ce o aștepta. Nu fusese niciodată mai fericită, iar acest lucru se vedea pe chipul ei. Era aceeași privire pe care o avusese și Beata când îl întâlnise pe Antoine în gara din Lausanne și când începuse noua lor viață. Aceeași privire pe care o avusese în noaptea nașterii Amadeei. Pentru ea, acesta era începutul, nu sfârșitul, așa cum se temea mama ei.

Le îmbrățișă pe fiecare încă o dată, apoi apăsă soneria. Era pregătită. O călugăriță tânără deschise o vizetă și apoi ușa, fără să se arate. Într-o clipă, Amadea dispăru fără să se uite înapoi spre ele. După ce ușa se închise, Beata și Daphne rămaseră pe stradă singure, privindu-se. Cu lacrimi pe obraji, se luară în brațe. Numai asta le mai rămăsese acum, asta era tot ce aveau. Una pe cealaltă. O văduvă și o fetiță. Amadea avea toată viața înaintea ei, o viață mult prea departe de ele.

Capitolul 11

Amadea fu condusă direct în camera de îmbrăcare de către călugărița tânără care o poftise înăuntru. Aceasta nu rosti niciun cuvânt, dar zâmbetul ei domol și privirea caldă erau elocvente. Amadea înțelese. Era foarte liniștitor faptul că nu trebuia să-i vorbească. Avu instantaneu senzația că pătrunsese într-un loc sigur și știa că acolo avea să-i fie bine.

Călugărița o privi, îi analiză statura și scoase un veșmânt negru, simplu, lung până la glezne și un vâl scurt din bumbac alb, menit să-i acopere părul. Nu aceasta era rasa ordinului, dar Amadea știa că nu avea voie să o poarte decât după șase luni și atunci doar dacă se considera că o merita. Putea să dureze chiar mai mult, după cum îi explicase maica stareță la întrevederea precedentă, iar călugărițele mai în vârstă urmau să voteze. Ținuta pe care o purta până atunci o identifica drept candidată la noviciat. Nu avea să primească vâlul negru al ordinului decât peste opt ani, când depunea jurămintele finale.

Călugărița o lăsă singură ca să-și schimbe toate hainele, până la lenjerie, nu înainte de a-i da o pereche de sandale aspre. Erau singurele încălțări pe care avea să le poarte de acum înainte, pe picioarele goale, ca parte a disconfortului pe care și-l asumaseră membrele ordinului.

Emoționată, se gândi că n-ar fi fost mai fericită nici dacă ar fi îmbrăcat o rochie de mireasă. Avea același sentiment pe care-l avusese mama ei în ziua în care își pusese rochia albă de in și dantelă pe care și-o croise din fețele de masă. Acesta era începutul unei noi vieți, era ca și cum s-ar fi logodit cu Iisus. Nunta trebuia pregătită în opt ani. Chiar și acum, de-abia aștepta.

Călugărița se întoarse peste câteva clipe și tot ceea ce purtase Amadea când intrase dispăru într-un coș pentru săraci, inclusiv pantofii ei cei buni. Mama ei spusese că îi păstra restul lucrurilor în caz că se răzgândea. Le păstra așa

cum se păstrează hainele și obiectele copiilor morți, din dragoste, din neputința de a le arunca. Acum ele nu mai însemnau nimic pentru Amadea. Viața ei se afla între zidurile mănăstirii.

După ce se îmbracă, fu condusă în capelă ca să se roage împreună cu celelalte călugărițe. Urmă o tăcere lungă, timp în care membrele comunității își examinau conștiințele, așa cum o făceau în fiecare zi, amintindu-și de păcatele comise, de lucrurile rușinoase la care se gândiseră, de geloziiile mărunte, de dorul pentru mâncărurile, persoanele sau confortul pe care le consideraseră importante odinioară și de care trebuiau să învețe să uite. Fu un început bun pentru Amadea, care își reproșă apropierea de mama și de sora ei, apropiere mai mare decât apropierea de Iisus. Nimeni nu-i explică ce însemna regula tăcerii, dar folosi bine acest răstimp.

În timp ce restul călugărițelor luau prânzul, ea fu condusă în biroul maicii starețe. Nu avea să mănânce până la cină, acesta fiind primul sacrificiu pe care trebuia să-l facă. Și maica stareță renunțase la prânz, pentru a putea vorbi cu ea.

— E totul în regulă, copila mea? întrebă ea cu blândețe după ce o salută cu vorbele „Pace lui Hristos”, pe care Amadea le repetă înainte de a lua cuvântul.

— Da, mulțumesc, maică stareță.

— Ne bucurăm să fi printre noi.

Comunitatea era mare pe vremea aceea. Multă lume își descoperise vocația. Nici prezența lui Edith Stein, care li se alăturase în urmă cu doi ani, nu le dăunase. Despre acest subiect se vorbise mai mult decât și-ar fi dorit, dar se dovedise benefic pentru ordin. Edith Stein devenise sora Tereza Benedicta a Crucii în anul precedent, iar Amadea avea s-o întâlnească în cele din urmă, deși fascinația și admirația personală erau strict interzise. Erau o comunitate de surori, nu o colecție de personalități separate, cu idei proprii. Erau acolo ca să-l slujească pe Hristos și să se roage pentru lume, nimic mai mult și nimic mai puțin, așa cum îi aminti maica stareță Amadeei, care spuse că înțelegea.

— Vei împărți o chilie cu alte trei surori. Păstrăm tăcerea în afara meselor și a perioadei de recreere, unde puteți discuta despre probleme ale comunității și nimic mai mult. N-o să ai prietene personale aici. Toate suntem prietenele lui Dumnezeu.

Amadea încuviință din nou din cap, fericită.

Maica stareță era o femeie înaltă, cu ochi pătrunzători și chip blând. Nu i se putea ghici vârsta și, de altfel, ar fi fost o impertinență să se gândească la asta. Era mama care avea să le îndrume și să le ocrotească, pe care trebuia s-o asculte, așa cum îl ascultau pe Tatăl care le adusese acolo. Amadea avea acum o nouă familie. Nimeni altcineva nu mai exista pentru ea. Le fusese împrumutată Beatei, tatălui ei și lui Daphne timp de optsprezece ani. Timpul petrecut cu mama și cu sora ei se sfârșise, legăturile dintre ele fuseseră rupte, cu excepția rugăciunilor și a scrisorilor ocazionale, din bunătate pentru ele. I se spusese că putea scrie acasă o dată pe săptămână, așa cum îi promisese mamei, dar munca și treburile curente trebuiau să fie pe primul loc.

Fu desemnată să se ocupe de spălătorie, iar în timpul liber trebuia să deretice prin bucătărie. Dacă îi mai rămânea timp, avea să lucreze în grădină, ceea ce era considerat un privilegiu și o onoare. Maica stareță îi aminti de cuvintele Sfintei Tereza din Avila, că Dumnezeu se dezvăluie inimilor singure. Trebuia să lucreze singură cât mai mult timp și să se roage neconținut. Avea să vorbească doar la mese. Centrul zilelor și al vieții ei era sacrificiul pentru oameni.

— Amintește-ți, Sfânta Tereza ne-a învățat că esența rugăciunii nu este să gândești mult, ci să iubești mult.

Ești aici ca să-ți iubești surorile și ca să iubești lumea. Cu timpul, dacă ai fost binecuvântată cu chemarea divină, vei ajunge mireasa lui Dumnezeu.

Era o responsabilitate mare și o onoare cum Amadea nu-și putea închipui. De asta se afla acolo. Deja se gândise la numele ei. Voia să devină sora Tereza din Carmel.

Până atunci, în calitatea ei de candidată la noviciat, avea să fie sora Amadea. I se spusese că în seara aceea, după

cină, avea să i se arate chilia ei. Știa deja că una dintre regulile ordinului era abținerea permanentă de la carne, cu excepția situației în care era bolnavă și un medic îi recomanda să mănânce carne pentru însănătoșire. Chiar și așa, era un sacrificiu pe care putea să-l facă și pe care multe îl făceau. Posteau între 14 septembrie și ziua de Paște a fiecărui an, dar mâncarea nu fusese niciodată importantă pentru Amadea și nici nu-i păsa.

Prânzul și recreația luaseră sfârșit atunci când maica Tereza Maria Mater Domini termină de vorbit cu ea. Li se alătură celorlalte surori pentru litania Fecioarei și încercă să se concentreze asupra acesteia, nu asupra lucrurilor pe care i le spusese maica stareță. Avea multe de asimilat. Urmă perioada de citit, după care fu trimisă să frece podeaua bucătăriei. Stătu în genunchi cea mai mare parte a după-amiezii, rugându-se între timp, apoi ajută la pregătirea cinei. Călugărițele erau mereu ocupate și se rugau în timp ce lucrau, de aceea tăcerea era atât de importantă.

Când se duseră la. Vecernie era deja epuizată, dar fericită. În final, rugăciunea Angelus le anunță cina. Nu mai mâncase de la micul dejun, iar atunci era prea emoționată ca să se gândească la hrană. Acum primiră fasole, cartofi, legume și fructe din grădină. Câteva fete erau de vârsta Amadeei, multe purtau veșmintele de candidate, iar altele deja pe cele de novice. Călugărițele care purtau deja vălul negru i se păreau sfinte, cu chipuri angelice, expresii liniștite și priviri calde și iubitoare. Amadea nu fusese niciodată mai fericită. Multe îi vorbiră cu blândețe în timpul cinei și văzu că o parte dintre călugărițele tinere aveau grijă de cele mai în vârstă. Unele dintre acestea erau aduse la masă în scaune cu rotile și sporovăiau ca niște bunici, înconjurate de ajutoarele lor mai tinere.

După cină și după o scurtă recreație de o jumătate de oră, în care își comparau lucrul de mână și veșmintele pe care le lucrau pentru biserică, se rugară împreună timp de o jumătate de oră, apoi se rugară în liniște două ore, după care se rugară din nou împreună pentru ultima oară și se culcară.

Trebuiau să se scoale la cinci și jumătate și să fie la rugăciune la ora șase. Apoi aveau să se roage din nou timp de două ore, înaintea slujbei de la ora opt, care era urmată de micul dejun, de muncă, de examinarea zilnică a conștiinței și apoi de prânz. Era o zi plină de rugăciuni și de muncă grea. Nimic nu o speria pe Amadea. Știa la ce să se aștepte și asta era ceea ce-și dorise. Viața și zilele ei aveau să fie pline pentru totdeauna, iar inima avea să-i fie ușoară în mijlocul carmelitelor.

Când pătrunse în chilie la ora zece seara, le văzu pe călugărițele cu care avea să o împartă. Două erau novice, iar a treia era candidată, la fel ca ea. Își zâmbiră reciproc și stinseră luminile pentru a-și pune cămășile de noapte făcute din lână aspră. Chiliile nu erau încălzite, iar cămășile zgâriau foarte tare, dar era un sacrificiu pe care-l făceau de bunăvoie. Erau acolo pentru a deveni soțiile unui Hristos răstignit, care murise pe cruce din dragoste pentru ele. Măcar atât puteau face pentru El. Amadea știa că avea să se obișnuiască. Pentru o clipă, mintea îi rătăci la cămășile de noapte delicate, din mătase și bumbac, pe care i le făcea mama ei, însă își aminti la fel de repede că trebuia să ia în considerare aceste gânduri a doua zi, în timpul examinării conștiinței. Nu avea voie să facă loc unor amintiri de felul acesta, iar atunci când o năpădeau trebuia să se căiască pentru ele și să revină pe linia dreaptă. Nu avea timp de pierdut pentru a jeli confortul unei vieți trecute.

În seara aceea se rugă pentru mama ei și pentru Daphne. Îl imploră pe Dumnezeu să aibă grijă de ele și să le țină sănătoase și fericite. Pentru o clipă, simți cum lacrimile îi umpleau ochii și își aminti că trebuia să se roage și pentru asta. Era supraveghetoarea propriei sale conștiințe și paznicul porții către gândurile sale. Așa cum îi spusese maica stareță mai devreme, nu avea voie să se gândească decât la Dumnezeu. În timp ce era pe cale să adoarmă spuse o rugăciune și pentru bunica ei, care murise în urmă cu două luni și care acum era în Rai.

Stând în pat în seara aceea, cu Daphne lângă ea, care

adormise plângând și Beata se gândea la mama ei și la copilul pe care tocmai i-l oferise lui Dumnezeu. Se rugă, așa cum se rugase și Amadea, pentru fericire și sănătate. Iar apoi, fără vreun motiv deosebit, spuse o rugăciune pentru toți evreii.

Capitolul 12

Zilele treceau repede pentru Amadea, pline de rugăciune și de muncă. În cea mai mare parte a timpului trebuia să se ocupe de bucătărie și de spălătorie, deși se întâlneau o dată în grădină cu Edith Stein. Lucraseră una lângă alta în tăcere, iar Amadea, bucuroasă să se afle lângă ea, îi zâmbise din când în când. Mai târziu în dimineața aceea, la examinarea conștiinței, își aminti că relațiile personale erau excluse. O evită apoi, încercând să-și alunge din minte ceea ce știa despre ea și motivele de admirație pe care i le dăduse în trecut. Sora Tereza Benedicta a Crucii era acum doar una dintre surorile ei din ordinul carmelitelor și nu trebuia privită altfel.

Primea regulat scrisori de la mama ei și de la Daphne, din care afla ce se mai întâmpla în lume. În septembrie se adoptaseră Legile rasiale de la Nürnberg, care îngreunau și mai mult situația evreilor. Amadea trebuia să se roage și pentru ei. De Crăciun, Beata trimise portocale întregii mănăstiri, ceea ce reprezenta un dar nemaivăzut. În ianuarie, surorile votară ca Amadea să-și înceapă noviciatul și îi dăruiră Sfântul Veșmânt al Carmelului. Tânăra femeie simți că aceasta era cea mai importantă zi din viața ei. Avu dreptul la o scurtă vizită din partea mamei și a surorii sale, despărțite prin grilajul ușii. Beata izbucni în plâns văzând-o în rasă, în timp ce Daphne o privea cu ochi mari.

— Nu semeni cu tine, spuse fetița serioasă, aproape speriată.

Beata, pe de altă parte, observă cât de fericită era, ceea ce îi frânse inima.

— Nu sunt eu. Sunt o călugăriță, zâmbi Amadea. De-abia aștepta să-și ia noul nume, cândva, pe parcursul anului următor. Amândouă arătați minunat.

— Și tu, răspunse Beata îmbrățișând-o din privire.

Cele trei femei își întinseră degetele prin grilaj, pentru a se

putea atinge, dar peste satisfacția revederii se pogorâse vălul amărăciunii. Beata voia cu disperare să-și ia în brațe fiica, însă știa că nu avea s-o mai poată face vreodată.

— Vii acasă? o întrebă Daphne cu speranță, stârnindu-i un zâmbet.

— Sunt acasă, draga mea. Ce mai e pe la școală?

— E bine, spuse ea întristată.

Viața nu mai era la fel fără Amadea, iar în casă domnea o tăcere de mormânt, deși Beata făcea eforturi să stea mai mult timp împreună. Dar amândouă erau triste în cea mai mare parte a timpului. Fără Amadea, locuința părea lipsită de viață. Spiritul care le animase pe amândouă și care le umpluse zilele de soare era acum la mănăstire.

Vizita se termină mult prea repede și nu o mai văzură decât peste câteva luni bune, când Daphne avea unsprezece ani și jumătate. În vara acelui an, spre încântarea fetiței, Beata o dusesse la Jocurile Olimpice. Cel mai mult îi plăcuseră probele de natație și îi povestise totul surorii ei, în scrisori. La următoarea întâlnire, devenise deja sora Tereza din Carmel. Amadea de Vallerand nu mai exista.

Peste un an, sora Tereza din Carmel ceru să facă profesiunea temporară, care avea s-o lege de ordin prin jurămintele de sărăcie, castitate și obediență. Fu acceptată prin vot. Mai avea șase ani până la jurămintele finale, dar, deja după profesiunea temporară, se simțea de parcă ar fi fost călugăriță dintotdeauna.

Situația mondială era dificilă în anul acela, 1937. Evreilor li se interzicea accesul la foarte multe profesii, inclusiv cele din domeniul educațional. Nu mai aveau voie să fie stomatologi sau contabili. Încetul cu încetul, regimul lui Hitler îi elimina complet. Erau excluși metodic din fiecare activitate, una câte una. Surorile din Carmel se rugară pentru ei. Aveau multe lucruri pentru care să se roage în acele vremuri.

În luna martie a anului 1938, trupele naziste pătrunseră în Austria și o anexară Germaniei. În urma violențelor comise de batalioanele SS, o sută de mii de evrei din Viena fură

obligați să emigreze.

În luna următoare, în Germania, evreilor li se ceru să-și declare averile și proprietățile. Beata nu putea să nu se întrebe cum erau afectați tatăl și frații ei. Din câte știa, încă dețineau banca familială.

Lucrurile se înrăutățiră grav pe parcursul verii, la puțin timp după ce Amadea își reînnoi profesiunea temporară. Pe atunci lucra aproape tot timpul în grădină, iar seara cosea veșminte pentru biserică, după cum îi scria mamei. În iulie, tuturor evreilor peste cincisprezece ani li se distribuira cărți de identitate speciale pe care trebuiau să le arate la control în orice moment. Doctorii evrei nu mai aveau drept de practică. Având în vedere reglementările similare asupra stomatologilor din anul precedent, în cea mai mare parte a Germaniei nu mai existau medici sau dentiști și nenumărați evrei rămăseseră fără serviciu.

Beata părea îngrijorată atunci când o vizitară pe Amadea, în toamnă. Amadea era uimită de cât de mult crescuse Daphne. Avea treisprezece ani și se făcea din ce în ce mai frumoasă. Avea aceeași frumusețe delicată precum Beata, spre deosebire de sora ei mai mare, care îi zâmbi mândră din spatele grilajului și o sărută ușor pe obraz.

Amadea o întrebă pe Daphne dacă îi plăceau băieții, iar aceasta roși. Beata îi povestise câte ceva într-o scrisoare. Avea un coleg la școală pe care îl plăcea și care o plăcea. Era ușor de înțeles de ce. Era foarte frumoasă, iar inocența ei o mișcă pe Amadea. Mulțumită scrisorilor, Beata și Daphne reușiseră să o păstreze oarecum în viața lor. Le venea greu să creadă că trecuseră trei ani de când intrase la mănăstire.

Beata avea senzația că era plecată de o viață, însă alteleori i se părea că trecuseră doar câteva luni. Încă le era foarte dor de ea, dar având în vedere bulversările de pe plan mondial, era oarecum ușurată să o știe în siguranță. Ea încă nu avea probleme și nici nu prevedea să aibă. Pentru toată lumea, ea și Daphne erau catolice. Era o văduvă inofensivă, cu un copil, care nu avea nevoie de documente oficiale, nu atrăgea atenția asupra ei și nu avusese vreun contact cu oficialitățile.

Nu același lucru se putea spune și despre familia Wittgenstein, a căror origine evreiască era cunoscută de toți. Beata citea ziarele în fiecare zi ca să vadă dacă era vreo știre despre familia ei sau despre bancă. Deocamdată, nu văzuse nimic.

În octombrie 1938, șaptesprezece mii de evrei de origine poloneză au fost arestați în Germania și trimiși înapoi în Polonia. Apoi, Noaptea de Cristal din 9 spre 10 noiembrie a dat naștere unui șoc de proporții. Teroarea organizată de Joseph Goebbels a degenerat într-o tragedie. Era apogeul antisemitismului din ultimii cinci ani, care a explodat, transformându-se într-o conflagrație de nestăpânit. În toată Germania au fost incendiate o mie de sinagogi, iar șaptezeci și șase – nimicite. Șapte mii de magazine și case ale evreilor au fost distruse și prădate, o sută de evrei au fost omorâți, iar treizeci de mii – arestați și trimiși în lagăre. Toate afacerile evreilor au trecut în mâinile arienilor. Într-o singură zi, toți elevii de origine evreiască au fost exmatriculați din școlile publice. Pentru a pune sare pe rană, evreilor li s-a spus că trebuiau să plătească pentru daunele provocate în noaptea de Cristal. Ura din Germania devenise o flacără de nestins. Beata a fost șocată să afle ce se întâmplase.

Doar după două zile îndrăzni să iasă din casă, având în vedere agitația de pe străzi. Luă un taxi și trecu pe lângă banca și casa tatălui ei. Banca era înconjurată de poliție și părea distrusă în exterior. Toate ferestrele casei părintești erau sparte. Ambele clădiri păreau nelocuite. Nu avea idee unde plecase familia ei și nu îndrăznea să-i întrebe pe vecini. Chiar și o simplă întrebare putea să atragă atenția asupra ei, expunând-o pericolului.

După o săptămână făcu o mențiune în trecere la banca ei, unde lucrau numai arieni. Spuse că se bucura că-și retrăsese fondurile de la banca Wittgenstein în urmă cu câțiva ani, deoarece își închipuia că acum nu se aflau într-o situație prea bună.

— I-au închis, rosti funcționarul cu răceală. Nu avea idee ce se întâmplase cu banii deponenților și Beata se întrebă

dacă fuseseră luați de naziști, întrucât majoritatea clienților băncii fuseseră evrei.

— Nu mă miră. Ce credeți că s-a întâmplat cu proprietarii? întrebă ea, încercând să pară o femeie curioasă care stă la taclale despre ultimele evenimente. Toată țara vorbea despre Noaptea de Cristal. Și toată lumea.

Funcționarul îi răspunse cu voce joasă:

— Șeful meu îi cunoștea. Au fost deportați joia trecută.

A doua zi după Noaptea de Cristal.

— Ce trist, murmură Beata, simțind că era pe cale să leșine, dar hotărâtă să nu se dea de gol.

— Mda. Dar sunt evrei. Merită. Majoritatea sunt infractori. Probabil că au încercat să fure banii oamenilor.

Beata dădu din cap.

— I-au luat pe toți?

— Cred că da. Așa se face de obicei. Cel puțin acum. Înainte nu, însă și-au dat seama, în sfârșit, că femeile sunt la fel de periculoase ca bărbații. Le poți mirosi.

Beata avea senzația că i se face rău.

— Erau o familie de vază, comentă ea, punându-și banii în poșetă. Venise să retragă numerar doar cu scopul acesta, să vadă ce putea afla. Și aflase. Toată familia ei fusese deportată.

— Bucurați-vă că v-ați scos banii din banca lor. V-ar fi furat în ultimul hal.

Cu un zâmbet fals, Beata îi mulțumi și plecă deznădăjduită, întrebându-se cum putea să descopere unde fuseseră trimiși. Nu avea cum să investigheze fără să se expună – toată lumea care punea întrebări era în pericol. Într-o ultimă încercare, îl rugă pe taximetrist să treacă pe lângă căminul copilăriei sale, pe drumul de întoarcere acasă. Putu să vadă că locuința fusese prădată, iar pe stradă erau piese de mobilier, antichitățile la care mama ei ținuse atât de mult. Cu siguranță, casa fusese distrusă în Noaptea de Cristal, iar proprietarii ei nu se mai aflau acolo. Se întrebă dacă se ascundeau pe undeva, dacă avuseseră inspirația să fugă. În disperare de cauză, se opri la biserică și vorbi cu

preotul. Îi spuse că în urmă cu mai mulți ani cunoscuse o familie de origine evreiască și că se temea pentru soarta membrilor ei după Noaptea de Cristal.

— Din păcate, n-au avut nicio șansă să scape, zise preotul posomorât. Trebuie să ne rugăm pentru ei.

Nici catolicii nu se simțeau deloc în siguranță sub „domnia” lui Hitler, care nu avea niciun respect pentru Biserica Catolică.

— Mă întrebam... credeți că se poate afla ce s-a întâmplat cu ei? Cineva a spus că au fost deportați, dar nu este posibil să fi plecat toți, cel puțin nu femeile și copiii.

— Nu se știe niciodată, spuse preotul. Sunt vremuri foarte grele.

— Nu am vrut să vă creez probleme, se scuză Beata. Mi-a părut tare rău să aud asta la bancă. Dacă aflați ceva, vă rog să mă anunțați.

— Cum se numeau?

— Wittgenstein. De la bancă.

Preotul dădu din cap. Toată lumea din Köln cunoștea numele. Dacă îi deportaseră, însemna că naziștii dovediseră mare îndrăzneală, dar orice era posibil acum. Noaptea de Cristal deschisese porțile iadului și dezlegase diavoli de neînchipuit. Dezmanizarea lua forma și culorile cele mai șocante.

— O să vă anunț. Știu un preot din parohia lor. Poate că a auzit ceva, chiar dacă sunt evrei. Lucrurile astea se află până la urmă. Oamenii văd, cu toate că le e teamă să vorbească. Tuturor le era teamă. Chiar și catolicilor. Aveți grijă, o avertiză el în timp ce se ridica să plece. Nu încercați să vă duceți acolo.

Știa că era o văduvă cu suflet bun, cu un copil mic și îi era teamă să nu facă vreo nebunie. Îi era dragă datorită Amadeei. Mama unei carmelite nu putea fi decât o femeie cumsecade și știa că așa era.

În ultima săptămână din noiembrie o opri pe când dădea să iasă din biserică.

— Ați avut dreptate, îi șopti preotul, alăturându-i-se. Au

plecat toți.

— Cine? întrebă ea, părând distrată. Își amintea ce-l întrebuse, dar preotul se comporta atât de misterios încât nu era sigură dacă acesta era subiectul sau dacă vorbea despre altceva.

— Familia despre care mi-ați cerut detalii. I-au luat pe toți a doua zi. Se pare că proprietarul băncii avea o fiică și doi fii și o altă fiică ce murise în urmă cu ani de zile. Prietenul meu îl cunoștea bine. Îl vedea destul de des prin cartier și mai stăteau de vorbă. Spune că era un bărbat bun. Văduv. I-au luat pe toți. Pe văduv, pe copii și pe nepoți. Crede că au fost trimiși la Dachau, dar n-are cum să afle. În orice caz, au plecat. Casa o să-i fie dată unui ofițer al Reichului. O să mă rog pentru ei, adăugă el.

Se auzeau multe povești de acest gen. Beata, șocată, nu-i spuse o vorbă lui Daphne pe drumul spre casă.

— Te simți bine, mamă? întrebă fetița. Mama ei părea foarte agitată în ultima vreme, dar toată lumea era agitată. Câțiva copii fuseseră dați afară din clasă și toată lumea plânsese. Profesoara îi certase și le spusese că erau evrei și că nu meritau să meargă la școală, idee care lui Daphne i se părea plină de răutate. Toată lumea merita să meargă la școală sau, cel puțin, așa spunea mama ei. S-a întâmplat ceva?

— Nu, totul e în regulă, spuse Beata, simțindu-se brusc recunoscătoare pentru afirmația preotului, cum că Jacob Wittgenstein mai avusese o fată care murise. Cu puțin noroc, lumea avea s-o creadă moartă. Nimeni nu le deranjase până atunci. Era o văduvă catolică, ce avea o fiică adolescentă și o alta, călugăriță. Slavă Domnului că îl cunoscuse pe Antoine. Tocmai am auzit o poveste tristă despre o familie pe care o cunoșteam, care a fost deportată după Noaptea de Cristal, continuă ea.

Toate rudele ei dispăruseră. Tatăl ei, frații, sora, copiii lor, soțiile fraților ei. Dispăruți. Nu-i venea să creadă. Dumnezeu știa unde erau și dacă aveau să supraviețuiască. Se auzeau povești groaznice despre lagăre. Trebuia să fie lagăre de

muncă, dar mulți mureau. Tatăl ei nu mai era tânăr. Avea șaptezeci și trei de ani. Mama ei ar fi avut șaiszeci și opt și, brusc, Beata se simți recunoscătoare că fusese scutită de așa ceva. Cel puțin murise în pace, chiar dacă ea nu o putuse vedea în ultima clipă. Nici măcar acum nu-i purta pică tatălui ei. Ceea ce tocmai se întâmplase era mult mai rău decât orice ar fi putut face ea și niciunul dintre ei nu merita asta. Nimeni nu merita. Îi era teamă, dar deocamdată avea convingerea că erau în siguranță.

— Ce groaznic, murmură Daphne, gândindu-se la ce îi spusese mama ei.

— Să nu vorbești cu nimeni despre asta, o avertiză Beata. Dacă ți-e milă de evrei, o să ai de suferit, îi zise în timp ce intrau în casă. Căminul lor era cald, confortabil și sigur. Asta conta acum. Nu putea să-și scoată din minte imaginea casei părintești, cu ferestrele sparte și antichitățile aruncate pe toată strada.

— Dar îți pare rău pentru evrei, nu-i așa, mamă? o întrebă Daphne cu ochi inocenți.

— Da, răspunse Beata cu sinceritate, însă e periculos s-o spui cu voce tare pe vremurile astea. Uită-te ce s-a întâmplat. Oamenii sunt supărați și confuzi. Nu știu ce fac. E mai bine să taci. Vreau să nu uiți asta, Daphne, insistă ea privind-o cu asprime, iar fetița dădu din cap.

— N-o să uit, promit.

I se părea prea multă răutate. Prea multă cruzime. Și prea multe nedreptăți. Nu putea să nu se întrebe cât de greu era pentru evrei. Să-ți pierzi casa. Să fi luat pe sus sau poate chiar să-ți pierzi părinții. I se făcea teamă numai când se gândea la asta, dar se bucura că ea și mama ei erau în siguranță. Chiar dacă nu avea tată. Nimeni nu putea să le facă rău.

Amândouă tăcură în seara aceea, pierdute în propriile gânduri. Daphne fu uimită când intră în camera mamei ei și o găsi rugându-se, îngenuncheată. O privi o clipă și apoi ieși din încăpere. Se întreba dacă mama ei se ruga pentru familia despre care vorbise în după-amiaza aceea și bănuia că da.

Avea dreptate, dar nu pe de-a-ntregul. Beata făcea un lucru pe care nu-l mai făcuse niciodată. Ceea ce ei făcuseră pentru ea. Rosti kadişul, rugăciunea pentru morţi. Şi se ruga să fie încă în viaţă. Însă, dacă muriseră, cineva trebuia să se roage pentru ei. Recită tot ce-şi mai amintea, iar apoi îngenunche lângă pat, cu lacrimile curgându-i pe obraji. O izgoniseră din viaţa lor în urmă cu ani de zile, o izgoniseră din sufletele lor şi o declaraseră moartă, dar îi iubea oricum. Acum nu mai era niciunul. Brigitte, Ulm, Horst, tatăl ei. Oamenii alături de care crescuse şi pe care îi iubise întotdeauna. În seara aceea le făcu priveghi, aşa cum, în urmă cu multă vreme şi ei făcuseră pentru ea.

Capitolul 13

Beata o sună pe maica stareță în prima săptămână a lui decembrie, cerându-i voie să-și viziteze fiica. Spuse că era ceva important, însă șefa comunității de maici îi răspunse cu blândețe că trebuia să aștepte. Erau foarte ocupate în perioada aceea, li acordă dreptul de vizită pe 15 decembrie, sperând că lucrurile aveau să se calmeze până atunci.

Beata nu izbutea să-și vină în fire. Nu știa de ce, dar se simțea obligată să stea de vorbă cu Amadea și să-i spună ce se întâmplase. Nu le afecta cu adevărat, dar ar fi putut. Trebuia să știe. Avea dreptul acesta. I-ar fi spus și lui Daphne, dar era prea mică și ar fi putut povesti la școală. Încă nu împlinise paisprezece ani și era prea devreme s-o împovăreze cu secrete grele. Mai ales cu secrete ce ar fi putut-o costa propria viață. Cel puțin Amadea era în siguranță la mănăstire. Beata punea preț pe părerea ei și nu voia să ia astfel de decizii de una singură. Se gândise să plece în Elveția, dar verii lui Antoine muriseră de mult. Nu avea unde să se ducă în altă parte. Ar fi trebuit să închirieze o casă acolo și s-o părăsească pe a ei, însă nu-i plăcea să ia decizii mănătată de panică și de teamă. Nu avea motive să-i fie frică, însă îi era. Foarte frică.

Amadea își dădu seama încă de când intră. Se întâmplase ceva. Mama ei venise singură, în timp ce Daphne era la școală. Beatei nu-i plăcea s-o priveze de șansa de a-și vedea sora, dar simțea că nu avea de ales. Știa că nu gândea limpede. Erau cu toții germani, la urma urmei. Ea era catolică. Nimeni nu-i cunoștea obârșia. Nimeni nu o deranja. Totuși, nu-și putea reprimă anxietatea. Și tatăl ei se crezuse în siguranță. Nu prea știa cum să înceapă.

— Pace lui Hristos, spuse Amadea cu blândețe, zâmbindu-i. Fusese o săptămână tristă. Sora Tereza Benedicta a Crucii, Edith Stein, le părăsise în urmă cu trei zile, pentru a se duce la o mănăstire din Olanda. O prietenă o ajutase să treacă

granița, iar sora ei Rosa plecase cu ea și avea să rămână la mănăstire. Îi era teamă să nu le pună în pericol pe celelalte călugărițe. Născută evreică, o rugase pe maica stareță să o trimită departe, astfel încât celelalte să fie în siguranță. Tuturor li se frânsese inima când își luaseră rămas-bun. Nu asta voiau, dar știau că așa trebuia să fie, pentru siguranța ei și pentru a lor. Toate plânseseră când plecase și se rugau zilnic pentru ea. Mănăstirea nu mai era la fel fără chipul ei zâmbitor. Mamă, ești bine? adăugă ea îngrijorată. Unde e Daphne?

— La școală. Am vrut să fim singure. Vorbea repede, fiindcă știa că timpul era limitat și avea multe să-i spună. Amadea, familia mea a fost deportată.

— Ce familie? întrebă Amadea confuză, atingându-i degetele prin grilaj. Vorbeau în șoaptă. E vorba de familia bunicii?

— Toți, aprobă Beata. Tatăl meu, sora mea, frații mei, copiii și soțiile lor. Lacrimile îi inundară ochii și se grăbi să și le șteargă.

— Îmi pare teribil de rău. De ce?

Beata trase aer în piept, făcându-și curaj:

— Sunt evrei. Sau erau. Probabil că deja au murit. Eu sunt evreică. M-am născut evreică. M-am convertit ca să mă pot mărita cu tatăl tău.

— N-am știut asta, spuse Amadea privind-o pătimitor, dar fără vreun semn de panică. Nu părea să înțeleagă ce putea să însemne pentru ea, pentru ele trei.

— Nu ți-am spus niciodată. N-am crezut că era important, dar acum e vital. Poate că mi-era teamă sau rușine... nu știu. Nimeni nu ne-a deranjat și nimeni nu a făcut vreo aluzie, iar în toate actele figurez drept catolică. De fapt nu am acte, cu excepția cărților de identitate pe care le am de la moartea tatălui vostru. Nu există niciun fel de dovadă, iar certificatul tău de naștere arată că eu și tatăl tău eram catolici atunci când ai venit pe lume. Și din certificatul de căsătorie reiese că sunt catolică. Tatăl meu le-a spus tuturor că am murit. Mi-a trecut numele în cartea morților. Persoana care eram eu

atunci nu mai există. Am renăscut drept creștină, drept catolică, în momentul în care m-am măritat cu tatăl vostru, însă adevărul e că și tu și Daphne sunteți pe jumătate evreice. Iar eu sunt complet evreică, din punctul de vedere al naziștilor. Dacă o să se afle vreodată, vei fi în pericol. Trebuie să știi. Vreau să știi asta ca să te poți apăra.

Amadea se gândi instantaneu că trebuia să le apere și pe celelalte măicuțe, amintindu-și ce făcuse Edith Stein pentru a le proteja. Însă obârșia acesteia era bine cunoscută, pe când Amadea nu era sută la sută evreică și nici nu se bucura de vreun renume aparte. Nimănui nu-i păsa cine era ea. Potrivit Beatei, nu existau dovezi privind originea lor, însă era bine de știut.

— Îți mulțumesc că mi-ai spus. Nu sunt îngrijorată, murmură ea, privindu-și mama și sărutându-i degetele.

Apoi se gândi la ceea ce afirmase Edith Stein, sora Tereza Benedicta a Crucii, înainte să plece, despre pericolele care-i pășteau pe cei din jur. Dar Daphne, mamă?

— E în siguranță cu mine. E doar un copil.

Așa erau însă și ceilalți copii care fuseseră deportați și trimiși în lagăre. Totuși, spre deosebire de Daphne, aceia erau sută la sută evrei. Cât timp nu le deranja nimeni și nu se apuca nimeni să scormonească în trecut, totul avea să fie bine. Secretul era prea bine îngropat. Chiar și ideea de a pleca în Elveția i se părea acum oarecum isterică. Nu aveau de ce să fugă. Le neliniștea ceea ce li se întâmpla celorlalți.

— Mamă, sora Tereza Benedicta ne-a spus ceva înainte să ne părăsească. E ceva minunat. Englezii au înființat un tren care îi salvează pe copiii evrei înainte să fie deportați în lagăre. Primul a plecat pe întâi decembrie, dar mai sunt și altele. Trimit copiii germani în Anglia până se termină toată nebunia asta. Doar copii, până la șaptesprezece ani. Iar naziștii le dau voie. E legal. Oricum, nu vor copii evrei aici. De ce nu o trimiți pe Daphne ca să te asiguri că e în afara oricărui pericol? Poți să o aduci înapoi mai târziu.

Beata refuză fără să stea pe gânduri. Nu voia să-și trimită fiica departe. Nu avea de ce. Și să locuiască la niște străini,

tocmai în Anglia, era riscant.

— Ea nu este evreică, Amadea. Doar pe jumătate. Nimeni nu știe asta. Nu o trimit peste mări și țări cu Dumnezeu știe cine, ca pe un animal într-un tren de marfă, ca să stea cine știe pe unde. E prea periculos pentru ea. E doar un copil.

— Și ceilalți sunt tot copii. Oameni buni o să aibă grijă de ei, spuse Amadea. Ei i se părea o idee înțeleaptă, dar nu și Beatei.

— Nu ai de unde să știi asta. Ar putea să o violeze un străin. S-ar putea întâmpla orice. Dacă acești copii ajung în mâinile cui nu trebuie?

— Nici aici nu sunt în mâinile cui trebuie, chiar tu ai spus asta.

Amadea suspină. Poate că mama ei avea dreptate. Nu le păștea niciun pericol real la momentul respectiv, așa că era de preferat să vadă cum evoluau lucrurile. Putea s-o evacueze mai târziu, dacă intervenea ceva. Poate că era mai bine să rămână retrase și să lase furtuna să treacă. Mai devreme sau mai târziu trebuia să se termine.

— Nu știi, suspină Beata îngrijorată.

Nu-și dădea seama cum era mai bine să procedeze, în aer se simțea miros de sânge, dar cel puțin deocamdată nu era al lor. Voise doar s-o avertizeze pe Amadea, ca să știe. Era în siguranță la mănăstire. Cu Edith Stein era altceva. Ea era o evreică faimoasă, cu o activitate politică radicală ce nu trecuse neobservată. Era exact genul de persoană pe care o căutau naziștii. Oameni care făceau probleme. Amadea nu era așa.

Pe când cele două femei se priveau gânditoare, o călugăriță bătu la ușă și îi făcu semn Amadeei că expirase timpul.

— Mamă, trebuie să plec.

Aveau să se mai vadă peste luni de zile.

— Să nu-i spui lui Daphne că am fost aici. O să fie distrusă dacă află că nu te-a văzut, dar am vrut să fim singure.

— Înțeleg, spuse Amadea, sărutând degetele Beatei. Avea douăzeci și unu de ani, dar părea mult mai matură. Crescuse

în cei trei ani și jumătate petrecuți la mănăstire. Te iubesc, mamă. Ai grijă. Să nu faci vreo prostie, o avertiză, smulgându-i un zâmbet. Te iubesc foarte mult.

— Și eu, draga mea. Aș vrea să fi acasă, cu noi.

— Sunt fericită aici, o asigură Amadea, simțind că i se strânge inima. Și ei i se făcea uneori dor de ele, dar încă era convinsă de vocația ei. Peste patru ani și jumătate avea să-și depună jurămintele finale. Nici nu putea fi altfel. Nu se îndoise niciodată de când intrase la mănăstire. Crăciun fericit, mamă.

— Crăciun fericit și ție, îi spuse Beata, după care părăsi chilia de vizită, despărțită la mijloc printr-un perete cu grilaj.

Amadea se grăbi înapoi la lucru, iar în timpul dedicat examinării conștiinței se gândi la tot ce-i spusese mama ei. Avea multe lucruri la care să reflecteze, dar știa prea bine ce avea de făcut. Imediat după prânz o căută pe maica stareță, în timpul de obicei dedicat recreației. Fu ușurată să o găsească pe maica Tereza Maria Mater Domini în biroul ei, lucrând. Îi scria maicii superioare de la mănăstirea din Olanda unde plecase sora Tereza Benedicta, mulțumindu-i pentru ajutor.

— Da, soră. Ce s-a întâmplat?

— Pace lui Hristos, maică. Pot vorbi cu dumneavoastră?

Îi făcu semn să intre și să stea jos.

— Ai avut o vizită plăcută, soră? Ochii înțelepți ai maicii starețe arătau că-și dăduse seama. Tânăra călugăriță părea extrem de afectată.

— Da, mulțumesc, maică. Amadea închisese ușa când intrase în încăpere. Vreau să vă spun ceva, ceva despre care nu știam atunci când am venit la mănăstire. Maica stareță așteptă. Era desigur ceva serios, la cât de răvășită părea Amadea. Aceasta continuă: Nu am știut niciodată că mama nu s-a născut catolică. Mi-a spus astăzi că s-a convertit înainte să se mărite cu tata. Era mozaică. Familia ei a fost deportată a doua zi după Noaptea de Cristal. Eu nu i-am cunoscut niciodată, fiindcă au dezmoștenit-o pe mama când s-a căsătorit cu tata și nu au mai vrut s-o vadă. Cu bunica

mea am reluat legăturile cu doi ani înainte ca eu să vin la mănăstire, dar bunicul meu nu a lăsat-o niciodată pe mama să-i mai vadă pe ceilalți. Au considerat-o moartă. Privi spre maica stareță și trase aer în piept. Spune că nimeni nu are dovezi despre trecutul ei. Nu s-a înregistrat niciodată, nu are pașaport. Părinții mei au locuit trei ani în Elveția înainte să ne întoarcem aici. Eu m-am născut acolo. Are certificatul de căsătorie cu tata, iar acolo e trecută drept catolică. Și în certificatul meu de naștere scrie același lucru. Dar eu sunt pe jumătate evreică, maică. N-am știut asta. Mi-e teamă că dacă o să rămân o să pun pe toată lumea în pericol, adăugă Amadea știind că exact de asta plecase sora Tereza Benedicta.

— Nu suntem în pericol, copila mea și nici tu nu ești în pericol. Din câte înțeleg, nimeni nu este la curent cu situația mamei tale. Are de gând să se înregistreze la poliție ca evreică?

— Nu. Duce o viață liniștită și nu are de ce să afle cineva.

Desigur, nu era onestă, însă era o decizie practică în condițiile în care se aflau în joc viața ei, a lui Daphne și a Amadeei. Poate chiar și viețile celorlalte călugărițe. Maica stareță nu păru să o dezaprobe.

— Situația surorii Tereza Benedicta a fost cu totul diferită. Ea s-a născut evreică și era bine-cunoscută pentru activismul și prelegerile ei, înainte să vină aici. Ea s-a convertit. Tu, nu. Ea a atras mult atenția înainte să devină călugăriță. Tu ești o copilă care s-a născut catolică, în plus, cu puțin noroc, nimeni n-o să-și dea seama că mama ta are altă origine. Dacă stă liniștită, nimeni nu va ști vreodată. În caz de probleme, sunt sigură că ne va preveni și în acest caz te putem trimite altundeva. Asta nu mi-a plăcut la situația surorii Benedicta, îngrijora pe toată lumea. Nu trebuie să ne îngrijorăm în cazul tău. Ai venit aici adolescentă, nu ca o femeie deja adultă, faimoasă, care s-a convertit și care fusese în centrul atenției. Pentru ea, a fost un lucru înțelept să plece. Tu, în schimb, trebuie să rămâi. Desigur, dacă vrei să rămâi, adăugă privind-o întrebător.

— Da, vreau, răspunse Amadea ușurată. Dar mi-era teamă că-mi veți cere să plec. Voi pleca atunci când veți dori asta.

Acesta ar fi fost sacrificiul ei suprem, pentru binele celorlalte. Și modul ei mărunț de a se nega pe ea însăși de dragul lor. Sacrificiul mărunț al Sfintei Tereza fusese negarea de sine în numele Domnului.

— Nu e nevoie să pleci. Soră, e foarte important să nu mai discuți despre asta cu nimeni, îi spuse stareța cu asprime, așa cum își ceartă o mamă copilul. Cu nimeni. Convorbirea asta va rămâne între noi. Apoi o privi preocupată: Știi ce s-a întâmplat cu familia mamei tale? A aflat ceva?

— Crede că au fost trimiși la Dachau.

Maica stareță nu spuse nimic și își mușcă buzele. Soarta evreilor o cutremura.

— Te rog să-i transmiți regretele mele atunci când vei vorbi cu ea. Însă te rog să o faci cu discreție.

Amadea aprobă, fiindu-i recunoscătoare pentru amabilitate.

— Maică, nu vreau să plec. Vreau să depun jurămintele finale.

— Dacă aceasta este dorința Domnului, o vei face. Însă amândouă știau că mai avea patru ani și jumătate. Tinerei călugărițe i se părea o veșnicie. Era hotărâtă să ajungă acolo și să nu se lase împiedicată de nimic. Tocmai depășiseră un obstacol mare în ultima jumătate de oră. Să nu-ți confunzi situația cu aceea a surorii Tereza Benedicta, insistă maica stareță. E un caz foarte diferit.

Fusese, într-adevăr, un caz grav, deosebit de riscant pentru toți cei implicați. Dar, în opinia ei, situația Amadeei nu era comparabilă.

— Vă mulțumesc, maică.

După plecarea tinerei, maica stareță căzu pe gânduri. Se întreabă câte cazuri de acest gen se ascundeau între zidurile mănăstirii. Era posibil să mai existe și altele de care nu știa sau, poate, de care nici măcar călugărițele nu știau, așa cum nu știuse Amadea. Era mai bine să nu știe.

Amadea se simți ușurată pentru tot restul zilei, deși era

încă îngrijorată pentru mama și sora ei. Poate că Beata avea totuși dreptate și adevărul despre originea ei nu avea să iasă niciodată la iveală. În noaptea aceea se rugă pentru rudele care fuseseră deportate și poate chiar ucise, pe care nu le cunoscuse. Apoi își aminti de vremurile în care mama o ducea la sinagogă, iar ea nu înțelegea de ce. Gândindu-se mai bine, își dădu seama că era, oarecum, vorba de o parte din trecutul ei.

Capitolul 14

Persecuția asupra evreilor continuă, în mod previzibil și anul următor. În ianuarie 1939, Hitler ținu un discurs în care îi amenința și își declara față ostilitatea față de ei. Nu mai erau bine-veniți în propria lor țară, întrucât cancelarul nazist promitea să le îngreuneze situația. În luna următoare li se spuse să predea toate obiectele de aur și argint. În aprilie își pierdură drepturile de locatari și trebuiră să se mute în case care aparțineau doar evreilor, fiindu-le interzisă conviețuirea cu arienii.

Prin urmare, evreii încercau să emigreze, însă nu le era deloc ușor. În multe cazuri, țările în care voiau să plece nu-i primeau. Trebuia să aibă rude și sponsori în străinătate, garanția unei slujbe la destinație și autorizație atât din partea Germaniei, cât și a țării gazdă, pe care de cele mai multe ori nu o primeau. În plus, trebuia să aibă bani să suporte toate cheltuielile. Puțini reușiseră să rezolve totul, în scurtul timp pe care-l aveau la dispoziție. Numeroși evrei din cel de-al Treilea Reich încă insistau că lucrurile aveau să se liniștească. În calitate de cetățeni germani, nu puteau concepe șirul de persecuții și refuzau să creadă că li se putea întâmpla ceva rău. Însă prea mulți fuseseră deja deportați și trimiși în lagăre, iar rapoartele erau din ce în ce mai alarmante. Oamenii mureau din cauza maltratării, a foametei, a muncii excesive și a bolilor. Alții pur și simplu dispăreau în tăcere. Cei care își presimțeau soarta erau foarte îngrijorați, dar aproape nimeni nu putea pleca din Germania.

De-a lungul întregului an, serviciul de transport pentru copii despre care îi pomenise Amadea mamei continuase să ducă mii de copii în Anglia. Fusese organizat de britanici, iar quakerii se implicaseră în această activitate. Luau copii din Germania, Austria și Cehoslovacia. Câțiva erau creștini, dar majoritatea erau evrei. Britanicii fuseseră de acord să-i

primească fără pașaport dacă aveau maxim șaptesprezece ani, ca să nu pună în pericol locurile de muncă ale localnicilor. Naziștii acceptaseră să-i lase să plece cu condiția să nu ia cu ei obiecte de valoare, numai o valijoară. Imaginea acestor copii părăsind gările din care părinții le făceau cu mâna îți frângea inima, însă era singura speranță pe care o putea avea un părinte pentru viitorul copilului său, singurul mod în care micuții puteau să scape de soarta la care îi condamnau naziștii pe evrei. Pe peron, părinții le spuneau că vor veni și ei curând în Anglia. Adulții și copiii deopotrivă sperau să fie adevărat. Unii îi rugau pe copii să le caute sponsori și locuri de muncă o dată ajunși în Anglia. Povara era enormă, însă copiii știau că viața maturilor era în pericol. Printr-o minune, câțiva reușiseră să le înlesnească părinților emigrarea.

Pe de altă parte, britanicii îi primiseră în casele lor cu generozitate, uneori în grupuri. Se angajaseră să-i ajute până ce situația evreilor avea să fie mai puțin periculoasă în țara lor de origine, dar nimeni nu știa când avea să se întâmple asta. În unele cazuri, chiar și bebelușii erau trimiși cu transportul de „kinderi”, cum îi numeau britanicii. Într-un gest uluitor de umanitate și mărinimie, un membru al familiei Rothschild a luat douăzeci și opt de copii, punându-le la dispoziție o casă întreagă. Alții nu puteau fi la fel de generoși, însă britanicii s-au întrecut pe ei înșiși în eforturile de a le face viața mai ușoară. Cei care nu-și puteau găsi părinți adoptivi stăteau în tabere și în barăci și erau îngrijiți acolo.

Veștile de pe front erau tot mai proaste; unele ajungeau chiar și la mănăstire, mai ales atunci când venea aprovizionarea. În martie, naziștii invadaseră Cehoslovacia, iar la începutul verii puseseră ochii pe Polonia. Amadea depuse pentru a doua oară jurămintele temporare. Mama ei și Daphne o vizitară la puțin timp după aceea. Nu le făcuse nimeni probleme și nimeni nu le pusesese vreo întrebare în legătură cu actele, spre ușurarea tinerei călugărițe. Daphne avea paisprezece ani și încă nu bănuia secretul Beatei.

Amadea se bucură să vadă că mama ei se mai liniștise. Află în schimb că atmosfera din oraș era tensionată. Majoritatea evreilor nu mai aveau voie să lucreze, nici chiar reprezentanții unor profesii respectabile și mulți fuseseră trimiși în lagăre. Expulzarea evreilor în lagărele de muncă nu încetase. Mulți erau ținuți în lagăre de triaj la marginea orașelor, așteptând să fie trimiși altundeva, bărbați, femei și copii deopotrivă.

Beata aflase și din alte surse despre transporturile de copii în Anglia, dar nici prin minte nu-i trecea s-o trimită pe Daphne. Insista că nu avea motive. Ea și Amadea nu spuseră nimic în fața fetei, mulțumindu-se să laude inițiativa britanicilor. Două colege de școală de-ale fetei plecaseră deja în Anglia și aflase că alte câteva aveau să plece în curând. Încă așteptau permisiunea. Spuse că era foarte trist că plecau fără părinți, însă alternativa era mult mai rea.

Și Beata se bucură să vadă că Amadea arăta înfloritor. În mod clar, îi plăcea să fie sora Tereza din Carmel. Acesta era singurul lucru care o ajuta să se resemneze cu alegerea fiicei sale. Ca de obicei, vizita se încheie prea repede. Înainte să plece îi spuse că îi văzuse pe soții Daubigny și că erau bine.

La două săptămâni de la vizita lor, naziștii invadară Polonia, iar în aceeași zi se stabili un program orar pentru evreii din Germania. Trebuia să rămână acasă după nouă seara, respectiv după opt pe timp de iarnă. Peste două zile, Franța și Anglia declarară război Germaniei. În acea dimineață, ultimul transport de copii plecă din gară. După începerea conflictului, evacuarea micuților evrei devenea imposibilă. Sistemul funcționase exact nouă luni și două zile și permisesse salvarea a zece mii de copii. Era o minune. În timp ce ultimii „kinderi” părăseau Germania, polonezii luptau cu vitejie, dar în van. Capitulară peste aproape patru săptămâni. Grozăviile de la Varșovia o făcură pe Beata să plângă atunci când află de ele.

Peste o lună, toți evreii fură evacuați din Viena, iar toți evreii din Polonia, între paisprezece și șaiszeci de ani, fură trimiși la muncă forțată. Ororile continuau și păreau că nu

se mai termină.

Având în vedere ceea ce se întâmpla și faptul că Germania era în război, Crăciunul fu unul trist, chiar și la mănăstire, unde primiseră scrisori încurajatoare de la sora Tereza Benedicta, din Olanda. Sora ei Rosa încă se afla cu ea la mănăstire și amândouă se simțeau în siguranță, deși sora Tereza Benedicta spunea că-i lipseau surorile din Köln și că se ruga zilnic pentru ele, așa cum și ele se rugau pentru ea.

Amadea împlini douăzeci și trei de ani în aprilie 1940, când mama și sora ei îi făcură o vizită. Daphne împlinea cincisprezece ani, iar Amadeei nu îi venea să creadă. Era cu adevărat frumoasă și arăta ca în fotografiile mamei lor de la aceeași vârstă.

Spre groaza tuturor, peste opt zile, naziștii invadară Danemarca și Norvegia. După o lună, în mai, ocupară Belgia și Țările de Jos, un lucru la care nimeni nu se așteptase și care o puneă din nou în pericol pe sora Tereza Benedicta. Surorile vorbeau în șoaptă la masa de prânz, exprimându-și îngrijorarea. Nimeni nu putea ști ce urma. Hitler părea pornit să ocupe întreaga Europă. În iunie veni rândul Franței. Între timp, Amadea își reînnoise jurămintele. Mai avea trei ani până la jurămintele finale, care aveau s-o lege pentru totdeauna de ordinul carmelitelor. Se simțea deja legată de ele. Nu-și mai amintea și nu-și mai închipuia altă viață. Era deja acolo de cinci ani.

Trupele naziste au pătruns în România în octombrie, la puțin timp de la întoarcerea lui Daphne la școală, în noiembrie au fost închise ghetoul din Cracovia, cu șaptezeci de mii de evrei și cel de la Varșovia, cu patru șute de mii. Ceea ce se întâmpla era de neînchipuit, în pofida tuturor evenimentelor și parcă nevrând să ia în seamă politica nazistă de eliminare a evreilor din societate, Beata îi repetă Amadeei, atunci când o văzu de Crăciun, că nu avusese probleme. Nimeni nu o întrebase nimic și nimeni nu îi ceruse documente care o puteau expune. Era de parcă ar fi uitat că exista sau n-ar fi știut vreodată. Nimănui nu părea să-i pese. Era doar o văduvă catolică, locuia singură cu fiica ei și își

vedea de treburile ei. Practic, fusese ignorată. Amadea se bucura să afle că totul decurgea bine.

În primăvara lui 1941, la scurt timp după ce Daphne împlini șaisprezece ani și Amadea douăzeci și patru, Beata văzu, în timp ce era la bancă, chipul cunoscut al unei femei. O privi vreme îndelungată, în timp ce așteptau la ghișee diferite, dar oricât s-ar fi uitat la ea nu reușea să-și amintească despre cine era vorba. În acea zi voia să facă o retragere considerabilă. Nu era un gest obișnuit din partea ei, dar ideea îi venise după un vis recent. Se consultase cu Gerard Daubigny, care fusese de acord. Voia să-i lase niște bani pentru ca el să-i poată păstra pentru fete, în caz că i se întâmpla ceva. Gerard nu înțelegea de ce nu putea să-i lase la bancă, dar Beata i se păruse mereu nervoasă de la moartea lui Antoine și prefera să n-o contrarieze. Se bucura să o ajute pe soția vechiului său prieten. Atât el, cât și Veronique se lămuriseră că nu reușea să depășească tragedia care îi marcaseră viața. Timpul își pusese amprenta și, deși avea doar patruzeci și șase de ani, părea cu zece ani mai bătrână.

Voia să se ducă la castel în după-amiaza aceea și să-i dea banii spre păstrare. Nu erau mulți, dar erau destui să le poată ajuta pe fete, dacă se întâmpla ceva. Chiar îi scrisese Amadeei informând-o că trebuia să apeleze la Gerard Daubigny dacă ea ar fi avut necazuri. Fetei nu îi plăcea s-o audă vorbind astfel, însă știa că mama ei se temea mereu de boală sau de alte probleme neprevăzute, iar Daphne era încă mult prea tânără ca să se descurce singură. Acum, având în vedere incertitudinea care îi înconjură pe toți, Beata era și mai agitată, lucru perfect de înțeles.

Necunoscuta pe care o remarcase la bancă își termină treaba aproape în același timp, astfel încât cele două femei se întâlniră la ușă. Beatei îi veni să leșine când se auzi strigată pe numele de fată:

— Domnișoara Wittgenstein!

Simți că i se înmoaie genunchii, însă ieși hotărâtă, vrând să se îndepărteze cât mai repede. Nu dădu semne că ar fi

recunoscut-o și ridică mâna să oprească un taxi care trecea pe stradă, însă femeia o ajunsese din urmă și o privea în ochi, cu un zâmbet larg. Doar atunci își aminti Beata cine era, deși trecuse atâta timp. Era o cehoaică tânără care lucrase ca menajeră la părinții ei, în urmă cu aproape treizeci de ani. Lucra acolo când ea plecase de acasă.

— Știam că sunteți dumneavoastră! exclamă aceasta victorioasă. Mi se părea că văd o fantomă. Tatăl dumneavoastră ne-a spus că ați murit în Elveția.

— Îmi pare rău... nu am idee... Beata încercă să nu lase impresia că o recunoștea, pretinzând că era o greșeală, însă femeia nu avea nicio îndoială cu privire la identitatea ei și nu intenționa să renunțe. Nu știu la cine vă referiți, adăugă ea cu răceală, tremurând la gândul că vreun trecător auzise cum fusese strigată pe numele de fată. Nu era un nume cu care să te lauzi în zilele acelea, ci unul care îi punea viața în pericol.

— M-ați uitat? Mina... Am lucrat pentru părinții dumneavoastră.

Beata își aminti că se măritase cu șoferul tatălui ei, în urmă cu vreo treizeci de ani. Rememorările o năpădeau o dată cu un val de teamă, știind ce putea însemna pentru ea această întâlnire accidentală.

— Îmi pare rău... Zâmbi politicoasă, nerăbdătoare să scape, în timp ce văzu un taxi oprindu-se lângă ea.

— Știu cine sunteți, repetă Mina cu încâpățănare, în timp ce Beata se urca în taxi.

Nu putea decât să spere că Mina avea să creadă că făcuse o greșeală. Cu puțin noroc, femeia aceea avea să uite. De ce ar fi urmărit-o? Încerca doar să fie prietenoasă. Fusese o tânără drăguță, îndrăgostită lulea de șofer. Se căsătoriseră cu puțin timp înainte de plecarea Beatei, iar pe vremea aceea Mina era însărcinată. Evident, fusese surprinsă să o vadă, întrucât tatăl ei anunțase pe toată lumea că ea murise. De fapt, era foarte vie. Poate chiar de asta insistase atât Mina. Însă în aceste vremuri tulburi Beata nu-și putea permite să fie recunoscută ca o Wittgenstein, chiar și cu riscul de a fi

nepoliticoasă cu fosta ei menajeră.

Observă cu surprindere că tremura puternic. Fusese una dintre acele întâlniri accidentale care nu însemnau nimic, dar era riscant să i se audă numele de fată strigat în incinta băncii. Era un nume pe care nu-și mai permitea să admită că îl purtase vreodată. Spera că Mina avea să renunțe. Beata nu putea face nimic. Fusese un moment alarmant, dar trecuse și măcar nu se dăduse de gol. Rămăsese foarte calmă în aparență, deși îi era teamă. Sperând că nu avea s-o mai vadă vreodată, decise să nu se neliniștească prea tare.

Familia Daubigny avusese marele noroc de a-și păstra proprietatea intactă, în pofida războiului. Din fericire, cei doi soți fuseseră suficient de prevăzători încât să ia cetățenia germană, deși, din conversațiile purtate cu Gerard, Beata știa că nu aproba comportamentul lui Hitler față de evrei. Spunea că îi era silă. Nu o întrebă de ce voia să-i lase bani. Se gândi că, mai mult decât orice altceva, era un capriciu provocat de anxietate. Era o femeie nefericită, singură cu un copil și pe bună dreptate nervoasă. Războiul făcea ravagii și toată Europa îi ataca pe naziști din cauza atitudinii față de evrei, așa că vremurile erau grele pentru toată lumea. Bănuia că Beata se temea ca băncile să nu dea faliment. Aceasta era singura explicație pentru suma pe care i-o înmânase în după-amiaza aceea. Îi dăduse un plic cu echivalentul a douăzeci de mii de dolari spunându-i că, dacă ei i se întâmpla ceva, avea să fie de ajutor pentru fete până ce puteau rezolva succesiunea. Gerard îi dădu toate asigurările și puse banii în seif. Apoi se așază să ia ceaiul cu ea, fiindcă Veronique nu era acasă.

Beata constată că grajdurile arătau încă bine, deși soții Daubigny aveau mult mai puțini cai decât pe vremea lui Antoine. Nu mai găsiseră pe nimeni care să se ridice la înălțimea lui în acest domeniu. Antoine murise deja de paisprezece ani. Mai stătura la taclale o vreme, apoi chemă un taxi care să o ducă acasă.

Daphne sosise deja și era încântată de un băiat nou pe care îl cunoscuse la școală. Era un băiat foarte chipeș, o

informă ea cu o sclipire în ochi care o făcu pe Beata să râdă. Tatăl lui era în armată, în Austria.

Luară cina în liniște. Daphne își exprimă dorința de a o vizita pe Amadea. Nu o mai văzuseră de luni de zile. Urma să-și depună jurămintele temporare pentru a patra oară. Daphne accepta acum că Amadea era o carmelită, pe când mama lor tot spera să se răzgândească. Mai avea doi ani până la jurămintele finale. Era primăvara lui 1941.

Săptămâna următoare, Beata se duse la bancă să scoată bani pentru câteva cumpărături minore. Voia să-i coasă niște rochii de vară lui Daphne și îi era mai simplu să plătească materialul în numerar decât cu cecuri, deși oricum nu prea mai existau magazine de stofe. Toate prăvăliile care vindeau așa ceva aparțineau evreilor și erau închise de mult. Se gândea de ce anume avea nevoie când casierul îi înapoie cecul, în locul banilor.

— Îmi pare rău, doamnă, spuse el cu răceală, cecul acesta nu poate fi încasat.

Cu siguranță era vorba de o greșeală.

— Poftim? Nu se poate. Am fonduri mai mult decât suficiente în contul acela, zâmbi ea, rugându-l să se uite încă o dată.

Îi înapoie cecul fără să mai verifice nimic. Știa că citise mențiunea bine de la început. N-avea cum să greșească. Șeful lui o făcuse, nu mai era nimic de comentat.

— Contul dumneavoastră a fost închis.

— E ridicol! Nu se poate. Enervată, era pe cale să ceară o audiență la directorul băncii, când văzu o lucire aparte în ochii tânărului. De către cine?

— Al Treilea Reich, spuse casierul scurt.

Beata îl privi consternată. Peste câteva clipe, venindu-și în fire, puse cecul înapoi în poșetă și plecă valvârtej. Știa foarte bine ce însemna asta. Cineva o turnase. Nu se putea gândi decât la Mina, fosta menajeră a părinților ei. Sau poate că o auziseră pe aceasta strigând-o și apoi verificaseră. Indiferent cum se întâmplase, îi închiseseră contul fiindcă cineva îi cunoștea originile evreiești. Opri un taxi și peste cinci minute

ajunse acasă. Nu știa ce să facă, dacă trebuia să aștepte să vadă ce se întâmpla ori să plece imediat. Unde aveau să se ducă? Se gândi la familia Daubigny, dar nu voia să-i pună în pericol, indiferent câtă compasiune avea Gerard pentru evrei. Una era să-i pară rău de ele, alta era să le ascundă. Însă ar fi putut să rămână acolo o noapte și să-i ceară sfatul. Nu avea pașaport și știa că nu putea să treacă granița cu Daphne. Mai mult, nu mai avea niciun ban, cu excepția celor pe care-i lăsase la el, dar nu voia să-i folosească, fiind mult mai important ca fetele să-i aibă la dispoziție în caz de nevoie.

Încercând să-și depășească neliniștea, scoase două valize și se apucă să le umple. Întruna puse bijuteriile și câteva haine pentru ea, iar pe cealaltă i-o rezervă lui Daphne. Tocmai arunca lucruri în valiză când fata veni de la școală. Din clipa în care văzu chipul mamei ei știu că se întâmplase ceva îngrozitor.

— Mamă, ce faci? întrebă ea, speriată. N-o mai văzuse niciodată așa. Pe chipul ei se citea teroarea. Beatei îi fusese mereu frică să nu vină această zi, iar acum temerile i se confirmaseră.

— Plecăm. Dă-mi ce vrei să iei cu tine, dar să încapă în valiza asta. Măinile îi tremurau în timp ce împacheta.

— De ce? Ce s-a întâmplat? Mamă... te rog... Fără să știe de ce, Daphne începu să plângă. Beata se întoarse spre ea, iar în privirea ei se puteau citi durerile adunate în douăzeci și cinci de ani.

— M-am născut evreică. M-am convertit ca să mă mărit cu tatăl vostru. Nimeni nu a știut. Toți anii aceștia am păstrat secretul. Nu voiam, dar când au început să-i persecute pe evrei a trebuit să o fac. Săptămâna trecută am văzut la bancă o femeie care mă cunoscuse când eram tânără. M-a strigat pe numele de fată în holul băncii. Când m-am dus la bancă azi, am aflat că îmi închiseseră contul. Trebuie să plecăm acum. Cred că ne vor aresta...

— O, mamă, nu se poate... Ochii lui Daphne erau măriți de groază.

— Ba da. Grăbește-te. Fă-ți bagajul. Vreau să plecăm în

după-amiaza asta, adăugă Beata cu disperare, în timp ce Daphne încerca să asimileze informațiile. Era prea mult pentru ea.

— Unde mergem? Își șterse lacrimile, încercând să aibă curaj.

— Nu știu. Nu m-am gândit. Am putea rămâne o noapte la familia Daubigny, dacă ne lasă. Apoi vom vedea ce vom face.

Riscau să umble în pribegie ani de zile. Dar mai bine fugare decât arestate.

— Și mănăstirea? Nu putem merge acolo? Daphne începuse să arunce haine în valiză. Nimic nu avea sens. Erau prea multe lucruri de înțeles pentru o fată de șaisprezece ani. Se pregăteau să plece de acasă, poate pentru totdeauna. Era singura casă pe care o cunoscuse ea vreodată. Locuiau acolo de când avea doi ani.

— Nu vreau să le pun în pericol pe Amadea sau pe călugărițe, spuse Beata scurt.

— Ea știe? Despre tine, vreau să spun.

— I-am spus după Noaptea de Cristal. Atunci le-au luat pe rudele mele și m-am gândit că trebuia s-o pun la curent.

— De ce nu mi-ai spus și mie?

— M-am gândit că ești prea tânără. Aveai doar treisprezece ani. Pe când rostea aceste cuvinte, se auzi o bătaie la ușă. Privindu-și fiica în ochi cu o tărie neașteptată, Beata îi spuse: Te iubesc. Să nu uiți asta. Numai asta contează. Indiferent ce se întâmplă, ne avem una pe alta.

Vru s-o îndemne să se ascundă, însă nu era sigură că ar fi fost bine. Bătăile se repetară insistent, iar Daphne începu să plângă. Era ziua cea mai grea din viața ei.

Beata încercă cu greu să se adune și merse să deschidă. În prag se aflau doi soldați și un ofițer SS. De asta se temuse. Ar fi vrut să-i spună lui Daphne să se ascundă, dar era deja prea târziu. Fata îi privea din ușa dormitorului.

— Sunteți arestate, rosti ofițerul cu o voce înspăimântătoare. Amândouă, adăugă privind-o pe Daphne. Pentru că sunteți evreice. Banca va raporta. Acum veniți cu noi.

Beata începu să tremure din cap până-n picioare, iar fata scoase un țipăt.

— Daphne, nu, strigă mama ei. O să fim bine. Se întoarse spre ofițer: Putem să luăm ceva cu noi?

— Câte o valiză fiecare. O să fiți deportate.

Beata pregătise deja bagajele. Se duse să-și ia valiza și îi spuse lui Daphne să o ia pe cea din camera ei. Văzându-i agitația, o luă în brațe.

— Trebuie să facem asta. Fi puternică. Nu uita ce ți-am spus. Te iubesc. Ne avem una pe alta.

— Mamă, mi-e frică.

— Veniți o dată! strigă ofițerul și-i trimise pe soldați după ele. Peste o clipă, Daphne și Beata erau escortate afară din casă, cu o soartă și o destinație necunoscute.

Capitolul 15

Peste două zile, preotul din parohia Beatei veni să o vadă pe maica stareță. Aflase totul de la menajera Beatei, care venise la biserică plângând. Era plecată atunci când se întâmplase totul. Vecinii îi povestiseră ce văzuseră. Preotul credea că Amadea trebuia să fie informată. Înainte să vină la mănăstire, făcuse câteva investigații pe cont propriu. Potrivit surselor lui, Beata și fiica ei mai mică fuseseră duse la stația de triaj de la marginea orașului. În mod normal, oamenii rămâneau acolo săptămâni sau chiar luni de zile. Chiar în după-amiaza aceea pleca un tren către Ravensbrück, lagărul de femei și amândouă fuseseră urcate în el. Soarta le fusese pecetluită.

Maica stareță îl ascultă în liniște și insistă că era important să păstreze tăcerea. Știa însă că, peste foarte puțin timp, zvonul avea să se răspândească. În parohie nu era un secret faptul că Amadea devenise carmelită în urmă cu șase ani. Situația era deosebit de gravă. După ce plecă preotul, deschise un sertar, scoase o scrisoare și dădu un telefon. În urmă cu câteva luni, Beata îi trimisese o scrisoare conținând pașii de urmat într-o asemenea situație. Fără să se agite inutil ori să se lase pradă isteriei, încercase să anticipeze cea mai rea situație posibilă. Aceasta sosise. Era greu de crezut că avuseseră noroc atâta timp. Sau că fuseseră atât de ghinioniste până la urmă.

După ce închise telefonul, maica stareță își înclină capul în rugăciune, iar apoi trimise după Amadea. Aceasta lucra în grădină și părea veselă atunci când intra.

— Da, maică superioară? Nu își închipuia de ce fusese chemată în birou. Încă era puțin ciufulită din cauza muncii în aer liber.

— Soră Tereza, te rog să iei loc. Maica stareță trase aer în piept, sperând ca Dumnezeu s-o ajute să găsească vorbele potrivite. Nu avea să-i fie ușor. După cum știi, trecem prin

vremuri grele. Cu toții. Domnul face pentru noi alegeri pe care nu le înțelegem. Trebuie doar să-I urmăm calea, fără să-I cerem socoteală.

Amadea o privi, îngrijorată subit:

— Am greșit cu ceva?

— Deloc, spuse maica stareță, întinzându-i mâna. Am niște vești teribile, din păcate. Cineva a denunțat-o pe mama ta. Ea și sora ta au fost arestate acum două zile. Ieri au fost trimise la Ravensbrück. Asta este tot ce știi. Erau bine ultima dată când au fost văzute.

Însă amândouă știau că nu avea cum să le fie bine. Ravensbrück era un lagăr unde femeile munceau până la moarte și picau pe capete. Nimeni nu se mai întorcea. Amadea aproape că nu mai respira. Deschise gura, dar nu reuși să articuleze niciun sunet.

— Îmi pare rău, îmi pare tare rău. Dar acum trebuie să ne hotărâm ce vom face cu tine. Cine a denunțat-o știe și despre existența ta. Nu vreau să fi în pericol aici.

Amadea dădu din cap și apoi se gândi la celelalte călugărițe. Dar nu-și putea alunga din minte ideea că mama și sora ei fuseseră arestate, că fuseseră speriate de moarte. Daphne avea numai șaisprezece ani. Fusesese ca o fiică pentru ea încă de când se născuse. Cu obrajii inundați de lacrimi, strânse mâinile maicii starețe, care o luă în brațe s-o aline. Nici măcar nu-și putea închipui, atât de îngrozitor era totul.

— Sunt în mâinile Domnului, murmură maica stareță. Nu putem face altceva decât să ne rugăm pentru ele.

— N-o să le mai văd niciodată. O, maică, nu pot să îndur... Amadea nu se putea opri din plâns.

— Mulți supraviețuiesc.

În realitate, amândouă știau că majoritatea își pierdeau viața. Iar Daphne era atât de frumoasă! Dumnezeu știa ce aveau să-i facă. Nici nu se putea gândi la așa ceva.

Maica stareță se gândea acum la Amadea. Era responsabilitatea ei. N-o putea trimite în Olanda, așa cum procedase cu sora Tereza Benedicta. Olanda era ocupată, iar prezența ei la mănăstire le puneă în mare pericol pe celelalte

călugărițe. Nu putea să le expună suplimentar. Mai mult, nu avea cum să o scoată pe Amadea din țară. Sora Tereza Benedicta plecase în Olanda înainte să înceapă războiul. Acum lucrurile stăteau diferit. Tocmai de aceea dăduse telefonul de mai devreme. Nu avea altă opțiune. Bărbatul fusese de acord să vină cât mai repede.

— O să-ți fie foarte greu, dar, pentru binele tău și al celorlalte, trebuie să te rog un lucru, spuse maica stareță cu tristețe. Nu am de ales. Amadea încă era prea copleșită ca să priceapă, dar încuviință din cap. O să te rog să ne părăsești deocamdată. Dacă rămâi aici, toată mănăstirea poate fi în pericol. Când se termină totul, când lucrurile revin la normal, te vei întoarce. Știi că o vei face. Nu m-am îndoit nicio clipă de chemarea ta. Vei fi mereu una dintre noi, oriunde te vei afla. N-o să se schimbe nimic.

Amadea își depusese jurămintele temporare de patru ori până atunci. Urmau altele peste două luni. O despărțeau doi ani de jurămintele finale. Lovitura era cumplită. Își pierduse mama și sora, poate că pentru totdeauna și acum era alungată de la mănăstire. Chiar și în starea de deznădejde în care se afla știa că era un sacrificiu necesar. Așa cum spusese și maica stareță, nici ea, nici ele nu aveau de ales.

— Unde o să mă duc? întrebă ea cu vocea frântă. Nu mai ieșise din mănăstire de șase ani.

— Mama ta mi-a trimis o scrisoare acum câteva luni, cu numele unui prieten. L-am sunat acum câteva clipe. Mi-a spus că ajunge într-o oră.

— Așa de repede? Știa foarte bine despre cine era vorba. Era singurul prieten al mamei ei și Beata o sfătuisese deja să ia legătura cu Gerard Daubigny dacă se întâmpla ceva. Îi spusese și că avea bani pentru ea. Dar nu putea să-i pună în pericol nici pe ei. Pot să îmi iau rămas-bun de la celelalte? întrebă ea.

După o scurtă ezitare, maica stareță aprobă. Ar fi fost o cruzime să nu-i permită acest lucru. Sună clopoțelul, pentru a le avertiza pe călugărițe că se întâmplase ceva important și că trebuiau să se adune în sala de mese. Veniră toate, toate

călugărițele cu care lucrase, cu care trăise și pe care le îndrăgise de atâta vreme. Cele tinere, cele mai în vârstă și chiar și cele în scaune cu rotile.

Îi venea greu să le părăsească, dar maica stareță avea dreptate. Nu avea de ales. Dacă rămânea acolo sau dacă s-ar fi dus la altă mănăstire, le expunea primejdiei pe celelalte. Le iubea prea mult ca să le facă una ca asta. Trebuia să le părăsească, însă știa că într-o bună zi avea să se întoarcă. Aceasta era viața pe care și-o dorea. Acesta era căminul ei. Era convinsă că se născuse ca să fie carmelită și să-l slujească pe Dumnezeu, oricum ar fi dorit El.

Maica Tereza Maria Mater Domini nu oferă nicio explicație. Nu spusese nimic. Chiar și simpla cunoaștere a împrejurărilor putea fi periculoasă pentru ele. Dacă poliția ar fi venit să le interogheze, călugărițele ar fi fost incapabile să ofere informații, iar plecarea Amadeei le exonera, doar șefa comunității putând fi trasă la răspundere.

Tânăra femeie trecu printre ele, le îmbrățișă și le sărută, murmurându-i fiecareia „Dumnezeu să te binecuvânteze, soră”. Doar atât le spusese, dar toate știură că pleca, așa cum știuseră și când le părăsise sora Tereza Benedicta, în urmă cu trei ani.

Despărțirea dură o jumătate de oră, după care nu avu nevoie să se întoarcă în chilie pentru a-și lua lucrurile, întrucât nu posedea nimic. Trebuia să se întoarcă într-o lume pe care n-o mai înțelegea și pe care n-o mai văzuse de mult. O lume în care mama și sora ei nu mai erau, în care nu avea casă, nimic și pe nimeni. Nu-l avea decât pe prietenul tatălui ei, care o aștepta în biroul maicii starețe.

— Îmi pare tare rău, Amadea, șopti Gerard Daubigny îmbrățișând-o cu blândețe. Nu putea să-și închipuie că Beata și Daphne nu mai erau. Și având în vedere ce auzise despre lagăre, i se părea improbabil să supraviețuiască, dar nu-i spusese nimic despre asta deocamdată.

— Ce-o să mă fac? îl întrebă ea.

Gerard uitase cât de frumoasă era, iar acum i se păru chiar și mai frumoasă. Chiar în culmea tristeții, ochii ei erau

luminoși și profunzi, emanând sfințenie. I se părea o tragedie să se întoarcă în lumea exterioară, unde nu știa cum avea să se adapteze după atâta timp. Și maica stareță era îngrijorată de acest lucru. Amadea îl privi încă în stare de șoc.

— Vom vorbi despre asta diseară, spuse el.

Aveau multe lucruri de povestit. Deocamdată însă, trebuia s-o scoată din incinta mănăstirii. Tânăra femeie urma să se întindă pe podeaua mașinii și să se acopere cu o pătură, ca să nu fie văzută. Dacă la un moment dat cineva venea să o caute, stareța putea să spună că plecase. Nu datora nimănui nicio explicație, așa că nu avea să ofere niciuna. Nici măcar ea însăși nu avea să știe unde se afla Amadea, chiar dacă toată comunitatea avea să se roage pentru ea.

— Acum trebuie să te îmbraci, îi aminti fetei.

Amadea dispăru în vestiar. În momentul în care își dădu jos rasa, se simți despuiată. Își împături cu atenție veșmintele monahale, constatând că îi lăsaseră o haină, pantofi și o rochie, o pălărioară urâtă și ceva lenjerie.

Nu-i veneau deloc bine, dar nu conta. Nimic nu mai conta. Mama ei și Daphne dispăruseră, erau în mâinile Domnului, oriunde se aflau, iar ea părăsea locul în care căutase refugiu cu șase ani în urmă, locul unde trăise, lucrase și crescuse. În timp ce își încheia rochia prea scurtă și se străduia să intre în pantofii prea strâmți se simți ca și cum ar fi ieșit din pântecul matern. Purtase sandale vreme de șase ani și i se părea ciudat să se încalțe iarăși cu pantofi. Hainele lumești o făcură să-și dea seama cu surprindere cât de slabă era. Nu observase asta cât timp purtase rasa. Se simțea un monstru în acele straie urâte, după frumusețea simplă a rasei călugărești. Voia să o îmbrace din nou și se întrebă cât avea să dureze exilul. Nu putea decât să se roage pentru ca teroarea să ia sfârșit cât mai curând. Nu dorea să se întoarcă în lume. Ar fi făcut tot posibilul ca să evite acest lucru.

Gerard o aștepta în curte, lângă mașină, nerăbdător să plece. Vorbise deja cu Veronique, iar aceasta îl susținea întru totul. Aveau datoria să o ajute, de dragul Beatei și al lui Antoine, care le fuseseră prieteni buni, deși așa ceva depășea

limitele prieteniei. Era mult mai mult. Era vorba despre corectitudine, într-o epocă în care nimic nu mai era corect.

Stătea de vorbă cu maica superioară, pe când celelalte se întorseseră la muncă. Nimeni nu o văzu pe Amadea urcând în mașină și întinzându-se pe podea. O acoperi cu o pătură de cai, care mirosea a grajd și care îi trezi fetei amintiri plăcute. Înainte să se ascundă, Amadea o privi pe maica stareță pentru ultima dată.

— Dumnezeu să te binecuvânteze, copilă. Nu-ți face griji. Te vei întoarce în curând acasă. Te vom aștepta.

— Dumnezeu să vă binecuvânteze, maică. Vă iubesc.

— Și eu te iubesc, șopti ea.

Gerard o acoperi pe tânăra femeie, îi mulțumi călugăriței și părăsi încet curtea mănăstirii. Conduse până la castel fără oprire, la viteză normală, ca și cum nu făcea nimic special, uitându-se mereu în oglinda retrovizoare. Îi dăduseră un coș mare cu fructe și legume, ca să-și poată explica vizita la sfântul lăcaș, dar nimeni nu-l urmărise. Disparația unei călugărițe nu avea să stârnească interesul nimănui. Și chiar dacă veneau polițiștii să întrebe de ea, aveau să uite în curând. Nu reprezenta un pericol pentru ei, după cum o știau prea bine. Nici Beata și Daphne nu erau un pericol, dar după ce fuseseră denunțate, Gestapoul trebuise să ia măsuri împotriva lor. În cazul Beatei, îi luaseră banii și casa. Amadea nu poseda nimic, cu excepția hainelor pe care le purta și a rozariului pe care i-l dăruise maica stareță.

Pătrunse în curtea castelului și parcă în spate. Era ora prânzului și nu se zărea nimeni prin preajmă. Toată lumea mânca sau era ocupată atunci când o conduse pe Amadea în dormitor. Acolo o aștepta Veronique, care o strânse în brațe și amândouă plânseră pentru toate ororile ce se întâmplaseră. Gerard încuie ușa. Le spusese deja cameristelor că soția lui se simțea rău și nu voia să fie deranjată. Aveau multe de discutat. Multe de stabilit. Deocamdată, Amadea trebuia să-și revină din șocurile pe care le suferise în dimineața respectivă. Pierduse totul. Pe mama ei. Pe sora ei. Și mănăstirea. Pierduse singurul stil de

viață pe care-l cunoscuse în ultimii șase ani și toate persoanele dragi ce-i luminaseră copilăria. Plânse cu inima frântă, în brațele lui Veronique Daubigny.

Capitolul 16

Așteptară până ce servitorii se retraseră în camerele lor, seara, după care Veronique coborî la bucătărie și îi pregăti cina Amadeei. Aceasta însă nu prea putu să mănânce. Nu se atinsese de carne de șase ani și nu reuși să înghită cârnații și ouăle pe care i le pregătise gazda. Mai mult, se simțea despuiată fără veșmintele de călugăriță, încă purta hainele lălâi pe care i le dăduseră la mănăstire, dar nu asta conta. Gerard se gândise toată seara la pașii de urmat. Împreună cu Veronique decisese că n-o puteau ține la castel pentru totdeauna, dar, deocamdată cel puțin, trebuiau s-o ascundă. Într-unul dintre turnuri se afla o magazie încuiată, cu o ferestruică, iar Gerard era convins că nimeni nu avea s-o găsească acolo. Putea să coboare la ei noaptea, iar în restul zilei avea să stea ascunsă. Avea și o baie mică.

— Dar ce-o să pățiți dacă mă găsesc?

— N-or să te găsească, o asigură Gerard. Pentru moment, era cel mai bun plan la care se puteau gândi, iar ea le fu recunoscătoare.

În seara aceea își făcu toaleta în baia lui Veronique și fu uluită când se privi în oglindă. Nu se mai văzuse de șase ani și fu surprinsă să constate cât de mult se maturizase. În șase ani devenise o femeie. Părul ei blond-deschis era scurt. Se tundeau singură în fiecare lună, fără să se vadă, dar asta n-o interesa. Se simțea de parcă era deghizată. Știa cu toată ființa că locul ei era la mănăstire. Însă acesta era darul ei pentru celelalte, să plece în lume ca să nu le pună în pericol. Făcea cu drag acest sacrificiu și primea cu recunoștință sacrificiul soților Daubigny.

Veronique îi căutase ceva de îmbrăcat prin dulapurile ei. Găsise o fustă lungă albastră, o bluză albă și un pulover. Purtau aproape aceeași mărime și îi pusese deoparte lenjerie și o pereche de sandale roșii. Amadea simți că păcătuia purtându-le. Arăta mult prea frumoasă. În timp ce se

îmbrăca, își spuse că își respecta jurămintele. O asculta pe maica stareță. Aceasta îi ceruse să plece temporar de la mănăstire pentru a nu-și periclita surorile. Inima îi era grea când Gerard o conduse până în turn. Scosese o saltea din altă magazie și o așezase pe podea, împreună cu o pernă și cu un teanc de pături.

— Ne vedem mâine, îi spuse cu blândețe, înainte să încuie ușa.

Amadea se întinse pe saltea și rămase trează, rugându-se pentru mama și sora ei tot restul nopții. Și a doua zi o petrecu rugându-se, așa cum ar fi făcut și la mănăstire. Gerard veni o dată ca să-i aducă mâncare și apă. Seara, o descuie și o conduse înapoi în dormitorul lor, unde făcu din nou baie, iar Veronique îi pregăti cina.

Toată vara, acesta fu ritualul lor. În septembrie avea deja părul lung până la umeri. Arăta ca atunci când intrase la mănăstire, doar puțin mai matură. Nu aflaseră nimic despre Beata sau despre Daphne. Se știa că uneori deținuților li se permitea să trimită câte o carte poștală pentru a-și liniști rudele și pe cei dragi, dar nu primiseră nimic. Gerard se interesase și la mănăstire. Nu venise nicio corespondență pentru Amadea. Din fericire, nici autoritățile nu întrebaseră de ea. Pur și simplu dispăruse și fusese uitată.

Pe front, naziștii invadaseră Rusia în vara aceea, în țările ocupate, evreii fuseseră uciși în masă și se construiau noi lagăre de concentrare. Gerard îi spuse în timpul uneia dintre lungile lor conversații că în septembrie tuturor evreilor din Germania li se ordonase să poarte banderole cu steaua lui David. Începuseră o deportare în masă a evreilor din Germania către lagărele de concentrare.

Familia Daubigny o ascundea pe Amadea de cinci luni și deocamdată nimeni nu îi deranjase. Viața de la castel își continua cursul normal. Gerard și Veronique nu vedeau vreun motiv pentru care să nu-i mai ofere protecție, deși toți trei știau că, dacă erau prinși, aveau să fie împușcați sau deportați. Atunci când își exprimă dorința de a pleca, stăruiră să rămână cu ei. Nu aveau copii. Alegeau să-și

asume riscul acesta pentru ea, în memoria părinților ei.

Amadea știa că evreii se ascundeau și în alte locuri și spuse că, dacă era nevoie, avea să-i găsească. Amândoi insistară că nici nu se punea problema și, în lipsa altei soluții, fu de acord să rămână cu ei. Nu avea unde să se ducă.

Amadea fu șocată când, într-o seară, în timp ce-i deschidea ușa ca să iasă, Gerard îi vorbi despre Pearl Harbor. Statele Unite declaraseră război Japoniei și, peste patru zile, lui Hitler, după ce acesta le declarase război. Tânăra femeie nu mai ieșise din clădire de opt luni și își dădu seama cu stupeoare că se apropia Crăciunul, în anul acela nu avea nimic de sărbătorit, doar amabilitatea familiei Daubigny.

Cu două zile înainte de Crăciun, Gerard era foarte supărat când veni să-i deschidă ușa, iar Amadea înțelese că se întâmplase ceva. Auzise toată ziua zgomote și tropote de cai. Francezul îi spuse că Gestapoul ocupase grajdurile și le luase cea mai mare parte dintre cai. Era îngrijorat că aveau să încerce să ia și castelul. Comandantul declarase că după sărbători voia să vadă toată moșia. Între timp, erau ocupați.

Toți trei fură de acord că Amadea nu mai era în siguranță acolo. Înainte ca germanii să exploreze fiecare ungher, trebuia să-i găsească un alt refugiu. Gerard făcuse câteva investigații discrete și aflase de o fermă din apropiere, unde evreii se ascundeau într-un tunel subteran. Dar nu avea să-i fie ușor să ajungă acolo. Avuseseră mare noroc până atunci, dar cu armata germană la poartă Amadea se afla din nou în mare pericol.

— Ați fost foarte buni cu mine, le spuse amândurora, în timp ce împărțeau o găscă în seara de Ajun, în bucătărie.

Se întreba dacă mama și sora ei mai erau în viață. Nu mai știa de ele din aprilie, de când fuseseră duse la Ravensbrück. Uneori, când ajungeau în lagăre, deportații aveau dreptul să trimită o carte poștală, iar Beata ar fi trimis-o pe a ei la familia Daubigny, ca s-o poată anunța pe Amadea. Nu primiseră nimic.

A doua zi de Crăciun, de dimineață, Gerard îi deschise ușa. Comandantul i-a spus în noaptea precedentă că voia să inspecteze proprietățile a doua zi, în zori. Gerard era sigur că deocamdată nu bănuia nimic, însă dimineața avea să descuie fiecare ușă, de la pivnița de vinuri până în turn. Deja luaseră o duzină de cutii cu vin și două butoaie de coniac.

Gerard obținuse informațiile de care avea nevoie Amadea. Știa unde era ferma cu tunelul și îi anunțase pe proprietari de sosirea fetei. Îi dădu o mică hartă, explicându-i cum să ajungă acolo.

— Cum o s-o găsec? întrebă ea îngrijorată, înțelegând din nou ce noroc avusese că putuse rămâne acolo din aprilie. Acum trebuia să riște. Ferma se afla la o distanță de vreo douăzeci și cinci de kilometri parcurși în câmp deschis. Cei de acolo erau dispuși s-o ascundă, însă mai întâi trebuia să treacă de soldații de la grajduri.

Gerard spuse că era prea periculos s-o ducă el cu mașina, întrucât ar fi atras atenția asupra fermei.

— Ți-am pus deoparte un cal într-un șopron, îi zise. O iei spre nord și mergi înainte. Reperele sunt însemnate pe hartă. O să te aștepte. Poți să-i dai drumul calului și să-l trimiți înapoi când ajungi.

Trebuia să plece înainte de răsăritul soarelui. Stătură pe întuneric, vorbind încet. Nu voiau ca soldații să vadă luminile aprinse. Peste o jumătate de oră, Gerard o duse jos, la Veronique. Stăpâna castelului o înfolfi bine și o sărută ca pe o fiică.

— Mulțumesc, șopti Amadea îmbrățișându-i.

— E timpul să pleci. Calul pe care ți l-am lăsat este foarte bun.

Era, de asemenea, unul dintre cei mai rapizi. Gerard îi deschise ușa, iar Amadea ieși afară, în noaptea înghețată. Nu mai ieșise de opt luni, iar aerul rece fu un șoc pentru plămâni ei. Se îndreptă grăbită spre șopron, deschise ușa, mângâie calul și, pe întuneric, îi fixă șaua. Avea harta în buzunar.

Când ieși, patru pedul scoase aburi pe nări. Nu erau

santinele, iar Gerard îi spusese că toți soldații dormeau. Nu avea de ce să se teamă, trebuia doar să parcurgă până la răsărit cei douăzeci și cinci de kilometri ce o despărteau de fermă. Sări cu ușurință în șa amintindu-și de vremurile în care călărea cu tatăl ei. Trecu pe lângă castel și auzi cai nechezând în grajduri. O simțiseră, dar se părea că niciuna dintre santinele nu o auzise. Reuși să iasă repede și dădu pinteni calului. Era prima senzație de libertate.

Peste o jumătate de oră, scoase harta din buzunar, constatând că o putea desluși fără probleme la lumina lunii. Reperul îi arăta că mai avea doar câțiva kilometri. Cerul începea să se lumineze, dar îi rămânea destul timp ca să ajungă înainte de răsăritul soarelui. Ajunsese la mai puțin de doi kilometri când, deodată, văzu pe partea stângă farurile unei mașini ascunse în tufișuri și auzi o împușcătură. Pentru o clipă, nu fu sigură dacă să meargă înainte sau înapoi; în cele din urmă, fără să se gândească, dădu pinteni calului și se repezi să parcurgă restul drumului. Aproape ajunsese când înțelese ce făcea. Conducea Gestapoul direct la fermă.

Nu avea cum să scape. Brusc, un camion se opri în fața ei, în timp ce mașina care o urmărise se oprea în spate. Era înconjurată.

— Stai! strigară doi bărbați în timp ce calul dansa în aerul rece al nopții și scotea aburi pe nări. Îl epuizase în ultima jumătate de oră. Cine e acolo? Amadea rămase nemișcată în șa și nu răspunse.

Văzu o lumină puternică, iar soldații fură surprinși să constate că era o femeie. Galopase bărbătește, dând bice calului pe terenul accidentat. Unul se apropie de ea, în timp ce Amadea se gândea să fugă. Dar aveau să împuște calul cu siguranță, sau pe ea. Știu atunci că nu avea să mai ajungă la fermă. Mai grav era însă faptul că militarii aveau să-și dea seama după potcoave că se folosiseră de un cal din grajdurile lui Gerard. Indiferent ce se întâmpla, nu voia să-l implice.

— Actele! strigă soldatul întinzând o mână spre ea și ținând un pistol în cealaltă. Actele!

— Nu am.

Nu-i dăduseră niciun act la mănăstire. Fusese plecată din lume timp de șase ani.

— Cine ești?

Se gândi să inventeze un nume, dar nu avea sens. Putea să le spună adevărul.

— Amadea de Vallerand, rosti ea limpede.

— Al cui e calul? o întrebă, ținând pistoalele îndreptate spre ea, în caz că încerca să fugă. Calul era puternic și nervos și își dădură seama cu ușurință că era o călăreață pricepută. Chiar după atâția ani, demonstra că nu uitase nimic din învățăturile lui Antoine.

— L-am luat, spuse ea, neînfricată în aparență, însă tremurând cu tot corpul. Tatăl meu lucra la grajduri. L-am furat.

Știa că trebuia să-i apere pe Gerard și pe Veronique cu orice preț. Dar nu putea să lase impresia că soții Daubigny îi dăduseră calul.

— Unde te duci?

— La niște prieteni.

Desigur că nu o credeau și nici nu aveau motive să o creadă. Se rugă doar să nu găsească harta din buzunarul ei, așa că nu făcu niciun gest să scoată bucățița de hârtie.

— Descalecă, îi ordonară, iar Amadea se dădu jos din șa și ținu hăturile calului până ce i le luă un soldat în timp ce altul o aținea cu pistolul. Se întrebă dacă avea s-o împuște. Era surprinsă de calmul cu care înfrunta situația. Se simțea ca și cum nu mai avea nimic de pierdut. Doar viața ei, care îi aparținea lui Dumnezeu. Și dacă El se hotăra să o cheme la El, atunci așa trebuia să fie.

O împinseră în spatele mașinii; cu coada ochiului, văzu cum unul dintre militari se urcase pe calul lui Gerard și îl ducea înapoi spre grajduri.

— Câți cai ai furat? o întrebă soldatul care conducea mașina.

— Doar pe acela, răspunse ea. Nu arăta a hoată de cai, dar toți observaseră că era o călăreață excepțională și o femeie foarte frumoasă.

O duseră la o casă din apropiere și o lăsară singură într-o cămăruță. Amadea rupse harta în bucățele mici pe care le aruncă prin colțuri și sub covor. Se întoarseră peste două ore. Îi ceruseră să-și spună numele încă o dată și solicitaseră informații despre ea de la Köln, primind dosarul Beatei.

— Mama ta e evreică, spuse unul dintre ei printre dinți. Ea și sora ta au fost arestate în aprilie.

Amadea dădu din cap. Avea grația și calmul unei femei care se știe apărută. Îi privi spunându-și că purta rasa. Părea din altă lume, iar soldații simțiră din start acest lucru.

În după-amiaza aceea o duseră înapoi la Köln, direct la triajul unde erau ținuți evreii pentru deportare. Nu mai văzuse și nu-și mai închipuise niciodată așa ceva. Erau sute de oameni înghesuiți ca animalele. Oameni care țipau, plângeau, vorbeau, se ciocneau de pereți și unul de celălalt. Amadea încă purta cizmele vechi de călărie ale lui Veronique și hainele din dimineața aceea. O aruncară în mulțime și ea se întrebă dacă așa pățiseră și mama și sora ei, înainte să fie urcate în trenul către Ravensbrück. Se rugă fără încetare, întrebându-se unde avea să fie dusă, căci nimeni nu-i spusese nimic. O dată ajunsă la triaj, devenise un corp printre multe altele, încă un evreu de deportat.

O ținură acolo două zile, în ger și în duhoarea provocată de înghesuială. Mirosea a vomă, a urină, a transpirație și a fecale. Nu putea face altceva decât să se roage. În final, îi urcară într-un tren fără să le comunice destinația. Nu mai conta. Erau doar corpuri. Oamenii puneau cu disperare întrebări în timp ce erau azvârliți în vagoane, dar Amadea nu spuse nimic. Se ruga. Încercă să ajute o femeie cu un copil mic și un bărbat care era atât de bolnav încât părea că trage să moară. Înțelegea că ajunsese acolo dintr-un motiv. Fusesse trimisă ca să ajute cum putea, chiar dacă numai prin rugăciune.

Își aminti ce-i spusese maica stareță în prima zi, că la depunerea jurămintelor avea să devină mireasa lui Hristos răstignit. Se afla acolo în acel moment ca să ducă crucea tuturor. Când, după două zile, trenul plecă din stație, i se

făcuse rău de foame și de epuizare, dar putea auzi ecoul vocii mamei ei, care-i spunea că o iubește și vocea maicii starețe, care-i transmitea același lucru.

Bărbatul de lângă ea muri a treia zi, iar copilul se stinse în brațele mamei sale la puțin timp după aceea. În tren erau copii și bătrâni, bărbați, femei, morți între vii. Din când în când se opreau, deschideau ușile și mai băgau oameni înăuntru. Amadea nu știa încotro se duceau și nici nu-i păsa. Trenul înainta spre est, dar nimeni nu avea idee care era destinația. Le fusese răpită toată umanitatea. Se aflau în trenul spre iad.

Capitolul 17

Garnitura se opri la șaizeci de kilometri nord de Praga, în Cehoslovacia, la cinci zile de la plecarea din Köln. Era 3 ianuarie 1942. Amadea nu avea idee câți oameni erau în tren, dar atunci când li se ordonă să coboare din vagoane, lumea practic căzu pe trepte. Nu mai puteau merge. Amadea reușise să găsească un spațiu mic unde să se ghemuiască, dar când se dădu jos aproape că nu-și mai putea îndoi genunchii. Privi în spate și văzu corpurile mai multor bătrâni și copii rămase în tren. O femeie de lângă ea ținuse în brațe un copil mort timp de două zile. Unii bătrâni rămâneau în urmă, iar gărzile le strigau să se miște. Amadea își dădu seama că indicatoarele din apropiere erau în limba cehă și doar așa înțelese unde se afla. Fusesse un drum nesfârșit. Câțiva oameni încă trăgeau de valize și mergeau în rânduri, așa cum ordonaseră soldații. Când se mișcau prea încet erau loviți cu pistoalele. Acum putea să-și dea seama, văzând șirurile întinse pe kilometri întregi, că în tren fuseseră câteva mii de persoane.

Stătea lângă două femei și un bărbat tânăr. Se priviră fără a rosti vreun cuvânt. Amadea se ruga, întrebându-se dacă mama și sora ei făcuseră acel drum. Dacă ele putuseră, putea și ea. Medită la Hristos răstignit și la surorile ei de la mănăstire, alungându-și orice presupunere despre ceea ce urma să li se întâmple ei și celor din jur. La destinație aveau să afle ce le rezervase soarta. La fel ca în ultimele zile, se rugă în gând pentru Gerard și pentru Veronique. Spera să nu se fi descoperit că o ascunseseră. Acum părea că-i desparte o viață întreagă.

— Dă-mi asta! strigă un soldat tânăr către un bărbat din spatele ei, smulgându-i de la încheietură un ceas de aur de care uitaseră la Köln. Ea și prizonierul de alături schimbară o privire și apoi se uitară în altă parte.

Amadea încă purta cizmele de călărie ale lui Veronique și

fu recunoscătoare că avea încălțări bune, fiindcă merseră o oră întreagă. Unele femei își pierduseră pantofii în tren și erau obligate să meargă pe pământul înghețat cu picioarele sângerânde și sfâșiate, plângând de durere.

— Ai noroc! îi spuse un gardian unei bătrâne care, la zece minute de când porniseră, aproape că nu mai putea merge. Vă duceți într-un oraș model. E mai mult decât meritați.

Femeia se împiedică, iar Amadea îi văzu pe bărbații de lângă ea că o ridicau și o sprijineau, în timp ce ea le mulțumea. Se rugă pentru ea. Se ruga pentru toți, inclusiv pentru ea însăși.

Peste aproape o oră își văzură destinația. Era o fortăreață veche, construită de austrieci în urmă cu două sute de ani. Un indicator șters arăta TEREZIN în limba cehă, iar lângă el unul nou, în germană, anunța THERESIENSTADT. Fură introduși pe porțile principale și li se spuse să se alinieze pentru „prelucrare” pe străzile înguste. Era mai mult un ghetou decât o închisoare, iar cei dinăuntru păreau să se miște liber. Șiruri nesfârșite de oameni așteptau, în picioare, ținând în mână tacâmuri și câni de tablă. În spatele lor se afla o clădire pe care scria CAFENEA. Se construia pretutindeni – prizonierii dădeau cu ciocanul, tăiau cu fierăstrăul și ridicau ziduri. Amadea observă repede că nu purtau uniforme de închisoare, ci hainele proprii. Era o închisoare model, în care evreii erau lăsați să supraviețuiască și să se descurce singuri. Existau două sute de case cu două etaje și paisprezece barăci uriașe de piatră. Ghetoul fusese construit pentru trei mii de oameni, dar acum adăpostea peste șaptezeci de mii. Majoritatea păreau infomețați, obosiți și înfrigurați și niciunul nu părea să aibă haine călduroase. La un kilometru distanță se afla o altă fortăreață mai mică, folosită ca închisoare pentru cei care creau probleme.

Dură șapte ore până să fie „prelucrați” și tot ce li se dădu să mănânce în timpul așteptării fu o cană de fiertură slabă de ovăz. Amadea nu mai mâncase de cinci zile. Primiseră apă și pâine în tren, dar ea le dăduse copiilor pâinea ei, pe când apa se dovedise nepotabilă. Oricum avea dizenterie.

Oamenii pe care îi văzu mergând pe străzi formau un amestec bizar. Erau mulți bătrâni căroră, avea să afle mai târziu, li se spusese că Theresienstadt era un sat de vacanță pentru evrei și chiar li se arătaseră broșuri astfel încât să vină de bunăvoie. Mai erau grupuri de oameni mai tineri, trași la față, care lucrau în construcții. Erau și mulți copii. Locul părea mai degrabă un ghetou, nu un lagăr de muncă și, din cauza aspectului de fortăreață înconjurată de ziduri, îi dădea senzația unui sat. Locuitorii, cu excepția soldaților și a gardienilor, păreau distruși. Aveau ochii stinși și chipurile veștejite ale unor oameni care suferiseră mult atât înainte, cât și după ce ajunseseră acolo.

Când îi veni rândul în sfârșit, fu trimisă la una dintre barăci cu alte zece femei. Pe paliere erau numere, iar încăperile erau mixte. Fusesse repartizată într-o zonă care fusesse inițial construită pentru cincizeci de soldați, dar acum era locuită de cinci sute de oameni. Nu avea intimitate, spațiu, căldură, mâncare și haine groase. Prizonierii înșiși construiseră paturi etajate câte trei, suficient de apropiate încât ocupanții lor să se poată atinge. Soții împărțeau câte un pat dacă fuseseră suficient de norocoși să nu fie despărțiți înainte de a ajunge acolo. Copiii se aflau într-o clădire separată, monitorizați de gărzi și de alți prizonieri. În pod, unde majoritatea ferestrelor erau sparte, se găseau bolnavii. O bătrână îi spuse în șoptă că mureau pe capete din cauza frigului și a bolilor. Sănătoșii și bolnavii deopotrivă trebuiau să stea la coadă șase ore pe zi ca să primească cina, care consta într-o supă apoasă și cartofi putreziți. Era o toaletă la fiecare o mie de persoane.

Cineva îi arătă patul ei, iar Amadea nu scoase o vorbă. Era tânără și puternică, așa că i se repartizase unul dintre paturile de sus. Bătrânii și cei slabi le primeau pe cele de jos. Purta saboții de lemn pe care i-i dăduseră la „prelucrare”, când îi ordonaseră să-și dea jos cizmele de călărie ale lui Veronique, care dispăruseră instantaneu. Alt paznic îi luase jacheta afirmând că n-avea nevoie de ea, deși era foarte frig. Era un bun venit zguduitor într-un ținut de teroare,

privațiuni și umilință, însă Amadea își reaminti că era mireasa lui Hristos cel răstignit și că El o adusese acolo cu un motiv. Nu-și putea închipui cum mama sau sora ei înduraseră o existență ca aceea, fără să moară. Se obligă să nu se mai gândească la asta și privi la oamenii din jur. Se făcuse deja noapte și toată lumea venise de la lucru, deși mulți încă erau afară, la coadă, așteptându-și cina. Bucătăriile găteau pentru cincisprezece mii de oameni o dată, însă, aparent, nu era destulă mâncare pentru a-i hrăni.

— Ai venit cu trenul de la Köln? Se interesă o femeie slabă, cu o tuse îngrozitoare. Amadea văzu că pe braț avea tatuat un număr, iar chipul și părul ei erau murdare. Avea unghiile rupte și negre. Nu purta decât o rochie subțire de bumbac și saboți, iar pielea îi era vânătă. Și în barăci înghețai.

— Da, răspunse ea, încercând să se simtă cu adevărat o carmelită. Convingerea aceea era singura ei sursă de putere și de apărare.

Femeia o întrebă de mai multe persoane care ar fi putut fi în trenul acela, însă Amadea nu știa niciun nume, iar oamenii nu puteau fi recunoscuți în asemenea circumstanțe. Numele sau descrierile înșirate de interlocutoarea sa nu-i spuneau nimic. Altcineva o întrebă pe femeie dacă se dusesse la medic. Mulți dintre medicii și dentiștii cărora li se interzisese să practice ajunseseră acolo și făceau tot posibilul pentru a-și ajuta tovarășii, însă fără medicamente sau instrumente. Lagărul fusese deschis doar de două luni și deja febra tifoidă făcea ravagii, după cum o avertiză cineva. O sfătuiră să bea supa, dar nu și apa. După cum era inevitabil, având în vedere numărul prizonierilor, foarte rar apucau să se spele.

Chiar dacă era foarte frig, duhoarea din încăpere era copleșitoare.

Amadea ajută o bătrână să se urce în pat și văzu că în paturile de lângă ea se aflau trei femei. Baraca în care fusese trimisă adăpostea femei și copii sub doisprezece ani. Băieții mai mari și bărbații locuiau separat. O parte dintre copiii foarte mici se aflau în altă parte, mai ales cei ale căror mame

fuseseră trimise în alte lagăre sau omorâte. Nu exista intimitate, nu exista căldură și nu exista confort. Totuși, uneori, cineva mai spunea câte o poveste sau o glumă, asigurându-le temporar buna dispoziție. În depărtare, Amadea putea auzi muzică. Gardienii treceau printre ei din când în când, loveau un deținut cu cizma sau dădeau un pumn altcuiva, mereu cu pistolul la vedere. Căutau obiecte de contrabandă ori sustrase. Din câte i se spusese, furtul unui cartof se pedepsea cu moartea. Cine încălca regulile era bătut crunt. Era important să nu-i înfurie pe gardieni, pentru a evita represaliile.

— Ai mâncat astăzi? o întrebă femeia cu tusea.

Amadea aprobă din cap.

— Dar dumneavoastră?

Era recunoscătoare pentru că la mănăstire se obișnuise să postească. Chiar și așa, acolo mâncau alimente sănătoase, legume și fructe din grădină. Aici mureau de foame. Observă că unii prizonieri nu aveau tatuaje, însă nu îndrăzni să întrebe de ce. Cu toții sufereau deja prea mult ca să-i mai deranjeze și ea.

— A durat patru ore până am primit masa. Au început să servească de dimineață. Când am ajuns acolo, nu mai aveau cartofi, numai supă, dacă se poate numi așa. Nu contează, oricum am dizenterie. Cu mâncarea de aici o să te îmbolnăvești imediat, dacă nu te-ai îmbolnăvit deja, o avertiză femeia. Amadea văzuse deja că toaleta arăta îngrozitor. Eu sunt Rosa. Cum te cheamă?

— Tereza, răspunse fără să se gândească. Numele acesta făcea atât de mult parte din ea încât și după lunile de refugiu la Gerard și la Veronique, cel de botez i se părea străin.

— Ești foarte frumoasă. Câți ani ai?

— Douăzeci și patru.

Avea să împlinească douăzeci și cinci în aprilie.

— La fel ca mine, spuse Rosa. Amadea încercă să n-o privească prea insistent, deoarece arăta de patruzeci de ani. L-au omorât pe soțul meu în Noaptea de Cristal, urmă femeia. Înainte să vin aici am stat în alt lagăr. Țasta e mai

bun. Amadea nu îndrăzni s-o întrebe dacă avea copii. Pentru majoritatea era un subiect dureros, mai ales dacă fuseseră despărțiți de mamele lor și trimiși în alt lagăr sau, mai rău, omorâți. Naziștii aveau nevoie doar de copiii care puteau să muncească. Cei mai mici erau inutili. Ești măritată? o întreabă pe când își întindea picioarele subțiri pe saltea, acoperindu-le cu o haină veche pe care o folosea ca pătură. Mulți nu aveau nimic.

— Nu, spuse Amadea zâmbindu-i. Sunt carmelită.

— Ești călugăriță? întreabă Rosa scandalizată. Te-au luat de la mănăstire?

— Am plecat de la mănăstire în aprilie. Am stat la prieteni de atunci.

— Ești evreică? Femeia era nedumerită.

— Mama mea era. Dar s-a convertit... N-am știut asta niciodată...

— Au luat-o și pe ea?

Amadea încuviință din cap. Acum știa prin ce trecuseră mama și sora ei. Ar fi făcut orice ca să le scutească de suferință dacă ar fi putut, chiar dacă ar fi însemnat să sufere ea mai mult. Nu se îndoia că menirea ei acolo era să-i ajute pe ceilalți. Pe ea n-o interesa dacă avea să moară acolo. Spera doar că Beata și Daphne supraviețuiseră și că erau împreună. De asemenea, spera să le revadă într-o bună zi, deși Gerard îi spusese, înainte de a pleca, că lipsa oricărui semn din partea lor nu era de bun augur. Nu primiseră nicio carte poștală, niciun mesaj, niciun fel de știre.

— Îmi pare rău pentru mama ta, șopti Rosa. Ți-au spus unde o să lucrezi?

— Măine o să aflu.

Amadea se întreabă dacă atunci aveau să o tatueze; în cele din urmă, cum stăteau întinse în pat, suficient de aproape încât să vorbească în șoaptă, se încumetă s-o iscodească pe Rosa despre tatuaje.

— Am primit numărul la stația de triaj, înainte să vin. Ar fi trebuit să te tatueze la sosire, dar suntem atât de mulți și lagărul e atât de nou, încât gardienii nu prididesc să-i ia pe

prizonieri în evidență. Probabil o să te tatueze mâine, când îți dau de lucru.

Amadeei nu-i plăcea ideea de a fi tatuată, dar nici lui Iisus nu-i plăcuse să fie răstignit pe cruce. Era încă un mic sacrificiu pe care trebuia să-l facă pentru Tatăl ceresc, în modul ei mărunț.

După aceea tăcură. Cea mai mare parte a deținuților erau prea slăbite și bolnave ca să vorbească, deși multe tinere erau destul de vioaie, chiar dacă munciseră din greu toată ziua, fără să mănânce mare lucru.

Mai târziu, după ce majoritatea se culcaseră, se auzi sunetul unei armonici. Muzicianul de ocazie interpretă câteva melodii vieneze și niște cântece nemțești. Femeile izbucniră în lacrimi. Amadea auzise deja că în lagăr era o companie teatrală și că un grup de muzicieni cânta la cafenea, fiindcă printre deținuți se numărau mulți artiști. În pofida greutăților, încercau să-și păstreze moralul ridicat, dar teroarea adevărată era să fie duși în altă parte. Se spunea că lagărele celelalte erau mult mai rele și că acolo mureau mai mulți oameni. Theresienstadt era lagărul-model prin care naștii voiau să-și îmbunătățească imaginea, demonstrând întregii lumi că, deși considerau că evreii trebuiau să fie izolați și eliminați din societate, încă îi puteau trata omenește. Rănile deschise de pe picioarele prizonierilor, degerăturile și dizenteria, chipurile palide, bătăile fără motiv și nenumăratele decese din cauza condițiilor de trai indicau o realitate complet diferită. Un panou de la intrarea în lagăr afirma că MUNCA TE ELIBEREAZĂ. Aici, libertatea finală era moartea.

Amadea își rosti rugăciunile în sunetul armonicii. A doua zi, la fel ca la mănăstire, trebui să se trezească la cinci dimineața. Erau cozi pentru apă caldă și fiertura de ovăz, dar dura atât de mult încât majoritatea oamenilor plecau să muncească fără să mănânce. Se întoarse la centrul de „prelucrare” unde fusese în ziua precedentă, ca să-și primească însărcinările. Încă o dată, avu de așteptat ore în șir, dar un gardian îi spusese că avea să fie pedepsită dacă

pleca, înfigându-i pistolul în ceafă, ca să-i arate că vorbea serios. Peste puțin timp, Amadea auzi zgomote și văzu cum trei paznici băteau un tânăr cu ciomegele.

— A fumat, îi șopti un bătrân care stătea la coadă în spatele ei. Era o infracțiune care se pedepsea cu bătaia, deși pentru prizonieri chiar și un muc de țigară era o comoară. Una pe care trebuia s-o ascundă cu grijă, ca pe mâncarea furată.

Când Amadea ajunsese în sfârșit la ofițerul care se ocupa de repartiții, acesta părea să fi avut o zi grea. Se opri o clipă și o privi, dându din cap și se întinse după un teanc de hârtii. La birourile de lângă el se aflau alți ofițeri, care puneau ștampile și sigilii pe toate documentele. Tânăra femeie îi întinse actele de identitate primite în ajun, încercând să pară mai calmă decât se simțea. Indiferent cât de mult era dispusă să se sacrifice pentru Dumnezeu pe care-L slujea, discuția cu un soldat nazist într-un lagăr de muncă era un chin teribil.

— Ce știi să faci? întrebă ofițerul cu răceală. Îl interesau doctorii, infirmierele, dentiștii și oamenii care se pricepeau la construcții și la tâmplărie. Aveau nevoie de ingineri, pietrari, bucătari și tehnicieni de laborator, precum și de mii de sclavi.

— Știu să lucrez în grădină, să gătesc și să cos. Mă pricep și la infirmerie, deși nu am pregătire, specifică Amadea amintindu-și că la mănăstirea din Köln le ajutase în destule rânduri pe călugărițele bătrâne și bolnave. Probabil că mă descurc cel mai bine în grădină, adăugă ea. Deși deprinsese arta croitoriei de la Beata, călugărițele nu conteneau să-i laude aptitudinile în materie de agronomie.

— Ai fi o soție bună, glumi el. Dacă n-ai fi evreică. Arăta mai bine decât multe dintre prizonierele pe care le văzuse și părea sănătoasă și puternică.

— Sunt călugăriță, spuse încet Amadea. De îndată ce o auzi, ofițerul o privi din nou, apoi se uită la hârtiile ei, în care scria că mama ei fusese evreică. Văzu și că purta un nume francez.

— Din ce ordin ești? o întrebă suspicios, în timp ce ea se

întreba dacă mai erau acolo și alte călugărițe.

— Sunt carmelită, zâmbi ea, dezvăluindu-i ofițerului acea lumină interioară pe care o vedeau și alții. Și Rosa o observase în noaptea precedentă, chiar și în acele condiții.

— Nu avem timp de asemenea prostii. Amadea văzu că părea neliniștit în timp ce-i scria ceva pe acte. Bine, adăugă privind-o încruntat. Poți să lucrezi în grădină. Dacă furi ceva, o să fi împușcată. Să fi acolo mâine la patru dimineața. Programul e până la șapte seara. Era o zi de muncă de cincisprezece ore, dar nu-i păsa. Alții erau trimiși în alte camere, în alte clădiri, în alte barăci și se întreba dacă unii dintre ei erau tatuați, dar se părea că de ea uitaseră. Avea impresia că îl neliniștise faptul că era călugăriță. Poate că și naziștii aveau conștiință, deși, având în vedere ceea ce văzuse, era cu totul de necrezut.

În după-amiaza aceea stătu la coadă pentru mâncare și i se dădu un cartof negru putrezit și o coajă de pâine. Femeia din fața ei primise un morcov. Supa se terminase în urmă cu câteva ore, dar era recunoscătoare și pentru atât. Roase cartoful ocolind partea putrezită și înghiți repede pâinea. Pe drumul spre baracă își reproșă lăcomia și viteza cu care mâncase, însă îi era foarte foame. Toți erau înfometati.

Când ajunse în dormitor, Rosa era deja acolo, întinsă pe saltea. Tusea i se agravase. Era un ger cumplit.

— Cum a fost? Ți-au dat număr?

Amadea clătină din cap.

— Cred că au uitat. Ofițerului nu i-a picat prea bine când i-am spus că sunt călugăriță. Chicoti cu șiretenie, recăpătându-și pentru o clipă aerul de adolescentă, după care, din nou serioasă, își sfătui prietena: Ar trebui să te duci la medic pentru tusea asta.

Își vârî picioarele sub saltea, fiindcă înghețase în saboții de lemn, iar pantalonii de călărie erau subțiri. Purta aceiași pantaloni soioși de mai bine de o săptămână.

În după-amiaza aceea voise să se ducă la spălătorie să vadă dacă putea să ia niște haine curate, dar nu avusese timp.

— Doctorii nu pot să facă nimic, spuse Rosa. Nu au medicamente. Strânse din umeri și privi în jur, apoi se uită la tovarășa ei pe furiș. Uite, șopti ea scoțând ceva din buzunar. Amadea își dădu seama că era o felie de măr care arăta de parcă fusese călcată în picioare de o mie de oameni.

— De unde ai luat-o? îi lăsa gura apă, chiar dacă nu erau mai mult de două îmbucături.

— Mi-a dat-o un gardian, explică Rosa, rupând felia în două și dându-i o bucată Amadeei. Știa deja că furtul de mâncare se pedepsea cu moartea. Vârî repede în gură jumătatea și închise ochii, fiind imitată de noua ei prietenă. Erau ca doi copii care împărțeau aceeași bomboană.

În dormitor intrară alte prizoniere. Păreau extenuate. Le priviră pe cele două femei și nu ziseră nimic.

Niciunul dintre bărbații pe care îi întâlnise afară, lucrând la construcții, nu o deranjase pe Amadea în puținul timp de când ajunsese în lagăr, dar, stând la coadă toată după-amiaza, auzise povești de la alte femei, dintre care o parte fuseseră violate. Naziștii credeau că evreii erau drojdia societății și a speciei umane, dar asta nu-i oprea să violeze femeile oricând voiau. Celelalte o avertizaseră să aibă grijă. Era prea deosebită și prea frumoasă, mai ales că era blondă și cu ochii albaștri. O sfătuiră să rămână murdară și urât mirositoare și să stea departe de ei. Era singurul mod în care se putea apăra, deși nici asta nu funcționa dacă gardienii se îmbătau, ceea ce se întâmpla destul de des, mai cu seamă noaptea. Erau tineri și voiau femei, iar în lagăr erau destule. Nu se putea avea încredere nici în cei mai în vârstă.

Amadea încercă să se culce devreme în noaptea aceea, ca să fie pregătită pentru munca de a doua zi, dar îi era greu să adoarmă cu atâtea glasuri în jur. O distrăgeau când încerca să se roage în șoaptă. Se străduia să respecte rutina de la mănăstire, așa cum făcuse și când se ascundea la castel. Acolo era mai ușor. Măcar când se trezi, la trei și jumătate, era liniște. Dormise îmbrăcată și, ca prin minune, la toaletă așteptau doar vreo treizeci de oameni. Reuși să se ducă înainte să plece la lucru.

Se îndreptă spre locul unde-i spusese că erau grădinile. Când ajunsese acolo văzu vreo sută de oameni prezentându-se la muncă, în cea mai mare parte fete și băieți tineri, dar și câteva femei în vârstă. Aerul era rece, iar pământul înghețat. Îi era greu să-și închipuie ce aveau să facă acolo, dar gardienii le dădură lopeți. Trebuia să planteze cartofi. Mii de cartofi. Era o muncă îngrozitoare. Lucră opt ore până la prânz, cu mâinile înghețate și pline de bășici, iar gardienii treceau printre ei împungându-i cu pistoalele. Îi lăsară să se oprească o jumătate de oră ca să mănânce pâine și supă. Ca de obicei, supa era subțire și pâinea era râncedă, dar porțiile erau puțin mai mari. După aceea, se întoarseră la lucru pentru alte șapte ore. Seara, când plecară de la grădină, fură percheziționați. Furtul din grădini se pedepsea cu bătaia sau cu moartea, în funcție de dispoziția gardianului și de rezistența vinovatului. O căutară în haine, o pipăiră și o puseră să deschidă gura. La un moment dat, gardianul o apucă de un sân, dar Amadea nu reacționează. Privea drept în față. Nu-i spuse nimic Rosei când se întoarse. Era sigură că ea îndurase lucruri mai grele.

În săptămâna următoare, Rosa fu mutată în altă baracă. Un gardian le văzuse vorbind și râzând în mai multe rânduri și le raportase. Spunea că provocau probleme și că trebuiau despărțite. Amadea nu o văzu decât peste luni de zile, când Rosa nu mai avea dinți. O prinseseră furând o bucată de pâine, iar un gardian îi spărsese toți dinții și nasul. Viața părea să o fi părăsit complet. În primăvară muri de pneumonie.

Amadea lucra din greu în grădină, făcea tot ce putea, dar îi era greu să obțină rezultate având în vedere materialele pe care le avea la dispoziție. Nici măcar ea nu putea face miracole cu pământul înghețat și cu uneltele rupte; cu toate acestea, în fiecare zi planta rânduri întregi de cartofi pentru colegii ei de suferință. În primăvară plantă morcovi și napi. Îi era dor să planteze roșii, salată și alte legume pe care le aveau la mănăstire, însă acestea erau prea delicate pentru condițiile din lagăr. Câteodată nu mânca decât un singur nap

și de multe ori simțea imboldul să fure un cartof, dar se refugia imediat în rugăciune. Per ansamblu, nu avusese probleme, iar gardienii o lăsaseră în pace. Ea îi respectase întotdeauna și era reținută, muncea și îi ajuta pe ceilalți prizonieri. Seara începuse să viziteze bătrânii și bolnavii, iar când ploua prea rău ca să lucreze în grădină ajuta la îngrijirea copiilor, ceea ce o bine dispunea întotdeauna, deși mulți erau bolnavi. În general, erau drăgălași și curajoși și se simțea utilă ajutându-i. Chiar și acolo se produceau tragedii. În februarie fu trimis la Chelmno un tren plin de micuți. Mamele lor stăteau la baza camioanelor care-i duceau spre tren, iar cele care nu le dădeau drumul copiilor sau încercau să li se împotrivescă gardienilor erau împușcate. Oroarea era stăpână pretutindeni.

În aprilie, când Amadea împlini douăzeci și cinci de ani, vremea era mai bună și fu mutată într-o baracă nouă, mai aproape de grădini. Lucrau mai mult timp deoarece se mărise ziua, astfel că uneori se întorcea în dormitor abia la nouă seara. Deși rația de mâncare era infimă și nu scăpase de dizenterie, munca în aer liber o ajutase să-și mențină vigoarea. În mod remarcabil, avusese norocul de a nu fi tatuată, șansă de care puțini alții se mai bucurau. Pur și simplu uitaseră. Îi cereau mereu actele, dar niciodată n-o întrebau de număr, iar ea purta mereu haine cu mânecă lungă. Părul îi crescuse, fusese decolorat de soare și îl purta într-o coadă împletită. Toată lumea știa că era călugăriță. Prizonierii o tratau cu blândețe și respect, ceea ce nu se întâmpla și cu alții. Oamenii erau bolnavi și necăjiți, asistau în permanență la tragedii, gardienii îi terorizau tot timpul, îi băteau fără motiv și câteodată îi făceau și să se bată între ei pentru un morcov, un păstârnac sau o bucată de pâine mucegăită. Dar în cea mai mare parte a timpului își arătau compasiune unii altora și, câteodată, chiar și gardienii se purtau mai bine cu ei.

În mai, celor care se ocupau de paza grădinii li se alătură un soldat tânăr, care fu imediat vrăjit de Amadea. Era din München, iar într-o după-amiază, când se opri să stea de

vorbă cu ea, îi mărturisise că nu-i plăcea acolo. Găsea lagărul murdar și deprimant. Spera să fie transferat la Berlin și ceruse asta încă de la sosire.

— De ce pari mereu așa de fericită în timp ce muncești? o întrebă aprinzându-și o țigară, în timp ce câteva femei îl urmăreau cu invidie. Nu le oferi, deși pe Amadea o invitase să tragă un fum, însă ea îl refuzase. Comandantul lagărului plecase devreme în dimineața aceea, la o întâlnire, astfel că atmosfera era mai relaxată. Soldatul cu țigara aștepta de săptămâni întregi șansa să discute cu Amadea.

— Chiar așa? întrebă ea pe un ton agreabil în timp ce-și continua munca. În ziua aceea plantau alți morcovi. Cei pe care-i pusese până atunci mergeau bine.

— Chiar așa. Dai senzația că ai un secret. Ai un iubit?

Câțiva prizonieri mai tineri se îndrăgostiseră. Era o mică rază de soare și de căldură într-un loc întunecat.

O ultimă speranță.

— Nu, spuse Amadea, întorcându-se cu spatele la el. Nu voia să-l încurajeze și își aminti de avertismentele celorlalte deținute. Era un tânăr înalt, chipeș, cu trăsături bine definite, ochi albaștri și părul negru, la fel ca mama ei. Era mult mai înalt ca Amadea și o găsea foarte frumoasă, cu ochii mari albaștri și părul blond. Bănuia, pe bună dreptate, că ar fi fost o femeie extraordinară dacă ar fi fost curată, dar chiar și cu hainele nepotrivite și cu părul murdar îi era ușor să-și dea seama cât de frumoasă este. Multe femei din lagăr încă erau drăguțe, mai ales cele tinere, iar Amadea se distingea printre ele.

— Ai avut un prieten acasă? se interesă el, aprinzându-și altă țigară. Mama lui îi trimisese câteva pachete de acasă și era invidiat în toate barăcile. De multe ori oferea țigări în schimbul unor favoruri.

— Nu, zise Amadea cu răceală. Nu-i plăcea direcția pe care o luase conversația și nu voia să-l încurajeze.

— De ce?

— Sunt călugăriță, îl informă ea privindu-l fără teamă, ca și cum l-ar fi avertizat că nu era femeie și că nu avea de ce

să-i acorde atenție. Pentru cei mai mulți oameni din lumea pe care o cunoștea ea călugăria era ceva sfânt și se aștepta ca el să respecte acel lucru, chiar și acolo.

— Nu se poate, spuse el uluit. Nu mai văzuse niciodată o călugăriță așa de frumoasă, sau cel puțin nu-și amintea. Fusese întotdeauna de părere că erau niște femei insipide.

— Ba da. Sora Tereza din Carmel, se prezentă ea cu mândrie.

— Ce păcat. Chiar nu ți-a părut niciodată rău? ... Vreau să spun, înainte să vii aici? Presupuse în mod corect că avea o rudă evreică, pentru că altfel n-ar fi avut de ce să fie trimisă în lagăr. Nu arăta a țigancă, infractoare sau comunistă. Trebuia să fie evreică, într-o măsură mai mare sau mai mică.

— Nu. Este o viață minunată. O dată și o dată o să mă întorc.

— Ar trebui să-ți găsești un soț și să faci copii, îi spuse el cu fermitate, ca și cum și-ar fi muștrat sora mai mică și neștiutoare.

— Am deja un soț. Soțul meu e Dumnezeu. Iar aceștia sunt toți copiii mei și ai Lui, adăugă ea, arătând spre grădină. Pentru o clipă, ofițerul se întrebă dacă era nebună, dar știa că nu. Vorbea serios. Credința ei era de nezdruccinat.

— E o viață stupidă, mormăi el.

Seara, la plecare, îl revăzu și speră că nu el avea s-o percheziționeze. Nu-i plăcea felul în care o privea.

A doua zi se întoarse și, fără să-i spună o vorbă, îi strecură în buzunar o bucată de ciocolată. Era un dar incredibil, dar foarte periculos. Nu știa ce să facă. Dacă descopereau, putea fi împușcată. Pe de altă parte, se părea foarte nedrept să se delecteze cu ciocolată în timp ce alții mureau de foame. Așteptă până ce el ajunsese iarăși lângă ea și-i mulțumi, spunându-i însă că trebuia să i-o dea unui copil. I-o restituî discret când nu se uita nimeni la ei.

— De ce faci asta? întrebă el, părând jignit.

— Pentru că nu e bine. Nu ar trebui să primesc ceva mai bun decât ceilalți. Altcineva are mai multă nevoie ca mine.

Un copil, un bătrân sau un bolnav.

— Atunci dă-le-o lor, îi spuse el scurt, punându-i-o înapoi în mână.

Dar știa că avea să i se topească în buzunar, caz în care ar fi apărut problemele. Nu știa ce să facă, așa că o mână pe furis, simțindu-se vinovată pentru tot restul după-amiezii. Îl rugă pe Dumnezeu să o ierte fiindcă fusese lacomă și nesinceră. Însă ciocolata fusese delicioasă, iar gustul ei o urmări toată ziua. La plecare, el îi zâmbi și, deși își propusese să se abțină, îi răspunse printr-un surâs. Părea un ștregar, deși era de vârsta ei. În după-amiaza următoare veni să vorbească din nou cu ea. Îi spuse că aveau s-o facă șefă de echipă fiindcă lucra atât de bine. În realitate, nu făcea altceva decât să-i acorde favoruri pentru ca ea să-i rămână datoare, iar asta era foarte periculos. Amadea nu știa ce voia bărbatul acela, dar era ușor de ghicit. Săptămâni întregi încercă să-l evite cu orice preț. Când se opri să vorbească iarăși cu ea, vremea se încălzise. Tocmai își terminase supa și pâinea și se întorcea la muncă.

— Ți-e teamă să vorbești cu mine, nu-i așa? o întrebă el încet, urmând-o spre locul în care își lăsase lopata.

— Eu sunt prizonieră, iar tu ești gardian. E complicat, spuse ea sinceră, alegându-și cuvintele cu grijă, ca să nu-l jignească.

— Poate nu e chiar așa de complicat. Aș putea să-ți ușurez viața dacă mă lași. Am putea să fim prieteni.

— Nu aici, murmură ea cu tristețe, vrând să creadă că era un om bun, deși îi era cam greu într-o asemenea situație. Alt tren plin cu prizonieri plecase în ziua precedentă. Îl știa pe unul dintre cei care alcătuiau listele. Deocamdată, numele ei nu era luat în vizor, dar putea fi oricând. Theresienstadt părea poarta către alte lagăre, mult mai rele. Auschwitz, Bergen-Belsen și Chelmno. Numele acestea îi îngrozeau pe toți.

— Vreau să-ți fiu prieten, insistă el. Îi oferise ciocolată în alte două rânduri, dar favorurile erau periculoase, după cum prea bine știa Amadea. Nu voia să fie pusă în situația de a-l

respinge. Asta ar fi fost și mai periculos, iar ea nu avea niciun fel de experiență cu bărbații. Fusese călugăriță și stătuse departe de lume încă din adolescență. Avea douăzeci și cinci de ani, însă era mai inocentă ca fetele de cincisprezece. Am o soră de vârsta ta, continuă soldatul. Uneori, când te privesc pe tine, mă gândesc la ea. Este măritată și are trei copii. Și tu ai putea avea copii într-o bună zi.

— Călugărițele nu au copii, îi zâmbi ea cu blândețe, observându-i amărăciunea din privire. Bănuie că-i era dor de casă, așa cum le era și celorlalți. Noaptea se îmbătau ca să uite de dor și de grozăviile pe care le vedeau în fiecare zi. Probabil că pe unii îi deranjau, deși nu pe foarte mulți. Oricum, i se părea un bărbat foarte amabil. Îi explică: Mă întorc la ordinul meu când se termină totul, ca să depun jurămintele finale.

— Ah, exclamă el plin de speranță. Deci nu ești călugăriță încă!

— Ba da. Am stat șase ani la mănăstire.

Trecuse aproape un an de când plecase. Dacă totul ar fi mers bine și nu ar fi fost obligată să părăsească mănăstirea, ar mai fi avut un an până la jurămintele finale.

— Poți să te răzgândești, îi spuse el vesel, ca și cum i-ar fi făcut un dar, după care căzu pe gânduri. Cât de evreică ești?

Amadea se simți ca și cum ar fi fost intervievată de viitorul ei soț și numai gândul îi făcu silă.

— Pe jumătate.

— Nu pari.

Arăta mai ariană decât majoritatea femeilor pe care le cunoștea, inclusiv mama lui, care era brunetă. Tatăl și sora lui erau înalți, supli și blonzi, ca Amadea. El moștenise părul brunet al mamei și ochii luminoși ai tatălui său. Amadea, însă, nu i se părea evreică. La sfârșitul războiului nimeni nu avea să-și dea seama de originile ei. Voia cu disperare să o protejeze și să o țină în viață.

Amadea se întoarse la lucru, dar în fiecare zi după aceea el se opri să-i vorbească și să-i strecoare câte ceva în buzunar.

O bomboană, o batistă, o bucățică de carne uscată, o ciocolată, ceva, orice, ca s-o asigure de bunele sale intenții. Voia ca ea să aibă încredere în el. Nu era asemenea celorlalți. Nu avea de gând s-o ademenească pe o alee întunecoasă sau în spatele unui tufiș și să o violeze.

Voia ca ea să-l dorească. Își spuse că se întâmplaseră și lucruri mai ciudate. Era frumoasă, extrem de inteligentă și foarte pură, fiindcă își petrecuse toată viața adultă la mănăstire. O dorea mai mult decât dorise vreodată orice altă femeie. Avea douăzeci și șase de ani și, dacă ar fi putut, ar fi luat-o chiar atunci pe Amadea de acolo. Dar trebuia să aibă grijă. Amândoi riscau să dea de necaz dacă se împrieteneau. Nimeni nu s-ar fi supărat dacă o viola, știa că majoritatea soldaților aveau să se amuze, iar destui violaseră deja prizoniere. Însă era cu totul altceva să se îndrăgostească de ea. Pentru așa ceva ar fi fost omorât sau deportat chiar și el. Era un lucru periculos, după cum bine știau amândoi.

Ea avea mult mai multe de pierdut. Niciodată nu uita asta când trecea pe lângă el în fiecare zi, iar el îi strecura mici daruri în buzunare. Dacă-i vedea cineva, avea să fie împușcată. Cadourile erau extrem de primejdioase.

— Nu trebuie să faci asta, Wilhelm, îl dojeni într-o după-amiază. În ziua aceea îi vârase pe furiș în buzunar mai multe bomboane care, deși nu voia să recunoască, îi dădeau energie. Nu îndrăznea să le dea copiilor pe care îi vizita, fiindcă aceștia, entuziasmați, s-ar fi lăudat, riscând o pedeapsă aspră. Așa că le mânca singură și nu spunea nimănui.

— Aș vrea să-ți pot oferi și alte lucruri. De exemplu, o jachetă călduroasă, îi spuse el cu seriozitate și pantofi buni... și un pat cald.

— Sunt bine așa.

Chiar se simțea bine. Se obișnuise cu disconfortul, așa cum se obișnuise și cu lipsurile de la mănăstire. Erau sacrificii simple pe care le făcea pentru Hristos răstignit pe cruce. Îi era mai ușor să le accepte dacă se gândea la asta. Singurul lucru pe care-l detesta și cu care nu se obișnuise

era să vadă oameni murind. Mureau foarte mulți, din diferite motive, de boli sau ca urmare a agresiunilor. Theresienstadt era lagărul cel mai puțin violent, din câte se zvonea. Auschwitz era cel de care se temeau toți. Theresienstadt era joacă de copii în comparație cu celelalte și se spunea că acolo mureau cei mai puțini oameni. Se punea chiar problema ca acest lagăr-model să fie prezentat oficialităților și reprezentanților altor state, ca dovadă a tratamentului omenos aplicat evreilor. Aveau o cafenea și o companie de teatru. Ce le mai trebuia? Medicamente și mâncare. Și ea și Wilhelm știau asta.

— Nu ar trebui să fi aici, spuse el cu tristețe, iar ea fu de acord. Dar nimeni nu trebuia să se afle acolo. Niciunul din ei nu putea rezolva situația. Nici el, nici ea. Ai rude altundeva? Rude creștine?

Amadea scutură din cap.

— Tatăl meu a murit când aveam zece ani. Era francez. Nu i-am cunoscut niciodată rudele, preciză ea de parcă ar fi contat. Dar trebuia să-i răspundă ceva.

— Pe dealuri sunt partizani cehi, îi șopti el. Auzim tot timpul de ei. Ar putea să te ajute să fugi.

Se holbă la el, întrebându-se dacă era o capcană. Încearca să o facă să evadeze pentru ca apoi să fie împușcată? O punea la încercare? Era nebun? Cum credea el că putea să fugă?

— Este imposibil, șopti și ea, atrasă de idee.

— Nu, nu e imposibil. La poarta din spate aproape că nu prea stau santinele, noaptea târziu. O țin încuiată. Dacă găsești cheile, poți pur și simplu să pleci.

— Și să fiu împușcată.

— Nu neapărat. Ne-am putea întâlni acolo. Nu-mi place aici.

Amadea se holbă din nou la el, neștiind ce să răspundă și neștiind ce să facă dacă avea să fugă. Unde să se ducă? Nu știa pe nimeni în Cehoslovacia și nu se putea întoarce în Germania. Toată Europa era ocupată de naziști. Era convinsă că nu avea nicio speranță, dar ideea era interesantă.

— Aș putea să merg cu tine, continuă el.

— Unde? Amândoi puteau fi împușcați pentru ceea ce spuneau dacă-i auzea cineva.

— Trebuie să mă gândesc la asta.

În clipa următoare, comandantul îl strigă, spre neliniștea Amadeei, care se temea să nu aibă probleme fiindcă vorbea cu ea. Superiorul îi arată niște hârtii și râse în hohote, iar Wilhelm rânji. Desigur, totul era bine, dar ea nu putea să uite cuvintele lui. Auzise despre bărbați care evadaseră, dar nu și despre femei. Câțiva pleaseră în urmă cu ceva timp, dându-se drept o echipă de muncitori. Santinelele, neatente, presupuseseră că aveau autorizație să lucreze în afara lagărului. Deținuții afirmaseră că se duceau la fortăreața din apropiere, după care pur și simplu ieșiseră din lagăr. Cea mai mare parte fuseseră prinși și împușcați, dar unii evadaseră. Pe dealuri, așa cum spusese Wilhelm. Era o idee extraordinară. Desigur, trebuia să plece cu el, ceea ce era o cu totul altă problemă. Nu intenționa să devină amanta sau soția lui, chiar dacă o ajuta să fugă. Iar dacă el o dădea de gol, putea fi trimisă la Auschwitz sau omorâtă pe loc. Nu putea să aibă încredere în nimeni, nici măcar în el, deși părea o persoană cumsecade și, în mod evident, era nebun după ea. Niciodată nu mai încercase senzația că avea putere asupra bărbaților doar prin felul în care îi privea.

În cazul acesta era vorba chiar de mai mult. El o găsea nu numai frumoasă, ci și inteligentă și bună la suflet. Era femeia pe care o căutase în zadar ani de zile și iată că o găsise acolo, în lagărul de concentrare de la Theresienstadt, pe jumătate evreică și, pe deasupra, călugăriță. Viața nu era ușoară.

În noaptea aceea, Amadea nu se gândi decât la evadare. Ce urma să facă după ce trecea de porți? Nu avea nicio șansă. Îi vorbise despre partizanii cehi aflați pe dealuri, dar cum puteau să-i găsească? O luau pieptiș, fluturând un steag alb? Nu avea sens. Însă numai gândul evadării o ținu în viață în zilele următoare. Cu fiecare zi, Wilhelm era mai drăguț cu ea și petreceau mai mult timp împreună. Se străduia să

înfiripe o relație inocentă, dar nu erau nici momentul, nici locul potrivit și nu găsise nici femeia potrivită. Însă Amadea nu-i spusese asta. Poate că reușeau să plece împreună, ca prieteni. Era o idee extraordinară. Știa că nu puteau fi în siguranță nicăieri în lume. El avea să fie un dezertor, iar ea o evreică. Împreună, erau expuși unui pericol dublu.

La sfârșitul lui mai, în lagăr se auziră zvonuri că urma să se întâmple ceva. La început, prizonierii nu știură despre ce era vorba, dar gardienii sușoteau între ei. Doi patrioți cehi înrolați în armata britanică fuseseră parașutați lângă Praga și pe 27 mai încercaseră să-l asasineze pe *Gruppenführer-ul* Reinhard Heydrich, deținător al funcției de *Reichsprotektor*. Prin urmare, la Praga se dezlănțuiseră iadul. Rănit fatal, Heydrich a murit pe 4 iunie. În următoarele zile au fost arestați 3188 de cetățeni cehi, dintre care 1357 au fost împușcați. Alți 657 și-au pierdut viața în timpul interogatoriilor. Naziștii au ripostat cu o campanie de represalii dure, iar prizonierii din lagăre așteptau neliniștiți să afle ce se întâmpla de la o zi la alta.

În după-amiaza zilei de 9 iulie, Wilhelm veni în grădină, se apropie încet de ea fără să o privească și rosti un singur cuvânt: „Diseară”. Amadea se întoarse și îl privi fix. Nu putea să vorbească serios. Poate că doar o necăjea. Dar mai târziu el se opri, ca și cum ar fi inspectat straturile și îi explică în șoaptă:

— În seara asta ocupă orașul Lidice, la vreo treizeci de kilometri de aici. O să deporteze toate femeile, or să omoare toți bărbații și o să ardă orașul din temelii, pentru a le servi drept exemplu celorlalte. Două treimi din oamenii noștri se duc acolo. Pleacă la opt. La nouă cel târziu, luând cea mai mare parte a camioanelor și mașinilor. Ne vedem la poarta din spate la miezul nopții. Găsesc eu cheia.

— Dacă mă vede cineva plecând, o să mă împuște.

— N-o să mai rămână nimeni să te împuște. Stai pe lângă barăci, n-o să te vadă nimeni și dacă te oprește cineva spune-i că te duci la bolnavi.

Apoi dădu din cap, ca și cum i-ar fi aprobat munca și

plecă. Amadea știa că nu putea vorbi serios. Era un plan nebunesc, dar, fără îndoială, altă șansă nu avea să i se mai ivească. Știa că, orice s-ar fi întâmplat, trebuia să încerce.

Pe drumul spre casă se gândi la oamenii din Lidice. Aveau de gând să omoare bărbații, să deporteze femeile și copiii și să ardă orașul din temelii. Era un gând teribil. Dar așa s-ar fi simțit și dacă ar fi rămas la Theresienstadt până la sfârșitul războiului sau dacă ar fi fost deportată în alt lagăr. Era de cinci luni acolo și se putea socoti norocoasă. Nu era la fel de bolnavă ca majoritatea. Nu o tatuaseră niciodată. Erau prea mulți nou-veniți, prea multe șantiere de organizat, prea multe de făcut. Scăpase ca prin urechile acului, iar acum avea de gând să scape chiar prin poartă. Dacă erau prinși, ea avea să fie ucisă sau trimisă la Auschwitz și nici el n-ar fi avut o soartă mai bună. Avea multe de pierdut, dar pierdea mai multe rămânând acolo. Poate avea s-o trimită oricum la Auschwitz. Știa că trebuia să încerce, chiar cu riscul de a-și pierde viața. Era ocazia perfectă.

În seara aceea auzi camioanele și mașinile plecând. Și alții observară acest lucru. Chiar și gardienii care se plimbau pe lângă barăci erau puțini la număr. Aproape că nu mai rămăsese nimeni. Însă Theresienstadt era un loc pașnic. Acolo erau evreii „buni”, care făceau ceea ce li se spunea. Lucrau, construiau, cântau. Ascultau de gardieni.

Noaptea era una liniștită. Când se făcu douăsprezece, Amadea se dădu jos de pe saltea, gata de plecare. Aproape toată lumea dormea îmbrăcată. Dacă nu îți păstrai hainele pe tine, acestea dispăreau ca prin farmec. Îi spuse gardianului că se ducea la baie și că voia să vadă ce făcea o prietenă de sus, din pod, unde erau ținuți bolnavii. El îi zâmbi și merse mai departe. Amadea nu-i făcuse niciodată probleme și nu avea de ce să-i facă acum. Știa că era călugăriță și că mereu avea grijă de cineva, de miile de bătrâni, de copii sau de bolnavi. Toată lumea din lagăr era bolnavă mai mult sau mai puțin.

— Noapte bună, spuse gardianul politicoș, trecând la barăcile următoare.

Nu erau semne de agitație. Toți evreii de acolo erau pașnici. Vremea frumoasă îi binedispusese pe toți, pe prizonieri și pe gardieni deopotrivă. Iarna fusese grea, dar vara era caldă și blândă. Când Amadea plecă, cineva cânta la o armonică. Se opri la baie, după care ieși dintre barăci. Avea de parcurs o distanță mică până la poarta din spate. Spre uimirea ei, nu era absolut nimeni acolo. Piața principală părea un oraș al fantomelor. Iar el era acolo, așteptând-o. Ținea cheia în mână și i-o arătă cu un zâmbet. Cu un singur gest scurt, vâri cheia enormă de metal, aceeași care se folosea de aproape două sute de ani, în broască. Poarta scârțâi când se deschise cât să-i lase să treacă, iar apoi el o închise din nou, o încuie pe dinăuntru și azvârli cheia. Dacă o găseau aveau să creadă că o santinelă o scăpase accidental și să se simtă ușurați de faptul că nimeni n-o găsisese și nu descuiase poarta.

În clipa următoare o rupseră la fugă. Amândoi goneau ca vântul. Amadea nu știuse niciodată că putea fugi atât de repede. Din clipă în clipă, din secundă în secundă, se aștepta să audă împușcături, să simtă lama unui cuțit în spate, în inimă, în mână sau în picior. Nu simți nimic. Nu auzea decât respirația lui Wilhelm și propria ei respirație. Apoi ajunseră la copaci. Lângă Theresienstadt era o pădure în care pătrunseră ca doi copii rătăciți, trăgându-și răsuflarea. Reușiseră! Erau în siguranță! Era liberă!

— Dumnezeule, murmură ea. Wilhelm, am reușit! Îi era greu să creadă. Îi zâmbi larg, iar tovarășul ei îi surâse. Nu mai văzuse niciodată atâta dragoste în privirea unui bărbat.

— Draga mea, te iubesc, șopti el.

O trase în brațele lui, în timp ce ea se întreba dacă totul fusese o stratagemă ca să o violeze. Dar era imposibil, își asumase la fel de multe riscuri ca ea. Deși ar fi putut întotdeauna să pretindă că ea fugise și că el o urmărise și, după ce profita de ea, să o aducă triumfător în lagăr. Când o sărută puternic pe gură, Amadea îl împinse.

— Wilhelm, nu, nu... te rog... încă nu-și recăpătaseră suflul.

— Nu fi prostuță, spuse el, părând enervat. Nu mi-am riscat viața pentru tine ca să te poți juca de-a călugărița. O să mă însor cu tine când ne întoarcem în Germania sau înainte. Nu era timp să discute despre iluziile lui sau despre jurământele ei. Te iubesc.

— Și eu te iubesc pentru că m-ai ajutat, dar nu în același mod, spuse ea sinceră, în timp ce el o mângâia pe sâni. Voia să facă dragoste chiar acolo. Wilhelm, nu, repetă Amadea.

Se ridică, vrând să scape de el, însă bărbatul o prinse cu mâinile sale puternice. Încerca s-o doboare la pământ, în timp ce ea îl împingea cât mai departe de ea. Apoi Wilhelm călcă pe rădăcina unui copac și căzu pe spate cu un zgomot ascuțit și cu privirea nedumerită. Capul lui se lovi de pământ și se sparse instantaneu.

Amadea îngenunche lângă el, constatând îngrozită că era sânge peste tot. Nu voise să-l rănească, doar să-l îndepărteze. Îi era teamă că, în entuziasmul și fervoarea lui, avea s-o violeze, iar acum se uita în ochii unui mort. Nu mai avea puls. Wilhelm era mort, iar ea își plecă fruntea, înnebunită de ceea ce făcuse. Omorâse un om. Omul care o ajutase să evadeze. Moartea lui îi împovăra sufletul. Îl privi, îi închise ochii și făcu semnul crucii. Apoi, cu precauție, îi luă pistolul și plosca de apă. Mai găsi bani, deși foarte puțini, câteva bomboane și gloanțe cu care nu știa ce să facă. Presupunea că pistolul era încărcat, dar nu știa să-l folosească.

— Mulțumesc, spuse ea, după care se afundă în pădure, fără să știe unde se ducea sau ce avea să găsească.

Nu putea decât să meargă în continuare, să rămână în pădure și să se roage ca partizanii s-o descopere. Știa că în seara aceea aveau să fie ocupați. Orașul Lidice ardea în timp ce Amadea se îndepărta tot mai mult de soldatul mort. Nu avea să știe niciodată ce intenționase el cu adevărat să facă, dacă ar fi rănit-o sau nu, dacă o iubea sau nu, dacă era un om bun sau rău. Știa doar că omorâse un om și că, măcar deocamdată, era liberă.

Capitolul 18

Amadea stătu singură în pădure timp de două zile. Ziua mergea, iar noaptea dormea câteva ore. Aerul era răcoros, deși la un moment dat i se păru că miroase a fum. Lidice. Dar pădurea era cufundată în întuneric. Chiar și pe timp de zi era foarte umbrită. Habar n-avea încotro se îndrepta sau dacă avea să găsească pe cineva înainte să moară de foame, epuizare și sete. Apa din Plosca lui Wilhelm se terminase. A doua zi găsi un pârâu. Nu știa dacă apa era potabilă, dar o bău cu nesaț. Nu avea cum să fie mai rea decât apa care li se dădea la Theresienstadt, stătută și plină de microbi. Cel puțin apa aceasta părea curată.

Nu auzea decât păsările din copacii bătrâni și sunetele propriilor pași. La un moment dat zări un iepure și o veveriță. I se părea o pădure fermecată, iar sentimentul era dat de libertatea pe care și-o câștigase. Trebuise să omoare un om ca să ajungă acolo. Știa că nu avea să se ierte niciodată pentru acest lucru. Fusesse un accident, dar tot trebuia să răspundă pentru el. Își dori să i se poată confesa micii starețe. Își dori să se întoarcă la mănăstire, împreună cu surorile ei. Își îngropase actele în pământ. Acum nu mai avea niciun fel de document de identitate. Era un suflet la întâmplare, o persoană rătăcită în pădure, iar pe braț nu avea niciun număr. Dacă o găseau, putea spune orice dorea, însă aveau să-și dea seama. Arăta ca toți ceilalți prizonieri din lagăre. Slabă, prost hrănită, murdară. Pantofii pe care-i purta aproape că nu mai aveau tălpi. La capătul celei de-a doua zile se întinse și se gândi să mănânce frunze. Se întreba dacă erau otrăvitoare. Ciugulise câțiva fragi, dar îi provocaseră niște crampe teribile și îi agravară dizenteria. Se simțea epuizată și bolnavă. Pe când soarele apunea în pădure, se întinse să doarmă pe pământul moale. Dacă naziștii o găseau, poate o împușcau chiar acolo. Era un loc bun să moară. Nu mai văzuse pe nimeni de două zile. Nu știa

dacă o căutau sau dacă nu le păsa. Nu era decât o evreică în plus. Și indiferent unde se aflau partizanii, cu siguranță nu erau acolo.

Se rugă înainte să adoarmă. Se rugă pentru sufletul lui Wilhelm și se gândi la mama și la sora lui și la cât de triste aveau să fie. Apoi se gândi la mama ei și la Daphne, întrebându-se unde erau și dacă mai trăiau. Poate că și ele evadaseră. Adormi zămbind.

O găsiră a doua zi dimineața, în timp ce lumina se strecura încet printre copaci. Se apropiară tiptil și își făcură semn. Unul o ținu jos, iar celălalt îi acoperi gura, ca să nu strige. Se trezi îngrozită, înconjurată de șase bărbați cu pistoale. Pe pământ, lângă ea, se afla pistolul lui Wilhelm. Nu putea să ajungă la el și oricum nu știa să-l folosească. Unul dintre bărbați îi făcu semn să nu țipe, iar ea aprobă din cap. Nu avea de unde să știe cine erau. O priviră o clipă, apoi îi dădură drumul. Cinci o ațintiră cu pistoalele, în timp ce unul îi căuta prin buzunare. Nu găsiră nimic, decât ultima bomboană pe care o păstrase. Faptul că era o marcă germană îi făcu s-o privească bănuitor. Necunoscuții vorbeau între ei în șoaptă, în limba cehă. Ea învățase câte ceva în lagăr, de la prizonierii cehoslovaci. Nu era sigură dacă erau oameni buni sau răi, dacă erau partizanii pe care sperase să-i găsească. Și, chiar dacă erau, nu știa dacă nu cumva aveau s-o violeze. O ridicaseră în picioare și-i făcură semn să-i urmeze. Se împiedica des, iar bărbații mergeau repede. Era obosită și slăbită, iar atunci când cădea o lăsau să se ridice singură, în caz că era vreun truc.

Merseră câteva ore, până ce văzură o tabără într-o poiană. O traseră în mijlocul unui pâlț de copaci unde discutau mai mulți indivizi înarmați, după care cei care o aduseseră plecară. Urmă o tăcere lungă, timp în care o priviră, iar în final unul dintre ei luă cuvântul. I se adresă mai întâi în cehă, însă ea clătină din cap. Apoi îi vorbi în germană.

— De unde vii? o întrebă într-o germană bună, dar cu un accent foarte puternic, măsurând-o din cap până-n picioare. Era murdară și slabă, tăiată și zgâriată peste tot, iar pantofii

i se făcuseră zdrențe. Tălpile îi sângerau.

— Theresienstadt, rosti ea privindu-l în ochi. Erau partizani, deci trebuia să le spună adevărul. Altfel nu o puteau ajuta și poate că, oricum, nu aveau s-o ajute.

— Ai fost prizonieră acolo? Amadea aprobă. Ai fugit?

— Da.

— Nu ai număr, remarcă el suspicios. Arăta mai degrabă a spioană germană, fiind așa de înaltă și blondă. Chiar și murdară și epuizată era frumoasă și, desigur, îngrozită. Dar curajul pe care i-l citi în priviri îi stârni admirația.

— Nu m-au tatuat niciodată. Au uitat, spuse ea cu un zâmbet vag. El nu îi zâmbi. Erau lucruri serioase. Erau multe în joc. Pentru toți. Nu numai pentru ea.

— Ești evreică?

— Pe jumătate. Mama era evreică din Germania. Tatăl meu era catolic francez. Mama s-a convertit.

— Unde e? Tot la Theresienstadt?

Ochii Amadeei se împăienjeniră, dar numai pentru o clipă:

— Au trimis-o la Ravensbrück, acum un an.

— Cât timp ai stat la Terezin? Folosise numele ceh, nu cel pe care-l pronunțase ea.

— Din ianuarie.

— Vorbești franceza? Cât de bine?

— Fluent.

— Ai accent? Poți să treci drept nemțoaică sau franțuzoaică fără vreo deosebire?

Amadea înțelese că aveau s-o ajute sau cel puțin încercau. Întrebările erau rapide și eficiente. Bărbatul arăta a agricultor, dar era mai mult decât atât. Era liderul partizanilor din zonă. El era cel care hotăra dacă o ajutau sau nu.

— Fără nicio deosebire, spuse ea. Apoi își dădu seama că arăta a nemțoaică. În cazul acesta, era un avantaj. Avea un aspect desăvârșit de ariană. Ce-o să faceți cu mine? Se încumetă să întrebe. Unde o să mă duc?

— Nu știu. Nu poți să te întorci în Germania dacă ești evreică. Putem să te ajutăm să treci cu acte false, dar o să te

găsească până la urmă. Și nu poți să rămâi aici. Toate nemțoaicele s-au întors acasă. Soțiile ofițerilor vin câteodată în vizită. O să vedem. Apoi îi spuse ceva unuia dintre oamenii lui și, peste câteva clipe, îi aduseră mâncare. Îi era atât de foame, încât i se făcuse rău și abia putu mânca. Nu mai văzuse hrană adevărată de șase luni. Va trebui să stai aici un timp, continuă el. E greu peste tot.

— Ce s-a întâmplat la Lidice? vru ea să știe.

— Toți bărbații și băieții sunt morți, răspunse el cu ochii clocotind de ură. Femeile au fost deportate. Orașul a dispărut.

— Îmi pare rău, murmură ea, iar bărbatul privi în altă parte. Nu-i spuse că fratele lui locuise acolo împreună cu familia. Represaliile fuseseră crunte.

— Va trebui să stai aici săptămâni întregi, poate chiar luni de zile. Și durează până facem rost de acte.

— Mulțumesc, răspunse Amadea. Nu-i păsa cât de mult o țineau acolo. Era mai bine decât locul unde fusese. În mod normal, ar fi mutat-o într-o casă conspirativă din Praga, dar acum nu puteau.

Locui acolo, în pădure, în tabăra de partizani, până la începutul lui august. Lucrurile se mai calmaseră între timp. Își petrecea cea mai mare a timpului rugându-se sau plimbându-se într-o zonă mică din jurul taberei. Diversi bărbați veneau și plecau și doar câteodată apărea și câte o femeie. Nu vorbeau cu ea niciodată. Ori de câte ori era singură, se ruga. În pădure era atât de liniște, încât uneori îi venea greu să creadă că, dincolo de tabără, făcea ravagii un război cumplit.

Într-o noapte târzie, la câteva săptămâni de când ajunsese acolo, aflând că era de loc din Köln, îi spuseră că orașul fusese bombardat de la un capăt la celălalt de o mie de bombardiere britanice. La Theresienstadt nu se aflase nimic. Partizanii îi descriseră acțiunea ca pe un lucru remarcabil. Fusese o lovitură importantă asupra naziștilor. Amadea spera că nu li se întâmplase nimic soților Daubigny, întrucât aceștia se aflau suficient de departe de oraș.

La aproape două luni de la sosirea ei, liderul local al partizanilor o chemă la o discuție. Autoritățile locale nu menționaseră nimic despre reușita evadării ei. Probabil că era atât de neimportantă încât considerau că o evreică în plus sau în minus, vie sau moartă, nu merita atenție. Nu aveau cum să știe dacă făcuseră legătura între ea și dispariția lui Wilhelm în aceeași seară sau dacă îi interesa. Aveau speranța că nu. Amadea se întrebă dacă l-or fi găsit. Partizanii nu voiseră să se apropie atât de mult de lagăr încât să-i recupereze trupul și să-l îngroape altundeva.

Luptătorii pentru libertate îi făcuseră la Praga niște acte care păreau absolut autentice. Numele ei avea să fie Frieda Oberhoff și era o casnică de douăzeci și cinci de ani din München care venise să-și viziteze soțul, comandantul unei mici unități cantonate la Praga. Avea să se întoarcă la München împreună cu ea, în permisie, de unde urmau să se ducă direct la Paris pentru o vacanță scurtă, înainte ca ea să revină la München, iar el la Praga. Actele de călătorie arătau impecabil, iar o femeie tânără îi aduse haine și o valiză. O ajută pe Amadea să se îmbrace și un partizan îi făcu fotografia pentru pașaport. Totul era în ordine.

Avea să călătorească împreună cu un tânăr german care lucrase cu ei. Intrase și ieșise din Germania spre Cehoslovacia și Elveția. Pentru el avea să fie a doua călătorie în Franța într-o astfel de misiune. Trebuia să-l întâlnească a doua zi, într-o casă conspirativă din Praga.

Când părăsi tabăra, nu mai știa cum să-i mulțumească liderului grupului. Nu putu decât să-l privească și să-i spună că avea să se roage pentru el. Îi salvaseră viața și îi ofereau o nouă șansă. Planul era ca ea să se alăture unei celule de rezistență din împrejurimile Parisului, însă mai întâi trebuia să treacă prin Germania, drept soție a comandantului. Plecă îmbrăcată într-o rochie albastră de vară și purtând o pălărie albă, tocuri înalte și mănuși albe. Își intrase bine în rol. Se întoarse să-i privească pentru ultima dată, după care urcă în mașină cu oamenii care o duceau la oraș. Ambii erau cehoslovaci care lucrau pentru nemți și căroră nu li se putea

reproșa nimic. Intrară în capitală fără ca cineva să le verifice actele sau să-i oprească, iar la mai puțin de o jumătate de oră de la părăsirea taberei de partizani se afla în subsolul casei conspirative. La miezul nopții sosi bărbatul care avea să călătorească împreună cu ea. Purta o uniformă a SS, era înalt, blond și chipeș. Era de fapt un ceh care crescuse în Germania. Germana lui era impecabilă, iar Amadeei i se păru că arăta ca un autentic ofițer SS.

Plecau cu trenul de nouă dimineța. Știau că, dată fiind aglomerația, soldații din gară aveau să fie extrem de ocupați, deci urmau să verifice actele la întâmplare. Nu aveau cum să găsească nimic suspicios în călătoria unui chipeș ofițer SS împreună cu frumoasa sa soție.

Unul dintre bărbați îi lăsă la gară și cei doi merșeră pe peron sporovăind amical, întrucât el îi șoptise Amadeei să vorbească și să rătă. I se părea ciudat să poarte din nou haine cochete. Nu mai făcuse asta de la optsprezece ani. I se părea de asemenea ciudat să călătorească împreună cu un bărbat. Era îngrozită că cineva și-ar fi putut da seama că actele lor erau false, dar nici agentul, nici soldații care supravegheau imbarcarea nu-i întrebară nimic. Nici măcar nu se uitară la ei, doar îi poftiră în tren. Amadea și însoțitorul ei erau o întrupare a visului lui Hitler pentru rasa dominantă. Înalți, blonzi, frumoși, cu ochi albaștri. Se așezară într-un compartiment de la clasa întâi, iar Amadea îl privi cu ochii mari.

— Am reușit, șopti ea, însă el dădu din cap și-și puse degetul pe buze.

Nu se știa niciodată cine-i putea asculta. Esența deghizării era să-ți joci întotdeauna rolul. Purtară o conversație agreabilă în germană. El aduse vorba despre planurile de vacanță și despre ce anume voia să vadă la Paris. Îi povesti despre hotelul unde aveau să stea și apoi discutară despre mama ei din München. Când trenul plecă din stație, Amadea privi cu ochi tulburi cum Praga dispărea la orizont. Nu se putea gândi decât la ziua când venise acolo în vagonul de vite. Chinurile și mizeria pe care le îndurase, gălețile cu supă,

oamenii care plâneau și care, în cele din urmă, mureau pe capete. Stătuse în picioare zile în șir. Iar acum se afla într-un compartiment de clasa întâi, purta pălărie și mănuși albe și călătoria împreună cu un partizan îmbrăcat într-o uniformă a SS. Nu se putea gândi decât că, indiferent de motiv, cel puțin până în acel moment, Domnul pe care-L iubea atât de mult voise ca ea să supraviețuiască.

Călătoria spre München dură doar cinci ore și se desfășură fără incidente. Dormi o parte din drum și se trezi îngrozită când văzu un soldat german trecând pe lângă ei. Wolff, partenerul ei, râse și îi zâmbi soldatului, șuierându-i printre dinți să zâmbească și ea. Se culcă la loc, ațipind cu capul pe umărul lui. O trezi când ajunseră la gara centrală din München.

Aveau două ore până la următorul tren. Îi sugeră să ia cina la un restaurant din gară, exprimându-și regretul că nu aveau timp să se plimbe prin oraș. Dar amândoi erau nerăbdători să ajungă în Franța. În vremurile acelea, Parisul reprezenta o destinație preferată a germanilor. Toată lumea voia să meargă la Paris acum, că era ocupat de nemți. În restaurant, Wolff îi vorbi despre cât de bine aveau să se distreze. Chiar și în timp ce discutau, Amadea observă că era vigilent. Era atent la oricine și la orice în timp ce părea că stă la taclale.

Tânăra femeie nu se relaxă până nu urcară în trenul spre Paris. Aveau din nou un compartiment la clasa întâi și aproape că nu putuse să înghită cina, fiind atât de îngrijorată că avea să se întâmple ceva teribil și că aveau să fie arestați pe loc.

— O să te obișnuiești cu asta până la urmă, îi șopti el în timp ce urcau în vagon.

Cu puțin noroc, spera să nu fie necesar. Nu știa care era planul pentru Paris, dar ideea de a circula printre militari germani, pretinzând că era soția unui ofițer SS aflat în vacanță, o făcea să leșine de groază. Îi era aproape la fel de teamă ca în noaptea când fugise din Theresienstadt. Avusese nevoie de curaj pentru evadare, iar acum trebuia să se

stăpânească foarte bine. Stătu înțepenită în scaun până ce trenul plecă. Această călătorie avea să se desfășoare noaptea.

Însoțitorul de vagon le deschise paturile și, după ce plecă, Wolff îi spuse să-și pună cămașa de noapte. Amadea îl privi șocată.

— Sunt soțul tău, râse el. Ai putea cel puțin să-ți dai jos mânușile și pălăria.

Izbucni și ea în răs. Se întoarse cu spatele la el și își puse cămașa de noapte trăgându-și rochia pe dedesubt. Când se răsuci la loc, Wolff purta o pijama. Era un bărbat foarte arătos.

— Nu am mai făcut asta niciodată, spuse ea jenată, sperând că el nu avea să ducă șarada prea departe. Nu părea genul acela de bărbat.

— Să înțeleg că nu ești măritată? întrebă el încet. Zgomotul trenului le acoperea conversația, așa că se putea destinde. Nimeni nu-i asculta acum.

— Nu. Sunt carmelită.

Wolff păru șocat pentru o clipă și-și dădu ochii peste cap.

— Ei bine, n-am mai petrecut nicio noapte cu o călugăriță. Presupun că există un început pentru toate. O ajută să se urce în pat și o privi așezându-se pe bancheta îngustă. Era foarte frumoasă, chiar dacă era călugăriță. Cum ai ajuns la Praga?

Amadea ezită o clipă înainte să răspundă. Nu mai existau explicații simple pentru nimic. Doar explicații dificile.

— Theresienstadt. Un singur cuvânt reuși să lămurească totul. Ești căsătorit? îl întrebă ea, curioasă.

— Am fost, zise el cu o durere profundă în ochi. Soția și copiii mei au fost omorâți în Olanda în timpul represaliilor. Era evreică. Nici măcar nu s-au deranjat să-i deporteze, i-au omorât pe loc. Apoi m-am întors la Praga. De doi ani, fac tot ce pot ca să le pun bețe în roate nemților. Ce-o să faci după ce ajungi la Paris? o întrebă, în timp ce trenul gonia prin Germania. Dimineața aveau să ajungă în capitala Franței.

— Nu am idee.

Nu mai fusese acolo niciodată. Dacă avea ocazia, voia să

viziteze ținutul de baștină al tatălui ei, Dordogne și poate chiar să vadă castelul. Dar știa că nu putea face asta. Partizanii din Praga o asiguraseră că avea să fie ascunsă în Franța, unde considerau că se afla mai în siguranță, cel mai probabil în împrejurimile Parisului. Amândoi știau că trebuia să aștepte și să vadă ce-i spuneau la sosire.

— Sper să mai călătorim vreodată împreună, spuse el ridicându-se și căscând. Amadeei i se păru că era extraordinar de calm, având în vedere potențialele pericole ale situației lor. Dar el îndeplinea astfel de misiuni de doi ani.

— Nu cred că o să ies din Franța.

Nu se gândea să riște întorcându-se în Germania înainte de încheierea războiului. Având în vedere situația ei și în Franța avea să-i fie greu, darămite în țara de baștină. Ar fi preferat să moară decât să fie deportată din nou, probabil că într-un loc mult mai înspăimântător. La Theresienstadt fusese suficient de rău. Se gândi la toți oamenii de acolo și la ce avea să li se întâmple. Fusese un miracol că ea reușise să scape și că se afla în acel tren.

— O să te întorci la mănăstire după război? întrebă Wolff, iar ea zâmbi, cu chipul luminat de bucurie.

— Sigur că da.

— Ai avut vreodată dubii în legătură cu alegerea pe care ai făcut-o?

— Niciodată. Am știut că am procedat corect încă de când am ajuns acolo.

— Și acum? După tot ce-ai văzut? Încă mai crezi că este bine să fi izolat de lume? Poți face atât de multe pentru cei din jur.

— A, nu, spuse ea mirată, ne rugăm pentru atâția oameni! Sunt atât de multe de făcut!

Bărbatul zâmbi. Nu intenționa să o contrazică, însă nu putea să nu se întrebe dacă într-adevăr avea să se întoarcă la mănăstire într-o bună zi. Era o fată frumoasă și avea multe de descoperit și de învățat. I se părea bizar să călătorească împreună cu o călugăriță. Cu siguranță nu-și trăda ocupația. Părea umană și atrăgătoare, deși ea nu părea să-și dea

seama de acest lucru. Se gândi că făcea parte din farmecul ei. Era o femeie remarcabilă și deosebit de atrăgătoare.

În seara aceea rămase treaz, atent la zgomotele din tren. Puteau fi oprîți și interogați în orice moment și voia să fie treaz dacă se întîmpla așa ceva. Se ridică o dată sau de două ori și văzu că Amadea dormea dusă.

O trezi a doua zi dimineața ca să se poată pregăti înainte de a ajunge în gară. Se îmbracă și ieși pe hol în timp ce ea se spăla pe față, pe dinți și se schimba. După câteva minute, o însoți la baie și o așteptă. Când se întoarseră în compartiment, Amadea, cu un aer radios, își puse din nou pălăria și mănușile. Avea în poșetă pașaportul și documentele de călătorie.

Privi fascinată atunci când trenul ajunse în Gare de l'Est. Era uimită de aglomerația de pe peron. Înainte de a ieși din compartiment, Wolff îi șopti:

— Să nu pari speriată. Trebuie să arăți ca o turistă fericită, entuziasmată că petrece aici o vacanță romantică împreună cu soțul ei.

— Nu sunt sigură cum ar trebui să fac asta, îi șopti ea.

— Prefă-te că nu ești călugăriță.

— Nu pot.

Amadea încă zâmbea, iar cei doi păreau un cuplu fericit atunci când coborâră din tren. Fiecare își luă valiza, iar ea îl ținea de braț. Nimeni nu-i opri și nimeni nu-i întrebă nimic. Erau doi arieni chipeși care se pregăteau să se bucure de o vacanță la Paris. După ce ieșiră din gară, Wolff opri un taxi.

Merseră la o cafenea de pe malul stîng al Senei, unde spuseră că aveau să întâlnească niște prieteni, după care intenționau să se ducă la hotel. Șoferul părea posomorât și nu prea înțelegea germană. Spre surprinderea lui, Amadea i se adresă în franceză. Presupusese că era nemțoaică după ce-i auzise vorbind pe bancheta din spate, dar nu avea pic de accent teuton.

Wolff îi dădu un bacșiș bun, iar șoferul îi mulțumi și plecă. Știa că nu trebuia să fie nepoliticos cu nemții, mai ales cu ofițerii SS. Unul dintre prietenii săi fusese împușcat în urmă

cu șase luni pentru că luase în derâdere un ofițer german.

Stătură în cafenea, bând cafea sau băutura care trecea drept cafea pe vremurile acelea, iar chelnerul le aduse un coșuleț cu cornuri. Peste zece minute li se alătură prietenul lui Wolff, care fu foarte încântat să-l vadă și-l bătu pe umăr. Erau prieteni din studenție sau cel puțin așa spuseră. De fapt, nu se întâlniseră niciodată, însă își jucau bine rolul, iar Amadea îi observa cu un zâmbet timid. Wolff o prezentă drept soția lui. Rămaseră împreună câteva minute, după care prietenul lui Wolff se oferă să-i conducă la hotel cu mașina proprie. Nicio persoană din cafenea nu păru prea interesată de ei.

O dată ce ieșiră din Paris, Wolff se schimbă în hainele aduse de persoana de legătură. Uniforma SS și accesoriile sale dispărură într-o valiză cu fund dublu. Se îmbracă în timpul mersului, conversând între timp cu șoferul. Fără a-i acorda atenție Amadeei, vorbeau într-un fel de cod cifrat. Wolff spuse că urma să se întoarcă în seara respectivă.

Se opriră la o căsuță din afara Parisului, în departamentul Val-de-Marne. Părea o casă obișnuită, o casă în care îți vizitezi bunica sau o mătușă de-a doua. În bucătărie se aflau doi bătrâni, care luau micul dejun și citeau ziarul.

Șoferul, al cărui nume era Pierre, îi privi scurt:

— *Bonjour*, bunico, bunicule...

Apoi trecu pe lângă bătrâni spre un dulap, deschise o ușă falsă din spatele acestuia și coborî pe o scară întunecoasă în pivniță, urmat de Wolff și de Amadea. Îi conduse în pivniță și rămase acolo o clipă, fără să aprindă vreo lumină, după care împinse o ușă bine ascunsă. În spatele acesteia se aflau doisprezece bărbați așezați în jurul unei mese improvizate, două femei și un alt bărbat care lucra la un radio pe unde scurte. Camera era foarte aglomerată, plină de hârtii și de cutii, cărora li se adăugau mai multe valize și o cameră foto. Părea că se aflau acolo de multe zile.

— Salut, rosti șoferul, iar ceilalți dădură din cap.

— Salut, Pierre, răsună camera, iar unul dintre bărbați îl întreabă dacă adusese pachetul. Pierre arătă spre Amadea. Ea

era pachetul pe care-l așteptau. Una din cele două femei îi zâmbi și-i întinse mâna.

— Bine ai venit la Paris. Ai călătorit bine? i se adresă Amadeei în germană, însă aceasta, spre surprinderea tuturor, răspunse într-o franceză fără cusur. Nu știam că vorbești franceza.

Încă nu știau foarte multe despre ea, doar că evadase dintr-un lagăr și că fusese salvată de partizanii de lângă Praga. Li se spusese că avea nevoie de refugiu în Franța și că le putea fi de folos. Nimeni nu explicase în ce mod, însă acum înțelegeau. Arăta a nemțoaică și vorbea foarte bine germana și franceza.

Wolff se așeză într-un colț cu doi dintre bărbați și îi puse la curent cu evenimentele de la Praga și cu planurile și mișcărilor nemților. Vorbeau încet, iar Amadea nu putea să-i audă.

Bărbatul care părea să fie căpetenia o privea cu atenție. Nu mai văzuse niciodată o ariană tipică, părând să se descurce la fel de bine în franceză și în germană.

— Dacă putem, o să te trimitem la o fermă din sud. Arăți cu siguranță a nemțoaică, a ariană. Ești evreică?

— Mama mea era.

Îi privi brațul, știind că venise dintr-un lagăr.

— Ai număr?

Amadea negă. Era perfectă. Bărbatului nu-i convenea că trebuia s-o trimită departe, fiindcă ar fi avut nevoie de ea și la Paris. O privi gânditor.

— Ai nervii tari? o întrebă cu un zâmbet amar.

Wolff, auzindu-i, interveni:

— S-a descurcat bine în tren. E călugăriță. Carmelită, adăugă privindu-și afectuos colega de drum.

— Interesant, spuse șeful celulei de rezistență. O judecată bună e una din cerințele pentru a deveni carmelită, nu-i așa? Și un bun echilibru nervos, dacă nu mă înșel.

— De unde știți asta? râse Amadea. Da, ambele, precum și o sănătate bună.

— Sora mea a intrat la o mănăstire din Touraine. Au fost

nebune să o accepte. Nu judecă deloc bine și nu-și stăpânește nervii. A stat acolo doi ani, după care a ieșit și s-a măritat. Sunt sigur că s-au bucurat de plecarea ei. Acum are șase copii. Îi zâmbi, iar Amadea se simți apropiată de el. Nu fuseseră prezentați, dar ceilalți îl numeau Serge. Mai am un frate care e preot, adăugă el.

Acesta din urmă era capul unei celule din Marsilia, însă nu-i spusese asta Amadeei. Se pregătise cu părintele Jacques la Avon, unde ascundea băieții evrei din școala pe care o conducea. Fratele lui Serge făcea cam același lucru la Marsilia, la fel ca mulți alți preoți din întreaga Franță, de multe ori pe cont propriu. Serge cunoștea o parte dintre ei, însă nu voia să o folosească pe această tânără pe post de călugăriță. Îi putea fi mult mai utilă în alte moduri. Putea foarte ușor să se dea drept nemțoaică și să nu facă nicio greșală, dacă avea curaj. Asta trebuia să afle.

— O să te ținem aici câteva săptămâni. Poți să stai jos până vei avea actele în ordine. Apoi vei putea locui cu bunicii mei. Ești verișoara mea de la Chartres. Sper să ți se pară un loc de baștină cu o rezonanță catolică mulțumitoare.

În cele din urmă, Amadea înțelese că Pierre și Serge erau frați. Camera întunecată avea atmosfera unei fabrici, atât de multe se întâmplau acolo. Cineva lucra la o tiparniță mică într-un colț. Imprimau broșuri menite să ridice moralul francezilor și să-i informeze cum mergea cu adevărat războiul.

Una din femei îi făcu Amadeei o poză pentru noile documente franceze. Puțin mai târziu, cealaltă urcă să aducă mâncare pentru nou-veniți. După ceea ce văzuse la Theresienstadt, hrana i se părea din belșug peste tot. Își dădu seama cu surprindere că murea de foame, așa că mănă în timp ce Serge o intervievea în continuare. Peste câteva ore, Wolff plecă. Se întorcea la Praga.

Se opri să-și ia rămas-bun de la ea.

— Mult noroc, soră, îi spusese zâbind. Poate ne vom întâlni din nou.

— Mulțumesc, răspunse ea, tristă să-l vadă plecând.

Dumnezeu să te binecuvânteze și să aibă grijă de tine.

— Sunt sigur că așa va fi, zise el cu încredere.

Schimbă câteva cuvinte cu Serge, apoi plecă împreună cu Pierre. Pe drumul înapoi spre gară avea să se schimbe din nou în uniforma SS. Amadeei i se păru neînfricat. Toți ofereau un exemplu strălucitor de curaj francez. Deși țara capitulase în fața Germaniei în trei săptămâni, în întreaga Franță existau celule precum aceasta, care luptau pentru eliberare, pentru salvarea evreilor și a propriului stat. Însă, mai presus de toate, ei salvau vieți și făceau tot posibilul pentru a-i ajuta pe Aliați, colaborând îndeaproape cu englezii.

În noaptea aceea dormi pe un pat îngust, iar bărbații stătură de vorbă până foarte târziu. A doua zi își primi actele. Erau chiar mai bune decât cele germane, pe care Serge spusese că avea să i le păstreze la el. Nu avea de ce să le țină asupra ei. Discutaseră despre ea aproape toată noaptea și luaseră o hotărâre. O trimiteau la Melun, un oraș situat la vreo sută de kilometri de Paris, spre sud-est, unde avea să fie mai în siguranță. Englezii parașutau acolo oameni și provizii. Era o activitate delicată, la care ea putea fi de mare ajutor.

De data aceasta, documentele o declarau drept celibatară dintr-un oraș vecin cu Melun. Se numea Amélie Dumas. Se născuse la Lyon, în aceeași zi ca aceea reală. Dacă o întreba cineva, studiasese literatura și arta la Sorbona, înainte de război. La întrebarea dacă voia un nume de cod, răspunse fără să șovăie: Tereza. Știa că avea să-i dea curaj. Nu-i era limpede ce așteptări aveau de la ea, dar intenționa să le îndeplinească. Le datora viața oamenilor acestora.

Ajunseră la fermă după ce se lăsase întunericul. Proprietarii părură surprinși să o vadă pe Amadea. Celelalte două femei făcură prezentările, iar soția fermierului o conduse într-o cămăruță din spatele bucătăriei. Trebuia să-i ajute la treburi, întrucât soția fermierului suferea de artrită și nu mai putea participa la muncile gospodărești. Amadea trebuia să facă tot ceea ce i se spunea, iar noaptea să lucreze pentru celula locală. Unul dintre bărbați avea să vină să o

vadă a doua zi. Fermierul și soția lui făcuseră parte din Rezistență încă de la ocuparea Franței. Păreau un cuplu de bătrâni inofensivi, dar nu erau așa nici pe departe. Erau foarte curajoși și se implicau în toate operațiunile din zonă.

Deși încă era foarte slabă, Amadea era tânără și sănătoasă și arăta ca o țărăncuță cu rochia uzată și decolorată oferită de gazdă, peste care își pusese un șorț. Cele două femei de la celula din Paris plecară dimineața, adresându-i cuvinte pline de căldură. Ca în cazul tuturor persoanelor pe care le cunoștea, se întrebă dacă avea să le mai vadă vreodată. Toate lucrurile din viață i se păreau trecătoare și imprevizibile. Oamenii dispăreau unii din viața celorlalți într-o clipită. De fiecare dată când îți luai rămas-bun putea fi și de multe ori era, pentru totdeauna. Activitatea lor era una periculoasă, iar Amadea era nerăbdătoare să-i ajute. Simțea că le datora foarte mult și că voia să-i răsplătească.

În dimineața aceea puse umărul la treburile de la fermă și mulse puținele vaci pe care le mai aveau. Cără lemne, lucră în grădină, ajută la pregătirea prânzului și deretică. Lucra la fel de meticulos ca la mănăstire, iar bătrâna îi fu recunoscătoare. De ani de zile nu mai primise atât de mult ajutor.

După cină veni în vizită nepotul lor, Jean-Yves. Acesta era un bărbat înalt și zvelt, cu părul și ochii negri, în privirea căruia se putea citi o mare tristețe. Era cu doi ani mai în vârstă decât Amadea și părea că duce pe umeri greul întregii lumi. Unchiul său îi turnă un pahar din vinul făcut de el și-i oferi și Amadeei, dar ea refuză. Bău în schimb un pahar de lapte de la vaca pe care o mulsese în dimineața respectivă. Rămase tăcută la masa din bucătărie, în timp ce cei doi bărbați vorbeau. Apoi Jean-Yves o întrebă dacă i-ar plăcea să facă o plimbare și înțelese că trebuia să-l asculte. El era membrul celulei cu care urma să lucreze. Ieșiră afară în aerul cald, ca doi tineri care încep să se cunoască, iar el o privi cu oarecare suspiciune.

— Am înțeles că ai avut o călătorie lungă.

Amadea dădu din cap. Nu-i venea să creadă că se afla

acolo. Părăsise Praga doar în urmă cu câteva zile și refugiul din pădure cu puțin timp înainte. Capul încă i se învârtea din cauza stresului de a trece granița împreună cu un partizan deghizat în ofițer SS și cu acte false. Acum se numea Amélie Dumas. Jean-Yves era breton și fusese pescar înainte de a veni la Melun. Era într-adevăr rudă cu gazdele ei. Totul era confuz pentru ea în acest moment. Erau multe informații pe care trebuia să le asimileze. Identități false, sarcini reale, agenți secreți ai Rezistenței care încercau să elibereze Franța.

— Sunt norocoasă să mă aflu aici, spuse ea simplu, mulțumindu-le tuturor pentru ceea ce făceau pentru ea. Spera să-i poată ajuta și ea în schimb. Era mai bine decât să se ascundă undeva într-un tunel, rugându-se să n-o găsească naziștii. Îi plăcea mai mult acest rol și se părea mai logic.

— Avem nevoie de tine aici. Mâine primim o livrare.

— Din Anglia? întrebă ea încet, dar nu avea cine să-i audă. El dădu din cap. De unde vin?

— De pe câmp. Mai întâi ne trimit mesaje radio. Ne ducem să-i întâmpinăm. Folosim lanterne. Pot să rămână pe teren numai vreo patru minute când aterizează. Câteodată doar parașutează lucrurile. Depinde ce aduc.

Amadea îl avea în fața ochilor pe unul dintre liderii celulei. Mai exista un superior, însă Jean-Yves era unul dintre cei mai buni și era cel mai curajos. Tânăra femeie se întreba în continuare de ce era atât de trist, ca și cum ar fi jelit pe cineva.

— Știi să folosești un radio cu unde scurte? o întrebă el, iar ea negă. O să te învăț, e destul de simplu. Știi să folosești un pistol? Ea dădu din nou din cap, făcându-l să râdă. Ce-ai fost înainte? Fotomodel, actriță sau doar o fată răsfățată?

— Călugăriță, răspunse ea amuzată. Carmelită. Dar dacă voia să fie un compliment, mulțumesc foarte mult. Nu era sigură că era un compliment să fie comparată cu o actriță, mama ei cu siguranță nu ar fi fost de acord. Bărbatul păru uluit de răspunsul ei.

— Ai plecat de la mănăstire înainte de război?

— Nu. Doar după ce au fost deportate mama și sora mea. Pentru siguranța celorlalte. Așa a trebuit.

Amadea nu știa încă, dar sora Tereza Benedicta a Crucii, Edith Stein și sora ei, Rosa, fuseseră deportate la Auschwitz, de la mănăstirea din Olanda, cu câteva zile în urmă. Pe când ea se plimba prin livezile din Melun împreună cu Jean-Yves, Edith Stein își pierduse viața în camera de gazare.

— Și, după război, te vei întoarce la mănăstire?

— Da, spuse ea foarte sigură. Era singurul lucru care o făcea să meargă mai departe.

— Ce pierdere, murmură el privind-o.

— Nici pe departe. E o viață minunată.

— Cum poți să spui asta? Vei fi complet izolată de lume. Ca să nu mai spun că nu arăți a călugăriță.

— Ba da. Și e o viață foarte ocupată. Lucrăm foarte mult toată ziua și ne rugăm pentru toată lumea.

— Te rogi acum?

— Sigur că da. În vremurile astea trebuie să ne rugăm pentru multe lucruri.

Mai ales pentru bărbatul a cărui moarte o provocase atunci când fugise din Theresienstadt. Încă își amintea fața lui Wilhelm, mânjită de sânge din cauza capului spart. Știa că avea să se simtă responsabilă pentru asta toată viața și că trebuia să se căiască mereu.

— Te vei ruga și pentru frații mei? întrebă el brusc. Părea foarte tânăr, deși era mai în vârstă ca ea. Amadea se simțea foarte bătrână. Toată lumea văzuse deja prea multe, unii mai mult decât alții.

— O să mă rog. Unde sunt? întrebă, mișcată de rugămintea lui. Avea să se roage pentru ei în noaptea aceea.

— Au fost omorâți de naziști acum două săptămâni, la Lyon. Erau cu Moulin. Amadea aflase de la Serge că Moulin era eroul Rezistenței.

— Îmi pare rău. Mai ai frați sau surori? se interesă, însă Jean-Yves clătină din cap.

— Părinții mei nu mai sunt pe lumea asta. Tata și-a

pierdut viața într-un accident la pescuit, când eram mic. Mama a murit anul trecut. Avea pneumonie și n-am putut să-i facem rost de medicamente.

Pierderea recentă a fraților lui îi explica tristețea profundă. Nu mai avea pe nimeni din familie, cu excepția mătușii și a unchiului din Melun.

— Nici eu nu mai am familie, după toate probabilitățile. Mama și sora mea au fost deportate acum un an, în iunie. Tata a murit când aveam zece ani. Familia mamei a fost deportată după Noaptea de Cristal. Erau evrei. Iar familia tatei l-a dezmoștenit când s-a căsătorit cu mama, fiindcă mama era germană și evreică. Tata era catolic francez. Se întâmpla pe timpul celuiilalt război. Niciuna din familii nu i-a iertat vreodată.

— Au fost fericiți? Amadea fu mișcată de interesul lui. Erau doi tineri care se împrieteneau. În vremuri grele. Foarte grele.

— Foarte. Se iubeau foarte mult.

— Crezi că au regretat ceea ce au făcut, vreau să spun, că și-au sfidat familiile?

— Nu cred. Dar mamei i-a fost foarte greu când a murit tata. Nu a mai fost niciodată la fel. Sora mea avea numai doi ani. Eu m-am ocupat de ea tot timpul, spuse Amadea, izbucnind în lacrimi. Nu mai vorbise despre Daphne de multă vreme și, dintr-odată, i se făcu mai dor atât de ea, cât și de mama ei. Cred că sunt mulți oameni ca noi în vremurile astea, oameni rămași fără familii.

— Frații mei erau gemeni, spuse el ca și cum ar mai fi contat. Pentru el conta.

— O să mă rog pentru ei în seara asta. Și pentru tine.

— Mulțumesc, rosti el politicos, în timp ce se întorceau spre fermă.

O simpatiza foarte mult. I se părea cam prea matură, dar și ea trecuse prin multe. Încă îi era greu să creadă că era călugăriță sau să înțeleagă de ce ar fi vrut să fie, însă îi plăceau profunzimea și pacea pe care le descoperise la ea. Era o companie liniștitoare. Se simțea în siguranță cu ea și

știa că așa avea să fie.

— O să vin să te iau mâine-noapte. Să porți haine negre. O să ne vopsim pe față când ajungem acolo. Îți aduc cremă de ghetete.

— Mulțumesc, spuse ea zâmbind.

— Mă bucur că am vorbit, Amélie. Ești o persoană de treabă.

— Și tu, Jean-Yves.

Apoi o conduse la fermă și, pe drum spre propria locuință, se bucură să știe că ea avea să se roage pentru el. Era ceva în persoana ei care-l făcea să se simtă mai aproape de Dumnezeu.

Capitolul 19

Jean-Yves veni să o ia la ora zece în noaptea următoare. Conducea un camion vechi, cu farurile stinse și era însoțit de un băiat solid cu părul roșcat. Jean-Yves i-o prezentă pe Amélie și îi spuse acesteia că numele lui era Georges.

Lucrase din greu la fermă toată ziua și o ajutase foarte mult pe mătușa lui Jean-Yves, care își exprimase recunoștința. Ea și soțul său erau deja în pat când cei doi tineri plecară. Nu puseră întrebări. Știau cum mergeau lucrurile. Nu comentaseră defel ceea ce avea să facă Amadea în noaptea respectivă, îi uraseră noapte bună și se duseseră la etaj. Peste câteva clipe, Amadea se urcă în camion cu Jean-Yves. Amadea purta haine negre, conform sfatului primit. O luară direct peste câmp, zgâlțâindu-se în permanență, fără a spune o vorbă.

Când ajunseră, parcară în mijlocul unui pâlc de copaci, alături de alte două camioane. În total erau opt bărbați, plus Amadea. Nu vorbiră deloc între ei. Jean-Yves îi dădu un borcănel cu cremă de ghetă, iar ea se mânji pe față. Dacă aveau să fie prinși, îi dădea de gol, dar era mai bine să-și innegrească chipurile. Când auziră un zbârnăit pe cer, bărbații începură să se împrăștie și să alerge. Peste câteva clipe, scoaseră lanternele pentru a-i da semnale pilotului, iar apoi Amadea văzu cum o parașută cobora încet. De ea nu era prins niciun om, doar un sac voluminos care se apropia lent de pământ. Apoi stinseră lanternele și avionul plecă mai departe. Asta fusese tot. Când parașuta ateriză lângă copaci, se repeziră spre ea și o desfăcură, iar unul dintre bărbați o îngropă în pământ, cât mai adânc posibil. Ceilalți scoaseră sacul. Era plin cu muniție și pistoale, pe care le încărcară în camioane. Peste douăzeci de minute se împrăștiaseră cu toții, iar Amadea și cei doi colegi ai ei se îndreptau înapoi spre fermă. Își șterseseră deja crema de ghetă de pe față.

Fusese o operațiune extrem de simplă, iar tânăra femeie

era impresionată. Totul funcționase cu o precizie de metronom, dar își imagina că lucrurile nu se derulau mereu așa. Uneori se produceau și accidente, iar dacă îi prindeau nemții, aveau să fie omorâți. Lucruri de acest gen se întâmplau în întreaga Franță și li se întâmplaseră și fraților lui, pentru care se rugase în noaptea dinainte, așa cum îi promisese.

— De obicei aterizează, sau doar aruncă lucruri? se interesă ea, vrând să știe mai multe despre munca lor și despre așteptările la nivelul cărora trebuia să se ridice.

— Depinde. Uneori parașutează oameni. Dacă aterizează, trebuie să decoleze din nou în mai puțin de cinci minute. Atunci e mult mai greu. Așa își imagina și Amadea.

— Cu oamenii ce faceți?

— Depinde. Câteodată îi ascundem. În cea mai mare parte a timpului, pleacă. Sunt în misiune pentru englezi. E greu să-i scoți de aici. Uneori sunt răniți.

Doar atât spusese pe drumul de întoarcere, în timp ce Georges tăcu mâlc. După ce o lăsară pe Amadea la fermă, începu să-l tachineze pe Jean-Yves. Erau prieteni vechi și trecuseră prin multe împreună. Aveau încredere completă unul în celălalt.

— Ți place de ea, nu-i așa? îl întrebă Georges râzând.

— Nu fi prost. E călugăriță, răspunse Jean-Yves.

— Serios? Georges păru șocat. Nu arată.

— Din cauza hainelor. Probabil arată a călugăriță atunci când poartă rasa și voalul, știi?

Georges dădu din cap impresionat.

— Se va întoarce la mănăstire?

— Ea spune că da, zise Jean-Yves în timp ce se apropiau de ferma unde locuiau și lucrau.

— Poate o faci să se răzgândească, răsese Georges, iar Jean-Yves nu comentă. Și el se gândise la același lucru.

Subiectul discuției lor se afla în acel moment în genunchi, mulțumindu-i lui Dumnezeu pentru că misiunea lor decursese bine. Pentru o clipă se întrebă dacă era normal să-i mulțumească lui Dumnezeu pentru că-i ajutase să aducă

pistoale, cu care puteau omorî oameni, însă părea să nu aibă altă opțiune la momentul respectiv și spera că El va înțelege. În seara aceea stătu mult timp în genunchi, examinându-și conștiința, așa cum obișnuia la mănăstire.

Se trezi înainte de ora șase și ieși să mulgă vacile după cum învățase. Micul dejun era gata când se sculară gazdele ei. Era o masă simplă, cu fructe, fiertură de ovăz și surogat de cafea, însă un festin în comparație cu ceea ce îndurase în timpul pribegiei. Încă îi mulțumea lui Dumnezeu în fiecare dimineață și în fiecare noapte pentru că o ajutase să ajungă teafără în Franța.

În următoarele săptămâni mai avură două misiuni, iar în septembrie, trei, implicând și sosirea unor oameni. Într-un caz, avionul ateriză. În celelalte două, se parașutară, iar unul dintre bărbați se răni. Își luxă foarte rău glezna și îl ascuseră la fermă. Amadea îl îngriji până ce se simți suficient de bine ca să poată pleca.

În octombrie veni în control un grup de soldați nemți. Amadeei îi stătu inima în loc în timp ce-i verificau actele. Soldații i le înapoiară fără vreun comentariu, luară niște fructe în coșuri și plecară. Era evident că mătușa lui Jean-Yves era prea afectată de artrită ca să se poată descurca singură în casă. Și soțul ei era bolnav. Nimic nu li se păru suspect.

În seara aceea îi povesti lui Jean-Yves. Se îndreptau către altă misiune în urma căreia aveau să primească arme, muniție și câteva aparate de radio.

— M-am speriat de moarte, îi mărturisii.

— Și eu m-am speriat uneori, spuse el cu sinceritate. Nimeni nu vrea să fie împușcat.

— Aș prefera să mor decât să mă întorc acolo de unde am venit sau într-un loc mai rău, recunosc eu.

— Ești foarte curajoasă, o asigură, privindu-i chipul scaldat de lumina lunii.

Îi plăcea să lucreze și să stea de vorbă cu ea. Uneori venea noaptea numai ca să poată discuta. Acum, că frații săi pieriseră, se simțea singur. Amadea avea un suflet bun. Îi

plăceau și celelalte aspecte ale persoanei ei, însă niciodată nu-i spusese asta. Nu voia s-o jignească sau s-o sperie. Amadea vorbea mult despre mănăstire. Era tot ceea ce cunoscuse vreodată și-i era foarte dor de viața de acolo. El îi iubea inocența și tăria. Era o combinație ciudată. Niciodată nu fugea de muncă și de responsabilități și nu-i era teamă să-și asume riscuri. Era la fel de curajoasă ca bărbații din echipă, iar aceștia o respectau cu toții.

În toamnă și în iarnă participă la fiecare misiune. Jean-Yves o învață să folosească radioul pe unde scurte și să încarce un pistol. O învață să tragă pe câmpul din proprietatea unchiului său. Țintea foarte bine, avea reflexe bune, era rapidă și fermă. Cel mai important însă, avea un suflet bun.

Cu două zile înainte de Crăciun îl ajută să transporte la Lyon patru băieți evrei. Părintele Jacques promisese că se va ocupa de ei, dar apoi nu mai putuse. Lui Jean-Yves îi fusese teamă să nu-i pună în pericol pe ceilalți, așa că îi duseră la Jean Moulin, doar ei doi, după care se întoarseră singuri. Unul dintre băieți fusese bolnav, iar Amadea îl ținuse în brațe și avusese grijă de el.

— Ești o femeie minunată, Amélie, îi spuse Jean-Yves. Pe drum îi opriră doi soldați care le verificară actele. Este prietena mea, preciză el în treacăt, iar soldatul dădu din cap.

— Noroc, zâmbi el. Crăciun fericit, adăugă lăsându-i să treacă.

— Nenorocitul, mormăi Jean-Yves după ce plecă. Privind-o, murmură. Aș vrea să fie adevărat.

Amadea nu-i dădu atenție; se gândea la băiețelul bolnav și spera că avea să-și revină. Fusese ascuns trei luni într-un tunel și suferea de o bronșită acută. Era norocos că rămăsese în viață.

— Poftim?

— Ziceam că mi-ar plăcea să fie adevărată afirmația că tu ești prietena mea.

— Nu, nu se poate, făcu ea uimită. Ce prostie!

Îi vorbea pe un ton matern, iar el se strâmbă cu atitudinea

unui copil, nu a unui bărbat care își risca în permanență viața pentru Franța.

— Ba da, se poate. Și nu e o prostie. O prostie e să te închizi într-o mănăstire pentru tot restul vieții. Asta-i o prostie.

— Nu, nu-i adevărat. Asta e viața pe care-o vreau.

— De ce? De ce ți-e teamă? De ce te ascunzi? Ce e așa de groaznic în lumea reală?

Aproape că țipa la ea, însă era îndrăgostit de ea de luni de zile și era frustrat de felul în care stăteau lucrurile. Păreau doi copii care se certau.

— Nu mă ascund de nimic. Cred în ceea ce fac. Iubesc mănăstirea și viața de călugăriță. Amadea se bosumflă și își încrucișă mâinile, într-un gest tipic. Încă îi era dor de rasă și se simțea dezgolită fără ea.

— Te-am văzut în seara asta cu copiii aceia, mai ales cu băiețelul bolnav. Trebuie să ai copii. Pentru așa ceva sunt făcute femeile. Nu-ți poți refuza asta.

— Ba pot. Am alte lucruri.

— De exemplu? La mănăstire nu ai decât sacrificiu, singurătate și rugăciuni.

— N-am fost niciodată singură la mănăstire, Jean-Yves. Uneori mă simt mult mai singură aici.

Era adevărat. Îi era dor de viața la mănăstire și de surori. De Maica Superioară. De mama ei și de Daphne. Îi era dor de foarte multe lucruri, dar era recunoscătoare că se afla acolo.

— Și eu mă simt singur, spuse el cu tristețe, privind-o. Apoi văzu că îi curgeau lacrimi pe obraji. *Ma pauvre petite*, exclamă el, trăgând pe dreapta. Îmi pare rău. N-am vrut să țip la tine.

— E în regulă. Amadea izbucni în plâns, iar Jean-Yves o luă în brațe. Nu putea să se oprească. Într-un fel, era mai greu din cauza Crăciunului. Și în anul precedent fusese la fel. Mi-e tare dor de ele, gemu ea. Nu pot să cred că nu mai sunt... sora mea era atât de frumoasă... și biata de mama, care ar fi făcut orice pentru noi. Nu se gândea niciodată la ea... mă obsedează soarta lor... știu că n-o să le mai văd

niciodată... O, Jean-Yves...

Plânse în brațele lui multă vreme. Era prima dată când își permitea să se descarce. Se forța să nu se gândească niciodată la ceea ce li se întâmplase. Auzise povești de groază despre Ravensbrück. Nu-i venea să creadă că nu mai erau, dar, în adâncul sufletului, știa că asta era situația.

— Știu... știu... Și mie mi se întâmplă asta. Mi-e dor de frații mei... cu toții am pierdut oameni dragi. Nu mai e nimeni care să nu fi pierdut vreo persoană apropiată.

Fără să se gândească, o sărută, iar ea îi răspunse la sărut. Toate lunile de rețineri și de respect pentru jurămintele ei, pentru viața pe care spunea că o voia, pentru mănăstirea la care dorea să se întorcă dispăruseră. El nu voia s-o piardă. Voia să-și petreacă tot restul vieții cu ea, să aibă copii cu ea și să aibă grijă de ea. Nu se mai aveau decât unul pe celălalt. Toți cei pe care-i iubiseră dispăruseră. Erau ca doi supraviețuitori, singuri pe o barcă de salvare care plutea pe o mare furtunoasă, care, din senin, se agățaseră unul de celălalt.

Amadea nu avea idee ce i se întâmpla, dar fu atât de copleșită de valurile disperării și ale pasiunii, încât nu se putu opri. Înainte ca vreunul dintre ei să se poată controla, făceau dragoste în camion și ea simțea că era tot ce-și dorise vreodată. Ca și cum devenise brusc o altă persoană, nu femeia ce fusese în toți acei ani. Războaiele făceau lucruri ciudate și transformau oamenii așa cum o transformaseră și pe ea. Dădu uitării toate jurămintele, surorile, mănăstirea, chiar și dragostea pentru Dumnezeu. Tot ce voia și ce avea nevoie în clipa aceea era Jean-Yves, iar el avea la fel de multă nevoie de ea. Amândoi trecuseră prin prea multe, pierduseră prea multe, fuseseră curajoși de prea multe ori pentru prea mulți oameni, supraviețuiseră prea multor terori cu zâmbetul pe buze. În seara aceea toate zidurile lor se năruiră. La final o ținu în brațe, suspinând în părul ei lung și blond, în timp ce ea voia doar să-l liniștească. El era copilul pe care nu-l avusese și pe care nu avea să-l aibă niciodată, singurul bărbat pe care-l dorise sau îl iubise în viața ei. Își reproșase

asta de mii de ori în timp ce se ruga în camera ei, dar acum nu voia decât să fie a lui.

Încet, își reveniră în simțiri, iar el o privi îngrozit.

— Mă urăști? Nu o luase cu forța, ea îl dorise și îl primise. Se doriseră reciproc și aveau mai multă nevoie unul de altul decât știuseră vreodată. Trecuseră prin mult prea multe și, chiar dacă nu își dădeau seama, prețul plătit era enorm.

— Nu te-aș putea urî vreodată. Te iubesc, Jean-Yves, murmură ea. O parte a sufletului ei înțelegea ce se întâmplase și îi iertă pe amândoi.

— Și eu te iubesc. Dumnezeu, cât de mult te iubesc. Ce-o să facem?

Știa cât de importantă era pentru ea vocația de călugăriță, dar mereu i se păruse că făcea o greșală.

Era o femeie prea frumoasă și prea iubitoare ca să se ascundă într-o mănăstire pentru tot restul vieții. Însă de când se cunoscuseră asta era viața pe care spunea că și-o dorise mereu.

— Chiar trebuie să hotărâm asta acum? Nu sunt sigură dacă nu cumva am comis un păcat teribil sau dacă așa trebuie să fie. Poate asta are Dumnezeu în plan pentru mine. Să vedem ce se întâmplă și să ne rugăm puțin, spuse ea cu înțelepciune, în timp ce el o ținea în brațe. Nu avea idee unde urma să o ducă Dumnezeu, dar știa că trebuia să exploreze acest nou drum. I se părea că, într-un mod ciudat, era ceea ce trebuia să facă.

— Dacă ți se întâmplă ceva vreodată, Amélie, o să mor.

— Nu, n-o să mori. O să te aștept în rai și o să fie foarte bine când sosești.

Avea ochii în lacrimi, dar era foarte fericită cu el. Nu mai trăise niciodată o asemenea stare. Era o altfel de dragoste decât cea pentru mănăstire, o nouă viață plină de bucurii care o încântau. Pentru prima dată se simțea frivolă și tânără. Preț de o clipă, viața nu i se mai păru atât de serioasă, iar tragediile ce-i înconjurau păliră. De asta aveau nevoie amândoi pentru a înfrunta realitatea, cel puțin deocamdată.

— Dumnezeule, cât te iubesc, spuse el în timp ce se aranjau, chicotind ca doi copii.

Intenționa să-i ceară mâna, dar nu voia s-o bruscheze, în seara aceea făcuse un pas mare. Poate că ea avea dreptate, dacă așa le era sortit, restul avea să vină repede. Toate la timpul lor. Nu trebuia să hotărască totul într-o noapte. Dacă ar fi fost după el, ea avea să fie soția lui și mama copiilor lui. Spera ca Dumnezeu să fie de acord și ca Amadea să fie dispusă să renunțe la visul ei de a se întoarce la mănăstire. Dar era mult prea devreme. Amândoi încă erau uimiți de ceea ce făcuseră.

Vorbiră încet pe drumul spre casă, iar el o sărută și o luă în brațe înainte de a se despărți.

— Nu uita nicio secundă că te iubesc. În seara asta a fost doar începutul. Nu a fost o greșeală sau un păcat. O să încep să mă duc din nou la biserică, promise el.

Nu mai intrase într-un lăcaș de cult de când muriseră frații lui. Încă era prea supărat pe Dumnezeu.

— Poate de-asta m-a și trimis la tine, ca să te întorci la biserică.

Indiferent de motiv, părea la fel de fericită ca el, deși era uluită de ceea ce făcuseră. Spre marea ei mirare, nu avea remușcări, ci se simțea fericită și îndrăgostită. Și ea știa că avea să le ia mult timp să se lămurească. Era una dintre consecințele războiului.

În noaptea aceea, înainte să adoarmă, se gândi la el și, uimită, constată că avea conștiința împăcată. În mod ciudat, i se părea că făcuse ceea ce trebuia. Se întreba dacă acesta fusese planul lui Dumnezeu în privința ei. Încă medita la acest lucru atunci când adormi.

A doua zi dimineața, când se trezi, constată că el trecuse pe acolo în drum spre serviciu și îi lăsase lângă hambar un buchetel de flori de iarnă cu un bilet: „Te iubesc. J-Y.” Amadea puse hârtia în buzunar zâmbind și se duse să mulgă vacile care o așteptau. Pentru prima dată în viață se simțea femeie. Din senin, încerca toate senzațiile pe care și le refuzase și pe care intenționase să și le refuze pentru

totdeauna. Viața ei se schimbase complet și nu putea ști care drum era cel corect, cel fascinant pe care tocmai pornise cu Jean-Yves sau cel care însemnase atât de mult pentru ea în toți anii dinainte. Tot ce știa și ce spera era că, în timp, răspunsurile aveau să vină, iar misterul avea să se deslușească.

Capitolul 20

Pentru tot restul iernii, Amadea se implică în continuare în misiuni împreună cu el. Englezii parașutau în permanență provizii și oameni. Într-o seară sosi un ofițer englez; după ce îl ajutară să-și îngroape parașuta și îl trimiseră acolo unde avea treabă într-o uniformă SS, Jean-Yves o întrebă pe Amadea dacă auzise de el. Era lordul Rupert Montgomery, unul dintre fondatorii sistemului de transport prin care fuseseră evacuați din Europa zece mii de copii înainte de începerea războiului.

— Am rugat-o pe mama să o trimită și pe sora mea, îi povesti Amadea mohorâtă în timp ce se îndreptau spre casă. Nu s-a gândit că vom avea vreo problemă și-i era teamă că i se va întâmpla ceva pe drum. Atunci avea treisprezece ani. Au deportat-o la șaisprezece. Lordul Montgomery a făcut un lucru minunat pentru mulți copii.

— E un om bun. Ne-am întâlnit și anul trecut, spuse Jean-Yves.

Relația lor era tot mai strânsă. El îi vorbise despre căsătorie, dar Amadea nu era sigură. Încă nu știa dacă Dumnezeu voia ca ea să se întoarcă la mănăstire, însă această perspectivă i se părea mult mai dificilă acum. Omorâse un bărbat, chiar dacă din greșeală și era profund îndrăgostită de altul. Făceau dragoste oricând aveau ocazia, fiindcă Jean-Yves nu prea putea să se abțină. Își jură că sub nicio formă nu avea s-o lase să se întoarcă la mănăstire după război. Dumnezeu nu putea să vrea asta. Era o viață anormală, din punctul lui de vedere, iar el era îndrăgostit la culme.

Serge veni în primăvară ca să-i vadă. Era 1943. Fără să i se explice, observă ce se întâmplase între Amadea și Jean-Yves. Când se întoarse la Paris îi spuse fratelui său Pierre că ordinul carmelitelor avea să piardă o frumoasă călugăriță după război. Era însă profund impresionat de munca

desfășurată de cei doi. Misiunile lor avuseseră succes și, după câte spunea Jean-Yves, ea era neînfricată, deși avea mereu grijă să nu-i pună în pericol pe membrii celulei.

Serge și Jean-Yves vorbiseră să arunce în aer un depozit german de muniții din apropiere, peste câteva săptămâni. Jean-Yves insistase ca Amadea să nu-l însoțească în această misiune. Serge ar fi lăsat-o pe ea să hotărască, dar înțelegea îngrijorarea bărbatului. Era îndrăgostit de ea. Pe de altă parte, aveau nevoie de ajutorul ei, era bună și rapidă, după câte auzise. Serge avea mai multă încredere în ea decât în oricine altcineva din Melun, cu excepția lui Jean-Yves.

Amadea era de acord cu Serge. Voia să meargă cu Jean-Yves în misiune. Războiul începea să-și schimbe cursul. Germanii capitulaseră la Stalingrad în februarie, aceasta fiind prima înfrângere a armatei lui Hitler. Acum trebuia să facă tot ce puteau în Franța ca să-l înfrângă și aici. Fără discuție, dinamitarea arsenalului avea să reprezinte o lovitură importantă.

În următoarele săptămâni planificară cu atenție misiunea, iar Amadea îl convinse în sfârșit. Era împotriva tuturor instinctelor sale de protecție, însă Jean-Yves acceptă ca ea să participe. Decizia finală îi aparținea, ca lider al celulei, însă adevărul era că nu prea aveau oameni. Doi dintre cei mai buni erau bolnavi.

Jean-Yves, Amadea, două femei, Georges și un alt bărbat porniră spre depozitul de muniție într-o noapte. Luară două camioane și ascunseră în spatele acestora o cantitate importantă de explozibil. Amadea era în același camion cu Jean-Yves. Doi dintre bărbați ieșiră și tăiară gâturile santinelilor. Era cea mai periculoasă misiune pe care o avuseseră vreodată. Așezară cu grijă explozibilele în jurul depozitului și apoi, după cum planificaseră, toți, mai puțin Jean-Yves și Georges, fugiră înapoi la camioane. Știa că aveau la dispoziție doar câteva clipe pentru a da foc și a ieși. Explozibilul pe care-l foloseau era brut, dar era cel mai bun pe care-l putuseră găsi. Înainte de a se întoarce la camioane, Amadea auzi o explozie teribilă, iar cerul se luminează cu cel

mai mare foc de artificii pe care-l văzuse vreodată. Ea și ceilalți se priviră îngrijorați, în timp ce porneau camioanele, fiindcă nu era nici urmă de Georges sau Jean-Yves.

— Hai! Hai! strigă un membru al echipei, însă nu-i puteau lăsa acolo pe cei doi. Toate forțele militare locale aveau să sosească dintr-o clipă în alta și, dacă-i găseau, aveau să-i lichideze. Celelalte două femei îl așteptau pe Georges în al doilea camion. Amadea se afla lângă ușa camionului ei.

— Nu plec, murmură ea printre dinți, însă, privind în spate, văzu un cerc de foc enorm, iar al doilea camion porni în trombă.

— Nu putem să așteptăm, o rugă bărbatul de lângă ea. Aveau să fie prinși dacă mai rămâneau, iar Amadea știa asta.

— Trebuie, spuse ea. Deodată, din spate se auziră mai multe explozii, iar camionul se zgudui. Focul se răspândea, sirenele începuseră să urle. Fără să ezite, apăsă accelerația și porni și ea. Cele două camioane goniră pe câmp, iar Amadea tremura din cap până-n picioare când parcară în hambarul unde țineau vehiculele. Era o minune că nu fuseseră prinși și știa că așteptaseră prea mult. Îi pusese în pericol pe toți ceilalți de dragul omului pe care-l iubea. Rămaseră în hambar, în întuneric, ascultând exploziile și plângând încet. Nu puteau decât să se roage ca Jean-Yves și Georges să se fi salvat, dar Amadea nu vedea cum ar fi putut. Explozibilele se declanșaseră mult mai repede decât se așteptaseră și era aproape sigur că cei doi bărbați fuseseră răniți grav sau chiar omorâți pe loc.

— Îmi pare rău, le spuse celorlalți, cu vocea tremurândă. Ar fi trebuit să plecăm mai devreme.

Dădură din cap, știind că era adevărat, dar nici ei nu voiseră să-i părăsească pe tovarășii lor. Amadea le pusese tuturor viețile în pericol așteptând prea mult. Abia reușiseră să scape.

În noaptea aceea merse pe jos până la fermă, ascultând exploziile și privind cerul puternic luminat. Stătu în pat ore întregi, rugându-se pentru el. A doua zi dimineța vestea împânzi regiunea. Armata căuta dovezi pretutindeni, dar nu

reuși să găsească nimic. Oamenii de la ferme își vedeau în liniște de treburi. Nemții găsiseră doi bărbați morți, atât de arși încât nu puteau fi recunoscuți, cu actele făcute cenușă. Neștiind ce altceva să facă, luară patru băieți de la o fermă din vecinătate și-i împușcară, ca un avertisment pentru ceilalți. Toată ziua aceea Amadea rămase în cameră, în stare de șoc. Nu numai că murise Jean-Yves, ci fuseseră omorâți patru băieți nevinovați. Era un preț mult prea mare pentru libertate și pentru distrugerea armelor pe care nemții le-ar fi folosit ca să-i ucidă pe atâția alții. Însă bărbatul pe care-l iubea murise, iar ea fusese responsabilă pentru moartea a opt oameni: Georges și Jean-Yves, patru băieți tineri și chiar și cele două santinele cărora le tăiaseră gâtul. Avea prea multe pe conștiință pentru o femeie care odinioară voise să fie mireasa lui Dumnezeu. Pentru prima dată, jelindu-l pe singurul bărbat pe care-l iubise, știu că, atunci când avea să se termine războiul, trebuia să se întoarcă. Trebuia să-și petreacă tot restul vieții la mănăstirea de carmelite ca să-și ispășească păcatele.

Capitolul 21

Serge așteptă trei săptămâni înainte să vină de la Paris la Melun. Auzise știrea și era mulțumit de rezultatul misiunii. Nemții fuseseră grav afectați în urma sabotajului. Însă era devastat de moartea lui Jean-Yves, unul dintre cei mai buni oameni ai lor. Ținea neapărat să stea de vorbă cu Amadea.

O găsi la fermă, tăcută și doborâtă de durere. Englezii încă mai parașutau oameni și provizii, dar ea nu mai fusese în nicio misiune.

Se așeză lângă ea și îi spuse că aveau nevoie de ajutor pentru a putea aduce oameni și provizii în siguranță.

— Nu pot, murmură ea aruncându-i o privire chinuită.

— Ba poți. Dacă ai fi murit tu, el ar fi luptat în continuare. Trebuie s-o faci pentru el și pentru Franța.

— Nu-mi pasă. Mi-am mânjit prea mult mâinile de sânge.

— Nu tu ți-ai mânjit mâinile, ci ei. Și dacă nu-ți continui activitatea, sângele va fi al nostru.

— Au omorât patru băieți tineri, spuse ea, îngreșată. Moartea lor o apăsă la fel de mult ca și moartea lui Jean-Yves.

— Și vor omorî și mai mulți dacă nu-i oprim. Este singurul lucru pe care-l putem face. Nu avem altă șansă. Englezii se bazuie pe noi. Urmează o misiune importantă în curând. Nu avem timp să instruiem alți oameni. Oricum, am nevoie de tine chiar acum pentru altceva.

— Pentru ce? întrebă Amadea. Lui Serge i se păru că are chipul cenușiu. O presa fiindcă știa că trebuia să reintre în joc. Era prea bună ca să renunțe, iar lui îi era teamă ca pierderea lui Jean-Yves să n-o doboare de tot. Era răvășită de durere.

— Am nevoie să duci doi copii evrei în Dordogne. Avem acolo o casă sigură pentru ei.

— Câți ani au? întrebă ea fără prea mare interes.

— Patru și șase ani.

— Și ce mai caută aici? păru surprinsă. Cea mai mare parte a copiilor evrei, dacă nu toți, fuseseră deportați din Franța în urmă cu un an. Restul erau ascunși.

— Îi ascundea bunica lor. A murit săptămâna trecută. Trebuie să-i salvăm. Vor fi în siguranță în Dordogne.

— Și cum se presupune că vom ajunge acolo? Amadea se simțea deznădăjduită.

— Avem acte pentru ei. Seamănă cu tine. Amândoi sunt blonzi cu ochi albaștri. Doar mama lor era evreică. Au deportat-o, iar tatăl a fost ucis.

La fel ca mulți alții, din păcate, copiii aceia nu mai aveau familie.

Amadea începu să-i spună că nu se simțea în stare, însă își aminti de jurămintele făcute și se gândi la mama ei, la Daphne și la Jean-Yves. Brusc, își dădu seama că le-o datora, poate ca reparație pentru viețile pe care le luase. Redevenise călugăriță. Jean-Yves luase cu el femeia care fusese. Știa că nu avea să mai fie nicicând acea persoană, însă sora Tereza din Carmel nu ar fi refuzat misiunea. Încuviință, dând încet din cap. Nu avea altă opțiune. Serge fu mulțumit. Acceptase această misiune atât pentru copii, cât și pentru ea. Nu-i plăcea cum arăta de la moartea lui Jean-Yves și nici acestuia nu i-ar fi plăcut. Într-un fel, Serge acționa pentru defunctul său prieten, dar și pentru Amadea și pentru cei doi orfani.

— Îi vom aduce aici mâine-seară. Până atunci o să avem și actele lor și ale tale. Trebuie să-ți ascunzi celelalte acte în căptușeala valizei. Documentele o să ateste că ești mama lor și că te duci la Besse, să-ți vizitezi rudele. Besse se afla în centrul regiunii Dordogne, de unde era tatăl Amadeei. Nu fusese niciodată acolo, dar mereu voise să se ducă. Se întreba dacă avea să-i vadă castelul pe drum, deși numai asta n-o preocupa în acel moment. Va trebui să împrumuți mașina de la fermă, adăugă Serge. Știa că nu avea să fie o problemă.

Petrecu restul zilei rugându-se în cameră, după ce-și termină treburile. Nu prea mâncase în ultimele săptămâni și

se vedea. A doua zi își cusu actele pe numele de Amélie Dumas în căptușeala valizei. Știa că în seara aceea avea să le primească pe celelalte.

După cină, cei mici sosiră însoțiți de una dintre membrele celulei pariziene. Erau doi copii frumoși, care păreau îngroziți. Stătuseră ascunși într-o pivniță doi ani de zile, iar singura rudă care le mai rămăsese tocmai murise. Serge avea dreptate. Erau adorabili și semănau cu ea, făcând-o să se întrebe cum ar fi arătat copiii lor dacă ea și Jean-Yves și-ar fi întemeiat o familie. Dar nu mai avea rost să se gândească la asta acum. Vorbi puțin cu micuții, apoi le dădu de mâncare și îi culcă în patul ei. Ea dormi pe podea, lângă ei. Băiețelul o ținu de mână pe surioara lui toată noaptea. Amândoi înțeleseseră ce aveau de făcut. Ea se prefăcea că ea era mama lor și ei trebuiau să-i spună *Maman*. Chiar dacă erau interogați de niște soldați înspăimântători. Amadea le promise că nu avea să li se întâmple nimic rău și se rugă să fie așa.

Plecară a doua zi dimineața, imediat după micul dejun, în mașina unchiului lui Jean-Yves. Știa că putea parcurge drumul în șase sau șapte ore. Luă mâncare, ca să nu trebuiască să se oprească nicăieri. Ajunseră la un punct de control și le arătă soldaților actele. Aceștia se uitară la ea, apoi la copii, îi dădură hârtiile înapoi și le făcură semn să treacă. Era cea mai simplă misiune de până atunci, iar copiii dormeau în mașină, ceea ce-i dădea timp să se gândească. Se simțea mai bine și se bucura că fusese de acord. Erau doi copii adorabili și-i părea rău pentru ei. Îi ducea la un membru al celulei din Dordogne, care avea să-i ascundă în casa ce le fusese pusă la dispoziție. Acesta spusese că Amadea putea petrece acolo o noapte înainte să se întoarcă. Era un drum lung.

La patru după-amiaza sosiră în satul care părea să nu fi cunoscut războiul. Regiunea era foarte frumoasă, cu o vegetație luxuriantă. Găsi ușor adresa ce-i fusese indicată. O aștepta un tânăr blond, cu ochi albaștri, la fel ca ea și copiii. Arăta de parcă era tatăl lor, așa cum și ea părea mama lor. Îi

mulțumi pentru că-i adusese.

— Vrei să vii cu mine sau rămâi aici?

Ideea despărțirii îi îngrijoră pe copii. Era singura persoană pe care o știau acolo, deși abia o cunoscuseră. Încercă să-i liniștească, dar amândoi începură să plângă.

— Vin și eu, îi spuse bărbatului pe care îl cunoștea sub numele de Armand. Acesta se urcă în mașină și îi spuse unde să meargă. Peste cinci minute, treceau pe lângă un castel impozant, iar el îi spuse să intre în curte. Aici? Ea păru surprinsă. Asta e casa conspirativă? Era un imobil vechi și frumos, cu multe acareturi, grajduri și o curte enormă. Cui îi aparține? întrebă ea curioasă. Nu puteau fi departe de căminul tatălui ei, deși nu era foarte sigură unde se afla acesta.

— Mie, spuse el. Văzându-i privirea uimită, izbucni în râs. Într-o bună zi. Până una, alta este a tatălui meu.

Amadea zâmbi admirativ, pregătindu-se să coboare din mașină. Copiii se uitau uimiți la castel. După doi ani petrecuți într-o pivniță din suburbiile Parisului, simțeau că ajunseseră în rai. Tânăra femeie știa că cei doi copii aveau acte care le atestau originea aristocratică. Erau, teoretic, rude îndepărtate ale proprietarului.

O menajeră bătrână îi duse să ia masa, în timp ce un domn în vârstă cobora treptele castelului. Amadea presupuse că era tatăl lui Armand. Bătrânul distins îi strânse mâna cu multă cordialitate. Armand făcu prezentările. Nu-i cunoștea decât numele de pe cele mai recente acte, Philippine de Villiers.

— Aș vrea să ți-l prezint pe tatăl meu. Conte Nicolas de Vallerand.

Amadea se uită la el cu ochi mari și văzu asemănarea, deși era mai bătrân decât era tatăl ei ultima dată când îl văzuse. Antoine murise la patruzeci și patru de ani, iar acum ar fi avut șaiszeci. Își mută privirea de la unul la altul, dar nu spuse nimic. Armand își dădu seama că se întâmplase ceva. Conte Nicolas o invită înăuntru. În timpul mesei, Amadea privi în jur tăcută, iar contele îi observă tăcerea îndurerată, dar nu

spuse nimic.

— E o casă frumoasă. A fost construită în secolul al șaisprezecelea și renovată peste vreo două sute de ani. Mi-e teamă că are mare nevoie de reparații. Nu are cine să se ocupe de asta până nu se termină războiul. Prin acoperiș curge apa ca printr-o sită.

Bătrânul îi zâmbi. O privea ca și cum ar fi cunoscut-o. Amadea știa de ce, ea era imaginea vie a tatălui său. Se întrebă ce avea să se întâmple dacă îi spunea adevărul. Lucrurile trebuiau să se fi schimbat, dacă ascundea copii evrei. Era o ironie a sorții: tatăl ei fusese surghiunit pentru totdeauna fiindcă se însurase cu o evreică.

Terminară cina, iar contele o invită să se plimbe prin grădină, spunându-i că era opera aceluiși arhitect care proiectase grădinile de la Versailles. Se simțea ciudat plimbându-se prin aceleași holuri, încăperi și locuri prin care umblase tatăl ei când era adolescent și, când ieșiră afară, lacrimile îi năpădiră ochii. Aceleași încăperi răsunaseră de vocea și de râsetele lui când era mic. Erau ecourile trecutului ei, pe care le împărțea cu acești doi oameni, chiar dacă ei nu știau.

— Te simți bine? se interesă Armand îngrijorat. Tatăl lui îi aștepta deja în grădină.

Amadea încuviință din cap și se mulțumi să admire împrejurimile.

— Ai avut mare curaj să vii singură cu acești copii până aici, remarcă stăpânul castelului. Dacă aș fi avut o fiică nu sunt sigur că aș fi lăsat-o să facă asta. De fapt, sunt sigur că m-aș fi opus. Apoi își privi fiul, se încruntă și coborî vocea: Mă îngrijorează și Armand. Dar nu prea mai avem de ales pe vremurile astea, nu-i așa?

De fapt, aveau de ales. Alții făceau alegeri diferite. Amadeei îi plăcea alegerea pe care o făcuse ea și pe care o făcuseră Armand și tatăl lui.

Se plimbară prin grădinile odinioară minunate, iar contele nu o întrebă nimic despre ea. Era mai bine să nu știe prea multe. Toată lumea era precaută. Era periculos să vorbești

prea mult cu oricine. Când se așeză pe una dintre băncile de marmură, învechite de vreme, Amadea îl privi cu ochi triști.

— Nu știi de ce, spuse el cu blândețe, însă am senzația că te cunosc, că ne-am mai întâlnit undeva. Așa e? Bărbatul abia se apropia de șaiszeci de ani, nu avea cum să fie senil, dar părea confuz, ca și cum auzea voci din alte vremuri și nu era sigur ce auzea sau ce vedea. Ne-am mai întâlnit? o întrebă din nou. Nu i se părea probabil, dar poate că uitase. Cum stătea acolo, uitându-se la el, Amadea semăna foarte mult cu Armand.

— L-ați cunoscut pe tatăl meu, rosti ea cu voce joasă, fixându-l în permanență cu privirea.

— Serios? Cum îl chema?

— Antoine de Vallerand, spuse ea liniștită. Nicolas era fratele lui, unchiul ei, iar Armand îi era văr. Toți trei tăcură o clipă nesfârșită, iar apoi, fără să scoată un cuvânt, bătrânul, cu lacrimile șiroindu-i pe obraji, o luă în brațe.

— O, Doamne... Doamne... Multă vreme nu putu spune nimic altceva. Era copleșit de amintirile pe care i le trezise. Știai asta când ai venit? Se întreba dacă din acest motiv acceptase misiunea.

— Nu înainte să ajung aici și ca Armand să vă menționeze numele. Vă puteți închipui că am fost șocată, adăugă râzând printre lacrimi. Am vrut să spun ceva la cină, dar mi-era teamă că-mi veți cere să plec. Am vrut să mă bucur puțin. Tata îmi povestea mereu despre locul acesta, despre casa în care crescuse.

— Nu l-am iertat niciodată pe tatăl nostru pentru ceea ce a făcut. L-am urât pentru asta și m-am urât pe mine fiindcă nu am avut curajul să-l sfidez. Aproape că n-am mai vorbit deloc după plecarea lui Antoine. Când a murit tata, am vrut să-l rog pe Antoine să se întoarcă acasă și să ne ierte. Dar el și-a pierdut viața după două săptămâni, iar soția mea a murit peste un an. Am vrut să-i scriu mamei voastre și să-mi cer iertare, însă nu o cunoscuserăm niciodată și eram sigur că ne ura pe toți. Am trimis o scrisoare de condoleanțe și atât.

— Nu va urât, îl asigură Amadea. Familia ei s-a purtat și mai rău cu ea. I-au trecut numele în cartea morților și n-au lăsat-o să-și vadă mama pe patul de moarte sau să meargă la înmormântare. Bunica venea pe la noi de vreo doi ani și așa am cunoscut-o, dar pe ceilalți nu i-am întâlnit niciodată.

— Unde sunt acum? întrebă el îngrijorat, iar Amadea respiră adânc înainte să răspundă. Nu urmau decât vești rele.

— Toată familia a fost deportată în Noaptea de Cristal. Se pare că au fost trimiși la Dachau, dar nu sunt sigură. Mama și sora mea au fost deportate la Ravensbrück, acum doi ani. N-am mai aflat nimic de ele.

Nicolas era îngrozit.

— Și tu ai venit aici?

Părea nedumerit, iar Armand o privea interesat. Era o femeie minunată, își dorea să fi avut o soră ca ea. El și contele se hotărâseră să se alăture Rezistenței împreună, nu se aveau decât unul pe altul și acest castel, care se afla într-o stare deplorabilă, la fel ca toate locuințele din jur.

— Am stat cinci luni în lagărul din Theresienstadt. Înainte, după deportarea mamei, m-au ascuns niște prieteni. Timp de șase ani stătuserăm la o mănăstire de carmelite.

— Erai călugăriță? Armand părea șocat.

— Încă sunt, presupun, răspunse ea, deși se gândea că, pentru o vreme, își pusese planurile sub semnul întrebării. Dar acum era din nou sigură. De când murise Jean-Yves, își regăsise vocația. Nu mai era sigură că o pierduse vreodată. Pur și simplu făcuse un ocol, în circumstanțe extraordinare. Sunt sora Tereza din Carmel. După război mă voi întoarce. A trebuit să plec de la mănăstire ca să nu-i pun în pericol pe ceilalți.

— Ești o fată remarcabilă, spuse unchiul ei, luând-o de umeri. Tatăl tău ar fi foarte mândru de tine dacă ar trăi. Eu sunt mândru și abia te-am cunoscut. Apoi o privi cu speranță: N-ai putea să mai rămâi? Aveau să-și povestească extrem de multe lucruri și voia să afle totul despre anii din viața fratelui său în care nu fusese prezent.

— Nu cred că ar fi înțelept, zise ea precaută, dând dovadă de proverbiala judecată a carmelitelor, așa cum ar fi spus Serge. Mi-ar plăcea să revin, dacă îmi dați voie, adăugă politicoasă.

Nicolas observă că era foarte bine educată.

— Aș fi distrus dacă nu te-ai întoarce.

Apoi intrară în casă și-și petrecură restul nopții discutând. În cele din urmă, ea se duse să se întindă câteva ore înainte de plecare.

Îi sărută pe copii, care se despărțiră de ea plângând. Promisese că se va întoarce, iar unchiul ei o rugase să aibă grijă de ea. Îi vedea în oglinda retrovizoare, stând în curte, făcându-i cu mâna, apoi coti și nu-i mai văzu. Fusese una dintre cele mai frumoase nopți din viața ei și își dori ca Jean-Yves și tatăl ei să-i fi fost alături. Pe drumul de întoarcere la Melun, îi simți aproape de ea, la fel ca pe mama ei și pe Daphne. Făceau cu toții parte dintr-un lanț neîntrerupt care lega prezentul, trecutul și viitorul.

Capitolul 22

Drumul spre Melun se desfășură fără incidente. Amadea fu oprită o singură dată la un punct de control, însă soldații o lăsară să plece destul de repede. Aproape că nici nu se uitară la actele ei. Unul îi făcu zâmbind cu mâna.

Spre seară ajunsese deja la fermă. Săptămâna următoare li se alătură din nou celorlalți la primirea proviziilor parașutate, urmându-și rutina obișnuită. Englezii le mai trimiseseră încă două aparate radio pe unde scurte, pe care le ascundeau la fermele învecinate.

La sfârșitul lui septembrie, Serge veni iarăși în vizită. Îi plăcea să vorbească direct cu membrii echipei ori de câte ori avea ocazia. Voia să-i cunoască mai bine, ca să fie sigur că nu-i puneau în pericol pe ceilalți și că erau la fel de loiali cum îi credea. Avea un simț special pentru aceste lucruri. De data aceasta voia să discute cu Amadea. Auzise de la ceilalți că fusese deprimată multă vreme din cauza lui Jean-Yves și că încă se învinovăța nu numai pentru moartea lui și a lui Georges, ci și pentru executarea celor patru băieți. Mai rău, îi era teamă că Jean-Yves murise drept pedeapsă pentru păcatele ei. Serge se atașase de ea și îi respecta judecata, curajul și nervii tari. Voia să se asigure că era bine și să discute cu ea despre o misiune. Îi trimise un mesaj și se întâlniră la o fermă din vecinătate.

De îndată ce pătrunse în încăpere, văzu că Amadea părea obosită și trasă la față și că nu avea o stare prea bună. Părea bântuită de morțile pe care simțea că le provocase și spuse de mai multe ori cât de nerăbdătoare era să se întoarcă la mănăstire după război. În timpul cinei îl informă despre proviziile pe care le primiseră și despre oamenii noi care lucrau cu ei. La sfârșit ieșiră să se plimbe.

— Vreau să vorbesc cu tine despre ceva, îi spuse el. Am nevoie de cineva pentru o misiune specială la Paris. Nu știi dacă te simți în stare, dar cred că te-ai descurca perfect.

Serviciul secret britanic îl rugase să găsească pe cineva cu anumite trăsături, iar ea corespundea perfect cerințelor. Aveau nevoie de o persoană care să vorbească germana fără cusur și care să poată trece drept o nemțoaică sofisticată, aristocrată. Amadea nu numai că arăta astfel, ci chiar asta era. Putea trece la fel de bine drept nemțoaică sau franțuzoaică. Ar fi urmat să joace rolul soției sau iubitei unui important ofițer al SS care venea în vizită la Paris. Ofițerul respectiv avea să fie întrupat de un membru al serviciilor secrete britanice care era el însuși pe jumătate neamț și vorbea la perfecție franceza. Avea nevoie de o pereche pe măsură, iar Amadea era desăvârșită. Problema era dacă ea avea să fie de acord, fiindcă nu o puteau obliga.

Serge îi explică misiunea în timp ce se plimbau în întuneric, iar ea îl ascultă în liniște. Tăcu mult timp, iar el nu o presă.

— Când trebuie să-ți răspund?

Voia să apuce să spună o rugăciune. Era fericită la țară și făcea tot ce putea. Era mult mai periculos să plece la Paris și să activeze în mijlocul cadrelor SS. Nu o deranja să fie împușcată de nemții de la Melun, în timpul unei misiuni nocturne. Cel mai teamă îi era să nu fie deportată înapoi în lagăr. Era un chin mult mai mare decât ar fi putut să mai îndure. Știa că nu avea să i se mai ivească niciodată norocul pe care-l avusese fugind din Theresienstadt. Nimeni nu evadase de la Auschwitz sau din celelalte lagăre. Noaptea aceea de măcel de la Lidice fusese norocul chior care o ajutase să scape din „lagărul model” al naziștilor. Chiar în perioada aceea naziștii se pregăteau să arate Crucii Roșii Internaționale orașul pe care-l construiseră pentru evrei. Deportarea în orice alt lagăr sau chiar și în acela ar fi reprezentat o moarte sigură, după chinuri neînchipuite. Invitația lui Serge la Paris, ca soție a unui ofițer SS, i se părea riscantă. Mult prea riscantă.

— Nu avem prea mult timp, iar tu ești singura noastră posibilitate reală, spuse Serge cu sinceritate. Agentul care conduce misiunea vine la sfârșitul săptămânii. Oricum

aveam de gând să te anunț în seara asta. O să fie însoțit de trei bărbați.

Amadea știa deja cum se desfășurau aterizările respective și de multe ori asistase la ele împreună cu Jean-Yves și cu ceilalți. Un Lysander micuț ateriza mai puțin de cinci minute, cât să iasă pasagerii, apoi avionul decola din nou și oamenii se împrăștiu rapid. Erau aceleași avioane care aruncau proviziile și care uneori parașutau agenți. Aterizările erau mult mai dificile. Veneau fără lumină și contau pe partizanii de la sol ca să-i ghideze cu lanterne și să-i protejeze. Până în prezent, cât lucrase Amadea cu ei, nu eșuaseră niciodată și nu pierduseră niciun om, deși fuseseră aproape în câteva rânduri.

— Trebuie să fie ceva important, remarcă ea, întrebându-se despre cine era vorba și dacă auzise de el.

Ajunsesese să cunoască multe dintre numele agenților englezi cu care lucrau. Le auzea numele de cod la radio, când îl folosea, ceea ce se întâmpla din când în când. Acum se pricepea la transmisiile pe unde scurte. Jean-Yves o învățase bine. Și o iubise, în scurtul timp pe care-l petrecuseră împreună.

— Este un om foarte important, recunosc Serge, referindu-se la agentul britanic. Poate să îndeplinească misiunea singur dacă e nevoie, însă ar fi trecut mai ușor cu vederea dacă ar avea o nevastă. Iar tu ești singura care poate să facă asta.

Niciunul dintre agenții lor nu vorbea germana așa de bine ca ea și nu putea trece drept neamț. Chiar dacă vorbeau bine, se vedea de la o poștă că erau francezi. Amadea arăta sută la sută teutonă. Nu numai germană, ci ariană până în măduva oaselor, la fel ca ofițerul cu care avea să lucreze. Acesta era și el pe jumătate german, dar nu evreu. Mama lui, o prințesă prusacă, fusese pe vremuri o mare frumusețe.

— Cine e? Amadea era curioasă și, deși își impunea să se abțină, misiunea o intriga.

— Numele lui de cod e Apollo.

Mai auzise numele și se gândi că era posibil să-l fi întâlnit

o dată. Numele îi amintea ceva, dar nu putea să identifice chipul asociat. Într-un final, își dădu seama. Mai aterizase acolo când ea era cu Jean-Yves. Rupert Montgomery, lordul, unul dintre inițiatorii transportului de copii.

— L-am mai întâlnit.

Serge dădu din cap. Era la curent.

— Și el își amintește de tine. S-a gândit că vă veți potrivi de minune. Arăți cum trebuie.

Și avea personalitatea potrivită. Deși nu era conștientă, în momente de criză, avea nervi de oțel și o judecată excelentă. Toți cei care lucraseră cu ea spuneau acest lucru. Se întoarseră la fermă într-o tăcere mormântală. Aerul începuse să devină rece. Iarna avea să fie una timpurie. Când ajunseră la poartă, Amadea oftă din rărunchi. Poate de asta și fusese cruțată de atât de multe ori. Ca să-L servească pe Domnul, indiferent cât de teamă îi era.

— O voi face, spuse ea încet. Când vine?

— Îți voi trimite un mesaj.

Îl privi lung. Bărbatul știa că îi cerea multe, poate prea multe. Însă ea era dispusă. Orice preț pentru victorie și libertate, chiar dacă era vorba de salvarea unei singure vieți.

— Am să aștept, răspunse ea.

Serge se gândi că îl impresionase pe bună dreptate și pe colonelul Montgomery. Îi reținuse numele de cod: Tereza. Îl foloseau în mesaje și la radio. Trebuia să aștepte să-l audă.

— Mulțumesc. E un bărbat precaut. Știe ce face.

Amadea dădu din cap. Se hotărâse să-l ajute pentru ceea ce făcuse în sprijinul copiilor evrei. Voia să-i fie de folos.

Serge o îmbrățișă și se duse în hambarul unde poposise, în timp ce ea se îndreptă singură spre casă. Nu-i era teamă de nimic acolo, la Melun. Se simțea în siguranță în acel ținut rural, iar nemții erau destul de blânzi, cu excepția momentelor în care li se ordona să execute represalii.

— Mergi cu Dumnezeu, îi spuse înainte de a-l părăsi, iar el dădu din cap.

Peste două zile își auzi numele de cod la radioul pe unde scurte: „Tereza. Samedî.” Sâmbătă. Asta însemna vineri.

Misiunile aveau mereu loc cu o zi înaintea celei anunțate. Trebuia să se uite după avion pe la miezul nopții. Ca de obicei, trebuia să acționeze rapid.

Vineri noaptea se duse pe câmp împreună cu alți șapte partizani. Erau două grupuri a câte patru oameni, cu lanterne în mâini. Apoi auziră torsul moale al avionului Lysander. Se împrăștiară și-și aprinseră lanternele. Aparatul ateriză greu și se târi câțiva metri pe sol. Înainte să se oprească, ieșiră patru bărbați care purtau șepci de lână și haine groase de lucru. În mai puțin de trei minute, avionul zbură din nou. Aterizarea fusese perfectă. Peste alte două minute, localnicii dispăruseră și se întorseseră la fermele lor. Cei trei bărbați pe care-i adusesse colonelul Montgomery plecară cu ei. Aveau alte misiuni și nu avea să-i mai vadă decât la întoarcerea în Anglia. Mai târziu în noaptea aceea urma să se împrăștie spre sud. El lucra singur, ca de obicei, însă de data aceasta avea să fie însoțit de Amadea. Ea îl conduse spre ferma unde locuia, fără să spună o vorbă și intrară într-un grajd vechi din spatele hambarului. Îi arătă o trapă în podea, unde se putea ascunde în caz că auzea venind pe cineva. Dedesubt se aflau pături și un urciur cu apă. A doua zi trebuia să se ducă la marginea Parisului, să se întâlnească cu Serge.

Amadea nu-i spuse nimic bărbatului cunoscut cu numele de Apollo, doar îl privi și dădu din cap. Când era pe cale să plece, el îi mulțumi în șoaptă. Nu se referea numai la noaptea aceea și la păturile calde, ci și la disponibilitatea ei de a se angaja în misiune. Știa totul despre trecutul ei și despre riscul pe care și-l asuma. Singurul despre care nu știa era Jean-Yves, ceea ce nu avea importanță pentru activitatea lor. Era membru al serviciilor secrete britanice și avea o funcție importantă. Știa și că fusese călugăriță și i se păruse interesant acest fapt. Aflase că părăsise mănăstirea pentru a le salva pe celelalte maici.

Amadea se duse în camera ei, aflată în spatele bucătăriei. Dimineața îi aduse micul dejun. Bărbatul purta aceleași haine ca în noaptea dinainte. Părea curat, odihnit și bărbierit

cu grijă. Arăta foarte bine chiar și în hainele ponosite, de lucru. Era înalt ca tatăl ei, iar odinioară fusese blond, la fel ca ea. Acum încărunțise. Părea să nu aibă cu mult peste patruzeci de ani, cam aceeași vârstă pe care o avea și tatăl ei atunci când murise și semănau oarecum, deși Antoine fusese francez, nu englez. Însă înțelegea de ce omul acesta putea trece cu ușurință drept neamț. Arăta ca un specimen ideal al rasei dominante. Nu putea trece neobservat decât într-un grup de nemți. Nu arăta nici pe departe a francez. Când îi aduse micul dejun, el îi vorbi în germană. Vorbea la fel de bine ca ea, la fel de bine cum vorbea engleză și cum vorbea Amadea franceză. Ea vorbea și engleza, dar nu la fel de bine, iar de data asta îi răspunse în germană. Îl întrebă dacă dormise bine.

— Da, mulțumesc, spuse el, privind-o în ochi. Voia s-o cunoască mai bine, să vadă cum reacționa, cum gândea. Dacă aveau să se dea drept soț și soție trebuia s-o simtă cu adevărat, nu numai prin cuvinte.

— Plecăm la ora patru, răspunse ea, evitându-i privirea insistentă.

— Nu face asta, o corectă el. Mă cunoști. Mă iubești. Nu îți e teamă de mine. Mă privești în ochi. Te simți bine cu mine. Suntem căsătoriți de cinci ani. Avem copii împreună. Voia ca ea să-și învețe rolul și să-l simtă, astfel încât să fie parte din ea.

— Câți copii? întrebă ea, acceptând contactul vizual. Englezul avea dreptate, iar Amadea îi înțelegea demersul. Nu avea nicio legătură cu ea. Era un rol ce trebuia jucat. Suficient de bine încât să rămână în viață. Orice greșeală a oricărui din ei putea să-l piardă pe celălalt sau pe amândoi. Era mult mai greu și mai periculos decât să ghidezi avioane la miezul nopții, pe un câmp.

— Avem doi băieți. Au trei și doi ani. E prima dată când îi părăsești de când s-au născut. Pentru aniversarea noastră. Am avut treabă la Paris, pentru Reich, iar tu te-ai hotărât să mă însoțești. Locuim la Berlin. Cunoști orașul? întrebă el preocupat. Dacă nu, trebuia s-o învețe toate amănuntele.

Fotografii, hărți, restaurante, magazine, muzee, străzi, parcuri, oameni, cinematografe. Trebuia să-l cunoască mai bine decât orașul în care se născuse.

— Destul de bine. Sora mamei mele s-a mutat acolo după ce s-a măritat. Eu nu am cunoscut-o, dar am vizitat capitala când eram mică.

Rupert dădu din cap. Era un început. Știa că era din Köln. Știa chiar și numele de fată al mamei ei. Și numele surorii ei. Și data când fuseseră arestate. Știa la ce școală mersese înainte de a intra la mănăstire. Erau foarte puține lucruri pe care nu le știa despre Amadea. Tot ce știa ea despre el, în schimb, erau numele lui și numele de cod și faptul că fusese unul dintre organizatorii transportului de copii, însă nu vorbiră despre acest lucru. Nu se împrieteneau, doar trebuia să învețe un rol.

Tot drumul spre Paris, în timp ce conducea o mașină împrumutată, îi povesti lucruri pe care trebuia să le știe. Și documentele și franceza lui erau impecabile. Potrivit actelor sale, era profesor la Arles. Ea era prietena lui. Soldatul care-i oprise le făcu semn să treacă. Arătau ca un cuplu foarte respectabil. Lăsă mașina acolo unde i se spusese, la un kilometru de casa lui Serge și merseră pe jos tot restul drumului, încă vorbind. Avea trei zile la dispoziție să învețe rolul și să adopte înfățișarea necesară.

Nu îl îngrijora asta. Era o frumusețe. Nu arăta deloc a călugăriță. Parcurseseră jumătate din drumul spre casa lui Serge, când el abordă subiectul:

— De ce ai intrat la mănăstire? Ai suferit vreo dezamăgire în dragoste?

Amadea zâmbi auzind întrebarea. Oamenii făceau o grămadă de presupuneri curioase în legătură cu motivele pentru care se călugărea cineva. Era mult mai puțin dramatic decât bănuiau, mai ales la vârsta pe care o avea atunci. Acum avea douăzeci și șase de ani, iar el – patruzeci și doi.

— Deloc. Am făcut-o pentru că îl iubesc pe Dumnezeu. Am simțit chemarea. Rupert nu avea niciun drept să o întrebe,

dar era curios. Era o femeie interesantă. Ești căsătorit? întrebă ea în timp ce mergeau braț la braț, un obicei pe care trebuia să-l adopte în vederea rolului. Era necesar să se simtă în largul ei. Nu-i venea foarte ușor. În pofida hainelor ponosite, îi inspira respect, iar ea știa exact cine era el. Mai mult sau mai puțin.

— Am fost, răspunse el într-un târziu. Mergeau în același ritm și îi plăcea. Nu avea pașii mici ai femeilor foarte scunde, care îl enervaseră întotdeauna. Făcea lucrurile repede și bine și avea tendința să fie nerăbdător. Restul lumii nu se mișca întotdeauna suficient de iute pentru el, însă Amadea, da. Soția mea a fost ucisă într-un bombardament. La fel ca băieții mei. La începutul războiului.

— Îmi pare rău, murmură ea, simțindu-i încordarea.

Cu toții pierduseră pe cineva. Se întreba dacă de asta era atât de dispus să-și riște viața. Asemenea ei, nu mai avea nimic de pierdut. O făcea pentru țara sa. Ea, în schimb, o făcea pentru toate viețile pe care putea să le salveze și pentru Hristos cel răstignit, cu care se simțea căsătorită sau cu care avea să se căsătorească într-o bună zi, când își depunea jurămintele solemne. Dacă lucrurile ar fi decurs normal, ar fi devenit maică în vara aceea, în schimb, în urmă cu aproape doi ani și jumătate părăsise mănăstirea. La timpul potrivit, își reînnoia jurămintele în fiecare an, pe cont propriu.

Ajunseră la casa bunicilor lui Serge, unde venise Amadea atunci când plecase de la Praga, împreună cu Wolff, partizanul care o adusese în urmă cu paisprezece luni. I se părea că trecuseră zeci de ani de atunci. Acum avea să înfrunte din nou un mare pericol, împreună cu acest bărbat.

Se opriră să-i salute pe bătrâni și peste câteva clipe coborâră scările din spatele dulapului. Ajunseră în camera secretă, care Amadeei i se păru cunoscută și primitoare. Văzu o parte dintre oamenii pe care-i întâlnise prima dată, dar și multe fețe noi. Unul dintre bărbați mânuia un radio pe unde scurte. O femeie imprima manifeste. Alții vorbeau în jurul unei mese, sub privirea atentă a lui Serge.

— Probleme?

Clătinară din cap și râseră. Nu glumiseră și nu discutaseră despre lucruri mărunte, cu excepția întrebării lui legate de mănăstire și a întrebării ei cu privire la soția lui. În rest, nu abordaseră decât informațiile de care aveau nevoie pentru misiune.

După un timp cineva le aduse prânzul, o tocană de iepure cu sos, câte o felie de pâine și o ceașcă din cafeaua amară pe care o beau toți. Masa era hrănitore și-i încălzi pe amândoi. Bărbatul cunoscut sub numele de Apollo era, cu siguranță, înfometat. Și Amadea mănca mâncarea delicioasă.

Apoi le făcură amândurora fotografii pentru pașapoarte și documentele de călătorie. Erau adevărați maestri, capabili să producă aproape orice act. Din punctul de vedere al lui Serge, la pașapoartele germane și la documentele militare se pricepeau cel mai bine. Serge și colonelul Montgomery vorbiră încet într-un colț multă vreme, iar una dintre femei îi luă Amadeei măsuri pentru garderoba de care avea nevoie. Nu știa cum, dar reușeau să facă rost de rochii de zi, de taioare, dar și de rochii de seară. Strânseseră de pe la rudele înstărite haine, bijuterii și blănuri.

Toate fură puse într-o valiză frumoasă de piele două zile mai târziu, împreună cu documentele și toate accesoriile SS necesare pentru Apollo. Arăta foarte bine în uniformă, pe care o purtase în repetate rânduri. Probară ținutele și toate le veneau perfect. Erau un cuplu impresionant. Amadea purta o rochie elegantă de lână gri, care semăna cu una dintre rochiile mamei ei și un frumos șirag de perle. Provenea de la Mainbocher și era într-o stare foarte bună, la fel ca haina de blană pe care o purta și pălăria neagră șic. În mod remarcabil, îi găsiseră și pantofi nemțești. Geanta era neagră, din piele de crocodil, de la Herm's, iar mânușile din piele de căprioară îi veneau, de asemenea, perfect. Arăta ca soția foarte bine îmbrăcată a unui om foarte prosper, ceea ce trebuia să fie ofițerul pe care îl întrupa Rupert. Nazistul al cărui nume îl împrumutase murise de doi ani, într-un accident cu barca în timp ce se afla în permisie și nu era o persoană foarte importantă. Aveau nevoie doar de numele și

de identitatea lui. Nu fusese niciodată la Paris și erau siguri că nimeni nu-l cunoștea acolo. Aveau certitudinea că, timp de două zile, perechii avea să-i reușească șarada.

Colonelul Montgomery avea nevoie să adune informații la întrunirea naziștilor și la evenimentele sociale. Amadea era un accesoriu, dar și ea trebuia să strângă informații în timp ce discuta cu alte femei și dansa cu alți ofițeri la petreceri. Colonelul Montgomery rezervase o cameră la Crillon și, cum serbau aniversarea căsătoriei, comandase șampanie și trandafiri pentru ea. Un ceas superb de aur și cu diamante de la Cartier avea să fie prezentat drept cadou de aniversare. Se gândise la fiecare detaliu.

— Ești foarte generos, spuse ea, admirând ceasul.

— Serious? întrebă el, având o alură de englez imperturbabil în uniformă SS. Mie mi se pare cam puțin. Cred că meriți o broșă mare cu diamante sau un colier cu safire fiindcă m-ai suportat cinci ani. Ești foarte ușor de mulțumit.

— Nu prea vedem așa ceva la mănăstire.

Îi zâmbi, simțindu-se ca mama ei în rochia gri de lână și cu blana pe umeri. Își dădu jos haina și o atârână cu grijă pe un umerăș. Mama ei nu purtase niciodată blănuri până să rămână văduvă. Înainte de a primi moștenirea lui, care venise doar în al doisprezecelea ceas, nu își permiteau. După aceea, avusese o singură haină de blană, nu mai mult. Și câte o jachetă pentru fete, când erau suficient de mari să le poarte. Amadea nu mai atinsese un mantou de blană de ani de zile.

— Poate ar fi trebuit să-ți iau un rozariu drept cadou de aniversare, continuă colonelul Montgomery s-o necăjească, smulgându-i un râset plăcut.

— Mi-ar plăcea foarte mult. Apoi se gândi la ceva ce voia cu adevărat să facă, dacă aveau timp. Putem să mergem la Notre Dame? îl întrebă ea, vorbind ca o soție pentru prima dată, spre mulțumirea lui.

— Cred că putem aranja. Voia s-o ducă și la cumpărături, sau cel puțin să lase impresia. Îi dăduseră destul de mulți bani nemțești. Aveau să fie două zile de răsfăț, așa cum li se

cuvenea unui om cu funcția lui și frumoasei sale soții. Știi să dansezi? o întrebă subit. Uitase complet de asta. Și fiindcă ea intrase la mănăstire așa de tânără, era posibil să nu fi învățat niciodată.

— Știam, zâmbi ea timidă.

— Atunci n-o să dansăm mai mult decât trebuie. Soția mea îmi spunea tot timpul că sunt un dansator groaznic. O să te calc tot timpul pe degete și pe pantofii eleganți.

Desigur, aceștia trebuiau înapoiți persoanei care îi împrumutase.

În următoarele trei zile își continuară instruirea sub supravegherea lui Serge. Montgomery trebuia să adune informații despre noile bombe pe care le construiau naziștii, nu atât date tehnice despre bombele ca atare, deși erau mereu bine-venite, cât despre planurile uzinei, despre numărul de oameni care aveau să lucreze acolo, despre spațiile de depozitare și persoanele care se ocupau de proiect. Încă era în fază incipientă, dar englezii știau că avea să aibă un impact major asupra războiului. Tot ce trebuia să facă în următoarele două zile era să stabilească legături. Pentru el era o misiune riscantă. Dacă ieșea prea mult în evidență și, ulterior, cineva își amintea de el, viitoarele misiuni ar fi fost puse în pericol, însă fusese singurul om pe care-l putuseră trimite. Activitatea lui era esențială pentru efortul de război.

Chemară un taxi și se îndreptară spre Crillon cu două valize frumoase, pline cu toate lucrurile de care aveau nevoie. Actele lor erau perfecte. Machiajul și coafura Amadeei arătau impecabil. Își purta părul blond prins într-un coc îngrijit, iar hainele la modă îi veneau de minune. Când intrară în hotel arătau ca scoși din cutie. Amadea făcu ochii mari peste câteva minute, când văzu camera, iar apoi se forță să bată din palme, să exclame de încântare și să-și sărute soțul. Când plecă hamalul, avea ochii în lacrimi. Nu mai văzuse așa ceva dinainte să intre la mănăstire, în urmă cu opt ani și jumătate și își amintise de mama ei.

— Să nu te văd plângând, îi spuse el în germană.

Se duseră la Notre Dame, apoi la Cartier, care câștiga

enorm din vânzările către ofițerii nemți și amantele lor. O duse să ia prânzul la Maxim, iar în seara aceea merseră la o petrecere la comandamentul german. Amadea îi uimi pe toți într-o rochie de seară din satin alb, cu un colier îngust de diamante, mănuși lungi albe și sandale cu strasuri. Soțul ei părea foarte mândru de ea văzând că aproape toți ofițerii tineri din încăperea o invitau la dans, în timp ce el discuta amical despre noile uzine de muniții și despre provocarea reprezentată de finalizarea lor la timp. Obținu toate informațiile pe care le voia. A doua seară participară la o petrecere mai mică, acasă la comandant, a cărui soție o îndrăgi foarte tare pe Amadea. Îmbătându-se puțin, deveni foarte indiscretă și-i povesti o mulțime de lucruri despre activitatea soțului ei, după care o făcu pe Amadea să promită că se va întoarce curând la Paris. Când se întoarseră mulțumiți la Crillon, Amadea fu tentată să sugereze să se întoarcă la Serge chiar atunci, dar colonelul Montgomery spuse că trebuia să-și joace rolul până la capăt și să aștepte până dimineța.

La fel ca în noaptea precedentă, dormiră în același pat, ea într-o cămașă de noapte din satin de culoarea piersicii, cu dantelă crem, iar el în pijamaua de mătase care-i era prea scurtă, însă Amadea era singura care ar fi știut acest lucru. Stătură unul lângă altul în pat, vorbind în șoaptă despre tot ceea ce aflaseră în seara aceea. Spre încântarea lui, Amadea obținuse informații importante. Ținând seama de seriozitatea cu care discutau semnificația datelor colectate, ar fi putut foarte bine să stea și într-un birou, purtând uniforme. Cămașa de noapte și pijamaua nu însemnau nimic pentru niciunul. Operau ca agenți ai guvernului englez și asta era munca lor. Nimic mai mult. Aproape că nu dormiră în noaptea aceea, iar Amadea era nerăbdătoare să plece a doua zi. Fusese conștientă în permanență de riscurile pe care și le asumau și, oricât de luxoasă ar fi fost camera de hotel, abia aștepta să ajungă la ferma din Melun.

— Nu așa de repede, o domoli el, mereu în limba germană. Este aniversarea noastră. O petrecem la Paris. Nu vrei să

pleci. Ți place să fi aici cu mine, fără copii. Ești o mamă minunată, dar o soție și mai bună.

Mai mult decât atât, își dădu el seama, era o agentă extraordinară. Două zile întregi fusese de neprețuit pentru el și spera să lucreze din nou cu ea. Era mult mai bună decât se credea ea însăși.

— Apropo, m-ai mințit, îi spuse în timp ce lua micul dejun în cameră. Amândoi se îmbrăcaseră, iar valizele erau făcute. Când se sculară, el deranjase cearșafurile, în timp ce ea îl privea mirată. Am avut o fabuloasă noapte de pasiune, explicase el surâzând. Stătuseră atât de liniștiți și atât de departe unul de celălalt încât aproape că nu mișcaseră așternutul, ca și cum în pat ar fi stat două cadavre. Când termină, părea că fusese o noapte de pomină, spre amuzamentul tinerei femei.

— În legătură cu ce te-am mințit? Părea uluită. Îi făcea bine să vorbească în germană cu el, limbă care o făcea să se simtă acasă.

— Dansezi minunat. Te-am văzut cum pluteai prin salon și flirtai cu toată lumea. Am fost foarte gelos, o tachină el.

— Am flirtat? Amadea părea îngrozită. Nu asta fusese intenția ei. Voise doar să fie agreabilă și fermecătoare și speră că nu se comportase greșit.

— Nu mai mult decât se cuvenea, fiindcă altfel aș fi fost obligat să-ți fac o scenă de gelozie. Din fericire, n-a fost cazul. Te iert. Și pentru minciună.

O văzuse dansând o dată sau de două ori și observase cât de grațioasă era. Un lucru deosebit pentru o carmelită.

Plecară de la hotel, chemară un taxi și se duseră la gară. De acolo luară alt taxi, merseră acasă la Serge și intrară din nou în cămăruța din subsol, la o oră de când plecaseră de la Crillon. Când intrară, Amadea își scoase pălăria și se așeză oftând. Era extenuată de tensiunea ultimelor două zile. Fusese îngrozită, deși nu păruse, în fiecare clipă a zilei. Totuși, în anumite momente se simțise chiar bine. Mai ales la Notre Dame.

Colonelul Montgomery îl anunță pe Serge că fusese

misiunea cu cel mai mare succes din câte îndeplinisese vreodată. Spuse că Amadea se descurcase de minune în rolul ei și că și ea obținuse foarte multe informații. Atât colonelul, cât și Serge erau foarte mulțumiți.

— Când ne întoarcem? se interesă Amadea cu un zâmbet obosit, după ce se schimbase din nou în hainele ei. Se simțea ca o mică Cenușăreasă la miezul nopții. Îi plăcuse să poarte hainele frumoase și să stea la Crillon, dar nu se putea gândi decât la pericolul deportării. Era obișnuită cu riscurile cotidiene pe care și le asuma la Melun. Acțiunea aceasta fusese mult, mult mai periculoasă.

Și el era mulțumit să scape de uniforma SS. Amândoi îi înapoiară actele lui Serge. Pașapoartele și documentele puteau fi refolosite cu câteva retușuri și cu fotografiile noi. Francezul le dădu înapoi documentele vechi, care îi identificau drept Amélie Dumas și profesorul din Arles. Amândoi știau că practicau un joc periculos, dar erau dispuși să o facă.

— Ți-e foame? o întrebă Montgomery, iar ea îi zâmbi. În ultimele două zile se învățaseră să vorbească precum un soț și o soție și deja se obișnuiseră.

— Sunt bine. Mănânc la fermă. Când plecăm?

— Peste două ore. Voia să transmită mai întâi câteva informații codificate în Anglia.

Își luară rămas-bun de la Serge fără mari efuziuni și se întoarseră la Melun în aceeași mașină cu care veniseră. De data asta se simțeau foarte în largul lor unul cu celălalt, ca și cum ar fi fost căsătoriți în realitate. Chiar dormiseră împreună două nopți, deși nu se întâmplase nimic. El încă își amintea de ea în cămașa de noapte de mătase, iar ea își amintea de pijamaua lui mult prea mică. Era un bărbat înalt și fusese greu să-i găsească până și pantaloni suficient de lungi.

— Te-ai descurcat foarte bine, o laudă el. Extrem de bine.

— Mulțumesc, domnule colonel, zise ea, fără a mai simți vreo urmă de sfială.

— Poți să-mi spui Rupert. Vorbeau din nou în franceză,

atenți să nu greșească în caz că erau opriți. Știi, în somn vorbești în germană, o informă el zâmbindu-i. Așa face un agent impecabil. Vorbește în somn în limba misiunii respective. Amadeei îi era destul de greu să i se adreseze iarăși în franceză.

— Mi-a plăcut că am putut discuta în germană, recunosc ea. E o mărturisire dificilă pe vremurile astea, dar îmi amintește de copilărie. N-am mai vorbit de mult, de când am venit în Franța.

— Vorbești foarte bine și franceză și engleză, îi spuse el cu admirație.

— Și tu la fel. Amândoi avuseseră mame germane, deci germana era limba lor maternă. Deși el crescuse în Anglia cu un tată englez, iar ea în Germania, cu unul francez.

— Mi-ar plăcea să lucrez din nou cu tine.

— Nu sunt sigură că am nervii potriviți pentru activități de genul acesta, zise ea în franceză. Nu la nivelul la care acționezi tu. Mă așteptam din clipă în clipă să vină Gestapoul să mă deporteze.

— Ar fi fost foarte neplăcut. Mă bucur că nu s-a întâmplat așa.

— Mă bucur și eu, răspunse ea ușurată. Colaborarea cu el fusese o experiență interesantă. Știi, am tot vrut să-ți spun cât de mult admir ce ai reușit să faci cu transportul de copii. A fost ceva incredibil.

— A fost minunat. Mă bucur că am reușit să scoatem atât de mulți. Și eu am doisprezece acasă.

Vorbea ca și cum ar fi recunoscut că are un radio sau o plantă frumoasă. Ca și cum nu ar fi fost nimic deosebit în a găzdui doisprezece copii adoptivi. Toți aveau părinți sau cel puțin avuseseră când plecaseră din Germania, iar cei ai căror părinți supraviețuiau războiului aveau să-i recupereze într-o zi. Deja se hotărâse să-i adopte pe cei rămași orfani. Era un om extraordinar. Ea văzuse asta în ultimele două zile. Chiar și în situații de tensiune extremă, fusese politicos, calm și mereu amabil. La fel ca ea, înfruntase permanent pericolul de a fi recunoscut și arestat. Mai mult ca sigur ar fi fost

împuşcat dacă ar fi fost prinşi.

— Trebuie să fie o aventură să ai doisprezece copii.

— E distractiv. Asta îi alinase durerea pricinuită de pierderea soţiei şi fiilor săi, deşi nu era acelaşi lucru, însă îi încălzea sufletul. Sunt copii minunaţi, continuă el. Vorbim în germană. Am opt băieţi şi patru fete, au între cinci şi cincisprezece ani. Cea mai mică avea şase luni când au trimis-o cu trenul. A venit cu sora ei. Doi dintre băieţii mai mari sunt gemeni. Unele familii din Anglia voiau doar unul sau doi dintr-o familie, deşi de fapt ei erau mai mulţi, însă am făcut tot posibilul să nu-i despărţim. Unii au trebuit mutaţi, dar, în general, a fost un succes. Câteodată li se face tare dor de casă, bieţii de ei. Nu şi celei mai mici, desigur. Ea nu cunoaşte altă familie decât a noastră. Este o vulpiţă. Are părul roşu şi e pistruiată.

Zâmbea în timp ce o descria, iar Amadea îi citi în privire dragostea pentru ei. Bănuia că fusese un tată foarte bun atunci când trăiau copiii lui.

Ajunseră la Melun imediat după ce se lăsă întunericul, iar mătuşa lui Jean-Yves le pregăti cina. Nu-i întrebă unde fuseseră sau ce făcuseră şi ei nu spuseră nimic despre Paris. În mod clar, el era un agent important. Luară cina în tăcere şi vorbiră despre fermă şi despre vreme. Apoi, Amadea şi Rupert rămaseră în hambar şi sporovăiră până se făcu timpul ca el să plece.

— Deşi poate părea ciudat, m-am simţit bine cu tine. Ți-e dor de mănăstire? o întrebă, plin de curiozitate.

Femeia aceea era o combinaţie interesantă între multe lucruri diferite. Sociabilă, inocentă, frumoasă, umilă, curajoasă, timidă, inteligentă şi complet lipsită de pretenţii.

Într-un mod bizar, înţelegea de ce avea să fie o călugăriţă desăvârşită, deşi tot credea că era o mare pierdere. Îşi amintea cât de bine arătase în rochia albă de seară şi în cămaşa de noapte de culoarea piersicii. Nu se ataşa niciodată de alţi agenţi. Ar fi fost o nebunie şi ar fi complicat totul. Era vorba de muncă şi erau în joc vieţile altor oameni.

— Da, recunosc Amadea. Tot timpul. O să mă întorc

atunci când se termină războiul, spuse ea convinsă, iar Montgomery o crezu.

— Să-mi păstrezi un dans înainte, o necăji el. M-ai putea învăța câte ceva.

În jur de unsprezece și jumătate ieșiră pe câmp și se întâlniră cu ceilalți. Avionul sosi la timp, fix după miezul nopții. Oamenii care intraseră în Franța cu el erau încă în alte misiuni. Pe când aparatul se pregătea să aterizeze, colonelul se întoarse spre ea și-i mulțumi din nou.

— Dumnezeu să te binecuvânteze, spuse ea. Ai grijă.

— Și tu. Îi atinse brațul, o salută, iar apoi sări în avion când acesta ajunsese pe pământ. Decolară din nou în mai puțin de trei minute, iar ea îl privi pentru o clipă cum se îndepărta, părându-i-se că îi făcea cu mâna, apoi se întoarse și se îndreptă spre fermă.

Capitolul 23

Amadea nu mai primi vești de la Serge decât cu două săptămâni înainte de Crăciun, când veni să o vadă din nou. Se ocupase de aceleași misiuni locale ca de obicei. De două ori salvase oameni care fuseseră parașutați și erau răniți. Se urcase într-un copac și îl desprinsese pe un bărbat care se încurcase în ramuri, iar apoi îl îngrijise câteva săptămâni. Eroismul și altruismul ei erau cunoscute în întreaga regiune. Cei doi bărbați pe care-i ajutase erau englezi, iar cel pe care-l recuperase din copac jurase că avea să se întorcă după război ca s-o revadă.

O vedea ca pe un înger al milei. Fără doar și poate, îi salvase viața.

Înainte de Crăciun o cuprinse tristețea, gândindu-se la Jean-Yves. Fuseseră împreună de Crăciunul trecut, însă acum își simțea vocația religioasă mai puternică decât oricând. Se întrebă dacă de asta apăruse el în viața ei. Știa că timpul le deslușește pe toate.

Când Serge veni de data asta, ezită să-i vorbească despre misiune. Solicitarea venea din partea colonelului Montgomery însuși. Desigur, era la alegerea ei.

Planurile pentru fabrica de bombe din Germania evoluau rapid. Mai repede decât se așteptaseră englezii. Iar acum avea nevoie de datele tehnice pe care nu le obținuse la Paris. Amadea ar fi urmat să se dea iarăși drept soția lui, dar de data asta el ar fi avut altă identitate. Cea mai riscantă parte a misiunii era faptul că era prevăzut să se desfășoare în Germania. Trebuia să intre și să iasă în siguranță, ceea ce nu avea să fie deloc ușor. Oricare din ei putea fi ucis cu ușurință și, în cazul Amadeei, dacă nu-și pierde viața, avea să fie deportată. De data aceasta, Serge nu voise nici măcar să o roage și nu era de acord ca ea să se ducă. Venise să-i transmită mesajul, doar atât.

— Ca să fiu sincer, nu cred că ar trebui să o faci.

Ascultându-l, nici Amadea nu credea că ar fi fost înțelept. Îi spuse că avea doar două zile la dispoziție să se hotărască.

Nu voia să meargă, dar în următoarele două nopți nu puse geană pe geană. Nu se putea gândi decât la chipurile pe care le cunoscuse și le văzuse la Theresienstadt. Se întreba câți mai trăiau. Mama și sora ei se aflau la Ravensbrück. Familia mamei era la Dachau. Dacă nimeni nu avea curaj să îndeplinească aceste misiuni, aveau să stea acolo pentru totdeauna și toți evreii din Germania și din celelalte țări ocupate aveau să moară într-un final. Își aminti ceva ce-i spusese unul dintre prizonierii de la Theresienstadt, un bătrân care murise cu o lună înainte ca ea să plece: „Cine salvează o viață, salvează întreaga lume”. Era un citat din Talmud pe care nu-l uitase niciodată. Cum putea să le întoarcă acum spatele, când avea șansa să schimbe ceva, chiar dacă risca să fie deportată din nou? Era ultimul lucru pe care-l voia, dar trebuia să lupte. Ce altă opțiune avea? Se întrebă ce opțiune avusese Iisus înainte să fie răstignit.

În seara aceea îi transmise un mesaj radio lui Serge: „Da, Tereza.” Știa că avea să înțeleagă și să-i transmită mesajul colonelului. A doua zi primi instrucțiunile. De data asta, Montgomery urma să zboare spre est, iar ea trebuia să-i întâlnească pe membrii celulei de acolo. Aveau să-i dea acte și hainele necesare. Era iarnă și nu-i mai așteptau două zile de aniversare la Crillon, la Paris. Nu avea nevoie de haine elegante, ci doar călduroase.

Plecă noaptea, iar dimineața ajunsese la Nancy. Colonelul Montgomery aterizase în ajun, de data asta cu parașuta. Trebuia să rămână cinci zile în Germania. Când o văzu, îi zâmbi larg.

— Ce mai faci, soră?

— Bine, mulțumesc, domnule colonel. Mă bucur să vă revăd.

Se salutară respectuos și prietenește. Ca și cum erau doi vechi amici.

Rupert era impresionat de faptul că ea își dăduse acordul pentru această misiune, știind foarte bine cât de periculoasă

era. Se simțise vinovat că o rugase, dar adevărul era că avea nevoie de ea, la fel ca Anglia. Se bucura că venea cu el.

Primiră actele, iar el o instrui în seara aceea. Stătură de vorbă până în zori. De data asta era mai complicat. Avea nevoie ca ea să strângă informații și să facă fotografii. Îi dădu un aparat mic, pe care să-l ascundă într-un buzunar al poșetei. El purta din nou uniforma SS. La fel ca înainte, îi vorbea în germană, ca să nu greșească în timpul misiunii. Germana trebuia să fie limba lor de uz curent, așa cum fusese și la Paris. Din nou, se bucură să vorbească în germană cu el, dar amândoi știau că această misiune avea să fie mai delicată decât prima.

Păreau obosiți și palizi când urcară în tren, la fel cum arăta toată lumea în iarna aceea. Dar discutară binedispuși și, după un timp, ea adormi cu capul pe umărul lui. Era extenuată. Când se trezi, arăta mai bine. Mergeau la Salzal, în Turingia și se cazară la un hotel unde obișnuiau să tragă ofițerii și soțiile lor. Receptionerul își ceru scuze că în cameră se aflau două paturi mici, în locul unuia mare. Toate camerele cu pat dublu erau pline, fiindcă soțiile veniseră în vizită de Crăciun. Rupert îi spuse că nu era nicio problemă, nu erau în luna de miere, ceea ce-i făcu să râdă pe toți trei. Când intrară în cameră, observă că Amadea era ușurată. De data asta partizanii îi pregătiseră o cămașă de noapte călduroasă, din flanelă. Călătoria aceasta era mult mai puțin romantică și extrem de periculoasă. Rupert se dădea drept un ofițer SS care nu exista în realitate. Numele și actele lui erau complet fictive, la fel ca ale ei. Stabiliseră ca ea să spună că era din Köln. Greșelile erau, în acest caz, mult mai puțin probabile, iar multe registre de la starea civilă fuseseră distruse în bombardamentele din 1942. Avea să-i fie mai ușor să converseze cu ofițerii și cu soțiile lor.

Seara meraseră la două dineuri oficiale ale Gestapoului, însă în cea mai mare parte a timpului Rupert trebuia să lucreze. O dată îl însoți la un tur al fabricii. Naziștii erau foarte mândri de ceea ce făceau. Amadea ținu minte tot ce văzu și seara își notă.

Întreaga călătorie fu sub semnul tensiunii, iar în a patra zi, când se duseră la culcare, Rupert îi șopti că reușise. Urmău să plece a doua zi dimineața și totul mersese fără probleme. Dar Amadea nu reuși să doarmă din cauza neliniștii. Nici când se urcară în tren a doua zi nu se simțea mai calmă. Tăcu în cea mai mare parte a drumului, ca și cum ar fi avut o premoniție ciudată, pe care nu îndrăznea să i-o comunice lui Rupert. Nu avea sens să-l îngrijoreze și pe el. Dăduseră dovadă de mult curaj și îndrăzneală, iar amândoi știau asta.

Actele le fură verificate des în Germania, iar în ultima stație doi soldați tineri pădură să se uite la ele o veșnicie. Se aflau foarte aproape de graniță și Amadea era sigură că avea să se întâmple ceva. Dar pașapoartele le fură înapoiate din nou, iar trenul își continuă drumul.

Rupert îi zâmbi atunci când trenul se puse în mișcare. Dimineața aveau să fie înapoi în Franța. Potrivit documentelor, el lucra la sediul SS din Paris. Mergeau acasă la Serge, de unde Rupert putea transmite informații în Anglia, iar apoi la Melun, de unde avea să plece. Era saptămâna dinaintea Crăciunului.

Străbăteau în pas vioi gara din Paris, când un ofițer SS îl prinse de braț pe Rupert și îl strigă pe nume. Însă era numele ofițerului SS al cărui rol îl jucase în urmă cu trei luni. Tânăra femeie tremura de frică, însă cei doi bărbați se salutară și își urară Crăciun Fericit, după care Amadea și Rupert ieșiră liniștiți din gară și opriră un taxi. Merseră la o cafenea mică, de unde aveau s-o ia pe jos până la locuința lui Serge. Amadea era albă ca varul când se așezară și comandară câte o cafea.

— Totul e în regulă, îi spuse el calm, privind-o în ochi pentru a o liniști și vorbindu-i din nou în franceză. Era o minune că reușiseră să scape.

— Nu sunt făcută pentru asta, murmură ea, parcă cerându-și scuze. Avusese o senzație de greață toată dimineața. Și el părea obosit. Drumul fusese foarte tensionat, dar și un mare succes.

— Ești mult mai bună decât crezi. Poate chiar prea bună.

Era atât de convingătoare în rolurile ei de soție a unui ofițer al SS, încât Montgomery se temea că avea să înceapă să le joace mult mai des. El nu credea că trebuia. Nu putea să-și riște viața la nesfârșit. Spusese mereu că avea cel puțin zece vieți, însă era tânără și riscul i se părea prea mare. El avea patruzeci și doi de ani și simțea că deja își trăise viața. Soția și copiii lui muriseră și nu avea cui să-i lipsească în caz că murea, doar copiii adoptivi. Tot ceea ce făcea era ca să-i pedepsească pe nemți pentru că-i uciseseră familia, dar și pentru a-și servi regele.

Merseră la casa bunicilor lui Serge, unde raportară și își schimbă actele. Rupert stătu la aparatul de radio mai multe ore, schimbând frecvențele din cincisprezece în cincisprezece minute, pentru ca nemții să nu le poată identifica poziția și ascultă ce se întâmpla în Franța. Făcură tot ce trebuia înainte să plece, iar Amadea se hotărî că premoniția din dimineața aceea fusese una stupidă. Nu avea cum să le fi ieșit mai bine.

Într-un final, se întoarseră la Melun în seara aceea și ajunseră la fermă. Amadea stătu cu el în hambar la fel ca odinioară și îl însoți pe câmp după miezul nopții. Era atât de frig, încât pământul era înghețat și ninge ușor. Îl ținea de braț ca să nu alunece pe polei, iar Rupert o ajută de câteva ori. Se simțeau în largul lor unul cu celălalt, ca și cum ar fi fost cu adevărat soț și soție sau, cel puțin, ar fi avut vreo legătură de rudenie. Așteptau avionul într-un pâlc de copaci. Totul se desfășura ca de obicei. Le venea greu să creadă că tocmai petrecuseră o săptămână întreagă în Germania. Amadeei nu-i mai păsa că era Crăciunul. Supraviețuiseră. Numai asta conta.

În seara aceea avionul veni înainte de ora unu. Așteptaseră multă vreme în ger. Măinile îi erau amorțite, însă reuși să-i strângă mâna lui Rupert și îi dori Crăciun fericit și drum bun. De data asta el se aplecă și o sărută pe obraz.

— Ai fost extraordinară, ca de obicei... Sper să ai un Crăciun fericit.

— Sper. Suntem încă vii, iar eu nu sunt la Auschwitz, îi

zâmbi ea. Bucură-te de Crăciun cu copiii.

Apoi o bătu ușor pe umăr, iar Amadea văzu cum ceilalți îi făceau semne pilotului. Nu aveau nevoie de ea în noaptea asta. Ea venise doar ca să-l conducă, așa cum face o soție la aeroport. Se retrase din nou între copaci și îl văzu alergând pe câmp, către avion. În clipa următoare se auzi o împușcătură. Rupert se chirci pentru o clipă și își apăsă umărul, apoi fugi în continuare. Se auziră și alte împușcături, iar doi dintre oamenii cu lanterne căzură, cu fasciculul de lumină îndreptat în sus. Amadea se ghemui și mai mult între tufișuri. Nu putea face nimic pentru nimeni, nu era nici măcar înarmată, însă văzuse că Rupert fusese rănit. Peste câteva clipe îl traseră în avion și decolară, închizând ușa în timp ce avionul se ridica. Ceilalți membri ai celulei alergaseră să-i ia pe cei doi bărbați răniți, însă amândoi muriseră deja. După câteva clipe, locul era împânzit de soldați, iar ea știa că aveau să viziteze toate fermele învecinate.

Poate că aveau să existe represalii sau poate că nu, fiindcă nu fusese rănit niciun neamț, numai Rupert.

Soldații porniră după bărbații care fugiseră, iar ea o luă la goană spre casă. Se repezi în camera ei, își dădu repede hainele jos și se băgă în pat în cămașa de noapte, frecându-se pe mâini și pe față ca să se încălzească, însă gerul din cameră nu dispăru.

Spre surprinderea ei, nu o căută nimeni. Avuseseră mare noroc să scape teferi din Germania, să-și îndeplinească misiunea și el să poată pleca. Își aminti de premoniția pe care o avusese încă din ultima noapte petrecută în Germania și începu să-și prețuiască instinctele.

Cei doi tineri luptători pentru libertate, vechi prieteni ai lui Jean-Yves, erau morți. A doua zi, Serge primi un mesaj de la englezi pe radioul cu unde scurte. Apollo aterizase, cu aripa zgâriată, dar fără mari probleme și îi mulțumea călduros Terezei. Spre ușurarea tuturor, Crăciunul fu unul liniștit.

Capitolul 24

Exterminarea sistematică a evreilor continuă în întreaga Europă pe tot parcursul iernii anului 1943. Aproape cinci mii de oameni erau gazați în fiecare zi la Auschwitz, iar 850 000 fuseseră omorâți la Treblinka în august, în octombrie, numărul morților de la Sobibor se ridica la 250 000. În noiembrie fuseseră uciși 42 000 de evrei din Polonia. Evreii din Viena fură trimiși la Auschwitz în decembrie. Acum se desfășurau deportări în masă de la Theresienstadt la Auschwitz, iar ghetourile din toată Europa fuseseră rase de pe suprafața pământului.

În martie 1944, naziștii pusese ochii pe 725 000 de evrei din Ungaria. În aprilie, naziștii începură să facă razii prin casele franceze, căutând copii evrei. Tragedia anului care tocmai se încheiase fusese arestarea la Lyon a lui Jean Moulin, unul dintre cei mai faimoși lideri ai Rezistenței.

În primăvara anului 1944, Serge și toți ceilalți luptători antifasciști știau că sosirea Aliților era iminentă. Problema era când. Nemții își intensificaseră persecuțiile, iar planul Rezistenței era acela de a le pune cât mai multe bețe în roate, astfel încât să nu-i poată opri pe Aliți când aveau să vină.

Amadea se întreba dacă și Rupert era implicat în aceste planuri. Nu mai aflase nimic de el de patru luni, de la misiunea din Germania. Se gândea uneori la el și la copiii lui și spera că toți erau în siguranță.

În martie avu mai multe misiuni decât de obicei. Vremea era mai bună și le era mai ușor să circule decât iarna. Devenise șefa grupului de partizani, iar multe dintre deciziile celulei erau la latitudinea ei.

Cu intenția de a dejuca planurile nemților, hotărâse, împreună cu alți câțiva, să arunce în aer un tren. Mai făcuseră asta și înainte, de cele mai multe ori cu rezultate slabe și cu represalii severe, însă primiseră ordin de la Paris să încetinească trenurile cât de mult puteau. Aruncarea în

aer a trenului și a șinelor de la est de Orleans părea o mișcare bună, însă periculoasă pentru toți.

Ca o coincidență, planul fusese stabilit pentru ziua în care Amadea împlinea douăzeci și șapte de ani. Nimeni nu știa, iar pentru ea nu însemna mare lucru. Zilele de naștere și sărbătorile păreau irelevante în astfel de circumstanțe. Oricum o întristau întotdeauna. Era fericită dacă făcea ceva util, mai ales dacă-i afecta pe nemți.

În seara aceea, douăzeci de oameni se implicară în acțiunea lor. Doisprezece bărbați și opt femei. O parte erau localnici, alții veniseră din celulele din apropiere. Unul dintre bărbați lucrase pentru Jean Moulin și plecase de la Lyon în urmă cu un an, când fusese arestat șeful său. Amadea observă, fără surprindere, că era foarte bine pregătit. În seara aceea, când stătea ascunsă în noroi, așteptând să treacă santinelele, se gândi că-i era greu să creadă că fusese cândva călugăriță. Își petrecea tot timpul pregătind arme, asamblând explozibile, sabotând activitățile nemților și făcând tot posibilul pentru a distruge inamicul care ocupa Franța. Încă intenționa să se întoarcă la mănăstire, dar uneori se întreba dacă maica stareță sau Dumnezeu, aveau s-o ierte vreodată pentru tot ceea ce făcuse. Însă era mai hotărâtă ca oricând să continue. Până ce se termina războiul, nu avea alternativă.

Amadea însăși ajută la montarea explozibilelor lângă șine în noaptea aceea. Mai făcuse lucruri de acest gen și știa cât să folosească. La fel ca în toate operațiunile de sabotaj, își aminti de Jean-Yves. Când aprinseră siguranța, se pregătea să fugă, însă tocmai atunci trecea pe acolo o santinelă. Știa că, în câteva secunde, bărbatul avea să fie făcut una cu pământul, dar, dacă nu se mișca, același lucru avea să se întâmple și cu ea. În loc să se îndrepte spre locul unde se ascundeau membrii echipei, trebui să o ia în partea opusă. Abia ce reuși să se îndepărteze, când se auzi prima explozie. Santinela germană fu omorâtă imediat, iar Amadea fu aruncată cu o asemenea forță, încât zbură prin aer ca o păpușă de cârpă și ateriză aproape de șine, pe spate. Spre

mirarea ei, încă era conștientă și știa ce se întâmpla în jurul ei, dar nu se mai putea mișca. Căzuse pe spate și suferise o lovitură puternică la coloana vertebrală.

Unul dintre bărbați văzuse ce se întâmplase și se îndreptă spre ea. O luă repede pe umăr și fugi către ceilalți, chiar în momentul în care se auzi a doua explozie. Aceasta fu foarte puternică și ar fi omorât-o, așa cum fusese omorât Jean-Yves.

După aceea nu mai știu decât că cineva o purtă în brațe multă vreme și nu mai simțea nimic. Își amintea că fusese urcată în camion, iar în depărtare se auzeau explozii și era foc pretutindeni. Apoi își pierdu cunoștința și se trezi peste două zile într-un hambar necunoscut, lângă oameni pe care nu-i știa. Fusese ascunsă într-un orășel din apropiere.

Săptămâna următoare oscilă între comă și trezie, iar doi bărbați din celula ei veniră să o vadă. Păreau îngrijorați pentru ea și spuneau că germanii o căutau peste tot. Se duseseră la ferma mătușii și a unchiului lui Jean-Yves, iar bătrânii spusese că nu știau unde era și, prin minune, scăpaseră, însă Amadea nu se putea întoarce acolo.

Serge îi contactase de la Paris și le spusese că trebuiau s-o evacueze. Însă, pe lângă faptul că o căutau nemții, a doua mare problemă era aceea că nu-și putea mișca picioarele și nici măcar nu putea sta așezată. Își fracturase coloana vertebrală atunci când căzuse. Picioarele nu o ajutau și nu avea cum să plece pe cont propriu. În starea în care se afla nu mai era de folos pentru nimeni.

— Vrea să te scoatem de aici, o informă unul dintre bărbații pe care-i cunoștea și cu care lucrase de un an și jumătate. Nu voiau să-i spună, dar arăta îngrozitor, în ultimele două zile halucinase și fusese incoerentă. Avea spatele nu numai rupt, ci și ars. Nu simțea nimic, nici măcar durere.

— Unde? întrebă Amadea, încercând să se concentreze. Dar era atât de obosită, încât nu putea să stea trează, își pierdea mereu cunoștința când vorbea cu ei. În unul dintre scurtele momente de luciditate, îi explicară ce avea să se

întâmples. Totul fusese aranjat.

— Vine un avion după tine în seara asta.

— Nu mă trimiteți înapoi în lagăr, îl rugă ea. O să fiu cuminte, promit... Mă scol imediat.

Dar toți știau că nu putea face asta. Un doctor spusese că avea să fie paralizată pe viață. Chiar și așa, dacă nemții o găseau, o omorau. Nici nu se deranjau s-o trimită într-un lagăr. Nu le mai era de niciun folos acum, nici măcar ca sclavă.

Pe de altă parte, pentru ei era prea periculos să o mai țină. Un tânăr îi dăduse de gol, iar nemții știau că ea era membră unei celule sau chiar conducea una. Toți știau că Serge avea dreptate: trebuiau s-o scoată de acolo. Un avion Lysander venea după ea în noaptea aceea. Dacă puteau s-o urce. Și dacă supraviețuia.

Era inconștientă în noaptea în care o scoaseră din hambar. O femeie o învelise într-o pătură. Arăta ca un cadavru și-i acoperiseră fața. Gemu în timp ce o transportau, dar nu-și recăpătă cunoștința. Un tânăr pe care-l știa de când venise în Franța fugi pe câmp cu ea în brațe, în timp ce ceilalți făceau lumină. Se simțeau la înmormântare, nu la o misiune de salvare. Unul dintre bărbați spusese printre lacrimi că avea să moară chiar înainte să urce în avion, iar ceilalți îi dădeau dreptate.

Ușa se deschise și o aruncară pe podea, încă înfășurată în pătură. În avion se aflau doi bărbați. Unul o trase înăuntru și trânti ușa în timp ce decolau. Pilotul reuși să iasă dintre copaci, apoi se îndreptă spre Anglia, în timp ce celălalt bărbat îi trase ușor pătura de pe față. Știau că trebuia să scoată din Franța o luptătoare din cadrul Rezistenței. Nu li se spusese nimic mai mult. Nici măcar nu știau cum o chema. Serge le transmisese englezilor doar amănuntele strict necesare, iar piloții trebuiau să știe doar unde să se ducă și că trebuiau să ia pe cineva. Asta și făcuseră.

— Cred că am zburat degeaba de data asta, spuse bărbatul care stătea lângă ea, pe podea, văzându-i chipul. Abia mai respira și aproape că nu avea puls. Nu cred că o să trăiască.

Pilotul nu spuse nimic, urmându-și zborul către casă.

Amândoi fură surprinși să vadă că încă era vie când ajunseră în Anglia. Îi aștepta o ambulanță care o preluă. O duseră la un spital, unde o aștepta un pat, însă când o văzură își dădură seama că avea nevoie de mult mai multe îngrijiri. Avea arsuri de gradul trei pe tot spatele și coloana ruptă. Chirurgical menționă în raportul său că era improbabil să mai meargă vreodată.

O așezară într-o rezervă, sub numele de pe documentele pe care le avea asupra ei adică Amélie Dumas. La puțin timp după aceea, sunase un funcționar de la serviciile secrete britanice și o identificase sub numele de cod Tereza.

— Crezi că este agentă engleză? o întrebă una dintre infirmiere pe alta când văzu mențiunea de pe raport. Știau că fusese adusă din Franța, dar nu și de ce sau de către cine.

— Posibil. N-a spus absolut nimic de când au adus-o aici. Nu știu ce limbă vorbește.

Infiriera-șefă se uită atentă la dosar. Era greu de spus. În tot cazul, părea să fie într-o stare disperată.

— Ar putea fi de-a noastră.

— Oricine-ar fi, a trecut printr-un chin neomenesc, spuse cealaltă infirmieră.

Amadea nu-și recăpătă cunoștința decât peste trei zile și atunci numai pentru o clipă. O privi pe infirmiera ce o îngrijea și i se adresă în franceză cu ochi goi, bântuiți. Vorbi în franceză, nu în germană sau în engleză și spuse doar: „*Je suis l'épouse du Christ Crucifié*” ... Sunt mireasa lui Hristos cel răstignit. Și își pierdu din nou cunoștința.

Capitolul 25

Pe 6 iunie, Aliații aterizară în Normandia, iar Amadea plânse când auzi vestea. Se rugase și luptase pentru asta mai mult ca toți ceilalți din spital. Abia pe la jumătatea lunii putu să iasă în grădina spitalului într-un scaun cu rotile.

Doctorii îi spusese că erau foarte puține șanse să poată merge din nou, deși nu erau absolut convinși. Ea se gândea că picioarele ei reprezentau un sacrificiu mic ce trebuia făcut pentru război și pentru a-i ține în viață pe cei pentru care luptase. Erau mulți alții care nici măcar nu aveau șansa să trăiască într-un scaun cu rotile. Cum stătea acolo în bătaia soarelui, cu o pătură pe picioare, își dădu seama că avea să fie una dintre maicile bătrâne în scaun cu rotile de care aveau grijă călugărițele tinere. Nu-i păsa dacă trebuia să se târască până la mănăstire, de îndată ce părăsea spitalul, dar trebuia să se întoarcă. În Notting Hill, la Londra, exista o mănăstire de carmelite și intenționa să le facă o vizită când se înzdrăvenea. Însă medicul îi spusese că nu se putea gândi la asta deocamdată. Arsurile abia i se vindeau și avea nevoie de tratament pentru spate și pentru picioare. Nici ea nu voia să fie de pe-acum o povară pentru celelalte surori.

Stătea în grădină cu ochii închiși și cu chipul îndreptat spre soare, când auzi dintr-odată o voce cunoscută. Era ca un ecou al unui trecut îndepărtat.

— Ei bine, soră, se pare că ai reușit și de data asta.

Deschise ochii și îl văzu pe Rupert lângă ea. Purta uniformă de ofițer britanic și i se păru ciudat să-l vadă în altă ținută decât a SS. Înțelese că nu-i recunoscuse vocea fiindcă vorbea în engleză, nu în germană sau franceză. Îi zâmbi plină de căldură.

— Am înțeles că ai încercat, de una singură, să distrugi întregul sistem feroviar francez și, o dată cu el, jumătate din armata germană. Am auzit că a fost o mare lovitură.

— Vă mulțumesc, domnule colonel. Privirea i se luminează de

îndată ce-l văzu. Era singurul prieten pe care-l întâlnea de când ajunsese acolo și avusese coșmaruri groaznice în legătură cu Theresienstadt. Mai urâte decât oricând. Cu ce te-ai mai ocupat? Trecuseră șase luni de la ultima lor întâlnire, de la ultima lor misiune în Germania, de când el fusese împușcat la plecarea din Franța. Apropo, ce-ți mai face umărul?

— Mă doare puțin când e vreme rea, dar timpul o să le rezolve pe toate.

De fapt, Rupert fusese rănit grav, însă medicii reușiseră să-i salveze brațul. Mai bine decât reușiseră s-o salveze pe ea. Sau cel puțin asta aflase. Chirurgical cu care discutase înainte de a o vizita îl informase că practic nu mai era nicio speranță să poată merge din nou, dar nu voiseră să i-o spună direct. Îi comunicase că, cel puțin pentru moment, părea resemnată. Era un miracol că supraviețuise, însă la ea miracolele erau la ordinea zilei.

— Am primit mesajul pe care mi l-ai trimis când te-ai întors. Mulțumesc. Eram îngrijorată, spuse ea, în timp ce el se așeză în fața ei.

— Nici pe departe la fel de îngrijorat cât am fost eu pentru tine, rosti el cu gravitate. Se pare că a fost o lovitură groaznică.

— Niciodată nu m-am priceput la explozibile, mărturisi ea, de parcă ar fi spus că nu se pricepea la plăcintele cu mere sau la sufleuri.

— În cazul acesta ar trebui să te gândești să nu mai încerci vreodată, replică el, cu un licăr în privire.

— Ai venit să-mi ceri să merg din nou în Germania ca soția ta? Oricât de îngrozitor fusese, își dădea seama, privind în urmă, că-i plăcuse să lucreze cu el. Aproape la fel de mult cât îi plăcuse și lui să lucreze cu ea. Poate ai putea pretinde că sunt bunica ta, acum că merg în scaun cu rotile, spuse ea, părând puțin jenată.

— Prostii. O să mergi din nou cât ai zice pește. Mi-au spus că luna viitoare o să ieși de-aici. O urmărise îndeaproape, așa cum îi promisese lui Serge, însă așteptase până ce era în

stare să primească o vizită. Știa că se simțise foarte rău în ultimele două luni.

— M-am gândit ca după externare să merg la mănăstirea din Notting Hill. Nu vreau să fiu o povară pentru ele, dar încă pot face destule. Trebuie să mă perfecționez la cusut, anunț ea solemn, părănd, pentru o clipă, o adevărată călugăriță. Însă Rupert o cunoștea mai bine.

— Nu prea cred c-o să te lase să le arunci grădina în aer. Ar putea chiar să le deranjeze destul de mult, râse el, bucuros s-o revadă. În pofida chinurilor prin care trecuse, arăta bine și era frumoasă ca întotdeauna. Părul blond i se revărsa pe spate și strălucea în bătaia soarelui. De fapt, am o propunere pentru tine. Recunosc, nu e la fel de entuziasmantă ca o misiune în Germania, dar nici mult nu mai are. Câteodată e chiar interesantă pentru nervi. Amadea îl ascultă surprinsă. Nu-și putea închipui că, în starea ei, serviciile secrete britanice voiau s-o mai implice în misiuni. Activitatea ei de luptătoare pentru Rezistență se încheiase și spera că, în curând, avea să se încheie și războiul. Luptase multă vreme. Mai mult decât majoritatea. De fapt, ca să fiu sincer, am nevoie de ajutor cu cei doisprezece copii, urmă el. Cresc. Deja stau la mine de cinci ani. Cei mici nu mai sunt așa de mici și fac tot felul de năzbâtii. Eu sunt la Londra în cea mai mare parte a timpului și, sincer, am nevoie de cineva care să fie cu ochii pe ei până se termină toate astea. După aceea, o să am nevoie de ajutor să le găsesc părinții, dacă încă mai sunt în viață. S-ar putea să am ceva de lucru. Să știi că nu-i ușor să fi tată singur pentru atâția copii, se plânse el, în timp ce ea râdea. Presupun că nu te deranjează să amâni puțin revenirea la mănăstire ca să ajuți un vechi prieten. Am fost căsătoriți câteva zile la un moment dat, cam o săptămână așa zice, în total. Îmi datorezi măcar asta. Nu poți să pleci așa și să mă lași singur cu doisprezece copii.

— Nu vorbești serios, nu-i așa? întrebă ea cu o expresie ciudată. Deși nu se cunoșteau foarte bine, după tot ce riscaseră împreună, între ei se înjghebase o legătură puternică. Într-un fel, în timpul celor două misiuni, își

apăraseră reciproc viețile și repurtaseră mari succese. Amadea era mândră de ceea ce făcuseră.

— Vorbesc foarte serios. Îi ador, însă, ca să fiu sincer, o înnebunesc pe menajera mea. Are șaptezeci și șase de ani. A fost doica mea când eram mic și apoi doica fiilor mei. Dar copiii aceștia au nevoie de o persoană mai tânără care să se ocupe de ei.

— Nu știi cât de utilă sunt eu acum, spuse ea uitându-se la scaunul cu roțile și apoi din nou la el. Poate mă aruncă de pe o stâncă dacă nu le place de mine.

— Sunt copii buni, insistă el.

Amadea își dădu seama că era sincer și era evident că îi iubea, însă nu se mai descurca. Era văduv, iar o menajeră de șaptezeci și șase de ani nu putea să facă față celor doisprezece copii vioi, dacă n-o mai ajuta nimeni. Rupert era plecat în cea mai mare parte a timpului, în misiuni sau la Londra, la serviciu. Ajungea în East Sussex doar sâmbăta și duminica. Pe de altă parte, Amadea era nerăbdătoare să se întoarcă la mănăstire. Stătuse suficient timp în lume și făcuse tot ceea ce era menită să facă. Încercă să-i explice asta cât de blând putu.

— Nu crezi că s-ar putea descurca fără tine încă vreo câteva luni? întrebă el cu speranță. Face parte din efortul de război, dacă vrei s-o iei așa. Acești copii sunt victime ale naziștilor, la fel ca tine. După război le va fi greu, când vor afla ce s-a întâmplat cu părinții lor. S-ar putea să fie o situație foarte dificilă.

Apela la coarda ei sensibilă, iar Amadea șovăi privindu-l. Parcă soarta conspira în permanență să o țină departe de mănăstire. Voia să-L întrebe pe Dumnezeu ce planuri avea cu ea, însă știa atunci când văzu privirea bărbatului. Trebuia să aibă grijă de acești copii.

Poate chiar de asta i-l trimisese Dumnezeu pe Rupert. Parcă nu se mai termina. Însă după trei ani petrecuți în afara mănăstirii, presupunea că mai putea aștepta puțin. Începea să creadă că avea să depună jurămintele finale la nouăzeci de ani, dar știa că, într-un sfârșit, avea să o facă. De asta era

convinsă.

— De fapt nu i-am scris încă maicii starețe, spuse ea abătută. Aveam de gând să o fac săptămâna asta. Ești sigur că îți voi fi de folos? Nu prea sunt bună de nimic. Uneori, în pofida eforturilor ei, îi era milă de ea însăși. Dar dacă asta era voința lui Dumnezeu, putea să îndure. Fusese binecuvântată în atâtea feluri, de atâtea ori.

— Mă bucur să aflu că nu ți-ai anunțat întoarcerea. Mi-era teamă să nu o faci înainte să dau de tine. Și, desigur, ești foarte de folos așa cum ești acum. Nu fi prostută. Nu trebuie decât să ții la ei și o să-ți dau un băț. Dacă e nevoie poți să-i și bați, o asigură el, făcând-o să râdă.

— Când ai nevoie de mine?

Pe chipul ei se citeau deja speranța și entuziasmul. De-abia aștepta să-i cunoască. Acești copii aveau să-i dea vieții ei un nou sens, mai ales că Rupert era plecat atât de mult timp. În vreme ce discutau despre asta, se simți din nou măritată cu el, așa cum fusese la Paris și în Germania, în decembrie. Aveau o relație foarte bizară, în unele feluri, erau complet străini, în altele – se simțeau cei mai buni prieteni. Iar ea era fericită să-l ajute de dragul copiilor. Mănăstirea mai putea aștepta puțin. Războiul avea să se termine curând. Iar după ce ei aveau să-și găsească părinții și să-l părăsească... mintea ei gonia cu repeziciune în timp ce vorbea cu el. Dintr-odată, se îndreptă de spate. Îl rugă să-i noteze pe o hârtie numele micuților înainte să plece, iar el promise că o va face.

Rupert, bucuros că-i ridicase moralul, îi zâmbi pe tot parcursul orelor în care au sporovăit despre copii, despre casa lui, despre cele două zile petrecute la Paris și despre cele cinci din Germania. Aveau multe lucruri de discutat, iar ea părea fericită și tânără și râdea când o conduse înapoi în cameră. Stabiliseră să vină direct la casa lui din East Sussex atunci când aveau s-o externeze, peste patru săptămâni, însă Rupert îi spuse că avea s-o mai viziteze de câteva ori până atunci. Voia doar să se asigure că era bine, iar compania ei îi făcea plăcere.

Când plecă, o sărută pe obraz. După aceea, Amadea se rugă pentru copii și pentru el.

Capitolul 26

Drumul de la spital până în East Sussex nu fu foarte comod pentru Amadea. Încă mai simțea ceva în partea inferioară a coloanei și în picioare, deși foarte puțin. Era mai degrabă o gădilătură, dar suficient încât să o doară dacă stătea prea mult nemișcată. Nu-și putea controla picioarele. Se simți complet inutilă de la talie în jos atunci când șoferul o așeză cu grijă în scaunul cu rotile după ce ieși din mașină. Rupert o aștepta. Venise în ziua precedentă, ca să-i pregătească pe copii. Voia ca ei să fie politicoși și să nu-i facă probleme. Le spusese cât de curajoasă fusese ea și că, în urmă cu doi ani, petrecuse cinci luni într-un lagăr de concentrare.

— A cunoscut-o pe mămica mea? întrebă interesată o fetiță cu pistrui și fără dinții din față.

— Nu cred, spuse el cu blândețe, după care îi rugă pe gemeni să nu mai arunce ghemotoace de pâine unul în celălalt. Va trebui să vă purtați frumos cât va fi aici, le ceru el muștrându-i și încercând să pară fioros. Însă copiii îl cunoșteau prea bine, așa că nu-i dădură deloc atenție. Cât era acasă, în Sussex, toți se gudureau pe lângă el ca niște căței. Iar Rebekka, micuța roșcată, voia mereu să stea la el în poală și să-i citească povești. Nu vorbea germana, ci numai engleza, deoarece venise în Anglia la numai șase luni. Acum avea șase ani. Câțiva dintre ceilalți copii, care veniseră în Anglia mai mari, încă mai știau germana. Rupert îi spusese Amadeei că ar fi trebuit să vorbească în germană cu ei, măcar o parte din timp. Când aveau să se întoarcă părinții lor, dacă se mai întorceau, unii nu ar fi reușit să se înțeleagă cu propriile odrasle. Se gândea că ar fi fost bine să aibă cu cine vorbi în germană. El însuși încercase, dar nu era atent și întotdeauna sfârșea prin a le vorbi în engleză, deși stăpâna germana la fel de bine ca Amadea, din același motiv, naționalitatea mamelor lor. E o tânără minunată și

foarte frumoasă, continuă el. Vă va fi tare dragă.

— O să te căsătorești cu ea, tată Rupert? întrebă Marta, în vârstă de doisprezece ani. Era înaltă și blondă și semăna cu un mânz.

— Nu, răspunse el. Înainte de război a fost călugăriță și după război intenționează să revină la mănăstire. Știa că o făcuse să se abată de la drum doar temporar, ca să-l ajute cu copiii. Chiar avea nevoie de ajutorul ei. Acum nu se putea gândi la nimic mai plăcut decât să se întorcă acasă la ea și la copii.

— A fost călugăriță? Friedrich, de zece ani, se holbă la el îngrijorat. O să poarte o rochie din acelea mari și o pălărie caraghioasă?

— Nu, în niciun caz. Acum nu e călugăriță, dar a fost. Și va fi din nou. Lui Rupert nu-i plăcea ideea și o considera o mare pierdere, însă o respecta și se aștepta ca și ei să facă același lucru.

— Spune-mi din nou cum și-a rupt spatele, îi ceru Rebekka. Am uitat.

— A aruncat în aer un tren, spuse el ca și cum ar fi fost o activitate foarte obișnuită, ca dusul gunoiului sau plimbatul câinelui.

— Trebuie să fie foarte curajoasă, comentă Hermann, băiatul cel mai mare. Tocmai împlinise șaisprezece ani și începuse să arate ca un bărbat.

— Este. A activat în Rezistență, în Franța, timp de doi ani. Copiii dădură din cap. Cu toții știau ce însemna asta.

— O să aibă un pistol cu ea? se interesă un băiețel de opt ani pe nume Ernst, cu figură de studios. Era fascinat de pistoale, iar Rupert îl dusesese la vânătoare.

— Sper că nu, spuse Rupert, râzând la o asemenea imagine.

Peste câteva minute sosi Amadea. Rupert ieși să o întâmpine, în timp ce ea privea grădinile uluită. Casa veche și terenurile semănau foarte mult cu castelul familiei tatălui său din Dordogne. Erau mai puțin impunătoare decât se temuse, însă rămăneau impresionante.

O sărută pe obraz în semn de bun venit, după care o conduse în camera de zi. Copiii o așteptau îmbrăcați în cele mai bune haine, iar doamna Hascombs aranjase în bibliotecă o masă lungă pentru ceai. Amadea nu mai văzuse ceva așa de frumos dinaintea războiului, iar copiii erau minunați. Poate puțin speriați. Câțiva priviră îngrijorați scaunul cu rotile, iar ea le zâmbi.

— Să vedem, spuse ea surâzând și simțindu-se din nou ca o călugăriță. Uneori era cel mai bun mod în care se putea liniști. Dacă se prefăcea că încă purta rasa și vâlul, nu se mai simțea așa de vulnerabilă și de expusă. Se holbau cu toții la ea, încercând să o măsoare din cap până în picioare. În cea mai mare parte însă, le plăcea ceea ce vedeau. Tata Rupert avea dreptate. Era frumoasă și nu era bătrână. De fapt, părea chiar tânără, chiar și pentru ei. Le părea rău pentru scaun și pentru picioarele ei.

— Tu trebuie să fi Rebekka, începu Amadea zâmbind în continuare. Tu ești Marta... Friedrich... Ernst... Hermann... Josef... Gretchen... Berta... Johann... Hans... Maximilian... și Klaus...

Îi numise corect pe toți, în timp ce-i arăta cu degetul. Singura greșală pe care o făcuse, de înțeles chiar și pentru ei, era că-i încurcase pe Johann și pe Josef, dar ei erau identici, așa că toată lumea îi încurca, inclusiv Rupert. Stăpânul casei era uimit. Amadea le ceru scuze lui Johann și lui Josef pentru greșală.

— Nici eu nu pot să-i deosebesc câteodată, interveni Rebekka și, fără să anunțe, îi sări în brațe. Amadea nu simți mare lucru, deși, pentru o clipă, Rupert se alarmă. Nu voia ca fetița să-i facă rău, dar, din fericire, nu se întâmplase nimic.

Doamna Hascombs veni să o salute cu mâna întinsă.

— Suntem tare bucuroși că ai venit, spuse ea cu multă căldură. Părea foarte ușurată. Nu se descurca mai deloc cu doisprezece copii vioi și era conștientă de asta. La fel și micuții, care profitau din plin. Amadea nu era sigură că ar fi putut să-i controleze nici ea, însă avea să încerce. Îi

considera adorabili și se îndrăgosti de ei la prima vedere.

— Povestește-ne despre trenul pe care l-ai aruncat în aer, o rugă veselă Rebekka, în timp ce mâncau biscuiți și beau ceai. Amadea zâmbi văzându-l pe Rupert speriat. Se părea că-i informase despre trecutul ei. Precis le spusese și că era călugăriță, dar nu avea o problemă cu asta.

— Ei bine, nu a fost un lucru frumos, rosti ea serioasă, dar era vorba de nemți, deci a fost în regulă. Însă după încheierea păcii nu va fi un lucru frumos. Nu poți să faci așa ceva decât pe timp de război. Rupert dădu din cap aprobându-o.

— Ne bombardează tot timpul, așa că nu-i nicio problemă dacă-i omorâm, spuse Maximilian cu ardoare. Avea treisprezece ani și știa deja că părinții săi muriseră. Rudele îl anunțaseră. Câteodată uda patul și avea coșmaruri. Rupert îi spusese și asta. Voia ca ea să știe totul despre ei. Credea în sinceritatea deplină și nu voia ca Amadea să fie șocată. Erau zile când îi venea să-și smulgă părul din cap. Doisprezece copii erau mult pentru oricine, oricât de minunați ar fi fost sau cât de bine s-ar fi comportat.

— Te dor picioarele? se interesă Marta. Părea cea mai dulce dintre toate fetele. Gretchen era cea mai frumoasă. Berta, cea mai timidă. Băieții erau plini de viață și se mișcau tot timpul, chiar în timp ce-și beau ceaiul și mâncau biscuiții. Ardeau de nerăbdare să iasă afară și să se joace cu mingea, dar Rupert le spusese că trebuiau să aștepte până terminau ceaiul.

— Nu, nu mă dor, răspunse Amadea. Câteodată nu le simt. Alteori le simt puțin. Uneori o durea spatele în ultimul hal, dar nu le spusese asta, la fel cum nu le spusese că arsurile îi lăsaseră cicatrici urâte.

— Crezi că o să poți să mergi din nou? a vrut Berta să știe.

— N-am idee, spuse Amadea cu un zâmbet care-i frânse sufletul lui Rupert. El spera că avea să meargă din nou. Vom vedea, adăugă ea cu speranță. Vorbea într-un stil filosofic despre propriul destin.

Apoi le sugeră să meargă afară și să se plimbe înainte de lăsarea întinericului. Băieții fură încântați și ieșiră în câteva clipe, cu mingea.

— Ești minunată cu ei, constată Rupert cu admirație. Știam că așa o să fie. Ești tot ceea ce au nevoie. O mamă. Niciunul dintre ei n-a mai avut mamă de cinci ani și poate că nu vor mai avea vreodată. Doamna Hascombs e mai degrabă ca o bunică.

În unele cazuri, în majoritatea de fapt, Amadea era prea tânără ca să le fie mamă, le era mai degrabă o soră mai mare, dar aveau nevoie și de asta. Își aduse aminte de Daphne. Îi plăcuse foarte mult să-i fie soră mai mare. Asta îi făcea bine și ei.

În seara aceea, la cină, vorbiră despre multe lucruri, nu numai despre război. Îi povestiră Amadeei despre prietenii lor, despre școală, despre lucrurile pe care le făceau. Iar Rebekka îi dădu numele perfect. O numi Mamadea. Tuturor le plăcu și îi plăcu și ei. Acum erau oficial Mamadea și tata Rupert.

Apoi zilele începură să treacă mai repede. Rupert se întoarse la Londra și revenea în fiecare vineri după-amiaza, pentru a pleca din nou luni dimineța. Era impresionat de cum se purta Amadea cu copiii și fu mișcat să vadă ce făcuse în prima seară de vineri. Se informase din cărți și le pregătise o cină de Sabat cu colaci, cu lumânări și cu rugăciuni. Fu un moment foarte emoționant, pentru că micuții nu mai sărbătoriseră Sabatul de cinci ani. Lui Rupert îi dădură lacrimile, iar copiii îi dădeau impresia că se întorceau înapoi în timp, în locuri dragi.

— Nu m-am gândit niciodată la asta. De unde ai știut ce să faci?

— Am citit într-o carte. Amadea îi zâmbi. Și ea era emoționată. Undeva în istoria ei existaseră Sabaturi ca acela, chiar dacă ea nu le cunoscuse niciodată.

— Presupun că nu făceați așa ceva la mănăstire, spuse el, iar ea râse. Îi făcea plăcere compania lui și se simțeau bine împreună. Își dăduse prima dată seama de acest lucru la

Paris. Vorbiseră o dată despre asta, iar el își amintea cu nostalgie de cămașa ei de noapte de culoarea piersicii. Îi plăcea la nebunie s-o necăjească: Dacă ai fi dormit și mai departe de mine, probabil ai fi levitat ca un vraci indian.

— Mi s-a părut amuzant cum ai deranjat patul a doua zi, zise ea, știind însă prea bine că, în acele împrejurări, fusese un lucru înțelept, pentru a nu ridica suspiciuni.

— Trebuia să-mi apăr reputația, rosti el cu aplomb.

Vara trecu încet, iar Amadeei începu să nu-i mai fie dor de mănăstire. Era prea ocupată. Cosea, citea, se juca, îi muștra pe copii și le ștergea lacrimile. Le vorbea în germană celor care voiau și care-și aminteau și îi învăță germană pe ceilalți. Și franceză. Le spuse că nu le strica să învețe. Copiilor le plăcea să stea cu ea, iar Rupert era încântat când se întorcea acasă.

— Păcat că e călugăriță, bombăni Marta la micul dejun, într-o dimineață de duminică, după ce Amadea plecase cu băieții. Îi ducea să pescuiască în lacul de pe proprietate. Copiii îl botezaseră Lacul Tatei.

— Și eu am aceeași părere, recunosc Rupert. Însă știa cât de hotărâtă era să se întoarcă. Rareori vorbea despre asta, dar era loială vocației ei.

— Uneori uit, zise fetița.

— Și eu.

— Crezi că ar putea să se răzgândească? întrebă ea precaută. Copiii vorbeau deseori despre asta. Ar fi vrut ca Amadea să rămână cu ei tot timpul.

— Mă îndoiesc. E ceva foarte serios și a fost călugăriță mult timp. Șase ani. N-ar fi potrivit să încerc s-o fac să se răzgândească. Marta avu senzația că o spunea mai mult pentru el însuși, nu pentru ea.

— Cred că ar trebui să încerci.

Rupert zâmbi, dar nu răspunse. Și-ar fi dorit, însă nu se încumeta. Îi era teamă să n-o supere. Unele lucruri nu trebuiau spuse. Iar el o respecta foarte mult, chiar dacă nu-i plăcea drumul pe care îl alesese. Îi recunoștea dreptul de a face ceea ce dorea, indiferent dacă lui îi plăcea sau nu. Nu

era sigur cum să deschidă discuția. Știa cât de încăpățânată putea fi Amadea, mai ales atunci când credea într-un lucru. Era o femeie hotărâtă și, uneori, îi amintea de soția lui, chiar dacă erau foarte diferite. Și ea fusese o femeie foarte hotărâtă.

Văzând-o pe Amadea cu copiii și dându-și seama că formaseră, într-un fel, o familie, i se făcea dor să aibă o soție. Petrecuseră o vară minunată împreună, iar înainte de începerea școlii merseseră în excursie la Brighton. O împinsese pe Amadea pe trotuar, în scaunul cu rotile, în timp ce copiii făceau năzbâtii, se jucau sau călăreau. Privise nisipul cu jind. Nu o putea împinge pe plajă.

— Uneori aș vrea să pot merge, murmură ea, deși se descurca foarte bine în scaunul cu rotile, ajungea oriunde voia și nu avea probleme cu copiii. Lui Rupert i se rupse inima.

— Poate că ar trebui să mai faci încă un consult. Nu mai fuseseră la medic de trei luni. Când plecase de la spital specialistul afirmase că nu putea face nimic mai mult. Senzațiile aveau să-i revină în picioare sau nu. Până la momentul respectiv, nu reveniseră. Nu avuseseră loc schimbări sau îmbunătățiri, deși Amadea deschidea foarte rar subiectul. Era prima dată când o auzea plângându-se.

— Nu cred că mai poate face ceva. În cea mai mare parte a timpului nu mă gândesc la asta. Copiii îmi ocupă mintea complet. Se întoarse spre el cu acea privire caldă care îl făcea să-și dorească din răspuțeri ca lucrurile să stea altfel: îți mulțumesc că m-ai adus aici, Rupert, să am grijă de copiii tăi.

Nu mai fusese niciodată așa de fericită, cu excepția primilor ani petrecuți la mănăstire. Fiecare zi îi aducea bucurii nețârmurite. Îi plăcea să fie Mamadea aproape la fel de mult cum îi plăcuse să fie sora Tereza, dar știa că și asta avea să se termine. Majoritatea copiilor urmau să plece acasă, unde avea să le fie mai bine. Aveau nevoie de părinții lor. Ea și Rupert, chiar dacă se purtau minunat cu ei, erau doar înlocuitori. Se gândea că Rupert era un tată

extraordinar și încerca să-și imagineze cât de dor trebuia să-i fie de fiii lui. Erau poze cu ei în toată casa. Ian și James. Și cu soția lui, Gwyneth. Ea era scoțiană.

— Nu știu ce ne-am face fără tine, spuse el așezându-se pe o bancă de pe trotuar, de unde-i puteau vedea pe copii. Amadea părea relaxată și fericită, cu părul lung și blond în bătaia brizei. De multe ori îl purta despletit și îi plăcea să perie părul fetelor, așa cum le peria mama ei pe ea și pe Daphne când erau mici. Straniu cum istoria se repeta mereu, generație după generație. Nici măcar nu-mi aduc aminte cum era totul înainte să vii tu, continuă Rupert. Următoarele lui cuvinte îi tăiară răsufarea. Joi plec în misiune. N-ar fi trebuit să-i spună asta, dar avea încredere deplină în ea.

— Nu se poate, exclamă ea, ca și cum dacă nega nu avea să se întâmple. Însă știa din privirea lui că avea să plece oricum.

— Ba da. Nici el nu părea entuziasmat. Îi plăcea să stea acasă cu ea și cu copiii sâmbăta și duminica, dar războiul trebuia câștigat.

— În Germania? șopti ea îngrozită. Amândoi știau prea bine cât de periculos era. Acum nici ea nu-și putea închipui viața fără el.

— Ceva de genul ăsta. Amadea știa că nu-i putea dezvălui mai multe. Informațiile erau secrete și de asta depindea siguranța lui. Se întrebă dacă mergea în Germania sau în Franța sau, poate, mai rău, în Orientul îndepărtat. Își dădu seama că în timpul petrecut în Franța avusese o viață fermecată. Fuseseră mulți omorâți, însă ea scăpase, deși fusese de câteva ori aproape de moarte.

— Aș vrea să pot merge cu tine, se avântă ea, uitând de scaunul cu roțile. Însă nu se punea problema. Nu mai putea să se angajeze în misiuni. Ar fi fost un handicap, nu un avantaj.

— Eu nu-mi doresc asta, replică el. Nu mai voia ca ea să-și riște viața. Făcuse destule și avusese mare noroc. Chiar dacă nu putea merge, era norocoasă că trăia.

— O să-mi fac griji pentru tine, spuse Amadea, profund

preocupată. Cât timp o să fi plecat?

— Puțin. Nici asta nu-i putea spune, însă Amadea avu senzația că avea să dureze destul de mult. Tăcu vreme îndelungată, fixându-l cu privirea. Erau atât de multe de spus și nu aveau cum s-o facă. Amândoi știau asta.

Copiii observară că tăcu tot drumul spre casă în seara aceea, iar Berta o întrebă dacă se simțea bine.

— Sunt doar obosită, scumpa mea. M-a obosit aerul de mare.

Însă și ea și Rupert știau că era vorba despre misiunea lui.

În seara aceea nu putu să adoarmă gândindu-se la misiune și la el. Și Rupert făcu același lucru. Dormitoarele lor se aflau în capetele opuse ale holului. Ea fusese uimită la început de luxul din casă. Ocupa cel mai bun dormitor pentru oaspeți. Îi ceruse să-i dea o cameră de serviciu, dar Rupert nici nu voise să audă, îi spuse că merita camera aceea frumoasă, însă Amadea insista că era prea mult. Îi era greu să-și respecte jurămintele de sărăcie. Cu celelalte se descurca, sau cel puțin se descurcase până atunci.

Rupert plecă la Londra dimineața, ca de obicei. Copiii nu știau nimic despre călătoria ce avea să urmeze sau, mai rău, despre posibilitatea ca el să nu se mai întoarcă vreodată. Ceruse permisiunea să se întoarcă miercuri în Sussex, înainte de plecarea de joi seara. Înainte de sosirea lui, Amadea fu nervoasă, nerăbdătoare și-și ieși repede din fire. Deși nu obișnuia, se repezi la unul dintre băieți atunci când acesta sparse un geam cu o minge de crichet. Imediat după aceea își ceru scuze, dar băiatul o făcu să râdă spunându-i că era în regulă, mama lui adevărată reacționa mult mai urât și țipa mult mai tare.

Se simți foarte ușurată când îl văzu pe Rupert miercuri seara; îl sărută pe obraz și îl îmbrățișă cu căldură. Știa că nu putea să-l întrebe nimic. Nu putea decât să se roage pentru el cât avea să fie plecat și să aibă încredere că se va întoarce. El nu putea decât s-o asigure, din nou, că avea să fie bine. Încercară să nu discute despre asta și luară o cină minunată împreună cu băieții și fetele, în sufrageria principală, ceea ce

se întâmpla doar la ocazii speciale. Copiii își dădură seama repede că se întâmpla ceva.

— Tata Rupert pleacă într-o călătorie, spuse Amadea veselă, dar copiii mai mari o priviră și-și dădură seama că ceva era în neregulă sau că era cel puțin speriată.

— Să-i omoare pe nemți? întrebă Hermann încântat.

— Sigur că nu, răspunse Amadea.

— Când te întorci? întrebă Berta.

— Nu știu. Să aveți grijă unul de altul și de Mamadea. O să mă întorc curând, promise el. Toți îl îmbrățișară și îl sărutară înainte de culcare. Le spusese că avea să plece în zori, înainte ca ei să se scoale.

Rupert și Amadea stătură de vorbă până noaptea târziu, despre toate și nimic. Le plăcea să fie împreună. Spre dimineață o duse sus și o așeză în scaunul cu rotile. Când nu era el acolo o ajutau băieții mai mari. Era un efort comun.

— O să fiu deja plecat când te trezești tu, spuse el, încercând să nu pară trist, însă nu voia să o părăsească.

— Nu prea cred, zâmbi ea. O să mă trezesc să-ți urez drum bun.

— Nu trebuie să faci asta.

— Știu că nu trebuie. Vreau s-o fac.

Rupert știa că nu avea sens să o contrazică. O sărută pe obraz, iar Amadea se îndreptă spre dormitorul ei, fără să privească în urmă. Următoarele două ore Rupert stătu în pat, dorind să aibă curajul sau îndrăzneala să intre în dormitorul ei și s-o ia în brațe. Dar nu le avu. Îi era prea teamă că, dacă avea să facă asta, n-ar mai fi găsit-o la întoarcere. Între ei existau bariere pe care știa că trebuia să le respecte.

Amadea, ținându-se de cuvânt, îl aștepta în hol când el ieși din dormitor, la răsăritul soarelui. Stătea în scaunul cu rotile, în cămașa de noapte și înfășurată într-un halat. Cu părul lung și halatul roz, semăna cu o copiliță. Rupert părea serios și impozant în uniformă, iar ea îl salută militărește.

— Mă duci și pe mine jos?

Rupert ezită.

— N-o să ai cum să urci înapoi. Nu e treaz niciun copil ca

să te ajute.

— Oricum am treabă.

Voia să stea cu el cât mai mult posibil. O purtă cu grijă până la parter, unde o așeză într-un scaun, iar apoi îi aduse scaunul cu roțile.

Amadea îi pregăti ceaiul și îi încălzi o brioadă. Nu mai aveau ce să-și spună. Amândoi știau că trebuia să plece. Îl conduse până afară. Era răcoare, iar aerul de septembrie era proaspăt. Rupert o sărută pe obraji.

— Ai grijă de tine, Mamadea.

— O să mă rog pentru tine, promise ea.

— Mulțumesc.

Avea nevoie de asta. Îl parașutau în Germania pentru o misiune care putea să dureze chiar și trei săptămâni.

Se priviră intens, iar Rupert coborî treptele hotărât, fără să se uite în urmă. Era gata să urce în mașină, când Amadea îl strigă. Întorcându-se, văzu că întinsese o mână spre el de parcă ar fi vrut să-l oprească.

— Rupert! ... Te iubesc.

Nu mai putea să țină în ea acele cuvinte sau sentimentele pe care le avea pentru el. Rupert se înfioră și rămase o clipă pe loc, neștiind ce să facă, apoi se întoarse la ea în fugă:

— Vorbești serios?

— Cred că da... nu... știu că da... îl privi de parcă lumea luase sfârșit. Știa ce însemna asta pentru ea, la fel cum știa și el. Un zâmbet îi luminează încet chipul.

— Atunci n-ai de ce să fi tristă. Și eu te iubesc. O să discutăm când mă întorc... numai să nu te răzgândești.

O sărută pe gură și o privi o clipă îndelungată, însă trebuia să plece. Aproape că nu putea crede ce se întâmplase, după cum nici ei nu-i venea să creadă. Își dorise asta de foarte multă vreme.

Îi făcu vesel cu mâna în timp ce se îndepărta și îi zâmbi. La rândul ei, își flutură mâna și îi trimise un ultim sărut. Rupert ieși pe poartă, iar Amadea rămase în scaunul cu roțile, în bătaia soarelui, rugându-se să se întoarcă. Decizia se luase singură.

Capitolul 27

Timpul cât Rupert fu plecat i se păru interminabil Amadeei. La început fu îngrijorată și nerăbdătoare.

Apoi își spuse că totul avea să fie în regulă. Însă după două săptămâni... trei... patru... începu să se îngrijoreze. Nu știa cât trebuia să dureze misiunea. Pe la sfârșitul lui octombrie, intui că ceva nu era în regulă. Incapabilă să mai îndure, sună la serviciile secrete. Cineva îi preluă datele și spuse că va fi contactată. Peste o săptămână o sună un ofițer. Era deja noiembrie. Fără a-i da detalii, o informă că nu se primise nicio veste de la el „de ceva vreme”, dându-i de înțeles că nu mai raportase și că nu era acolo unde trebuia să fie.

Tânăra femeie aproape că leșină, însă nu se dădu de gol, de dragul copiilor. Trebuia să fie puternică. Micuții pierduseră deja un rând de părinți, nu voia ca ei să creadă că-l pierduseră și pe Rupert. Nu fără să știe sigur. Amadea nu se mai rugase niciodată cu atâta fervoare. Acum era bucuroasă îndoit, pentru că-i spusese că îl iubea. Măcar apucase să afle. Iar ea știa că și el o iubea. Ce aveau să facă, dacă li se oferea șansa, rămânea de văzut. Omul de la serviciile secrete se angajase s-o țină la curent cu noutățile, însă nu o sună nimeni.

Ca să nu-și piardă complet mințile, îi veni o idee cu care să-i distreze pe copii. Le spuse că tata Rupert avea să fie încântat dacă îl surprindeau înființându-și propria lor orchestră. Le luă instrumente tuturor, iar ea îi acompanie la pian. Nu erau nici pe departe profesioniști, dar se amuzau pe cinste. Și Amadeei îi făcea plăcere. Reușiseră să-și ocupe timpul, iar după o lună de exerciții muzica lor suna chiar bine.

Într-o seară interpretau o melodie, iar Rebekka stătea în poala ei, în scaunul cu rotile. Era obosită și-și sugea degetul. Era răcită și nu voia să cânte. Dintr-odată se întoarse spre

Amadea bosumflată:

— Nu mai da din picior, mamă. Mă zgudui.

Amadea făcu ochii mari și, unul câte unul, copiii se opriră din cântat. Cei din față o auziseră, iar ceilalți voiau să știe ce se întâmplase și de ce o privea Mamadea așa de ciudat.

— Fă-o din nou, mamă, spuse Berta cu blândețe, în timp ce ochii tuturor erau ațintiți asupra picioarelor ei. Câteodată putea să dea din picior și chiar să și le miște puțin. Fusese atât de ocupată cu ei și atât de îngrijorată pentru Rupert, încât nu observase îmbunătățirea.

— Poți să te ridici? se interesă unul din gemeni.

— Nu știu, spuse ea speriată.

Josef îi întinse mâna.

— Încearcă. Dacă ai reușit să arunci un tren în aer, o să reușești și să mergi.

Era ceva logică în spuselor lui. Amadea se ridică foarte încet, sprijininându-se de brațele scaunului cu roțile și făcu un pas spre el, după care aproape căzu. Johann o prinse. Însă făcuse un pas. Făcuse ochii mari, iar copiii o priveau emoționați. Apoi făcu alt pas și altul, în total făcu patru pași, apoi spuse că trebuia să stea jos. Tremura toată și se simțea slăbită, pe cale să leșine. Însă mersese. Lacrimile îi năvăliră pe obraji, iar copiii râseră și bătură din palme încântați.

— Mama poate să meargă! strigă Marta exultând. Apoi, în fiecare zi, o puseră să exerseze. Ei cântau, iar ea mergea.

La începutul lui decembrie reușise deja să meargă încet, prin cameră, sprijinită de unul dintre băieții mai mari. Încă nu se simțea sigură, dar făcea progrese constante. Partea proastă era că încă nu primiseră vești de la Rupert. Nu fusese declarat mort, dar nimeni nu avea idee ce i se întâmplase. Fiindcă Amadea nu era soția lui, nu avea dreptul să afle nimic. Plecase de aproape două luni, iar Amadea știa, instinctiv, că misiunea nu ar fi trebuit să dureze atâta. Se întreba în fiecare noapte dacă fusese rănit așa cum fusese rănită ea și nimeni nu știa unde se află. Sau poate că era într-un lagăr. Dacă fusese descoperit în uniformă nemțească, întrupând un agent inamic, ar fi fost executat. S-ar fi putut

întâmpla o grămadă de lucruri groaznice, pe care nu înceta să și le imagineze.

Peste două săptămâni, neștiind ce să facă pentru a-i amuza pe copii, sărbători cu ei Hanuka. Sărbătoreau Crăciunul de când erau în Anglia, dar Amadea spuse că anul acesta aveau să sărbătorească de două ori. Făcură titirezi din hârtie și o învățară cum să îi învărtă. De asemenea, o învățară cântece de Hanuka. Îi plăcea să știe că literele ebraice de pe titirez spuneau „Aici s-a întâmplat un mare miracol”. Orchestra lor se perfecționa pe zi ce trecea, iar ea mergea încet, dar sigur.

În a doua seară de Hanuka, pe când aprindea lumânările înconjurată de copii, Rebekka privi în sus și tresări. Sărbătorim Crăciunul mai devreme anul ăsta? În încăperea era o atmosferă festivă, deși copiii tăceau în timp ce ea aprindea lumânările. Multora le trezea amintiri dulci-amare. Amadea ridică și ea privirea auzindu-i vocea.

— Nu, Hanuka, spuse ea liniștită, apoi tresări șocată. Era Rupert. Toți copiii strigară și fugiră spre el, cu Amadea venind mai încet în spatele lor.

— Mergi! exclamă el uluit. Avea mâna în ghips, însă, în rest, arăta bine, deși era groaznic de slab. Mersese două luni pe jos prin Germania și reușise să se întâlnească, în sfârșit, cu membrii Rezistenței în Alsacia. Avionul îl luase dintr-un sătuc de lângă Strasbourg. Fuseseră trei luni chinuitoare pentru toți. N-am crezut că o să mai mergi vreodată, murmură, luând-o în brațe.

— Nici eu n-am crezut, spuse ea, cuibărindu-se în brațele lui. Îi fusese foarte teamă că nu avea să-l mai vadă niciodată. Rupert știa prin ce avea să treacă, dar nu putuse face nimic. Fusese teribil de greu, chiar și pentru el, dar misiunea se încheiase cu succes.

— A trebuit să vin, având în vedere ce mi-ai spus când am plecat. Nu uitaseră niciunul. Aveau multe de spus și de hotărât, mai ales Amadea.

— Tată! Avem o orchestră! strigă Rebekka, iar ceilalți o avertizară să nu strice surpriza. Dar dacă tot se dăduse de

gol, intonară două cântece, spre încântarea lui Rupert. Statură treji până aproape de miezul nopții și îi povestiră cum sărbătoreau Hanuka împreună cu Amadea.

— Se pare că-ți retrăiești istoria, o tachină el, după ce copiii se culcară, iar ei stăteau în fața focului, cu mâinile împreunate. Tânăra femeie simțea că trăiește într-un vis.

— M-am gândit că pentru ei e important să-și recapete o bucătică din istorie. I se părea foarte ciudat, dar însemna mult și pentru ea. Și-o putea închipui pe mama ei făcând aceleași lucruri când era mică. Atât de mulți muriseră din cauza originii evreiești, încât era un mod de a-i cinsti și pe ei. Ca și cum le-ar fi putut auzi vocile în timp ce citea rugăciunile.

— N-o să te mai pierd din nou, Amadea. Am străbătut pe jos jumătate din Germania ca să mă întorc la tine. Nu poți să mă părăsești acum, îi spuse el, privind-o în ochi.

— Nu. Știu că nu pot face asta. Am știut dinainte să pleci. De-asta ți-am spus că te iubesc... Amadea se întristă pentru o clipă, însă acum știa că acolo era locul ei, cu el, cu copiii, atâția câți aveau să rămână. M-am gândit mereu că o să mă întorc la mănăstire.

Dar se întâmplaseră prea multe. Prea multe vieți, prea mulți oameni pe care-i omorâse, chiar dacă o făcuse pentru a-i salva pe alții. Iar acum voia să fie acolo, cu el. Nu i se mai părea o greșeală, ci lucrul cel mai bun pe care-l făcuse vreodată. Singura opțiune pe care o avea. Nu ar fi putut să-l părăsească, deși mănăstirea și tot ceea ce însemnase pentru ea aveau să-i rămână pentru totdeauna în suflet. Fusese o hotărâre grea, dar rezultatul final o mulțumea. Timpul cât fusese plecat o convinsese mai mult ca oricând că îl iubea enorm.

— Mi-era atât de teamă că te vei călugări iarăși și nu voiam să mă amestec în decizia ta, spuse Rupert.

— Îți mulțumesc că ai respectat asta. Amadea îl privi cu ochii plini de dragoste. Fusese atât de sigură că va fi întotdeauna călugăriță, iar acum era a lui, în toate felurile la care nu îndrăznise niciodată să viseze.

— Te-aș fi lăsat să pleci dacă asta ți-ai fi dorit cu adevărat și dacă asta te-ar fi făcut fericită... dar acum mult timp. Acum n-aș putea îndura, zise el trăgând-o mai aproape și ținând-o în brațe.

De multe ori, în ultimele trei luni, lui Rupert îi fusese teamă că nu avea să se mai întoarcă niciodată acasă, la ea, iar ea se temuse de același lucru. În final, după toate chinurile prin care trecuseră, amândoi știau că procedau corect. Amândoi se luptaseră ca să ajungă acolo, amândoi pierduseră persoane dragi, amândoi priviseră moartea în față de prea multe ori. Meritau tot ceea ce câștigaseră.

În seara aceea, după ce stinseră luminile, o duse în brațe la etaj. Amadea încă nu putea să urce pe scări cu ușurință, dar avea să o facă, în timp. Când ajunseră pe hol, ezitară. În cele din urmă, el o sărută și, cu un zâmbet sfios, ea îi spuse noapte bună. Izbucniră în râs. Nu erau la Paris, ea nu purta cămașa de noapte de culoarea piersicii. Era viața reală. Amândoi știau ce trebuia să se întâmple și că avea să se întâmple curând, așa cum trebuia, când trebuia. Aveau la dispoziție tot restul vieții.

Capitolul 28

Un preot îi cunună, dar, înconjurați de copii, primiră și binecuvântarea unui rabin. Cu puțin noroc, aveau să aibă propriii lor copii, deși el nu avea să-i uite niciodată pe cei pe care-i pierduse. Amadea își depusese în sfârșit legământul definitiv, cel pe care trebuia să-l facă, deși nu cel pe care-l aștepta. Viața, cu răsturnările ei de situație, cu spaimile și durerile ei, îi apropiase pe cărări sinuoase și îi condusesese, în sfârșit, spre un loc unde domnea pacea. Se găsiseră unul pe celălalt, printre ecourile tuturor celor pe care-i iubiseră și care-i iubiseră vreodată.

Sfârșit

Cuprins

Capitolul 1	5
Capitolul 2	24
Capitolul 3	35
Capitolul 4	56
Capitolul 5	76
Capitolul 6	88
Capitolul 7	106
Capitolul 8	123
Capitolul 9	128
Capitolul 10	139
Capitolul 11	147
Capitolul 12	153
Capitolul 13	162
Capitolul 14	170
Capitolul 15	181
Capitolul 16	188
Capitolul 17	196
Capitolul 18	219

Capitolul 19.....	238
Capitolul 20.....	247
Capitolul 21.....	251
Capitolul 22.....	259
Capitolul 23.....	276
Capitolul 24.....	282
Capitolul 25.....	287
Capitolul 26.....	293
Capitolul 27.....	304
Capitolul 28.....	309